

കലാകൗമുദി

വില: 1 രൂപ 80 പൈസ

എല്ലാ ഞായറാഴ്ചയും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു

ഡിസംബർ 2, 1984

Editor:
M.S. Mani

Assistant Editors:
S. Jayachandran Nair
N.R.S. Babu

Chief Sub-Editors:
Kallikkadu Ramachandran
E.V. Sreedharan

Sub-Editors:
Kusuma kumari
Prasad Lekshmanan
S. Ashok Kumar

Special Correspondents:
P. Faziluddin
P.K. Sreenivasan

Correspondents:
K. Velappan
E.M. Ashraf
S. Sundar Das
K.K. Sreedevi

Artist:
Namboothiri

Lay-out Artist:
S. Rajendran

Calligraphist:
Narayanan Bhattathiri

Photographer,
N. Sankaran Kutty

Production Supervisor:
N.V. Rajagopal

Advertisement Manager:
V. Salim Kumar

Circulation Manager:
K. Sreekumar

Printer & Publisher: M.S. Sreenivasan
Printed at S.T. Reddiar & Sons,
Ernakulam.

Postal Address:
Kala Kaumudi Group of Publications,
Kaumudi Buildings, Pettah,
Trivandrum 695 024.

Journals of the Kala Kaumudi
Group of Publications:

1. **Kala Kaumudi**
(Weekly)
2. **Film Magazine**
(Weekly)
3. **Katha**
(Fortnightly)
4. **Trial**
(Fortnightly)

481

സ്പെഷ്യൽ ഫീച്ചർ

മഹാഗണിമരങ്ങൾ
കരയുന്നു 10

തിരുവനന്തപുരത്തെ
വി. ജെ. ടി. ഹാളിനു മുന്നിൽ
സ്ഥാപിക്കാനിരിക്കുന്ന
പട്ടംപ്രതിമയ്ക്കു ചുറ്റും
പാർക്ക് നിർമ്മിക്കാനായി
യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജ് വളപ്പിൽനിന്നു
സ്ഥലമെടുക്കാനും അവിടെ നില്ക്കുന്ന
മഹാഗണി മരങ്ങൾ മുറിച്ചു നീക്കാനും
സർക്കാർതലത്തിൽ ഉണ്ടായ നീക്കത്തെപ്പറ്റി
ശ്രീ. കെ. വേലായുധൻ

സ്പെഷ്യൽ റിപ്പോർട്ട്

ഇന്ദിയയെ രക്ഷിക്കാത്തവർ
ഇന്ത്യയെ രക്ഷിക്കാനിറങ്ങുമ്പോൾ 8

നടക്കാൻപോകുന്ന
ലോക്സഭാ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ
കോൺഗ്രസ്-ഐ ഉയർത്താവുന്ന
മുദ്രാവാക്യങ്ങളെയും
അതിനു കേരളത്തിലുണ്ടാവുന്ന
ഇംപാക്ടിനെയും പറ്റി
രാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ

സാഹിത്യവാരഫലം 40

ശ്രീ. എം. കൃഷ്ണൻനായർ

ഇൻറർവ്യൂ

കൽക്കത്തയുടെ ഒരു ഹൃദയം 15

ശ്രീ. ചന്ദ്രൻ പെരുമുടിയർ

ലേഖനം

നിരൂപണം കഴിഞ്ഞ
ദശകത്തിൽ 18

പ്രൊഫ. മാത്യു ഉലകരൻ

നളചരിതം എങ്ങനെ ആടാം,
എങ്ങനെ രസിക്കാം 20

ശ്രീ. എം. കെ. കെ. നായർ

ലോറിപ്പക്ഷി 22

ശ്രീ. കെ. രാജേന്ദ്രബാബു

കവിത

ഫിനിക്സ് 14

ശ്രീ. മാധവൻ അയ്യപ്പത്ത്

കഥ

അതിവിദഗ്ദ്ധനായ
ഒരു ചെത്തുമൊഴിലാളി 26

ശ്രീ. എം. മുകുന്ദൻ

അടുത്ത ചങ്ങാതിമാർ 23

മുയ്പി പിരാണ്ടലോ

നോവൽ

കലിഫ 28

ശ്രീ. പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള

പണം 30

ശ്രീ. ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണൻ തിരുവാഴിയോട്

യാത്രാവിവരണം

ബുധാപെസ്സിൽ ഒരു
ഉല്ലാസയാത്ര 32

ശ്രീ. കെ. എസ്. ആർ. മേനോൻ

സ്പോർട്സ്

ക്രിക്കറ്റ്: ഒരു വിഷമവൃത്തം 35

ശ്രീ. കെ. എസ്. രവിശങ്കർ

സിനിമ

ജനമുന്നേറ്റത്തിന്റെ
മഹാഗാഥ 38

ശ്രീ. വിജയകൃഷ്ണൻ

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ 45

കുറുപ്പ്

ഈ ഭ്രാന്തം ഇനി
ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ 4

ശ്രീ. ഓംചേരി

മുഖചിത്രം

ഫോട്ടോ: ശ്രീ. എൻ. ശങ്കരൻകുട്ടി

புரியுபவ மணி.

ടി. എസ്. സർക്കാർജിമാരുടെ വലിയൊരു സംഘം അടുത്തുള്ള നയിൽ ക്രോസിങ്ങിൽ ഇറങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നും ഒരു സൂഹൃത്തിന്റെ മനറിയിപ്പ്. മറ്റൊരാണ്, പൈപ്പിൽ വരുന്ന വെള്ളം കുടിക്കുന്നത്, വിഷം കലർത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്നും മറ്റൊരു സൂഹൃത്തിന്റെ അറിയിപ്പ്. അതേ വിവരം തന്നെ അറിയിക്കാനാണ് വേറൊരു സൂഹൃത്തിന്റെയും വിളി. വെള്ളത്തിൽ വിഷം കലർത്തുകയെന്ന കീ.വദന്തി ഇതുപോലുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടാറുള്ള സാധാരണ കീ.വദന്തികളിലൊന്നാണ്. പറയുന്നവരോളം കലർത്തുവാൻ അതിന്റെ സാദ്ധ്യതയെക്കുറിച്ച് ലോചിക്കുകയില്ല. വിഷബാധയെക്കുറിച്ച് ടെലിഫോണിൽ അറിയിച്ചവരുടെ താമസസ്ഥലങ്ങൾക്കുതമ്മിൽ മുപ്പതു കിലോമീറ്ററെങ്കിലും അകലം കാണാം. അവർ പതിനായിരം സർക്കാർമാരുടെ ആളുകളാണ്. അവരുടെ കോളനിയിലുണ്ടാകുമെന്ന വാങ്ങ് കേട്ട് തയ്യാറെടുത്തിരിക്കുകയാണ്. വെള്ളത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മറ്റൊരു ടെലിഫോൺ വന്നു. വിഷവെള്ളം കുടിച്ച മരിച്ചവരുടെ ശവശരീരം കിങ്ങ്സ് വേ ക്യാമ്പ് ആശുപത്രിയിൽ കൊണ്ടുവന്നതായി അവിടെയുള്ള നെഴ്സ് പറഞ്ഞതായി ഒരു കോൺവെൻ്റ് ടീച്ചർ ടെലിഫോൺ ചെയ്തതായി ഒരു സൂഹൃത്ത് തങ്ങളെ ഇപ്പോൾ അറിയിച്ചു; എന്നാണു ഒരു സൂഹൃത്ത് വിളിച്ചു പറഞ്ഞത്. വിഷബാധയെക്കുറിച്ചുള്ള ആദ്യത്തെ ടെലിഫോൺ വന്നപ്പോൾത്തന്നെ ഒരു ഗ്ലോസ് പൈപ്പുവെള്ളം കുടിച്ചിട്ടിരിക്കുകയാണ് ഞാനെന്നും രണ്ടാമത്തെ ഗ്ലോസ് ഇതാ കുടിക്കാൻ പോകുന്നുെന്നും അല്പസമയം കഴിഞ്ഞു വിളിച്ചു ചോടിച്ചാൽ ഫലമറിയാമെന്നും പറഞ്ഞത് അവർ വിശ്വസിച്ചോ എന്നു നിശ്ചയിച്ചില്ല. വാസ്തവത്തിൽ വെള്ളം കുടിച്ചു, രണ്ടു ഗ്ലോസ്. തണുപ്പുത്ത് തണുത്തു വെള്ളം കുടിച്ചതിന്റെ അനു

வமே உണ്ടாயிருந்து, மகரா
தவிஜி வந். ரங்கிகிலோ
மீரந் துக்கல தாமசிகள
புறந் மகஜாண் விஜி
து. அவிசெ னுதவரெ னு
மளமகாண். உண்டாயி
யிகாண். னுவிசெ யு
தூ.கேசிலோ புறாயாண்.
கேசிலோ புறாயாண்.
கேசிலோ புறாயாண்.
கேசிலோ புறாயாண்.
கேசிலோ புறாயாண்.

ഇന്നു രാവിലെമുതൽ സന്ധ്യ
മയങ്ങുന്നതുവരെ ഈ കോളനി
യിലും ഇതിനുപുറമുള്ള സ്ഥ
ലങ്ങളിലും അഗ്നിപ്രളയമാ
യിരുന്നു. ഇനിയും പുകനീല
ചിട്ടിപ്പൂ. ഇന്ദിരാഗന്ധിയെ
വധിച്ചത് അംഗരക്ഷകരായ
സർക്കാർജിമാരായിരുന്നു എന്ന
വാർത്ത പുറത്തുവന്നതോടെ
ഇന്നലെ വൈകിട്ടുതന്നെ ജന
രോഷം സിക്ഷകാരുടെ നേരെ
പുറിത്തെളുടാൻ തുടങ്ങി. ചില
സ്ഥലങ്ങളിൽ അതു പൊട്ടി
ത്തെറിക്കാൻ അധികസമയ
മെടുത്തില്ല. സിക്ഷകാരുടെ
കടകളും ടാക്സികളും ഇന്ന
ലെ രാത്രി ചില സ്ഥലങ്ങ
ളിൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടു. അതു
നിരപ്പുറപ്പാട്ടു മാത്രമായിരുന്നു.
ഇന്നു നഗരത്തിന്റെ നാനാ
ഭാഗങ്ങളിൽ നടന്ന കൊള്ളയു
ടെയും കൊലയുടെയും രീതി
യും ശുക്തയുടെയും വിഭജനകാ
ലത്തെ അക്രമങ്ങളെ അനുസ
രിപ്പിക്കുന്നവയായിരുന്നു.

രാവിലെ പത്രം വന്നില്ല.
ലേണ വൈകിട്ട് ആറു
ണിക്കു എനോടൊപ്പം ഇൻ
റ്റിറൂട്ടിൽ നിന്നിറങ്ങുകയും
രുന്നെ വണ്ടിയിൽ കയറി
ട്ട് അടുത്തുള്ള സ്വന്തം വീടി
ലേക്ക് നടന്നുപോകുകയും ചെയ്തു.
സമയത്ത് രാവിലെ വി
ച്ച പറഞ്ഞു, എന്നെ അയ
ശേഷം റോഡിന്റെ മുമ്പാ
ക്കുള്ള മാർക്കറിൽ എത്തു
വാഴേക്കും അവിടെ ഒരു
നിക്ഷേപ കമ്പനി തുടങ്ങിക്ക
ണ്ടെന്നും. തുടന്ന് സൗത്ത്
ക്യാമ്പസ്, ഐ. എൻ.
തുടങ്ങിയ കോളനിക
ൽ കടകളും കാറുകളും ഗൃഹ
ങ്ങളും കത്തി. എവിടെ
ല്ലാം എന്തൊക്കെ നടന്നു

എന്നിയാൽവേണ്ടി ഡെൽഹിയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന സുഹൃത്തുക്കളെ വിളിക്കാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴാണ് അതിനകം നടന്നുകഴിഞ്ഞ സംഭവങ്ങളുടെ ഭീകരത മനസ്സിലാകുന്നത്. കൊല്ലം, കൊല, തീവധി, പ്ലം, സർദാർജിമാർ വളരെപ്പേർ കൊല്ലപ്പെട്ടു. രാമകൃഷ്ണപുരത്തുള്ള ഏതൊരു ഒരു വിദ്യാർത്ഥിനി അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന സംഭവങ്ങൾ ടെലിഫോണിൽ വിവരിക്കുമ്പോൾ വീട്ടിനു വെളിയിലൊരു ബഹളം കേട്ടു. ടെലിഫോണിട്ടിട്ട് ഓടിച്ചെന്നു. വീട്ടിനടുത്തുള്ള സിനിമാ തിയേറ്ററിനു തീ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഡെൽഹിയിലെ ഏറ്റവും വലിയ സിനിമാ തിയേറ്ററാണ്. സർദാർജിയാണ് ഉടമസ്ഥനെന്നും അപ്പോൾ മനസ്സിലായി. തീനാശങ്ങളും പുകച്ചതും ആകാശത്തേക്കയരുന്നു. ഒരസ്സിൽ കയറിനോക്കി. ദീപ് സിനിമ കത്തുനീടത്തുനിന്നും ഒരു ഫർലാംഗ് ബുക്ലത്തിൽ തീയും പുകയും ഉയരുന്നു. നേരെ എന്തിനുവശത്തും കാർമേഘങ്ങൾപോലെ പുകച്ചിട്ടുള്ളതും പൊങ്ങുന്നു. നിമിഷങ്ങൾക്കകം നാലുകിടന്നിരുന്നു. തീയും പുകയും. എട്ടുകിടന്നിരുന്നു. പുററിലും. ഒരസ്സിൽ. തിന്നാൽ കാണാവുന്ന എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും പുകച്ചതും. അഞ്ചു മിനിട്ടിടവിട്ട് പുതിയ പുതിയ തീപിടിത്തങ്ങൾ, കൂട്ടക്കുറച്ചിലുകൾ, അട്ടാസങ്ങൾവെളിച്ചലിറങ്ങി, റോഡിലേക്കു നടക്കാൻ ഭാവിപ്പോൾ വീട്ടുകാർ വിലക്കി. ആരോടൊന്നു പിന്നിലൂടെ നടന്നു സിനിമാ തിയേറ്ററിന്റെ മുൻഭാഗത്തുപെന്ന്. ദീപിക്കും കാണാൻ വെച്ചു. പുകയും ആഞ്ഞുപടരുന്ന തീനാശങ്ങളും. ദീപ് സിനിമയുടെ വശത്തെ റോഡിനോടു പർന്നാണ് അടുത്തകാലത്തു നിർമ്മിച്ചിരിക്കപ്പെട്ട അശോക വിഹാർ പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ. ഒരു കോളേജിനേക്കാൾ വീട്ടുമുള്ള ഗംഭീരമായ മുൻ

നിലക്കെട്ടിടം. ഒരൊറ്റ പോലീസുകാരൻ ആ പ്രദേശത്തെങ്ങുമില്ല. സിനിമയിന്റേറ്ററിൽനിന്ന് ഒന്നിരുത്തുവാൻ ഉണ്ടായി ആദ്യ കാക്സി കളർഷ് ടെഡോയും ഒരേ സമയത്തുതന്നെ കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തീവഴുന്നവരും നേത്രത്വം കൊടുക്കുന്നവരുമായി പത്തിരപതു പേരിലധികമില്ല. ദൂകംസാക്ഷിക്കായി ഞാൻ നില്ക്കുന്നത് എട്ടോ പത്തോ പേർ. ഭാവിക്വനം എന്ന വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന റോഡ് വീഴുന്നു. കുർ കത്തിയെരിയുന്നതു നോക്കിനില്ക്കുമ്പോൾ വെടിയിരുത്തു ശബ്ദം പോലെ വലിയൊരു ഗോട്ടിൽ കേട്ടു. 'ഡെടി' 'ഡെടി' കൂടി നിന്നിരുന്നവർ വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടോടി. ഞാൻ ഓടിച്ചാടി ഒരു പാർക്കിലൂടെ ഓടി ഇടവഴിയിലെത്തി. കണ്ണിലെത്തോ വാതകം അടിച്ചതുപോലെ തോന്നി. കണ്ണിൽനിന്നു വെള്ളച്ചൊഴുകി. സിനിമാ തിയേറ്ററിൽ എത്തോ. പൊട്ടി പെട്ടെന്ന് ചത്താണ്. വീട്ടിൽ വന്നപ്പോഴാണ് കാലിൽ ഒരു ചുപ്പലെ ഉള്ളെന്നറിയുന്നത്. ഏതായാലും ഇറങ്ങി നടക്കാനുള്ള യോഗ്യത. മോഡിനെതിരെ ഉള്ളിലേക്കു മോറി തീ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. വീടായിരിക്കണം. പാർക്കുകയാണ് റോഡിനരികിൽച്ചെന്നു. കാര്യം കത്തുന്നു. ഒരു പറമ്പ് ആളുകൾ അവിടെനിന്നു വരുന്നുണ്ട്. കാക്സി സ്റ്റാന്റിൽ കൺ അതേ അലവലാതികൾ. പതിനെട്ടിനു. തുരുപത്തഞ്ചിനുമിടത്തു പ്രായമുള്ള പത്തിരപതുപേർ. കൈയിൽ വടി, ഇരുമ്പ് കമ്പി. ഒരുത്തൻ എന്റെ വീട്ടിനു സമീപമുള്ള മറ്റൊരു ബ്ലോക്കിൽ ഒരു സർക്കാരിണിയും മക്കളും നില്ക്കുന്നതു കണ്ട് പഞ്ചാംബിയിൽ എത്തോ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. സർക്കാർണിയും മക്കളും ഓടി അകത്തു കയറി. അലവലാതികൾ നേരെ നടന്ന് ഗൃഹഭാരയിലേക്കാണ് പോയത്. അ ര മ ണി കൂ ി ന ക . ഗൃഹഭാരയിൽനിന്ന് തീ പൊങ്ങി. ഞാൻ മടങ്ങി വീട്ടിൽനിന്നു ട്രെയിനിൽ കയറി നോക്കിയപ്പോഴാണ് എവിടെയെല്ലാം തീപിടിച്ചെന്നറിയാൻ കഴിയാത്തവിധം അന്തരീക്ഷത്തിൽ പുച്ഛവും കെട്ടിനിൽക്കുന്നതു കണ്ടത്. അയൽ വീടുകളിലുള്ള പത്തിരപതുപേർ താഴെവന്നു വിളിച്ചു.

പ്രശ്നം: ഞങ്ങളുടെ ബ്ലോക്കിലും എത്തിയിരിക്കുന്നു. എന്റെ തൊട്ടത്ത വീട് ഒരു സർക്കാർജിയുടേതാണ്. കടക്കമ്പനിക്കാരാണ്. സർഭാദ്യം കടംബദ്ധം താഴെത്ത നിലയിലും ഹിന്ദുക്കളായ വാടകക്കാർ മുക്കളിലത്തെ നിലയിലും. കടക്കളുടെ അടുത്ത് സറിലെ സുവർണ്ണകോതുത്തിൽ ഹോളാ പതിവുള്ള, അടുത്തുള്ള ഗുരുദാസരയിലെ പ്രമുഖാംഗമായ സർക്കാർജി, തലേന്ന് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ വെടിവയ്ക്കുന്നതിനു ഏതാനും മണിക്കൂർ മുൻപ് കടംബ സമേതം കോറിൽ കയറി സ്ഥലം വീട്ടവനും വാടകക്കാരൻ പറഞ്ഞു. വാടകക്കാരന്റെ പ്രശ്നം മറ്റൊന്നാണ്. വീട്ടിന്റെ മുൻ ഭിത്തിയിൽത്തന്നെ സിങ്കമേത ചിഹ്നം നല്ല വലിപ്പത്തിൽ പെയിന്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകണ്ടാൽ ആക്രമണകാരികൾ ക്ലബ്ബമുണ്ടാക്കും. എന്തുചെയ്യണമെന്നാലോചിക്കാനാണ് അയല്ലാർ കൂടിയത്. ഒരു കാർപ്പററടുത്ത് ഉണങ്ങാനിട്ടിരിക്കുന്നതുപോലെ ഭിത്തിയിലെ ചിഹ്നം മറയ്ക്കത്തക്കവിധം തൂക്കിയിട്ടു. സർഭാറിന്റെ ഒരു കടം അടുത്തുതന്നെ പാർക്കു ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതു കത്തിച്ചു കളഞ്ഞാലോ? അടുത്ത വീട്ടിൽനിന്ന് ഗേവതിയുടെ ഒരു കലണ്ടർപ്പടം കൊണ്ടുവന്ന് ഭക്ഷിനുള്ളിൽ ഒട്ടിച്ചു. ആബ്ളോക്കിൽ നാലു സർഭാർജി കടംബങ്ങളാണ്. നാലു വീടുകളിലും ഗേവതിയുടെ പടം ഒട്ടിക്കണം. വളരെവേഗം ഗേവതിയുടെ ഡിമാന്റും വർദ്ധിച്ചു. ഇതെല്ലാം ചെയ്തപ്പോൾ അടക്കിയ ഗേബ്ളത്തിൽ ചിലർ പറഞ്ഞിരുന്നു: "തെണ്ടികളെ രക്ഷിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്. കടിമുത്ത ഖാലിസ്ഥാനികളാണെല്ലാം, പോലെ, അയല്ലാരല്ലേ?" ഏതായാലും അങ്ങനെയൊരോര്യം കറണിപ്പറ്റുന്നതായി. ഇല്ലെങ്കിൽ കടം കത്തിപ്പോകുമായിരുന്നെവെന്ന് പിന്നീട് മനസ്സിലായി. അരമണിക്കൂറിനകം ആ അലവലാതിസംഘം ആവഴി വന്നു. കടം കണ്ടുകൊണ്ടായിരിക്കണം വന്നത്. കടക്കം തൊണ്ണൂറു ശതമാനവും സിടുകോൽക്കുതാണ്. അലവലാതികൾ ഭക്ഷിന മേനെത്തിരിഞ്ഞപ്പോൾ അടുത്തു താമസിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീ മുന്നോട്ടുചെന്ന് അവരോട് പേക്ഷിച്ചു.

“ദയവുചെയ്ത് ഉപദ്രവിക്കല്ലെ. അതന്റെ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമാണ്. നഷ്ടിക്കണം.” സ്ട്രീസിടുകൊരിയല്ലെന്നും ഭക്തിൽ ഭഗവതിയുടെ പടമാണെന്നും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടാകണം. അലയാതിരിക്കു ‘നിന്നെ വിട്ടിരിക്കണം’ എന്നമട്ടിൽ തിരിച്ചു നടന്നു. അവർ പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചിലർ പറഞ്ഞു: “അത് സർദാറിന്റെ കോലാണെന്നു ഇനി അവരറിഞ്ഞാൽ ഈ സ്ട്രീയുടെ കഥ കഴിഞ്ഞു.”

(ഇത്രയുമെഴുതിയപ്പോൾ മുപ്പതു കിലോമീറ്റർ അകലെ താമസിക്കുന്ന കമുകുറ പന്തപ്പോ അമന്റെ മകൾ വിളിച്ചു. അവിടെയെല്ലാം കൊള്ളയ്ക്കും കൊലയ്ക്കും നടക്കുന്നു. അവിടെ ചത്തത് ‘ഹിന്ദുക്കളാണ്’. ഒരു സർദാറിന്റെ വീട്ടിൽച്ചെന്നു കാണി തീവച്ചപ്പോൾ സർദാർ വെടിവെച്ചു. ഏഴുപേർ ചത്തു.)

അലിവലാതികൾ പടനായ കന്മാരുടെ ഗൗരവത്തോടെ നടന്നുപോകുമ്പോൾ അവരോടുള്ള ആകർഷണത്തക്കാരും കൂടുതൽ ഋണമായിത്തീരുന്നില്ല. പ്രതിഷേധിക്കാൻ നാവുപൊങ്ങാത്തവിയുമുള്ള നിസ്സഹായതയുടെയും ഭീരുത്വത്തിന്റെയും ഭാരമാണ്. എന്തെങ്കിലും പഠത്താൽ നമ്മളെയും ചുട്ടു തന്നെ. ഇവന്റെയെല്ലാം കൺ വട്ടത്തുവരാതെ എവിടെയെങ്കിലും അടങ്ങിയൊതുങ്ങിയിരിക്കുക. ഒത്തു തീർപ്പുകളുടെ ധർമ്മസങ്കടത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് ടെലിവിഷൻ ദേശമെന്ന സങ്കടമനുഭവിച്ചിരിക്കെ അയല്ലാർ വീണ്ടും വന്നു. സന്ധ്യകഴിഞ്ഞിരിക്കും. അവരെല്ലാവരും മുഖത്തെക്കാരും പരിശ്രാന്തരായിരുന്നു. പതിനായിരം സർഭാർജ്ജിമാരുടെ പശ്ചാത്തപവീണപ്പാറ്റി മുന്നറിയിച്ച തരാൻ വന്നതാണ്. സർഭാർപ്പടക്കെതിരെയുള്ള പ്രതിരോധമുറക്കെപ്പാറ്റി അവർ രൂപപ്പെടുത്തിയ നയപരിപാടികൾ വിവരിച്ചു. മുന്ദരണ്ടു തവണ പാകിസ്ഥാൻ ആക്രമണമുണ്ടായപ്പോൾ കൈക്കൊണ്ട പ്രതിരോധ മുറകളാണ് ഈ സ്ഥരത്തിലും. രണ്ടു തവണയും ഞാൻ വിദേശത്തായിരുന്നതുകൊണ്ട് വിഷമതകളറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. സ്വയം സംഘടിച്ച് രക്ഷാനുപാധികൾ നടപ്പാക്കണം. രാത്രികാലങ്ങളിൽ വടി, തടി ആയുധങ്ങളോടെ പുരുഷന്മാർ തവ

ബെലൂച്ച് റോഡ് ചുറ്റണം. സൂര്യൻ ശക്തിയുടെ കണ്ണിലെ റിയാൻ മുളകുപോലെയുമായി ജാഗ്രതയായിരിക്കണം. പത്തു മണിമുതൽ റോഡ് ചുറ്റാൻ തയ്യാറായിപ്പോവുകൊള്ളണംമെന്ന നിർദ്ദേശം തന്നിട്ട് അവർ പിരിഞ്ഞു.

“ഇവിടെയാണ് വല്ല വടിയോ പത്തലോ കിടപ്പുണ്ടോ”
 ഞാൻ വിളിച്ചുചേദിച്ചു.

“എന്തിനാ” ഭാര്യ.
“യുദ്ധത്തിനു പോകാൻ.
സർക്കാർജി സ്റ്റേൻപണ്ണമായി
ട്ടായിരിക്കും. വരുണ തു.”
അപ്പോൾ പത്തലംകൊണ്ടു്
സർക്കാർജിയെ തല്ലാൻ ചെല്ല
ണം. പത്തലംകൊണ്ടുള്ള പട
പ്പറപ്പാട്ടു കാണുമ്പോൾ സർഭാ
റിന് ലജ്ജ എണ്ണാനാണെ
ങ്കിൽ അവർ ആയുധം വെച്ചു്
കീഴടങ്ങും.”

‘‘ഇതു തമാശ പറയാനുള്ള സമയമല്ല’’, ഭാര്യക്കു ദേഷ്യം വന്നു.

'പടവെട്ടാനുള്ള സമയമാണു്'. ആയുധമെടുക്ക മകനേ ഇറങ്ങാം.' എന്നു ഗൗരവമായി ഞാൻ ആ ജ്ഞാപിച്ചതു വീണ്ടും കളിയാക്കലായിത്തെന്നിയുകൊണ്ടു് ഇന്നും ഇന്നലെയുമായി നൂറുകളണക്കിനാളുകൾ കൊല്ലപ്പെട്ടതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സർഭാഗ്ദർശനം ഉണ്ടാവുന്ന പ്രതീകാരനടപടികളെക്കുറിച്ചും സന്ന്യസ്തസേവനംകൊണ്ടു് നാം അതിനെ ചെറുത്തു നില്ക്കേണ്ടതിനെക്കുറിച്ചും ഭാര്യ ആദ്യേവ തോട്ടക്കൂടിത്തന്നെ ഉള്പ്രേംവിച്ചിപ്പിച്ച് ആ ആവേശം ഉൾക്കാഞ്ഞായി അഭിനയിച്ചുകൊണ്ടു് മകൻ പറഞ്ഞു: "ഒരു ചങ്ങലയുടെ ബലം ഒർബ്ബലമായ കണ്ണിയുടെ ബലത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു; അതുകൊണ്ടു് തങ്ങളുടെ പ്രതിരോധ സംരംഭമാകുന്ന ശക്തിയേറിയ ചങ്ങല അച്ഛൻ വെറുതെ ഒർബ്ബലമാക്കണം. ഇവിടെ" ഞാൻ പ്രേംയാൽ മതി."

"വളരെ നല്ലതു്. ഞാൻ റങ്ങിപ്പോയാൽ എന്നെ വിളിച്ചുക്കണ്ടു്, സർക്കാർ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ." പിന്നെയും കാര്യത്തിന്റെ ഗൗരവം മനസ്സിലാക്കാൻ എനിക്കു കഴിയാത്തതിൽ പ്രതിഷേധിച്ചു് ഭാര്യ പേരക്കിടാവിനെയും കൊണ്ടു് അകത്തേക്കു പോയി. തുടർന്നു് ഇപ്പികു, കട്ടിൽക്കാലകൾ, കുപ്പി മുതലായ ആയുധങ്ങൾ സജ്ജീകരിച്ചുവെച്ചശേഷം മകൻ ജനൽക്കമ്പിയു

മായി റോതുചുറാനിറങ്ങിയ
 സ്പോഴാണ് ഈ കണ്ടെടുത്തത്
 തുടങ്ങിയത്.

ഇപ്പോൾ മണി രണ്ടു കഴിഞ്ഞു. വീട്ടിലും ചുറ്റുപാടുമുള്ള സംഘർഷത്തിന് അൽപം അയ്യവ വരുത്താൻവേണ്ടി കാര്യം സാർമില്ലാത്ത മട്ടയിൽ അടിനായിച്ചു കാണിച്ചാൽത്തന്നെയും കൊള്ളയുടെയും കൊലയുടെയും നടവിലാണിരിക്കുന്നതെന്ന ബോധവും ഓരേനിന്ന് ഇടയ്ക്കിടെ ഉയർന്നു കേൾക്കുന്ന ആറമ്പഞ്ചു മനസ്സിനെ അസ്വസ്ഥമാക്കുന്നുണ്ട്. സർദാരന്മാർ വരില്ലെന്നോ സംഘട്ടനം നടക്കില്ലെന്നോ കരുതുന്നത് അവിർ വരുമെന്ന കരുതുന്നതുപോലെതന്നെ യുക്തിയോ അടിസ്ഥാനമോ വച്ചുകൊണ്ടുള്ള നിഗമനമൊന്നുമില്ല. വികാരം അടിസ്ഥാനവുമല്ല, വികാരവും ആവേശവും മാത്രമാണ് സംഘട്ടനങ്ങളുടെ പിന്നിൽ. ഇന്നലെയാ. ഇന്നു നടന്ന തീവയ്യിന്റേറയും, കൊള്ളയുടെയും കൊലയുടെയും പിന്നിൽ വല്ല യുക്തിയോ പിന്തയോ ഉണ്ടോ? ഡെൽഹിയിൽ മാത്രമല്ല, ഇന്ത്യയുടെ ഏല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലും സംഘട്ടനം നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഹൃദയം വാൻതളിർന്നിരുന്ന മസ്തിലാകം. നാളെ സംഘട്ടനം ഇതിലും പിപുലമായ തോതിലായേക്കും. പട്ടാളത്തിനെ വിളിച്ചേക്കും. വെടിവയ്പുകൾ നടക്കും. കറേബിഡസ്-കൊണ്സ് സ്ഥിതിഗതികൾ നിയന്ത്രണാധീനമായേക്കും. മരണ സംഖ്യയെക്കുറിച്ച് സർക്കാർ, പ്രതിപക്ഷവും തമ്മിൽ തർക്കമുണ്ടാകും. റിട്ടയേർഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ, ബുദ്ധിജീവികളെ നവേരിൽ പത്രപ്രസ്താവകളിറക്കേണവർ, പത്രപ്രകാശകന്മാർ, പത്രപ്രവർത്തകർ, രാഷ്ട്രീയക്കാർ, തൊഴിലൊന്നുമില്ലാത്തവർ-ഇവരെല്ലാം ഇന്ത്യയുടെ മഹത്തായ പാരമ്പര്യത്തേയും സമുദായ സൗഹാർദ്ദത്തിന്റെ ആവശ്യകതയേയും കരിച്ച് കേട്ടു തഴമ്പിച്ച വാചകങ്ങൾ ഏഴതി സമാധാനാഭ്യർത്ഥന പുറപ്പെടുവിക്കും. മിക്കവാറും പ്രസ്താവനകളിൽ പുതിയ പ്രധാനമന്ത്രിയെ പുകഴ്ത്തുന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈകളെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നതുമായ ഒന്നു രണ്ടു വാചകങ്ങളെങ്കിലുമുണ്ടാകും. തങ്ങൾ പാരയുന്നതെന്നെന്നിയാൽ അറിഞ്ഞാലുടൻ അനുസരിക്കാൻ അക്ഷമരായി നിലുക്കുന്ന അനുയായികളെ

ഞങ്ങളാൽ തെറ്റിദ്ധാരണകൊണ്ടാണു മറ്റൊരു ഇക്കുട്ടർ പ്രസ്താവനകളിറക്കുന്നത്. ഇതെല്ലാം അച്ചടിക്കുന്ന പാഠവര്യം വരുങ്ങിയ ക്ഷേത്രകൊണ്ടുപറയേണ്ട ഒരു ദൃഷ്ടി. എന്നേ കരുതാനുള്ളൂ. അവസാനം ചാകാനുള്ളവരെല്ലാം ചാകുകയും നശിക്കാനുള്ളതെല്ലാം നശിക്കുകയും ചെയ്യുകയുമാവാം പൊലീസിന്റെയും പട്ടാളത്തിന്റെയും ഇടപെടലുണ്ടായി നിയമസമാധാനങ്ങൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. വീണ്ടും കൊള്ളയും കൊലയും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. ഇത്തവണ കൊലനരണം മരിക്കുന്നതും വേറെ കൂട്ടരായിരിക്കും. അടി, വെടി, പ്രസ്താവന, സമാധാനം. വീണ്ടും അടി, വെടി, പ്രസ്താവന, സമാധാനം. കൂട്ടത്തിൽ രണ്ടെണ്ണം കൂടി. അന്വേഷണക്കമ്മീഷൻ, റിപ്പോർട്ട്. അതിനേൽ പടിച്ചുള്ള വാദപ്രതിവാദം, അടുത്ത കൊലയും കൊള്ളയും വരെ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കും. ഇവിടെ കൊള്ള, കൊല, അനന്തര നടപടികൾ എന്നിവ പോലും ആവർത്തനവിധം സമാധാനം നൽകുന്നു. ആവർത്തിക്കുന്നതുപോയിട്ട് ആരംഭിക്കുക പോലും ചെയ്യാത്തത് ഒരു കാര്യം മാത്രം. എന്താണിതിന്റെയെല്ലാം അടിസ്ഥാനമെന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണം. ഇനിപ്പറയുന്ന അനുഭവകരമായ ലക്ഷണമില്ല. ഓരോ തവണയും ദണ്ഡിപ്പവരുത്തിയ താല്ക്കാലിക സമാധാനം പ്രശ്നപരിഹാരമാണെന്ന് സ്വയം വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണല്ലോ നമ്മുടെ ബലം.

അപ്പോൾ എന്താണിതിന്റെയെല്ലാം അടിസ്ഥാനം? മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ വായു മുതൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ വായുവരെ ഇവിടെ നടന്ന അറിയപ്പെട്ടതും അറിയപ്പെടാത്തതുമായ ആയിരക്കണക്കു് വയസുകളുടെ ഒക്കുപും കാരണം ഒന്നായിരുന്നു. മതപരമായ അസഹിഷ്ണുത. ഒരു മതേതര രാഷ്ട്രമെന്നവകാശപ്പെടുന്ന ഈ നാട്ടിൽ, മതം മനുഷ്യഹിംസയ്ക്ക് നിരന്തര പ്രയോജനമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഒന്നുകിൽ മതേതരത്വമെന്ന ആശയത്തിനാണെന്നു എന്തോ കഴുപ്പുമുണ്ടു്; അല്ലെങ്കിൽ മതേതരത്വം നടപ്പാക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തിൽ സാധാരണ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ചുണ്ടു് നമ്മുടെ മതേതരത്വശയത്തിലും അതിന്റെ പ്രയോഗ സംവിധാനം

നത്തിലും പതികേടുകളെന്നു തോന്നുന്നു. ഭരണകൂടം ഒരു മതത്തെയും പ്രത്യേകം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാതെ എല്ലാ മതങ്ങൾക്കും സാഹചര്യത്തിലായിരിക്കുന്നവകാശം നൽകുന്നതിലൂടെ മത സൗഹാർദ്ദം വളർത്തണമെന്ന ആശയമാണ് മതേതരത്വത്തിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഉടലെടുക്കലിലൂടെ മതങ്ങൾക്ക് വളരാനുള്ള സന്ദർഭം, മനുഷ്യവിഭാഷം വർദ്ധിക്കുന്ന മതപ്രാതിനിധ്യം സാഹചര്യമായില്ലാത്ത പൗരോഹിത്യത്തിന്റെയും നേരെ വിരൽ ചൂണ്ടാൻ ഭരണകൂടത്തിനു പോലെ അധികാരമില്ലെന്ന അവസ്ഥയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. മതേതരത്വമെന്നതിന് യർമ്മനീരപേക്ഷത എന്നാണ് സംസ്കൃതമുപയോഗിച്ചത് രാഷ്ട്രഭാഷയിൽ പറയുന്നത്. ധർമ്മം എന്നാൽ മതം. (ധർമ്മവും മതവും പര്യായപദങ്ങളായി പറയുമ്പോൾ 'വെറുമൊരു മോഷ്ടാവാകയാതെ കള്ളനെന്നു വിളിച്ചില്ലേ' എന്ന് മറിച്ചു പറഞ്ഞാലത്തെപ്പോലെ തോന്നിപ്പോകുന്നു) നാനാത്വത്തിലെ ഏകത്വമെന്ന ഭൗതികപരമായതല്ലാത്തതാണ് ധർമ്മസാപേക്ഷതകളുടെ നടുവിൽ ധർമ്മനീരപേക്ഷത. എല്ലാ 'ധർമ്മ'ങ്ങളും ഒരേയൊരു പരമധർമ്മത്തിന്റെ കീഴിലാണെന്നുവോധം. എല്ലാ ധർമ്മാനുയായികൾക്കും ഉണ്ടാകുന്നതെന്നോ, അന്നുമാത്രമേ ഇവിടെ ധർമ്മനീരപേക്ഷതയെന്നൊന്നുണ്ടാകൂ. പൗരധർമ്മം എന്ന പരമധർമ്മമാണത്. ആ ധർമ്മത്തെ ചവിട്ടിയരയ്ക്കാൻ സാമന്ത്രിയന്തർക്കങ്ങളുള്ള ധർമ്മനീരപേക്ഷതയാണ് നമുക്കിന്നുള്ളത്. മതേതരത്വമെന്ന ആശയത്തിലും അതിന്റെ പ്രയോഗത്തിലുമുള്ള പാകപ്പിഴ അവിടെയാണ്. അസാഹചര്യവളർത്തി മനുഷ്യനെ കിരാതനാക്കുന്ന മതാചാരണസമ്പ്രദായങ്ങൾ നിരോധിക്കുന്നതിൽ മൗലികാവകാശധാരണം കാണുന്നത് മൗലികാവകാശത്തെക്കാൾ മാന്യപ്പെട്ടതാണ് മൗലിക ബാല്യത്വമായി പൗരമത്വത്തെ അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ്. രാഷ്ട്രഭരണരൂപകണിയമായ പൗരധർമ്മത്തെക്കാൾ വലിയ ധർമ്മമേ? രാഷ്ട്രഭരണരൂപമല്ലാത്ത മതാചാരങ്ങൾക്കു സ്ഥാനം നൽകുന്നതാണ് മതനീരപേക്ഷതയെങ്കിൽ ആ

നിരപേക്ഷത നിരപാധികത, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. അത്തരം മതനിരപേക്ഷത മതത്തിന്റെരേഖയിൽ സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്ന സ്ഥാപിത താല്പര്യക്കാർക്കും അവരുടെ പിന്നിയാളുകളുമായ പുരോഹിതന്മാർക്കുമെല്ലാത്തെ ആർക്കെങ്കിലും ചെയ്യുന്നത് സംഘടിതമതങ്ങൾ നമ്മുടെ സാമ്പത്തിക, രാഷ്ട്രീയ, സാമൂഹ്യ ജീവിതങ്ങളിൽ ഏൽപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാരകമായ ക്ഷതങ്ങൾക്കു നേരെ കണ്ണുതുറക്കാൻ പോലുമുള്ള ധൈര്യം നമുക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ ഭീരുത അവുടെ അവസാനിക്കുന്നില്ല. തടയാൻ കഴിവില്ലാത്തതുകൊണ്ട് താല്ക്കാലികമായ തുച്ഛ ലാഭമെന്നതുകിടന്നതിൽ നിന്നു കിട്ടിയാൽ അതുതന്നെ മെച്ചമെന്നു കരുതുന്ന 'ദീപസ്തംഭ' മനോഭാവം നമ്മുടെ ചിന്താഗതിയെ ഭരിക്കാൻ ഇടവരുന്നു. എത്ര കടുത്ത സമാന്ധതയോടു പോലും സന്ധി ചെയ്യാൻ ലജ്ജയില്ലാ നമുക്കെന്ന് എത്രയോ തവണ നാം തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. വളരുന്ന തലമുറപ്പോലും ഈ 'മണ്ടരോഗ'ത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാതിരിക്കാനുള്ള എല്ലാ കരുതലുകളും അതിവിദഗ്ദ്ധമായി നാം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സംഘടിതമതങ്ങളെയും മതാചാരങ്ങളെയും താലോലിക്കുകയെന്ന ആപല്യമായ ധർമ്മനിരപേക്ഷത രാഷ്ട്രികമുൾങ്ങളിലും പരമാർത്ഥതയിലും രാഷ്ട്രഭേദതയിലും ഏല്പിക്കുന്ന മുറിവുകൾ ഉണക്കാനാവില്ലെന്ന് എന്നാണിതിനാം മനസ്സിലാക്കുക?

ഇന്നലെ മുതൽ ഇവിടെ നടക്കുന്ന മനുഷ്യഹോമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനകാരണങ്ങളെക്കുറിച്ചന്വേഷിക്കാനുള്ള പ്രയാസലമായിട്ടാണിത്രയും പറഞ്ഞത്.

ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെമേൽപ്രയോജനം നടന്നുവെന്നുവാർത്ത വന്നത് ഇന്നലെ രാവിലെ പത്തുമണിക്കാണ്. അതുമുതൽ ഒരുമണിവരെയുള്ള പി. റി. ഐ. വാർത്തകൾ മരണത്തെ സ്ഥിരീകരിച്ചില്ലെങ്കിലും മരിച്ചിരിക്കണമെന്ന നിഗമനം സാധൂകരിക്കത്തക്കവിധമായിരുന്നു. റേഡിയോ അപ്പോഴൊന്നും അതറിഞ്ഞതായി ഭാവിച്ചില്ല. ഔദ്യോഗികമായിട്ടും എന്ന് നിലയ്ക്കും റേഡിയോ അനുഭവിച്ച ആ

അവഗത മനസ്സിലാക്കാവുന്ന തോളുള്ള ഇന്ദിരാഗാന്ധി മരിച്ചു എന്ന വിവരം പലരും അറിഞ്ഞത് ചില സർക്കാരുടെ ക്രാന്റുപിടിച്ച സന്ദോഷപ്രകടനത്തിൽ നിന്നായിരുന്നു. അഭ്യസ്തവിദ്യരായ സർക്കാരുടെയും സർഭാറിണിമാരുടെയും കാര്യമാണ് പായുന്നത്. കേന്ദ്രീഭവിച്ചതല്ല, നേരിട്ടിറങ്ങി കാര്യമായതുകൊണ്ടാണ് അതിവിടെ പറയുന്നത്. ഞാനുംപ്പെടെ പലരേയും ക്ഷോഭിപ്പിച്ച ഇത്തരത്തിലുള്ള സന്ദോഷപ്രകടനം രണ്ടുമണിക്കൂറുവ് രണ്ടുതവണ മുന്നിൽത്തന്നെ കണ്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അന്നിയാത്രയായ അധികാരത്തിനുള്ള ഒരു കഠിനമായ അർത്ഥംതോന്നി. പിന്നീടു ആറുമണിയോടുകൂടി വൻതോതിൽ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ട സർഭാർത്ഥം, ചെറിയ തോതിലേകിലും രണ്ടുമണിക്കൂറുമായി എന്റെ കൺമുന്നിൽവച്ചുനടക്കുമായിരുന്നു. പല സ്ഥലങ്ങളിലും ഇതുപോലുള്ള പരസ്യ പ്രകടനങ്ങൾ നടന്നു. ഇന്ത്യയുടെ പ്രധാനമന്ത്രിയെ വധിച്ചത് ആരാണെന്നല്ല, ഏതു സമുദായക്കാരാണെന്ന് മറ്റുള്ളവരെക്കൊണ്ടു ചിന്തിപ്പിക്കത്തക്കവിധം നിർലക്ഷ്യം ആ നിർഭാഗ്യത്തിൽ ആദ്യദിനപ്രകടനം നടത്തി ജാതിമത ചിന്തയില്ലാത്തവരെക്കൂടി പ്രകോപിപ്പിക്കാൻ നഗരത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നടന്ന ആ പ്രതികരണത്തിനു കഴിഞ്ഞു. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ വധിക്കുമെന്ന് ഇന്ത്യയ്ക്കകത്തും ഇന്ത്യയ്ക്കു വെളിയിലും വച്ച് പ്രഖ്യാപിക്കാൻ വധം നടന്നുകഴിഞ്ഞുയടനെ മനുഷ്യത്വവും മറ്റാരുമില്ലാതെ, പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ഒരു സന്ദർഭം കൈവന്ന മട്ടിൽ അതിവേഗാദിക്കാൻ ചെയ്യപ്പെട്ടത് മതാധ്വനിയെ നിറയ്ക്കുന്ന വികലമൂല്യങ്ങളുടെ ഫലമായിട്ടാണ്. സുവണ്ണക്ഷേത്രത്തെ ആയുധപ്പരയും സാമൂഹ്യവിരുദ്ധ പ്രവർത്തനകേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റാൻ മടിക്കാതിരുന്നതും നിരപരാധികളെ കൊന്നൊടുക്കുന്ന രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സുസ്ഥിതിയെ താറ്റുമാക്കുന്ന ഭീകര പ്രവർത്തനത്തിനെതിരായി ഒരക്ഷരം ശബ്ദിക്കാൻ പുരോഹിതന്മാർ മുതൽ ഖുഷ് വന്ത്സിംഗുവരെ ഉള്ള പ്രാണിമാർ തയ്യാറാകാതിരുന്നതും അതേ വികലമൂല്യ

ഞങ്ങൾ തലസ്ഥാനപിടിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ്. നിരപരാധികളുടെ തലകൊയ്യിട്ട് സുവർണ്ണകേന്ദ്രത്തിന്റെ സൗകര്യം തത്പരമായി താമസിച്ചിരുന്ന ഭീകരന്മാരെ വെളിച്ചം ലാക്കാനുള്ള ഏതായാ അഭ്യർത്ഥനകൾ നിരസിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് പട്ടാളത്തെ നിയോഗിച്ചതിൽ പ്രതിഷേധിച്ചുപന്തളുപ്പുണ്ട്. വലിച്ചെറിഞ്ഞ ഖുഷ്‌വന്ത് സിംഗ് ആവികലമുല്യങ്ങൾ എവിടേവരെ വ്യാപിച്ചുവെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുകയായിരുന്നു. ഇത്തരം ഘടനാപരമായ പ്രതിരോധത്തിൽനിന്നു ചോദിച്ചുപ്രതിരോധം തെളിയിക്കുന്നതിൽ ഉത്തരവു പുറപ്പെടുവിക്കാൻ ഒരുക്കം പുരോഗിതന്മാർക്ക് ധൈര്യം നൽകിയത് ആ വികലമുല്യങ്ങൾ ബാധിച്ച വളരെയധികമായേകാം തങ്ങളുടെ പിന്നിലുണ്ടെന്നുവന്നതിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. ആ പുരോഗിതന്മാർ ഗുരുഭാരമുള്ള ഭരണകൈയെക്കൈവെച്ചിരിക്കുന്ന സന്ദർഭം ആളുകളുടെ മാത്രം സമ്പത്തുകാരാണെന്നും അവർക്ക് ആത്മീയ നേതൃത്വത്തിനവകാശമില്ലെന്നും തുറന്നുപറയാൻ ധൈര്യം കാണിച്ചത് ബാബാ ശാന്തസിംഹമായത്രമാണ്. മതങ്ങൾക്കും പുരോഗിതന്മാർക്കും രാഷ്ട്രത്തെക്കാരും തലപ്പൊക്കമുണ്ടെന്നതോന്നൽ വരുന്നത് മതേതരത്വത്തിന്റെ പേരിൽ ഭരണകൂടം കാണിച്ചുപോരുന്ന അനാഥമായ ഐക്യംകൊണ്ടാണെന്നോർമ്മിക്കണം. മതങ്ങളുടെയും പുരോഗിതന്മാരുടെയും തലപ്പൊക്കം കൂട്ടേണ്ടത് അവരെ ഉപകരണങ്ങളാക്കി മുതലെടുക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ, സമുദായ സംഘടനകളുടെ ആവശ്യമാണെന്ന സത്യം വിസ്മയിച്ചുകൂടാ. കൂടുതൽ വിപ്ലവശാന്തങ്ങളു സാധ്യത ഈ തലപ്പൊക്കത്തെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. ഒരു മതവിചാരത്തെക്കുറിച്ചല്ല എല്ലാമതങ്ങളെയും പുരോഗിതവർഗ്ഗത്തെയും കുറിച്ചാണ് പറയാനുള്ളത്. രാഷ്ട്രീയക്കാരുടെ ഒത്താശയോടെ മതസമുദായ നേതാക്കളോടും പുരോഗിതന്മാരും വളർത്തിവിടുന്ന മതഭ്രാന്ത പക്ഷപാതമാണ്. ഈ പക്ഷപക്ഷരോധത്തെ ചെറുക്കുന്നതിനുള്ള ഐക്യവികാരം വികാസപ്പെടുത്താനായിട്ടുണ്ട്.

എന്നല്ല, വിദ്യാഭ്യാസവും സാമ്പത്തിക സൗകര്യവുമുള്ളവരെ എളുപ്പത്തിൽ ബാധിക്കുന്നതും ബാധിച്ചാൽ എളുപ്പത്തിൽ മാറ്റത്തുമാണിരോധം. ആ രോഗാണുക്കൾ വളരാനുള്ള സാഹചര്യം ഇല്ലാതാക്കേയല്ലാതെ, പ്രതിരോധ ഔഷധമോ ചികിത്സയോ കൊണ്ട് ഇതിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ സാധ്യമല്ല.

ഇനി ഇതിന്റെയെല്ലാം അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചില പ്രായോഗിക ചിന്തകളിലേക്കു കടക്കട്ടെ. കരേക്കാലമായി മനസ്സിൽ ഉറഞ്ഞുകൂടിക്കിടന്നിരുന്ന ചില ചിന്തകൾ ഈ രാത്രിയിലത്തെ ചൂടിൽ ഉരുകിയിരിക്കുന്നു.

(ടെലിഫോൺ, മൂന്നു മണി, വിളിച്ചത് മകളുടെ ഭർത്താവാണ്. കവാതുക്കുഴിഞ്ഞു മടങ്ങിയെത്തിയപ്പോൾ രണ്ടു മണിക്കൂറായി. ഇപ്പോൾ വീടിന്റെ പിന്നിൽ വലിയ കരച്ചിൽ കേൾക്കുന്നു. പൊലീസ് കൺട്രോൾ വിളിച്ചിട്ടു കിട്ടുന്നില്ല. വിളിച്ചുപറയണം. ആദ്യമായി ഞാൻ പഠിശ്രമിച്ചത് അപ്പോഴാണ്. ഭാര്യയ്ക്ക് അതിലേറെ. കർമ്മ ആയതു കൊണ്ട് അവിടെ ചെന്നെത്താൻ സാധ്യമല്ല. ഒരേയൊന്നിത്തനിക്ക് പൊലീസ് കൺട്രോൾ വിളിച്ച്, അവർ ഉടനെ പോകാമെന്നു പറഞ്ഞു. പൊലീസിനെ അറിയിച്ച കാര്യം മകളെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കു കരച്ചിൽ നിന്നിരിക്കുന്നത്രേ. നിഴലു കണ്ടാലും ഭയപ്പെടുന്ന സമയം. കൂടക്കൂടെ വിളിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. മകൾ അമ്മയെ സമാധാനിപ്പിച്ചു.) ചിന്തകൾ ചുരുക്കിപ്പറയട്ടെ:

ഒന്ന്: എല്ലാ മതക്കാരനേയും ആരാധനാലയങ്ങൾ—അവയുടെ ഭരണവും വരുമാനവും സർക്കാർ നിയന്ത്രണത്തിൽ കൊണ്ടുവരിക, അപ്രായോഗികം എന്നു വിധിക്കാൻ വരട്ടെ.

രണ്ട്: ഒരു മതവിഭാഗത്തിന് പ്രത്യേക നിയമം അനുവദിച്ചു കൊടുക്കാതെ ഒരു ഏകീകൃതസിവിൽ നിയമം നടപ്പാക്കുക. നടക്കാത്ത കാര്യമെന്നു പറയാൻ വരട്ടെ.

മൂന്ന്: രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും സാധ്യം ചെയ്യാൻ മതത്തേയും സമുദായത്തേയും അനുവദിക്കാതിരിക്കുക. അസം

മധ്യം എന്നു പറഞ്ഞു തള്ളാൻ വരട്ടെ.
 ഒന്നാം. മനുഷ്യന്റെ മനോഭാവ വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാത്ത (attitude formation) മതത്തോളം സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്ന മറ്റു ഘടകങ്ങളില്ല. അഭിപ്രായം, പെരുമാറ്റം എന്നിവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത് മനോഭാവമാണ്. ഏറ്റവും മതങ്ങളും പൊതുവെ മനുഷ്യന്റെ സ്വാഭാവികവ്യക്തിത്വത്തിൽ ശക്തിയായ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നു. സമൂഹാരാധനാസമ്പ്രദായമുള്ള മതങ്ങളെക്കാകട്ടെ (Congregational) അനുയായികളുടെ ബുദ്ധിയേയും മനസ്സിലേയും ഫലപ്രദമായി നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള ശാസ്ത്രീയ സംവിധാനം തന്നെയാണ്. പുരോഹിതപ്രമാണമാണ് അതിൽ പ്രധാനം. പുരോഹിതന്മാരുടെ പ്രവാചനസമ്പ്രദായം ആദ്ധ്യാത്മികകാര്യങ്ങളോടൊപ്പം ഭൗതികകാര്യങ്ങളും കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള അംഗീകൃത പദ്ധതിയാണ്. മതത്തിന്റെ, ദൈവത്തിന്റെ, പ്രാതിനിധ്യം നൽകുന്ന പരിവേഷം. ഭൗതികകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആധികാരികമായി വിധികല്പിക്കാനും ആരാധകരെ ഉപദേശിക്കാനുമുള്ള ഒന്നതത്വം അവകാശവും അവർക്കു നൽകുന്നു. അനുയായികളുടെ ആത്മീയ പ്രശ്നങ്ങളും അതിലേറെ ഭൗതിക പ്രശ്നങ്ങളും അവർക്കെകാര്യം ചെയ്യുന്നു. വ്യക്തികളും സമൂഹവും അവരുടെ ആശയങ്ങളേയും ആജ്ഞകളേയും അംഗീകരിക്കുന്നു. ഭൗതിക കാര്യങ്ങളിൽ അവരുടെ ആശയങ്ങളും ആജ്ഞകളും അവരെ ഭരിക്കുന്ന സംഘടനകളുടേയും വ്യക്തികളുടേയും ആശയങ്ങളും ആജ്ഞകളുമായിരിക്കും. സിക്ക്കോരുടെ കാര്യമെടുത്താൽ ഗുരുവാരാ പ്രബന്ധകം കമ്മിറിയുടെയും അക്കാലി പാർട്ടിയുടെയും ആ രണ്ടുകൂട്ടരേയും അടക്കി ഭരിക്കുന്ന ഭീകരന്മാരുടെയും ആശയങ്ങളും ആജ്ഞകളും അനുയായികളെക്കൊണ്ടും അംഗീകരിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് പുരോഹിതന്മാരുടെ കടമയെന്ന് വ്യക്തമായി കാഴ്ചപ്പെടുത്തുന്നു. മറ്റു മതവിഭാഗങ്ങളിലെ ആരാധനാ കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും പുരോഹിതന്മാരുടെയും ആദ്ധ്യാത്മികതയെ ബാധ്യതകളെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ ഓർമ്മിക്കാനുള്ള അവസരം കേരള (ശേഷം 50-ാം പേജിൽ)

രാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ ഇന്ദിരയെ രക്ഷിക്കാത്തവർ ഇന്ത്യയെ രക്ഷിക്കാനിറങ്ങുമ്പോൾ

കേരള കോൺഗ്രസ്സുകളേ, ഇത് ഇന്ത്യൻ കോൺഗ്രസ്സാണ്. ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്. അഥവാ കോൺഗ്രസ്-ഐ. ഞങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും കൂടുതൽ സിറാ ലോക്സഭയിൽ ആവശ്യമായി വന്നിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഭരണരഥം ഉള്ളതിനായി തടസ്സമുണ്ടാക്കാതെ മാറിനില്ക്കൂ. ഞങ്ങൾ ഇന്ത്യയെ രക്ഷിക്കട്ടെ.

ജോസഫ് ഗുപ്ത മാറിക്കൊടുത്തു. മാണിഗുപ്ത മാറിക്കൊടുത്തു. ഓരോ സിറാമാത്രം കൊണ്ട് അവർ തൃപ്തരായി.

ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ മുസ്ലിം ലീഗ്, നിങ്ങളും രണ്ടുകൊണ്ടു തൃപ്തപ്പെടുക. ഒരു സിറാകൂടി നിങ്ങൾക്കു തരണമെന്നാണ് ഞങ്ങൾക്കു ബോധ്യമുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇത് ചരിത്രത്തിന്റെ ആവശ്യമാണ്. ഇന്ത്യൻ യൂണിയന്റെ അവസ്ഥയുടെ ആവശ്യമാണ്. കേരളത്തിലെ ഭരണത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു ഇനിയും കൂടുതൽ പങ്കുതരാം. ദേശീയരേണം ഞങ്ങൾക്കു സുഗമമാകാൻ വേണ്ടി ഈ വഴിയിൽ നിന്നു മാറൂ.

അവസ്ഥയെ, ദേശീയഭൂതം, അതേയെ. ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ മുസ്ലിം ലീഗും മാറിക്കൊടുത്തു. രണ്ടെങ്കിൽ രണ്ടും. അതുമതി തല്ക്കാലം.

എൻ. ഡി. പി., എസ്. ആർ. പി., നിങ്ങൾ നാഷണൽ ഫ്രീമോക്രാറ്റിക് പാർട്ടിയും, സോഷ്യലിസ്റ്റ്-റിപ്പബ്ലിക്കൻ പാർട്ടിയുമാണെന്നു ശരിതന്നെ. പക്ഷേ, നിങ്ങൾക്കെന്തു നാഷണൽ എന്തു റിപ്പബ്ലിക്കും? നിങ്ങൾക്കു ദേവസ്വം, ബോർഡും. ബെവറേജസ് കോർപ്പറേഷനും. അസംബ്ളി സിറാകളുമല്ലേ വേണ്ടൂ? ഇതു ഞങ്ങളുടെ ദേശീയമായ ആവശ്യമാണ്. മാറ്റം, പ്ലീസ്.

ലോക്സഭയിലേക്കുള്ള ഇരുപതു സിറാരിൽ നാലെണ്ണമൊഴികെ, ബാക്കി പതിനാറിലും നോട്ടമുള്ള കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ്-ഐ ഇങ്ങനെ വിലപിച്ചു. ദേശീയമായ വിലാപകാലമാണ് ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകാലം. ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്ക് വേണ്ടി ഔദ്യോഗികമായ വിലാപം നടത്തുവാൻ അവകാശപ്പെട്ട പാർട്ടിയുടെ

വിലാപമാണ്. ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്കുശേഷമുള്ള ഇന്ത്യയുടെ കാര്യമാണ്. കേരളത്തിൽനിന്ന് 16 കോൺഗ്രസ്-ഐക്കാരെങ്കിലും ലോക്സഭയിൽ ചെന്നെത്തി. അതിനാൽ മാണിഗുപ്ത ഒരു സിറാരിനു പുറമേ ഒന്നുകൂടി എന്ന ഡിമാൻഡ് പ്രസ്തുതപ്പെട്ടു. ജോസഫ് ഗുപ്തയും ഇതേ ഡിമാൻഡ് ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരും പ്രസ്തുതപ്പെട്ടു. മനസ്സിലാക്കുന്നവരുടെ യൂണിയൻ ലീഗും മാറിക്കൊടുത്തു. സിറാ പതിനാറും കോൺഗ്രസ്-ഐയുടെ കീഴയിൽ. ഇനി ജയിച്ചെടുത്താൽമതി. അതിന് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ദുരന്തമഴിച്ചുവിട്ട ദേശീയമായ വികാരമൊന്നുമാത്രം പോര!

ഇന്ദിരാഗാന്ധി ഉണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ തന്നെ, പതിനാറു സിറാരിലും കോൺഗ്രസ്-ഐക്കു കണ്ണുണ്ടായിരുന്നതാണ്. അതൊന്നും മറക്കാൻ കൊടുക്കരുതെന്ന് യു. എസ്. കോൺഗ്രസ്സ് കാരെ കൊണ്ടു പരസ്യപ്രസ്താവനയും ഇറക്കിയിരുന്നു. സി. എം. സ്റ്റീഫൻ ഉണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു മദ്രാസിൽ നടന്ന ഒരു മിനി എ. ഐ. സി. സി. യോഗത്തിൽ അദ്ദേഹം അവതരിപ്പിച്ച ഒരു രഹസ്യ രാഷ്ട്രീയ രേഖയുടെ പ്രധാന ഇതിവൃത്തംതന്നെ പ്രാദേശിക പാർട്ടികളെ ഒഴിവാക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകതയും അതിന് അവലംബിക്കേണ്ട തന്ത്രങ്ങളുമായിരുന്നു. തിരഞ്ഞെടുപ്പിനുവേണ്ടിയുള്ള ആദ്യ നിക്ഷേപം ആരംഭിച്ച കാലത്തേ കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ്-ഐയുടെ തന്ത്രരൂപീകരണശാലകൾ 16 സിറാരിലും പിടിച്ചുറപ്പാക്കി തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ, ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ മരണം, ഈ തന്ത്രം നടപ്പിലാക്കാൻ അങ്ങേയറ്റം പ്രയോജനകരമായ സൗകര്യം സൃഷ്ടിച്ചു എന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ്-ഐ യിൽ സ്ഥാനാർത്ഥി പാമോഹികൾ പതിനാലും, മുപ്പത്തി രണ്ടുമല്ല എന്നതു പാട്ടാണ്. തിരുവനന്തപുരം സിറാരിനും കൊല്ലം സിറാരിനും, അങ്ങനെ ഓരോ സിറാരിനും വേണ്ടി കഴിഞ്ഞ ആറു മാസത്തിനു മുമ്പേതന്നെ കൃതികൾ തുടങ്ങിയവരുടെ പേരുകൾ നമുക്കു

റിയോ. ഇക്കൂട്ടരിൽ പതിനാറു പേരെ യെങ്കിലും തൃപ്തപ്പെടുത്തിയേ തീരൂ. എങ്കിൽപ്പോലും, ബി. കെ. നായരെയും സേവിയർ അറയ്ക്കലിനെയും പോലുള്ള സിറാരിന് എം. പി. മാത്രം അക്കോമഡേറ്റ് ചെയ്യാനാവുന്നില്ല. ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് ഇന്ത്യയെ രക്ഷിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു വഴിയൊരുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ഡിമാൻഡുകൾ മടക്കി; ആ സിറാറുകളെ ഞങ്ങൾക്കുതന്നെ എന്ന വിദ്യയുമായി കോൺഗ്രസ്-ഐ വിജയകരമായ മുന്നേറ്റം നടത്തിയിരിക്കുന്നത്.

ജാതിയും മതവും പ്രാദേശികവികാരങ്ങളും അതുപോലുള്ള സങ്കീർണ്ണ ചിന്താഗതികളുമൊക്കെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി സിറാറുകൾ പിടിച്ചെടുക്കുന്നതിൽ കോൺഗ്രസ്-ഐ നേതൃത്വം കാണിച്ചുപോരുന്ന ചതുരത നമുക്കറിയാം. ഇപ്പോൾ ഒരു ദേശീയ ദുരന്തത്തിന്റെ മറുപിടിച്ച് കൂട്ടുകക്ഷികളെ ഒരുക്കുന്നതിലും ചാതുര്യം വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇന്ദിരാഗാന്ധി ഏകയായി പാർട്ടിയെ നയിച്ചിരുന്നപ്പോൾ അവരുടെ കൈകൾക്കു കൂടുതൽ കഴപ്പുണ്ടാകാൻ കിണഞ്ഞ ശ്രമിച്ചവരാണ് ഇപ്പോൾ രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ കൈകൾക്കു പിന്നാലെ എന്നവണ്ണം കൂടിയിരിക്കുന്നത്. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കാൻ പോലും അറിഞ്ഞുകൂടാതിരുന്നവരാണ് ഇപ്പോൾ യാതൊരു ലക്ഷ്യവും കൂടാതെ ഇന്ത്യയെ രക്ഷിക്കാൻ ശാന്തിവനത്തിലെ ആ ചിതയുടെ ചുടാറുമുമ്പേ ഇറങ്ങിത്തീരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

തിരഞ്ഞെടുപ്പുതീർന്നതിനു പ്രഖ്യാപിച്ചതോടൊപ്പം തന്നെ ഗുജറാത്തിലും അതുപോലുള്ള പല ഉത്തരേന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കോൺഗ്രസ്-ഐയിലെ ഗുപ്തവഴക്കേര ഉച്ചസ്ഥായിയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞതായി പത്രങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശക്തമായിത്തന്നെ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ കാലത്തു തന്നെ തങ്ങളാലാവുംവിധം തമ്മിലടിച്ചു, അവരുടെ ശക്തിചോർത്താൻ ശ്രമിച്ച ആളുകൾ രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ നേതൃത്വത്തിന് കരുത്തും കണ്ണൻറ നൽകാൻ ശ്രമിക്കുന്ന

പതിനാറു സിറാറുമതി മത്സരിക്കാൻ എന്നു കോൺഗ്രസ്-ഐ നിശ്ചയിച്ചതെന്താണ്? ഇരുപതിൽ ഇരുപതും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ കേരളകോൺഗ്രസ്സുകളും യൂണിയൻ ലീഗും സമ്മതിച്ചു കൊടുക്കുകയില്ലായിരുന്നോ? ദേശീയാവശ്യമല്ലേ? കേരള കോൺഗ്രസ്സുകൾക്കു എന്തു കാര്യം ഡെൽഹിയിലെ പൊന്നുരുക്കലിൽ? യൂണിയൻ ലീഗിനെന്തു കാര്യം? 'പ്രാദേശിക പാർട്ടികളെ ഒതുക്കൽ' എന്ന രഹസ്യസിദ്ധാന്തം നടപ്പാക്കാൻ പററിയ നല്ല അവസരം എന്തിനു കളയുന്നു!

തെങ്ങനെയാണ് കാണാനിരിക്കുന്നതെങ്കിലും.

എന്തായാലും നല്ലൊരുവസരമാണ് ദേശീയതലത്തിലെമ്പോലും കേരളത്തിലും കോൺഗ്രസ്-ഐക്കു കൈവന്നിരിക്കുന്നത്. ഇന്ദിരാഗാന്ധി മരണമുണ്ടാക്കുന്ന വികാരതരംഗങ്ങളിൽക്കൂടി ഒരു വൻ വിജയം കൊയ്തെടുക്കാം. ഇരുപതിൽ ഇരുപതും നേടിക്കളയാമെന്ന ചിന്ത കാണില്ലെങ്കിലും, കഴിഞ്ഞ തവണത്തേതിനെക്കാൾ നില മെച്ചപ്പെടുത്തി എടുക്കാമെന്ന് കോൺഗ്രസ്-ഐക്കു ഉറപ്പാണ്. ഈ അവസരം വിനിയോഗിച്ച് മദ്രാസ്-മിനി എ. ഐ. സി. സി. യിലെ രാഷ്ട്രീയരേഖയ്ക്കു നടപ്പിലാക്കാൻ ഉള്ള ചങ്ങാതികൾ കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ്-ഐക്കു കാണിക്കാവുന്നതാണ്. ശിവഭാസന്റെ ആർ. എസ്. പി. യെയും, കമലത്തിന്റെ ജനതയെയും, സുന്ദര

ത്തിന്റെ പി. എസ്. പി. യെയും, എൻ. ഡി. പി. യെയും എസ്. ആർ. പി. യെയുമൊക്കെ ഒഴിവാക്കിയെടുത്ത് സ്വച്ഛസുന്ദരമായ ഒരു കോൺഗ്രസ്-ഐ മഹാധിപത്യത്തിനു വഴിതുറക്കാൻ പററിയതുമായ. ഇന്ദിരാഗാന്ധി സ്വന്തം ജീവരക്തംകൊണ്ട് പാർട്ടിക്കു അനേക സംവത്സരാലത്തേക്കുള്ള വളം നൽകിക്കുന്നുപോയിരിക്കേ, ഇപ്പോഴല്ലെങ്കിൽ പിന്നെപ്പോഴാണ് ഇതിനുള്ള ധൈര്യം കാണിക്കുക? പ്രതിപക്ഷ ഐക്യമെന്ന മഹാഭൂതം ആകാശച്ചുരിവിലെങ്ങും കാണാനില്ല. കേരളത്തിലെ പ്രതിപക്ഷക്കോട്ടയിൽനിന്നുതന്നെ കല്ലുകൾ ഇളകിമറിഞ്ഞു. പരിഞ്ഞുമൊക്കെ നിൽക്കുന്നു. നല്ല അവസരം. ഇന്ദിരാഗാന്ധി എന്ന മഹേന്ദ്രജാലം ഇപ്പോൾ മാത്രമേ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുവാനാവൂ. എന്തുകൊണ്ട് അതിനു മുതിരുന്നില്ല? സമ്മർദ്ദത്തുക്കാരെയും,

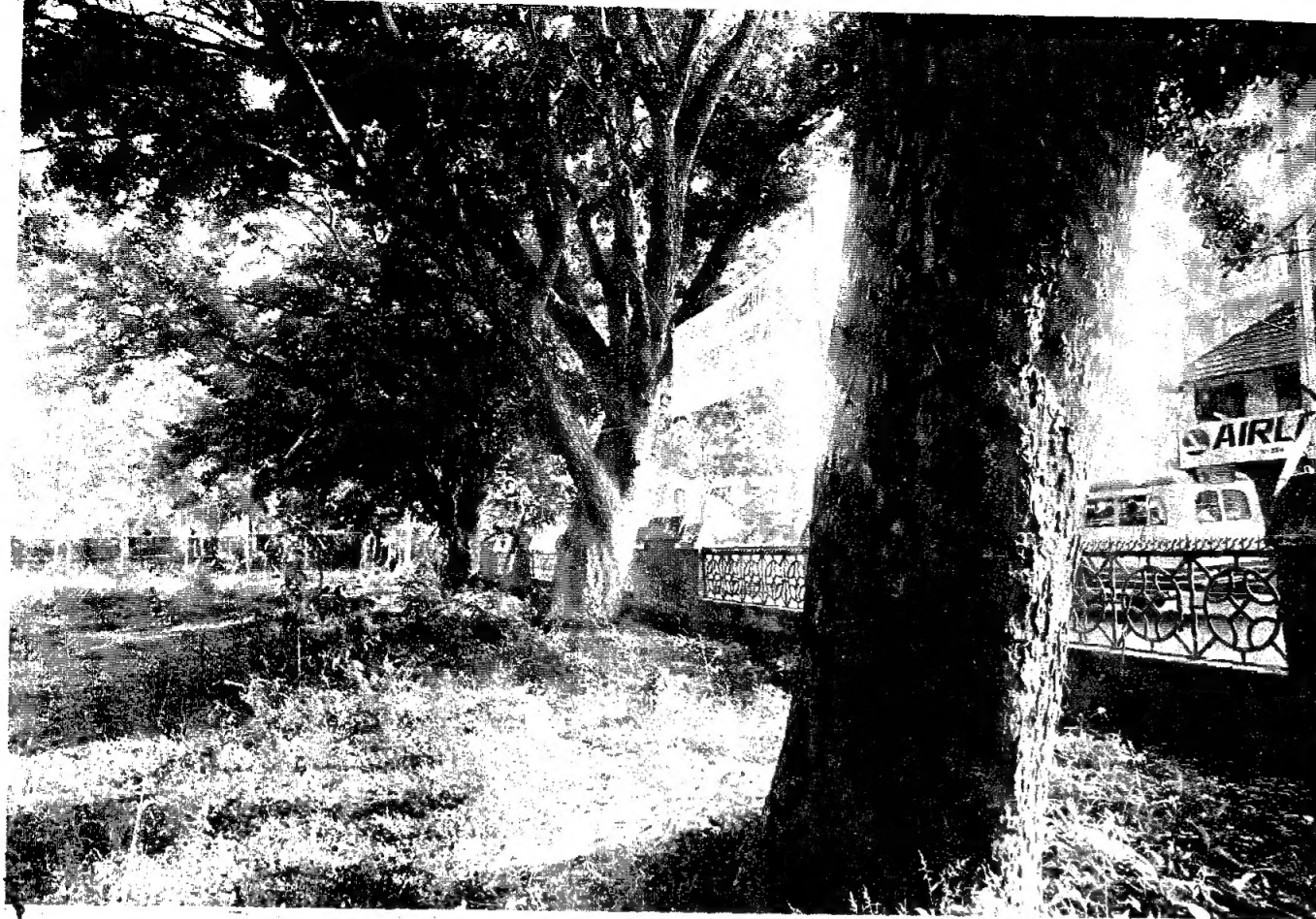
ജനപിന്തുണയില്ലാത്ത കടലാസുപാർട്ടികളെയും, അസുഖകരങ്ങളും അസൗകര്യപ്രദങ്ങളുമായ ബന്ധങ്ങളെയും വെച്ചൊഴിയാൻ, കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ്-ഐ മടിച്ചുനില്ക്കുന്നതെന്തു? ധൈര്യമില്ലായ്മ വല്ലതാണോ? സി. പി. എം. നയിക്കുന്ന ഇടതുമുന്നണിയെ ഇനിയും യേമോ?

എന്തായാലും ഈ ലോക്സഭാ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ പതിനാറു സിറാരിലും കോൺഗ്രസ്-ഐ സ്ഥാനാർത്ഥികൾ ജയിക്കുന്ന കാഴ്ച കാണാൻ നമുക്കു കാത്തിരിക്കാം. സിറാരിലെ സ്റ്റാറ്റസ് കോയുമായി മാണിഗുപ്തലേയും ജോസഫ് ഗുപ്തലേയും കേന്ദ്രഭരണ വിമർശകവിരോധർ 'ഡെൽഹി'യെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന കാഴ്ചകാണാനും നമുക്കു കാത്തിരിക്കാം.

അറബി ലോകത്തിന്റെ ദുഃഖം-ഇന്ദിരാഗാന്ധി വെടിയേറ്റു മരിച്ചുവാർത്തയോടൊപ്പം 'അറബ് ന്യൂസ്' എന്ന പത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കാർട്ടൂൺ

കലാകൗമുദി 9

കെ. വേലപ്പൻ മഹാഗണികൾ കുറയുന്നു

തിരുവനന്തപുരത്തെ ഗവണ്മെന്റ് സെക്രട്ടേറിയറ്റിൽനിന്ന് ഒരുവിളിപ്പാട് കാര്യം അകലെ ബന്ധു മരങ്ങൾനിന്നു നിലവിളിക്കുകയാണ്; യൂണിവേഴ്സിറ്റി റിക്രൂട്ട്മെന്റിന്റെ വളപ്പിൽ. ബന്ധു മഹാഗണികൾ. ഈ മരങ്ങൾകേരളത്തിൽ ബാക്കിനില്ക്കുന്ന ആദ്യതലയുടെ പച്ചത്തുരുത്തുകളിലും കരിയാതെ കാക്കുവാൻ സന്നദ്ധനായ നടുത്തുന്ന തീവ്രയ അത്തിന്റെ പ്രതീകമായി മാറുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

തിരുവനന്തപുരത്തുകാർക്കെല്ലാം ഈ

ബന്ധു മരങ്ങളെ അറിയാം. നമ്മുടെ പത്തൊമ്പതു മന്ത്രിമാരേക്കാൾ, നമ്മുടെ എല്ലാ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളേയുംകാൾ തിരുവനന്തപുരത്തുകാർക്ക് പരിചയമുണ്ട് ഈ മരങ്ങളെ. തിരുവനന്തപുരത്തുവന്നിട്ടുള്ള അന്യ പ്രദേശത്തുകാർക്കും ഈ മരങ്ങളെ പരിചയമില്ലാതിരിക്കാൻ വഴിയില്ല. ഈ ബന്ധു മരങ്ങൾ ചേർന്ന് ഒരു വനക്കുളിരുണ്ടാക്കി, യൂണിവേഴ്സിറ്റി റിക്രൂട്ട്മെന്റ് സംരക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നതിലിരിക്കുന്നു.

ഈ റോഡ്, എം. ജി. റോഡ്, പണ്ട്

രാജവീഥിയായിരുന്നു. ശ്രീ പത്മനാഭദാസന്മാരുടെ വില്ലവച്ച വണ്ടികൾ സ്വീലസ്വീലാവത്തോടെ ഇതിലേ ഓടിപ്പൊളുണ്ടാക്കുന്നപ്പോഴും ഈ മരങ്ങളിലൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ ജനാധിപോലിയാക്കുകയും, ഷെവർലേകളും, ഡിമത്തുകളും മാറി മാറി, തൊട്ടുപ്പൂത്തുള്ള സെക്രട്ടേറിയറ്റിലേക്ക് ചീറ്റിപ്പൊങ്ങു പോയതും ഇതിലേ, ഈ വഴിയേ.

ജനങ്ങളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനേക്കാൾ എത്രയെങ്കിലും പ്രാവശ്യം ഇതിലേ അണുപൊട്ടിയൊഴുകിയിട്ടുണ്ട്. ജാഥ

കൾ, റാലികൾ, പോലീസുകാരുടെ കൊടിയുടെ നിറങ്ങൾ മാറിമാറി പെരുകിവന്നു. രാജാവ് പ്രജയായി; പ്രജകൾ ഭരണകർത്താക്കളായി. ഇതു ചരിത്രമാണ്; തിരുവിതാംകൂറിന്റെ, തിരു-കൊച്ചിയുടെ പിന്നെ കേരളത്തിന്റെ ചരിത്രം. ചരിത്രത്തിന്റെ വീഥിയോരത്ത് എല്ലാറ്റിനും മുക്തനായി ഇക്കാലമത്രയും നിലനിന്നുപോയതായിരുന്നു ഈ മഹാഗണികൾ. ചരിത്രത്തിന്റെ വേരുകൾ മുതിരുന്ന മുഷ്കിനെ യോർത്ത് ആ മരങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കുറയുന്നു.

ഉച്ചയുതകിപ്പിടുന്ന തിളയുമ്പോൾ, പാട്ടുവഴി നടന്നു തളർന്ന് കിതയുമ്പോൾ, പഴിയാത്രക്കാരാ, ചങ്ങാതിക്കുറോടെ തണൽക്കുടി നിലത്തിരുന്ന് കൊണ്ടിരുന്ന ആ മരങ്ങളെ നീ കൃത്യത്തോടെ നിറയുന്ന കണ്ണാടയുടെ നോക്കിയിട്ടില്ലേ? വേഗം ലക്ഷ്യമെത്താനാണ് നടന്നുവന്നതെങ്കിലും, അല്പം വൈകിയാലും സാരമില്ല, നഗരാരണ്യത്തിലെ ആ ശീതള വിശ്രാന്തിയിൽ അഞ്ചു നിമിഷം നിന്നു തളർച്ചയാറിയിട്ടുമാത്രം ഇനി നടത്തേണ്ടതാണ് എന്നു നിനക്കു തോന്നിയിട്ടില്ലേ? അങ്ങനെ തോന്നിപ്പിച്ച ആ മരങ്ങൾ ഇതാ ഇപ്പോൾ കരുണയായി നിലവിളിക്കുന്നു. പച്ചയായ പച്ചയുടെ എല്ലാ പീലികളും നിവർത്തിനിന്ന് ഋതു സംക്രമണങ്ങളിലെല്ലാം കാലത്തിന്റെ കണ്ണാടിപോലെ നിന്ന മരങ്ങൾ, നാളെയുടെ തളിരിളം കുമ്പകളുടെ ഇളംപച്ചയും, ഇന്നിന്റെ ആവേശമായ കരിനില്പിച്ചയും ഇന്നലെകളുടെ മധുരസ്മരണകളുടെയും അനുഭവങ്ങളുടെയും പ്രഭ ചേർന്ന പഴുതിലകളുടെ മഞ്ഞയും, ശിശിരകാലത്തിന്റെ വിധുരതകളെല്ലാം രൂപമുപോലെ പൊഴിഞ്ഞു പൊഴിഞ്ഞു പൊളുണ്ടാക്കിവെക്കുന്ന ചില്ലക്കമ്പകളുടെ നഗ്നതയും— മഹാഗണികൾ തീർത്ത ആ ചെറുകുന്നം, ഈ പാതവക്കിലൊരളം ഋതുമഹാഹാരം തന്നെയാണ്; എളിമയുടെ, ചന്തത്തിന്റെ, പ്രകൃതിയുടെ പ്രാധമ്യം, ആ മനോഹരതയുടെ ഇതാ കണ്ണിന്റെയൊഴുക്കും. ചെങ്കിടോർത്തു നോക്കൂ, മഹാഗണികൾ വിലപിക്കുന്നു. മരിച്ച മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ മുമ്പിൽ, മുറിച്ച ഭരണയന്ത്രങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽനിന്ന് അവ വിലപിക്കുന്നു. വഴിയാത്രക്കാർ, നിന്റെ ഈ പ്രിയപ്പെട്ട മരങ്ങളുടെ നിഴലിനപ്പുറം വായ്ത്തല രാകിരാകി കോടാലികൾ കാത്തുനില്ക്കുന്നു. കാവിയിൽ വെള്ളക്കളങ്ങളായി നില്ക്കുന്ന ആ കോളേജ് മന്ദിരങ്ങളെ മഹാഗണികളുടെ തായ്ത്തലകളും ചില്ലക്കമ്പകളും പച്ചത്തുരുത്തുകളും നിറയ്ക്കുന്ന പീലികൾക്കിടയിലൂടെ കാണാൻ എത്ര ചേലാണ്. റോഡിനു കിഴക്കേവശം കടന്ന് മലയാളവിഭാഗം കെട്ടിടത്തിന്റെ രണ്ടാം നിലയിൽനിന്നു നോക്കണം. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിന്റെ മുഖംഗി കണ്ണുകളിലൂടെ കാണുന്നതെങ്കിൽ. ഏതെങ്കിലും ഈ സൗന്ദര്യങ്ങൾ തലസ്ഥാനനഗരീകളെ നയ്യപ്പെടാൻ ഇനി അധികനാളുകളില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. വരാതിരിക്കുന്ന ഈ നയ്യത്തെ

യോർത്ത് മഹാഗണി മരങ്ങൾ കുറയുന്നു. മനസ്സിൽ കോൺക്രീറ്റ് സാമ്രാജ്യങ്ങൾ കെട്ടിപ്പൊക്കി നടക്കുന്നവർക്ക് ഇലച്ചില്ലകളിലുതിരുന്ന ശോകം കേൾക്കാനാവുന്നതെങ്ങനെ? മരങ്ങൾ കുറയുന്നു.

മുൻ വർഷമായി ഈ മരങ്ങൾ നട്ടുക്കൊണ്ടിരുന്നതില്ലെന്നതെങ്കിലും ഇപ്പോൾ പെട്ടെന്നാണ് കോടാലികൾ ഉയരാൻ തുടങ്ങിയത്. മഹാഗണികൾക്കും നില്ക്കുന്ന കോളേജ് കാമ്പസിൽനിന്ന് മുന്നേറേണ്ട സ്ഥലം വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഉത്തരവ് ഹയർ എഡ്യൂക്കേഷൻ സെക്രട്ടറി യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പാളിനയച്ച വിവരം കോളേജ് യൂണിയൻ ഏതെന്നോ മനസ്സിലാക്കത്തക്ക വിദ്യാർത്ഥികൾക്കിടയിൽ രോഷം പടർന്നു കയറി. വയലാർ അവാർഡ് നേടിയ പ്രശസ്ത കവയിത്രി സുഗതകുമാരി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സ്വീകരണമോറവാങ്ങാൻ കോളേജ് വളപ്പിലെത്തിയ സന്ദർഭമായിരുന്നു, അത്. അനുമാദനസമ്മേളനം പ്രതിഷേധസമ്മേളനത്തിന്റെ ഭാവം കൈക്കൊണ്ടു. മഹാഗണികൾക്കു കടയ്ക്കൽ കോടാലി ഓങ്ങാൻ മുതിരുന്ന മരിച്ച മനുഷ്യത്വത്തിന് സുഗതകുമാരി വീതം സമർപ്പിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകരും തോളോടുതോൾ ചേർന്നുനിന്നു പ്രതിഷേധ സൂചകമായി മനോഹര നടത്തി. കക്ഷി ഭേദങ്ങൾ മറന്ന് വിദ്യാർത്ഥികൾ ഒന്നടങ്കം ഒരു ലക്ഷ്യത്തിനുവേണ്ടി തെരുവിലിറങ്ങിയത് അസാധാരണമായ ഒരു കാഴ്ചയായിരുന്നു.

പിറ്റേന്ന് ഒരു ശനിയാഴ്ചയായിരുന്നു. ശനിയും ഞായറും അവധി ദിവസങ്ങൾ. തങ്ങളില്ലാത്ത തക്കംനോക്കി മരം വെട്ടുകാർ വരുമെന്നു ഭയന്ന്, വിദ്യാർത്ഥികൾ രാവ്യം പകലും മരങ്ങൾക്ക് കാവൽകിടന്നു. ശാസ്ത്രസാഹിത്യപരിഷത്തിലേയും

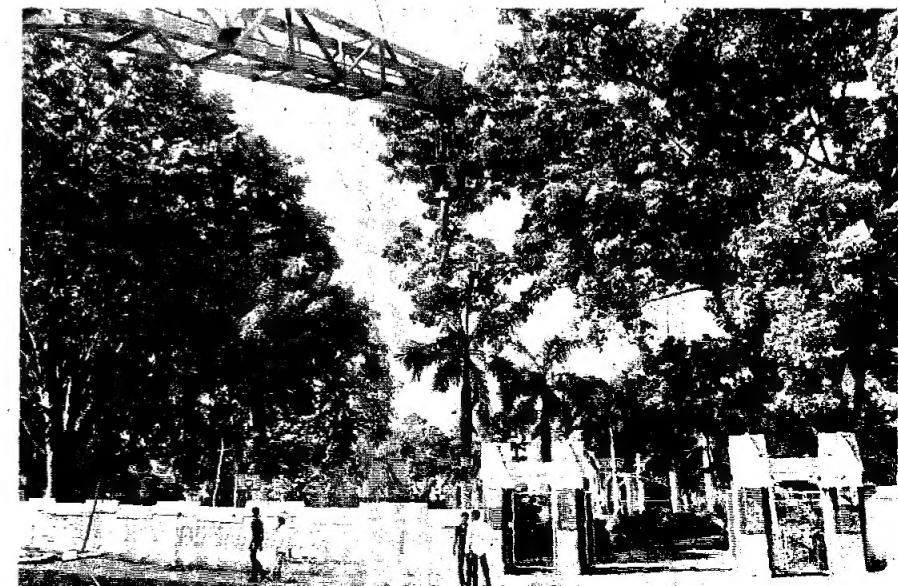
പ്രകൃതിസംരക്ഷണ സമിതിയിലേയും പ്രവർത്തകരും ഉറക്കമിളച്ച് കാവൽ നിൽക്കാൻ കൂട്ടിരുണ്ടായിരുന്നു. നഗരത്തിനു നടുവിൽ ഒരു വനംകൊള്ള അങ്ങനെ താല്ക്കാലികമായെങ്കിലും തടയപ്പെട്ടവെന്ന് വിദ്യാർത്ഥികൾ നെടുവീർപ്പിട്ടു. എന്നാലും യോഗ്യകൾ അവരുടെ മനസ്സിൽ അസ്വാസ്ഥ്യം ഇളക്കിനിന്നു.

ഈ കോളേജിന് അന്തസ്സം തന്നെല്ലാം പ്രാധമ്യം നല്കുന്ന മരങ്ങളാണിത്. ഇവ നയ്യപ്പെട്ടാൽ ഇവിടം മരുഭൂമിയായി. ശബ്ദശാലയിൽനിന്ന് തങ്ങളെ രക്ഷിക്കുന്നതും ഈ മരങ്ങളാണ്. കോളേജുവളപ്പിനുള്ളിലാണെങ്കിലോ നിന്നുതിരിയാൻ ഇടമില്ല. എന്നിട്ടും റോഡുവീതികൂട്ടാൻ സ്ഥലമെടുക്കാൻ പോകുന്നത്രെ—കോളേജ് യൂണിയൻ ചെയർമാൻ ജി. അജിത്കുമാർ യൂണിവേഴ്സിറ്റി യൂണിയൻ കൗൺസിലർ കെ. ലാൽ കുമാർ അമർഷംകൊണ്ടു.

“മഹാഗണികൾക്കു മരങ്ങളില്ലാത്ത കാവലിരിക്കണം.”—ഫോറസ്റ്റർ സെക്രട്ടറി ജി. രമേഷ്കുമാർ പറയുന്നു. വിദ്യാർത്ഥിസംഘടനകളുടെ ഏകീകൃത വിമർശനം കൂടുന്നതു് “മഹാഗണികളുടെതണലിലാണ്. ബുദ്ധിജീവികളുടെയും അതീന്ദ്രിയവേദങ്ങളിലായാൻ ധൂമലോകവിഹാരം നടത്തുന്നതും ഇവിടെ. കോളേജ് ഇലക്ട്രിസിറ്റിയിൽ പ്രചരണത്തിന് മഹാഗണികളുടെ ശാഖകൾ മാധ്യമമാകുന്നു.

തിങ്കളാഴ്ച, വിദ്യാർത്ഥികൾ പാപ്പ മുടക്കി മെയിൻറോഡിലൂടെ പ്രകടനം നടത്തി. കോളേജ് യൂണിയനും ഫോറസ്റ്റർക്കും അദ്ധ്യാപകസംഘടനയ്ക്കും

മരം മുറിച്ചു നഗരത്തിന്റെ മുഖപ്പായ പരിഷ്കരിക്കാൻ ആളിറങ്ങി: ഒമ്പതു മഹാഗണികൾക്കും ചേർന്ന ചെറുകുന്നത്തിന്റെ ആയുസ്സ് ഇനിയും നീളുമോ?

കളും പതിനൊന്നു വിദ്യാർത്ഥി സംഘടനകളും ഒരേ വികാരത്തിൽ ഒന്നിച്ചു. ഭൂമിയുടെ നോവം കനിയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നവരായതുകൊണ്ടാവാം പെൺകുട്ടികളാണ് ഈ പ്രകൃതിസംരക്ഷണയത്നത്തിൽ ആവേശത്തോടെ മുനിട്ടിറങ്ങിയത്. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ഇതാദ്യമായാണ് വിദ്യാർത്ഥികൾ നിവേദനം നടത്താൻ സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെത്തിയത്.

"ഈ മരങ്ങളെന്തായാലും നശിക്കും, നിങ്ങളെന്തിന് ബഹളമുണ്ടാക്കുന്നു?"—മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി നിവേദനവുമായെത്തിയ വിദ്യാർത്ഥികളോടു ചോദിച്ചതങ്ങനെയാണത്രേ. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കിടയിൽ നിന്ന് മറുചോദ്യമുയർന്നു:

"എന്തായാലും മരിക്കും എന്നു കരുതി ആരെങ്കിലും തന്റെ പിതാവിനെ നേരത്തെ വധിക്കുമോ?"—ഉത്തരമുണ്ടായില്ല. "നിങ്ങളുടെ കടം ബന്ധത്താണോ മഹാഗണി? ലോകത്തെ മുഴുവൻ മരങ്ങളും പരിരക്ഷിക്കണമെന്നാണോ നിങ്ങളെ പറഞ്ഞുവരുന്നത്? വേണ്ടിവന്നാൽ കോളേജുതന്നെ ഞങ്ങൾ മാറിക്കളയും."—എന്ന ഭീഷണിയാണ് അധികൃതരിൽ നിന്നുണ്ടായതെന്ന് നിവേദകസംഘത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഷീലാനായർ, ശ്രീദേവി എസ്. കർത്താ, ഗീതാ ജി. നായർ, ബിനാ ഷംസുദ്ദീൻ എന്നിവർ പറഞ്ഞു.

മുൻ മഹാഗണികളും ഒരു പ്ലാവമേ ഉടനെ വെട്ടേണ്ടിയത്രേ എന്നും ബാക്കി നിലക്കുന്ന മരങ്ങളെ ഫുട്പാത്തിലാക്കി കോളേജ് മതിൽ മാറിക്കളയാനാണ് പ്ലാനെന്നും വ്യക്തമായി. മഹാഗണിമരങ്ങളെ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽനിന്ന് വേറിട്ടു കാണാനേ കഴിയാത്ത വിദ്യാർത്ഥികൾ അവയെ വിട്ടുകൊടുക്കാൻ തയ്യാറല്ല. കോളേജ് വളപ്പിൽനിന്നു പുറത്തായാൽ പിന്നെ പി. ഡബ്ലിയു. ഡി. കോർക്കും ആ മരങ്ങളെ എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും വെട്ടി മാറാമല്ലോ എന്ന ഭയത്തിലാണ് വിദ്യാർത്ഥികൾ.

ചൊവ്വാഴ്ച, യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിലെ ഫോറസ് ടി ക്ലബിലെ അംഗങ്ങൾ മുഖ്യമന്ത്രിയെ നേരിൽക്കണ്ട് ആവലാതിപ്പെട്ടു. മരങ്ങൾ യാതൊരു കാരണവശാലും മുറിക്കില്ല—അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പക്ഷേ, അത് ഫുട്പാത്തിലാക്കി മാറ്റിക്കളയരുതെന്ന് വിദ്യാർത്ഥികൾ. കെട്ടിയാലെന്താ കഴപ്പും എന്ന് മുഖ്യമന്ത്രി കഴപ്പമുണ്ടെന്ന് വിദ്യാർത്ഥികൾ. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിന്റെ അവിഭാജ്യ ഘടകമാണ് ഈ മഹാഗണി മരങ്ങളെന്നും അവയില്ലാത്ത യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിനെ തങ്ങൾക്കു സങ്കല്പിക്കാനാവില്ല എന്നും വിദ്യാർത്ഥികൾ. നിങ്ങളൊക്കെ രണ്ടോ മൂന്നോ വർഷമല്ലേ അവിടെക്കാണുകയുള്ളൂ, പിന്നെന്തിന് ആ കോളേജിനെ

നൈച്ഛാളി ഇത്രമാത്രം ആവേശംകൊള്ളാൻ എന്ന് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ചോദ്യം. തങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയല്ല, വരുംതലമുറക്കുവേണ്ടിയാണ്, ഈ ഡിമാൻഡ് വയ്ക്കുന്നതെന്നു ഒരു പെൺകുട്ടി പറഞ്ഞു. വെയിൽ നാളും ഓടിമറയുമ്പോഴത്തേതുപോലെ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പിരിയുടെമേൽ ഇരുട്ടുപരന്നു. കറുത്ത ചിരിയോടെ ചൊടിച്ചുകൊണ്ട് മുഖ്യമന്ത്രി ആ പെൺകുട്ടിയോടുകയർത്തു: "ഡിമാൻഡുകളുടെ കാര്യം എന്തോട പറയരുത്. ഞാൻ നിന്റെ അച്ഛനെപ്പോലെയല്ലേ? പെൺകുട്ടികൾ അതിരുകടക്കരുത്." പെൺകുട്ടിയും വിട്ടില്ല— "അതിരുകടക്കുന്നതൊന്നുമല്ല. അച്ഛനെപ്പോലെ ബഹുമാനമുള്ളതുകൊണ്ടല്ലേ പരാതിയുമായി താങ്കളുടെ അടുത്തുവന്നത്? അന്തരീക്ഷത്തിന് ആകെ പിരിമുറുക്കം. തെല്ലൊരയവുണ്ടാക്കാനെന്നോണം മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ തൊട്ടരികിൽ നിൽക്കുകയായിരുന്ന എം. എം. ഹസ്സീനും പൗളം സുധാകരും പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾ

സമ്പന്നരുടെ കാവലുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് തലകാലം മഹാഗണിമരങ്ങൾ കഷ്ടിച്ചു രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ ഈ മരങ്ങൾക്കു നേരെ മുഷ്കിന്റെ വായത്തല ഇനിയും ഓങ്ങിയുയരും.

ളൊക്കെ പഠിച്ചിരുന്ന കോളേജാണ്. സാർ." അതുകൊണ്ടാണും മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ സൈന്യരക്ഷേപം തീർന്നില്ല. കോളേജിൽ ഇപ്പോൾത്തന്നെ സ്ഥലസൗകര്യം നന്നെക്കുറവ്. കോളേജ് വളപ്പിൽനിന്നും സ്ഥലമെടുക്കില്ല എന്ന് ഉറപ്പുതന്നെ. വിദ്യാർത്ഥികൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു: "ഇപ്പോൾ തന്നെ, തരില്ല, ബന്ധപ്പെട്ടവരോട് ഞാൻ ഇതെല്ലാമറിച്ച് ആലോചിക്കാം."—മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ മറുപടി. കൂട്ടത്തിൽ ഒരു കാര്യം ചോദിക്കാം. മുഖ്യമന്ത്രി മറുപടി— "ആട്ടെ, നിങ്ങളെ ഇതിനൊക്കെ ഇളക്കിവിടുന്നതാണോ? ഇതിനുമുമ്പും കോളേജ് കോമ്പൗണ്ടിൽനിന്ന് സ്ഥലം മാറ്റാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അന്ന് ആരും എതിർക്കാതിരുന്നതെന്തുകൊണ്ട്?" എ. കെ. ജി. സെൻററിനുവേണ്ടി കേരള സർവ്വകലാശാല സ്ഥലം വിട്ടുകൊടുത്തിരുന്നതായിരുന്നു വത്രേ മുഖ്യമന്ത്രി (തെറ്റായി) ഇങ്ങനെ പരാമർശിച്ചത്.

ഉച്ചതിരിഞ്ഞു സുവോളജിവിഭാഗത്തിനടുത്തെ മാവിന്റെ തണലിൽ വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകരും യോഗം ചേർന്നു. കോളേജ് വക സ്ഥലം ഒരിഞ്ചുപോലും വിട്ടുകൊടുക്കില്ല എന്ന് അവർ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. കോളേജ് വളപ്പിലെ വൃക്ഷങ്ങളെ ഈ കോളേജിന്റെ ചരിത്രത്തിന്റെ ഭാഗമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള മഹാഭൂമിയിലുള്ള പേരിട്ട് അവരുടെ ആദരസൂചകമായി സംരക്ഷിച്ചു നിറുത്താനും യോഗം

തീരുമാനമെടുത്തു. നമ്മുടെ വീട്ടിൽ നടക്കാനിരുന്ന ഒരു കൊലപാതകം മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞ് നമ്മൾ എല്ലാം ഒന്നായിരിക്കണം. നമ്മുടെ കണ്ണുകൾക്കു പുറത്തു ഭീകരമായ ഏന്തോ ഒന്ന്—ഒരു പ്രതിലോമശക്തി—നമ്മെ നോക്കി കാത്തിരിക്കുകയാണ്—മരമുയാപകൻ പറഞ്ഞു.

തങ്ങളുടെ ആത്മാശയമായിത്തന്നെ തീർന്നിട്ടുള്ള മഹാഗണിമരങ്ങളെപ്പറ്റി ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ധ്യാപകരും വികാരം കൊണ്ടു. "മരങ്ങളുടെ വസലച്ചായയിലിരുന്നു സമസ്ത ജീവജാലങ്ങളോടും സ്നേഹം ശീലിക്കുന്നതാണ് ഒന്നാമത്തെ വിദ്യാഭ്യാസം. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിന്റെ ചൈതന്യം, ഇവിടത്തെ വിജ്ഞാനതപസ്സയെ, അതിന്റെ പഴയ പ്രഭാവിയെ, നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന മരമുത്തപ്പൻമാരാണ് ഓടൻ വള്ളിക്കാട്ട്. ദേവദാരുവിന്റെ കൊച്ചൻ അരവനും മാറ്റി അപൂർവ്വസസ്യങ്ങളുമൊക്കെ ചേർന്നാലേ പൂർണ്ണമാകുന്നള്ളൂ. അവയിൽ ഒന്നുപോലും നശിച്ചുകൂടാ; അവ ഈ സരസ്വതീക്ഷേത്രത്തിന്റെ ആത്മാശമാണ്—വിജ്ഞാനമായൊരു നമ്പൂതിരി.

"എന്നെ സംബന്ധിച്ചു ഇവ ഞങ്ങളുടെ കണ്ണും കാളമാണ്. ഈ നഗരത്തിന്റെ ശ്വാസകോശമാണ്. അമ്മയുടെ മുല അരിയരുത്. ബുദ്ധന്റെ കണ്ണും കത്തിപ്പൊട്ടിക്കരുത്. ഈ നഗരത്തിൽ മനുഷ്യരേ ഇല്ലാ എന്ന് ആളുകൾ പറയാൻ ഇടയാകരുത്."—ഡി. വിനയചന്ദ്രൻ.

"ഈ കോളേജിന്റെ തണലും ഹരിതകവചമായ അന്തരീക്ഷവും രചിച്ചുകൊണ്ട് പൂലർന്നുപോരുന്ന അക്ഷരജ്ഞാനം വരട്ടിക്കളയുവാൻ സമ്മതിച്ചുകൂടാ. ശ്രദ്ധയുടെ അന്തരീക്ഷമാണ് ഈ മഹാഗണികളൊരുക്കുന്നത്. അവയ്ക്ക് സംഭവിക്കാവുന്ന മഹാകണികൾക്കുനേരെ നാം ജാഗ്രത പുലർത്തിയേതിട്ടു. വേരുകൾകൊണ്ടു തേടിപ്പോയി ചിലുകൾകൊണ്ടു തപ്പിയും നിലക്കുന്ന മരങ്ങളെ മനുഷ്യനാണ് ഈ മഹാഗണി. ഈ മരം മുറിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ ശിരസ്സിൽ കരുതിപൊട്ടണം."—ദേശമംഗലം രാമകൃഷ്ണൻ.

"പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ പച്ചപ്പിനെക്കുറിച്ചോ ചരിത്രപ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങളെയും കെട്ടിടങ്ങളെയും മുഖ്യമന്ത്രിക്കുറിച്ചോ ആലോചിക്കാതെയാണ് ഈ തീരുമാനം അധികൃതർ കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ളത്. നമ്മുടെ മരങ്ങൾ മാത്രമല്ല, കലാലയാങ്കണത്തിന്റെ സ്ഥലവും പവിത്രമാണ്; ചരിത്രപ്രാധാന്യമുൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. സംസ്കാരമുള്ള ഒരു ഭരണകൂടം അവയുടെമേൽ കൈവയ്ക്കുകയില്ല."—ഡി. പി. ശിവകുമാർ.

യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിലെ അദ്ധ്യാപകരിൽ ഏഴുപത്തഞ്ചു ശതമാനവും ഇവിടത്തെ പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥികളാണ്. ഇവിടത്തെ പുൽനാമ്പുകളും ചെടികളും വന്ദ്യവായോധികനായ "സ്ഥൂലാശ്രാധിപനും" മഹാഗണിമരങ്ങളും സുരണകളുടെ ഒരു മഹാപ്രവാഹംതന്നെ അവരുടെ യുള്ളിൽ ഉണർത്തിവിടുന്നു. അത്രയ്ക്കും

ചരിത്രപ്രാധാന്യമുണ്ട് ഇവിടത്തെ ഒരു പുൽക്കൊടിക്കുപോലും. മഹാകവി കമാരനാശാന്റെ പ്രഭാസനത്തിൽ പരാമുഖമായ മാവു കോളേജിലെ ആദ്യകാല കാവൽക്കാരനായ മിഖേൽ മൂപ്പനെക്കൊല്ലും പ്രായംചെന്നതത്രെ.

ദേശീയസമരം കൊടുമ്പിരിക്കൊണ്ടു നിന്ന കാലത്ത് മഹാത്മാഗാന്ധിയും രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറും യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിലെ വിദ്യാർത്ഥികളെ അഭിസംബോധനചെയ്തത് ഈ കോളേജ് വളപ്പിലെ മരങ്ങൾ വിരിച്ചു തണലിൽ നിന്നുകൊണ്ടായിരുന്നു. തെക്കേ ഗേറ്റിനടുത്തെ കൊച്ചുമാവിൻ തണലാണ് തിരുവിതാംകൂറിലെയും തിരു-കൊച്ചിയിലെയും പിന്നീട് കേരളത്തിലെയും രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വത്തിന്റെ ഞാററടിയായത്. പട്ടം താണുപിള്ള, സി. കേശവൻ, ആർ. ശങ്കർ, കെ. ആർ. ഇലങ്കുത്ത്, ലക്ഷ്മി എൻ. മേനോൻ തുടങ്ങിയ എത്രയത്ര നേതാക്കൾ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിന്റെ സംഭാവനകളായുണ്ട്! ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെയും സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയും ഒരു നിരയെത്തന്നെ ഈ കോളേജ്, ലോകത്തിനു നല്കിയിട്ടുണ്ട്. കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ 'കുരുടി'യിൽ തോക്കുഗേറ്റിനടുത്ത ആ മാവിനെപ്പറ്റി ഭവപ്രസംഗം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ആശാനും എ. ആറിനും ചങ്ങമ്പുഴയും ഇ. വി. കൃഷ്ണപിള്ളയുമെല്ലാം കളിർമ്മ വിരിച്ചുകൊടുത്ത മുത്തശ്ശൻമാവിനേരെ മുഖവാനിക്കൽ കോടാലി നീണ്ടപ്പോൾ അതിനെതിരെ ഗണ്യമുയർത്തിയ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സാംസ്കാരിക പ്രബുദ്ധതയെച്ചൊല്ലി അത്ഭുതരീതികാണാനിടയായ കിഷൻചന്ദ്രം കെ. എ. അബ്ദുസം പ്രശംസിച്ചെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പോയ തലമുറക്കുള്ള ആ "സ്ഥൂലാശ്രാധിപൻ" എത്രകണ്ട് പ്രചോദനമായിരുന്നുവോ അത്രകണ്ട് പിൽക്കാല തലമുറകളുടെ ആത്മാശമായി, ആ മരമുത്തശ്ശനോടൊപ്പം, നവംഗതരായ ആ മഹാഗണി മരങ്ങളും.

"ഈ മുഴുവൻ സസ്യജാലത്തിൽനിന്നും വേറിട്ടുള്ള ഒരോർമ്മ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഞങ്ങൾക്ക് മനസ്സിൽ തെളിയില്ല. കണ്ണുചുനീനാൽ—യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിലെ പൂർവ്വവിദ്യാർത്ഥിയും ഇപ്പോൾ മലയാളവിഭാഗം മേധാവിയുമായ പ്രൊഫസർ പത്മനാഭൻ വികാരഭരിതനായി.

"ഞങ്ങൾ പഠിച്ചിരുന്ന 1950-53 കാലഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ ഈ മഹാഗണി മരങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു പ്രിയസ് ആയിരുന്നു. ഒരുയർ ഇസ് സംതിങ് ഹോളി ഇൻ ഇറ്ററ. ഇപ്പോൾ നോക്കിയാലും എത്ര ഭംഗിയാണ് ഈ പച്ചപ്പിൽക്കൂടി കോളേജ് കെട്ടിടം കാണാൻ. ഒരുയർ ഇസ് സംതിങ് ഇറ്ററാണെന്ന് ഇൻ ഇറ്ററ. അന്നും ഇതേപോലെ തന്നെയായിരുന്നു. എന്തിനാണ് ഈ മരങ്ങളൊക്കെ വെട്ടുന്നത്. അവയുടെ ആ നിലപുകണ്ടാൽ ആർക്കുതോന്നും വെട്ടാൻ?—ഇംഗ്ലീഷ് വിഭാഗം മേധാവി ഡോക്ടർ സുസൻകോശിയുടെ വാക്കുകളിൽ അദ്ഭുതവും ദുഃഖവും.

പട്ടം മുഖ്യമന്ത്രിയായിരുന്ന അവസരങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഇടയ്ക്കിടെ കോളേജ് സന്ദർശിക്കാൻ സമയം കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. അത്തരമൊരു സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിച്ചു കോളേജ് വളപ്പാകെ ചുറ്റിനടക്കുന്ന കാര്യം പ്രൊഫസർ കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ നായർ ഓർമ്മിച്ചു. ചുവരിൽ തൂക്കിയിരുന്ന ഒരു ചിത്രം കണ്ടപ്പോൾ പട്ടം പറഞ്ഞു: ഇദ്ദേഹമാണ് എന്നെ പട്ടം മൈലേൽ പഠിപ്പിച്ചത്. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം "അപ്പോൾ ട്രീൻമൈഡ്" എന്ന് തുടങ്ങുന്ന വരികൾ ചൊല്ലി. ഇടയ്ക്ക് ഒരു വരി മാവിയിൽ ചൊരുക്കിനിന്നപ്പോൾ ഞാനാണ് അത് ചൊല്ലി പുത്തിയാക്കാൻ സഹായിച്ചത്—പ്രൊഫസർ രാധാകൃഷ്ണൻ നായർ പറഞ്ഞു. തടാകങ്ങളുടെ താഴ്വാരമായ ഗ്രാസ്മിയർ വെയിലിനെക്കുറിച്ച് വേർഡ്സ് വർത്ത് എഴുതിയ മനോഹരമായ ആ പ്രകൃതിഗീതം ഉറക്കെ ചൊല്ലാൻ പട്ടം താണുപിള്ളയ്ക്കറിയാതെ അനിയത്ത് തീർച്ചയായും ഈ കോളേജെന്തരീക്ഷത്തിലെ പച്ചത്തഴപ്പിന്റെ കളിർമ്മയേറ്റിട്ടാവണം. അദ്ദേഹം വാദിച്ചു.

യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജ് വളപ്പിലെ മഹാഗണിമരങ്ങളുടെ ജാതകം ദൃഢമായി അറിയുവാനുതായി ഒരാരം കിവിച്ചിരുപ്പുണ്ട്. 1935-ൽ, അന്ന് പ്രിൻസിപ്പാളായിരുന്ന എ. ഗോപാലമേനോൻ, സ്വന്തം കൈകൊണ്ട് മഹാഗണിത്തെക്കുറിച്ചു നട്ടത് അദ്ദേഹം കണ്ടതാണ്. ആ തൈകളാണ് ഇന്ന് പച്ചപ്പുറവതാനി വിരിച്ചു ഉയർന്നുനിലക്കുന്ന ഈ മഹാഗണിമരങ്ങൾ. 1928-മുതൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിൽ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു 1935-ൽ ഇതേ കോളേജിൽത്തന്നെ അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ചേർന്ന് ഇരുപത്തിരണ്ടു കൊല്ലത്തെ സേവനത്തിനുശേഷം പ്രിൻസിപ്പാളായി റിട്ടയർചെയ്ത ഇ. പി. നാരായണപിള്ളയ്ക്കറിയാം ആ ദുക്സാക്ഷി. മഹാവാർദ്ധക്യത്തിന്റെ തളർച്ചയിൽ സംസാരിക്കാനുള്ളശേഷി പോലുമില്ലാതിരുന്നിട്ടും മഹാഗണിമരങ്ങളുടെ മേൽ കോടാലിവിഴാൻ പോകുന്നു എന്ന് കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം വാചാലനായി:

"ഇതിനിത്താൽ താണുപിള്ളയ്ക്കാർ അവിടെനിന്ന് കണ്ണിർപൊഴിക്കും." അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "താണുപിള്ളയ്ക്കാർ അരുമയോടെ മാത്രമേ കോളേജിനെപ്പറ്റി പറയാറുള്ളൂ. മൈ കോളേജ്, മൈ കോളേജ്" എന്നു പറയുമ്പോൾ അദ്ദേഹം എത്രമാത്രം വികാരം കൊണ്ടിരുന്നെന്നോ! കോളേജ് വികസനത്തിനുവേണ്ടി 35 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഒരു പദ്ധതിക്ക് പട്ടം മുഖ്യമന്ത്രിയായിരുന്നപ്പോൾ പ്രിൻസിപ്പാളായിരുന്ന തന്നോട് ആലോചിച്ചു രൂപംകൊടുത്തിരുന്നെന്നും അദ്ദേഹം ഗവർണറായി പോയപ്പോൾ അതു നടക്കാതെ പോയെന്നും നാരായണപിള്ളയ്ക്കാർ ഓർമ്മിച്ചു. താൻ പ്രിൻസിപ്പാളായിരുന്ന കാലത്തും മഹാഗണിമരങ്ങളുടെ ദോഷമൊന്നും സംഭവിക്കാതിരിക്കാൻ ടെന്നിസ് കോർട്ട് കറെ ഏറെ ഉള്ളിലാക്കിയാണ് നിർമ്മിച്ചതെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "ഈ കോളേജ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്നു. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിനെ കേരളസർവ്വകലാശാല എന്റെ കാൻ മുതിർന്നപ്പോൾ അതിനെ എതിർത്തു കോളേജിന്റെ റീജിനൽ സ്റ്റാററസ് നിലനിറുത്തിയത് താണുപിള്ളയ്ക്കറിയാതെ. ഒരു ശകലം ഭൂമി വേറെ ഒരു കാര്യത്തിന്, സ്വന്തം കാര്യത്തിനായാൽപ്പോലും കോളേജ് വളപ്പിൽ നിന്നെടുക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമായില്ല. പട്ടം താണുപിള്ളയുടെ മനസ്സെന്തെന്ന് കണ്ടറിഞ്ഞിട്ടുള്ള പ്രൊഫസർ ഏൻ. കൃഷ്ണപിള്ള അഭിപ്രായപ്പെട്ടതങ്ങനെയാണ്. അദ്ദേഹം തുടർന്നു: "ഈ കോളേജിൽ പഠിച്ചിട്ടും പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ മനസ്സിൽ കളിർമ്മയുള്ള സ്മരണയായി അത്ര ഗാഢമായ ഒരു ബന്ധം ഉതിയായി നിലക്കുന്നു ഈ മരങ്ങൾ." "സൈലൻ്റ് സെൻറിനൽസ് ആണ് ഈ മഹാഗണി മരങ്ങൾ. നിശ്ശബ്ദരായ കാവൽക്കാർ"—ഒ. എൻ. വി. വിളിക്കാനിഷ്ടപ്പെടുന്നതങ്ങനെയാണ്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "കണ്ണുള്ളപ്പോൾ കണ്ണിന്റെ വില അറിയില്ല എന്നു പറയാറുണ്ടല്ലോ? ഈ മഹാഗണിമരങ്ങൾ മുറിച്ചാൽ ദുഃഖിക്കാതിരിക്കാൻ വയ്യ."

മിലിയേസിയേ കടംബത്തിലെ സൈററിനിയ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട സസ്യം. ശാസ്ത്രനാമം സൈററിനിയെ മഹാഗണി. കാട്ടുവേപ്പിന്റെയും നിലനാറകത്തിന്റെയും കലത്തിൽപ്പെട്ടത്. അമ്പതു കൊല്ലം എന്നത് മഹാഗണിയുടെ ആയുസ്സിന്റെ പതിനാലിലൊന്നേ ആകുന്നുള്ളൂ. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിലെ മഹാഗണി മരങ്ങൾ ആ അർത്ഥത്തിൽ ഇളം കരുണകളാണ്. അതൊന്നും ആ മരങ്ങളിൽ കണ്ണുവച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു കാര്യമല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. ലോകത്തിൽ ലഭ്യമായതിൽവെച്ച് ഏറ്റവും വിലപിടിപ്പുള്ള തടിയാണ് മഹാഗണിയുടേത്. മുന്നവർഷം മുപ്പ് ഇതേ മഹാഗണികളുടെ നേരെ കോടാലി നീണ്ടതാണ്. അന്നും വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകരും ഒത്തൊരുമിച്ചിരുന്നു ആ കത്സീതശ്രമത്തെ എതിർത്തു തോല്പിക്കുകയാണുണ്ടായത്.

തടിയിൽ കണ്ണുള്ളവർക്ക് മഹാഗണി മരങ്ങൾ മഹാഗണി മരങ്ങൾ മാത്രമാണ്. എന്നാൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിൽ ഒരു വർഷമെങ്കിലും പഠിച്ചിരുന്നവർക്ക് ആ വഴിയെ ഒരു പ്രാവശ്യമെങ്കിലും നടന്നുപോയിട്ടുള്ളവർക്ക് ഈ മഹാഗണിമരങ്ങൾ മഹാഗണിമരങ്ങൾ മാത്രമല്ല, അതിനുമപ്പുറം എന്തൊക്കെയോ ആണ്. മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലിരുന്നു അമരം ഉരുവിട്ട് ഉയിർക്കൊണ്ട സംസ്കാരത്തിന്റെ തുടർക്കണ്ണിയായ മനുഷ്യന് ഒരു മരം ഒരു മരം മാത്രമല്ല. മിത്തുകളുടെയും ആദിരൂപങ്ങളുടെയും ആകാരമായ മരം. പണക്കൊതിയുടെ മുഴവേറു നിലം പതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെതിരെ മനുഷ്യൻ നടത്തുന്ന ധർമ്മസമരത്തിന്റെ പ്രതീകമായിരിക്കണം, യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജുവളപ്പിലെ മഹാഗണി മരങ്ങൾ.

മാധവൻ അയ്യപ്പത്ത്

1. കാഴ്ച

കിരളിൻ പിപ്പിക്കളി-
ലന്നു വിളയുന്ന
തിരമോരാനായ് ചേർത്തൊ-
രാലയം പണിതിർത്തു,
ആതിര നിലാവിനാൽ
വെൺകളി പൂശി, മുറ-
ത്തായിരമോണത്തിന്റെ
വിത്തുകൾ മുളപ്പിച്ചു.
കയ്യരത്തിൽ തക-
ക്കിങ്ങിണി വിളയേണ്ട.
തയ്യകൾ പിടിപ്പിച്ച
തൊടിയിൽ മുറഞ്ഞോളം.
ചെറുതാണെന്നാലെന്നു
ചേലാണു, വിൺപക്ഷിതൻ
ചിറകിൽനിന്നും വീണ
തുവലെന്നല്ലേ തോന്നൂ?

2. വീഴ്ച

തൂണിലും കോണിലും മാറാല
തൂത്തുകയുവാഞ്ഞൊഴിവില്ല.
അറയിൽ, തറയിലടിക്കാട്ട്,
അടിച്ചതടയ്ക്കുവാനാളില്ല.
തൊട്ടാലേ വാടം പടർപ്പല്ല
തോട്ടത്തിൽ, കൊത്തുവാനാണില്ല,
പൊട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞൊരു മുറത്തു
പുറകുമിഴുന്ന മുറത്തു
കുറിക്കയറിനൊരൊത്തു
പുപ്പൽപിടിച്ചു പഴുപ്പട്ടി.
പഞ്ചിവനൊരക്കിക്കൊണ്ടു
കണ്ടിച്ചുപോലൊരു നരിമാനൈ
മുല്ലത്തറന്നിന്ന മുറത്തു
പല്ല നുള്ളെന്നൊരു മുത്തശ്ശി.
പല്ലകൊഴിഞ്ഞൊരു മുത്തശ്ശി
എല്ലം തൊലിയുമായ് മുത്തശ്ശി
മുത്തശ്ശി പുല്ലൊന്ന നുള്ളുമ്പോൾ
പത്തു ചെമ്പു തെഴക്കുന്നു

3. യാത്ര

തെളിപ്പുകയില വായിലിട്ട
കട്ടികൾക്കന്നും കഥ തുടർന്നു
ഒന്നേ ഒന്നേ പോ
മാനയായി വളർന്നാണു
നാടകംകെട്ടി നടന്നാണു
നാടിന്റെ കണ്ണായി കണ്ണാണു.
കുപ്പം പിരിക്കാൻ കടലുതാങ്ങി
കുപ്പിത്താനായിട്ടലഞ്ഞാണു
കാറ്റു ചതിച്ചപ്പോൾ, കപ്പലുടഞ്ഞപ്പോൾ
കിട്ടിയപൊങ്ങിൽ പിടിച്ചാണു.
മാളത്തിൽത്തോളത്തുയർന്നാണു
താളമടിച്ച തുഴത്താണു.
പൊങ്ങു തിരമേൽ കരയ്ക്കിത്തു
ചെങ്ങി മയങ്ങിക്കിടന്നാണു.

4. പ്രളയം

ഇത്തിരിപ്പുണ്ടുകൾ വാഴമാ ഭീപിൽ, വേ
രറ്റ മരം പോൽ കിടക്കുകയാണവൻ.
വാടിക്കിടക്കോ വീരന്റെ ചുറ്റിലു
മാടിത്തീർത്തു വീരലളവാൻവർ.
തങ്ങൽ തന്തുക്കിലൊ ടൂറും നടിക്കോ
പുണ്ടുകളേണിവെച്ചുറിപോൽ മേനിയിൽ.
മാറാല പോലുള്ളൊരാലാസുകൊണ്ടവർ
മാനവ സത്തയെ കെട്ടിവരിഞ്ഞുപോൽ.
മാടിത്തളർന്നു മടങ്ങു തിരകള-
നോങ്കാര മന്ത്രമുരുവിട്ടുയർന്നുപോൽ.
വാനം മുണ്ടുപോൽ, മോലം ജപ്പിച്ചുപോൽ,
വാരിധിയൊന്നിച്ചു തുള്ളിത്തീർച്ചുപോൽ.
തള്ളിയിറച്ചലച്ചാർത്തു പരക്കുന്ന
വെള്ളത്തിലംഗുലിപ്രായരൊട്ടുങ്ങിപോൽ.
നാലു നാളില, പൂത്ര ഞൊടികളിൽ
ഉൽപത്തിയേതോ യുഗാന്തരത്തിൽ സ്മൃതി.
മുറ മൊലിച്ചു പോയ്, പട്ടിയും നഷ്ടമായ്,
പെട്ടിയിലേറുവാൻ മുത്തശ്ശി മാത്രമായ്.

5. പുനർജനം

തന്നിൽ നിന്നാളും തീയിൽ
താനെറിഞ്ഞതിൽ നിന്നും
പൊന്നാളിപ്പത്രം വീശി
പ്പക്ഷിരൂപം പിറക്കുന്നു.

മിമിമിപ്പ

ചന്ദ്രൻ പെരുമുടിയർ

കുർക്കത്തായുടെ
ദിന പുരയം

ബിമൽമിത്ര

കുർക്കത്തയിലെ ഒരു വരണ്ടസായം
ഹം. റോഡിൽ നിറയെ ടാമും ബസ്സും.
നഗരമിരമ്പിമറിയുന്നു.

എക്സാലിയ റോഡിലൂടെ കാർ പതു
ക്കെ ഇഴഞ്ഞുനീങ്ങി. ഇടതുഭാഗത്തെ
ദേശപ്രിയ പാർക്കിൽ തളർന്നുറങ്ങുന്ന
ജന്തുക്കൾ.

വലതുഭാഗത്തേക്ക് വിരൽപ്പൂണ്ടി ശി
വമ്മാമ്മ പറഞ്ഞു:

"ഇതാണ് ലേക് മാർക്കറ്റ്." പരന്ന
കിടക്കുന്ന ചന്ത. മുകളിൽ തുളച്ചുകയറുന്ന
ഗന്ധം. റോഡരികിലെ, നടപ്പാത ഇവി-
ടെനഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പകരം റിഡ്
ക്സ്സ് സെയിൽസ് നടത്തുന്ന കടകൾ.
അവയ്ക്കു ചുറ്റും ആർത്തിരവുന്ന ജനങ്ങൾ.

വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് മഞ്ഞാത്ത കാലടി
കൾ പതിപ്പിച്ചു ഇതിലെ കടന്നുപോയ
വരെക്കുറിച്ച് ഞാനോർത്തു. സുരേന്ദ്ര
നാഥ് ബാനർജി, രവിന്ദ്രനാഥ് ടാഗോർ,
ജെ. സി. ബോസ്, സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോ
സ്, ശ്രീരാമകൃഷ്ണ പരമഹംസർ,
അരവിന്ദപോഷ്, ചാരുമജുംഭാർ...ചെ
ത്തല ബ്രിഡ്ജിനടുക്കിലൂടെ 21/1-ൽ
എത്തി. ബെൽ അമർത്തി. ഉള്ളിൽ
ശബ്ദം കേട്ടില്ല. കറന്റ് ഇല്ലായിരി
ക്കാം. വാതിലിൽമുട്ടി. അനക്കമില്ല.
ഏറെ നേരത്തെ പ്രയത്നം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ
ഒരാൾ...

"ഐറ്റാ കി ബിമൽ മിത്രേർ
ബാഡി?"

ശിവമ്മാമ്മ ചോദിച്ചു: (ഇതാണോ
ബിമൽ മിത്രയുടെ വീട്?). അയാൾ തല
കുലക്കി അകത്തേക്കു ക്ഷണിച്ചു.

സ്വീകരണമുറിയിൽ ഞങ്ങൾ ഇരുന്നു.
അടുക്കം ചിട്ടയുമില്ല. ചുമരിനോട് ചേ
ർന്നുവച്ച വലിയ അലമാരയിലും സോഫ
യ്ക്കുമുകളിലും ടീപ്പോയിക്കുപുറത്തും പൂസ്ക
ങ്ങൾ ചിതറിക്കിടക്കുന്നു.

നീണ്ട കൊലുന്നനേയുള്ള മനുഷ്യൻ
വന്നു. തലമുടി വെളുത്തിരിക്കുന്നു. ജൂബ്ബ
യും ധോത്തിയും. വലിയ കണ്ണട. മല
യാളികൾക്ക് സുപരിചിതനായ ബിമൽ
മിത്ര.

കൈകൾ കൂപ്പിനിന്നു.

ശിവമ്മാമ്മ എന്നെ പരിചയപ്പെ
ടുത്തി.

ഏഴപാതാളം നോവലുകൾ, പത്തു
ചെറുകഥാസമാഹാരങ്ങൾ, അനേകം നി
രൂപണഗ്രന്ഥങ്ങൾ, നാടകങ്ങൾ എന്നിവ
ബിമൽമിത്രയുടേതായിട്ടുണ്ട്.

'ബീഗം-മേരി-ബിശാസ്', 'ചലോ
കൽക്കത്താ', 'ചരിത്രത്തിൽ ഇല്ലാത്ത
വർ', 'നാലു കണ്ണുകൾ', 'ദൈവീ
രാഗം', 'അഹം', തുടങ്ങി ഒട്ടേറെ നോ
വലുകൾ മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനം
ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും പ്രശസ്തമായത്
'വിലസ്സുവാങ്ങാം' എന്ന കൃതിയാണ്.
എണ്ണമറ്റ ചെറുകഥകൾ ഇന്നും നിര
വധി മാസികകളിൽ ചിതറിക്കിടക്കുന്നു.
തന്റെ കൃതികളിൽ ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെ
ട്ടത് 'അഹം' ആണെന്ന് ബിമൽമിത്ര
പറഞ്ഞു.

മിത്രയുടെ 'ചരിത്രത്തിൽ ഇല്ലാത്ത
വർ' എന്ന നോവലിനെക്കുറിച്ചായി
സംസാരം. ഇത് ഒരു ചരിത്രകഥയാ
കുന്നു.

എന്നാൽ ഈ കഥ നിങ്ങൾക്ക് ചരി
ത്രത്തിൽ വായിക്കുവാൻ കഴിയുകയില്ല.
ഈ കഥ ചരിത്രത്തിൽ ഇല്ല. ഒരിക്കലും
ഉണ്ടാകുകയും ഇല്ല. കാരണം എന്നേയും
നിങ്ങളെയുംപോലുള്ളവരെ ചരിത്രം
ഓർക്കാറില്ല. രാജാക്കന്മാർ, ചക്രവർ
ത്തിന്മാർ, പ്രസിഡന്റർ, പ്രൈം മിനി
സ്റ്റർ മുതലായവരെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാൻ
മാത്രമേ ചരിത്രം സമയംകണ്ടെത്താറുള്ളൂ.
അല്ലെങ്കിൽ സേനാപതിമാരേയും വ്യവ
സായികളേയും കോടീശ്വരന്മാരേയും
റാണിമാരേയും പറ്റി എഴുതിയെന്നുവ
രും. സമാധാനകാലങ്ങളായി, ശാന്ത
രായി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന ഇടത്തരക്കാരെ
തിരിഞ്ഞുനോക്കുവാൻപോലും ചരിത്രകാ
രന്മാർക്ക് സമയമില്ല.

ഉദാഹരണമായി ഈ കഥയിലെതന്നെ
ചിലരെ എടുക്കുക. അളക്കേൾ, താര
കൻ, നീലിപ്പൻ, കാളീപത്നി, അല്ലെ
ങ്കിൽ മിസ്റ്റർ ഡഗ്ലസ്. അഥവാ
മിസ്റ്റർ സിംസൺ. ഇന്ത്യാ ചരിത്രത്തിൽ
ഇവരുടെ ആരുടേയും പേരില്ല. എന്തി
നേറെ? ഹരിമോക്താറിന്റെ മകൾ
പാൽ ബാലയെന്ന ഒരുവളെ മഷിയിട്ടു
നോക്കിയാൽപ്പോലും ചരിത്രത്തിന്റെ
ഏടിൽ കണ്ടെന്നുവരില്ല. എന്നാൽ ഭാര
തവർഷത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരചരി
ത്രത്തിൽ അവർക്കുമുണ്ടായിരുന്നു തങ്ങളുടേ
തായ ഒരു പങ്കു്. അവരും സ്വന്തം
ജീവിതം അപകടപ്പെടുത്തി സ്വാതന്ത്ര്യ
സമരത്തിന്റെ വേലിയേറ്റത്തിലേക്കു്
കുതിച്ചുചാടി.

ചരിത്രത്തിൽ ഇല്ലാത്തവരെക്കുറിച്ച്
ചരിത്രമെഴുതിയ ബിമൽമിത്ര. ഇന്ത്യൻ
സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന്റെ പശ്ചാത്തല
ത്തിൽ രക്തമൊഴുക്കിയ അപ്രശസ്തരായ
ഒട്ടേറെ വ്യക്തികളെക്കുറിച്ച് കഥയെഴു
തിയ ബിമൽമിത്ര.

മിത്രയുടെ മറ്റൊല്ലാ നോവലുകളെയും
പോലെ 'ചരിത്രത്തിൽ ഇല്ലാത്തവർ'
എന്ന നോവലിന്റെയും കഥ നടക്കുന്ന
ത് കുർക്കത്തയിൽ വച്ചാണ്. ബ്രിട്ടീഷ്
കാരനായ സിംസണായിരുന്നു അന്ന്

കൽക്കത്തയിലെ പൊലീസ് ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ. ഭാരതം സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിക്കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഇന്ത്യ സന്ദർശിക്കുന്ന സി.സൺ ഓർമ്മകളിലൂടെ കഥ നിവർത്തനം. അദ്ദേഹം താരകനും തിരൂവാദിയായിരുന്ന പ്രമുഖ ചക്രവർത്തി, ദേശീയതയും അനാഥരെയും തുടങ്ങിയ ദേശീയവാദനായ ഭരണാധികാരിയുടെ പ്രവർത്തനം. അദ്ദേഹം മരിച്ച പാതയിൽ, അവർ സഹായിച്ച അനേകരിൽ ഒരുവളായിരുന്നെങ്കിലും പ്രത്യേക മമത ലഭിച്ചിരുന്നു.

അദ്ദേഹം താരകനും ഉററു സുഹൃത്തുക്കളും തങ്ങളുടെ പ്രസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി വീട്ടുകാരെപ്പോലും ഉപേക്ഷിച്ചവരായിരുന്നു. പക്ഷേ, വിധിവൈപരീത്യം, പാതയും താരകനും ചേർന്നെടുത്ത ഫോട്ടോകളെത്തിയ അദ്ദേഹം അത് സംഘടനയുടെ സ്വഭാവശുദ്ധിക്ക് ഹാനികരമാണ് എന്നു പറഞ്ഞ് താരകനെ പുറത്താക്കി. മറ്റൊന്നും ചെയ്യാനില്ലായിരുന്ന ആ ചെറുപ്പക്കുറുപ്പൻ വഴിവക്കിൽ അനാഥനായി നിന്നു. ഏറെനേരത്തെ ചിന്തയ്ക്കുശേഷം, അയാൾ പിന്നെ നടന്നെത്തിയത് സി.സൺ മുറിയലക്ഷ്യമായിരുന്നു. തലയ്ക്കു വില നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പൂർണ്ണവിവരങ്ങൾ താരകൻ അവർക്കു നൽകി. പൊലീസ്കാർ പാതലിന്റെ വീട്ടു വളഞ്ഞു. അദ്ദേഹം പെട്ടിയോറു മരിച്ചു. മനസ്സാക്ഷിക്കത്തരവേ പെട്ട സി.സൺ ജോലി രാജിവച്ചു.

വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം സി.സൺ കൽക്കത്തയിലെത്തിയത് താരകനേയും അനാഥയായ പാതലിനേയും സഹായിക്കാനായിട്ടാണ്. എന്നാൽ അവൾ താരകന്റെ ഭാര്യയാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ, സായ്പ് ഞെട്ടി. തന്റെ തകർന്ന പ്രേമ ബന്ധത്തിന്റെ സ്മൃതികളിൽ കടുങ്ങിയ അയാൾ പാതലിന്റെ വീട്ടിൽ എത്തി. തന്റെ ഭാര്യ, തന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചപ്പോഴെന്നും ആ ദുഃഖത്തിൽനിന്നും മോചനം നേടുന്നതിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു താൻ പൊലീസ് കമ്മീഷണറായി ഇന്ത്യയിൽ വന്നതെന്നും സി.സൺ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ പ്രേമത്തിന്റെ ദിവ്യതയെക്കുറിച്ച് താൻ ബോധവാനായത്, പൊലീസ് അദ്ദേഹത്തെ പിടിക്കാൻ വീട്ടുവളഞ്ഞപ്പോൾ പാതൽ അയാളെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം കൈത്തോക്ക് അയാൾക്കുമേൽ ഉയർത്തിയപ്പോഴാണ്. അങ്ങനെ പാതലിന്റെ തോക്കിൽനിന്നും തെറിച്ചു വെടിയുണ്ടയേറ്റാണ് അദ്ദേഹം മരിച്ചത്.

കഥാന്ത്യത്തിൽ തെളിയുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തിന്റെ സത്യാവസ്ഥ സാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ ജീവാഹുതി അർപ്പിച്ച നിരവധിപേരുടെ ഓർമ്മകൾ നമ്മിൽ നിറയുന്നു. വിണ്ടു നമ്മൾ ഞെട്ടുന്നത് തിരൂവാദിയായിരുന്ന പ്രമുഖചക്രവർത്തിയാണ് സാതന്ത്ര്യാനന്തര ബംഗാളിലെ മുഖ്യമന്ത്രി എന്ന് അറിയുമ്പോഴാണ്. എല്ലാ നിരസവും ഉൾക്കൊണ്ട് തിരിച്ചു

പോകുവാൻവേണ്ടി ഡംഡം വിമാനത്താവളത്തിലേക്ക് ടാക്സിയിൽ യാത്രയാകുന്ന സി.സൺ ഓഡിലേക്കു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. പാതകങ്ങളിൽ ജനം തുങ്ങിപ്പിടിച്ചു കിടക്കുന്നു. അയാൾക്കുതോന്നി ഇവർ മനുഷ്യരല്ല, സമയമാണ്. ടെക്സാസിലെ ബസ്സിലൊന്നും ടാമിന്റെയും കമ്പികളിൽ തുങ്ങിപ്പിടിച്ചു കിടന്ന് സഞ്ചരിക്കുന്നു. ചരിത്രം രചിക്കുന്നതിന്. അവരെല്ലാം ഒരു ദിവസം ഒന്നിച്ചു ചരിത്രമാകും. ആ ചരിത്രത്തിൽ ആരുടേയും സുഖദുഃഖങ്ങളോ, കോട്ടങ്ങളോ വിവരിച്ചിരിക്കുകയില്ല. വിവരിച്ചിരിക്കുക രാജാക്കന്മാരെയും പ്രസിഡന്റുമാരെയും, പ്രൈമിനിസ്റ്റർമാരെയുംപറ്റി മാത്രം. നമ്മളുടേയോ? ടാമിലും ബസ്സിലും തുങ്ങിപ്പിടിച്ചു കിടക്കുന്ന നമ്മുടെ ചരിത്രം ആരു രചിക്കില്ല. ഭൂതകാലത്തിൽ എന്നപോലെ ഭാവിയും അങ്ങനെയൊന്നുണ്ടാകില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രവും ചരിത്രത്തിലുണ്ടാകില്ല.

1812 മാർച്ച് 18-ന്, ബിമൽമിത്ര ജനിച്ചു. പതിമൂന്നാമത്തെ വയസ്സു മുതലേ കവിതകളും കഥകളും എഴുതിത്തുടങ്ങി. കൽക്കത്താ സർവ്വകലാശാലയിൽ നിന്നും എം. എ. ബിരുദമെടുത്തു. വിശ്വസാഹിത്യവുമായുള്ള അടുപ്പം സാഹിത്യത്തിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കാൻ സഹായിച്ചു. 1829-ലെ ഫ്രഞ്ച് വിപ്ലവത്തെക്കുറിച്ചുഴുതിയ റൂസോയുടെ കൃതി അന്ത്യധികം ആകർഷിച്ചു. അതുകൊണ്ടു തന്നെയാകണം ഇന്ത്യാ ചരിത്രം വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലായി നോവൽ രൂപത്തിൽ എഴുതാൻ സാധിച്ചത്. രണ്ടായിരം പേജുള്ള 'ബീഗം-മേരി-ബിഗ്ഗാസ്' 'സാഹിബ് ബീബി ഓർ ഗുലാം', 'ചലോ കൽക്കത്ത' എന്നിവ ഇന്ത്യൻ സാതന്ത്ര്യസമരപശ്ചാത്തലത്തിൽ മെനഞ്ഞെടുത്ത ഒന്നിനോടൊന്നു ബന്ധപ്പെട്ട കൃതികളാണ്. ഏകനായാണ് സാഹിത്യത്തിൽ മിത്ര സഞ്ചരിച്ചത്. ആരും സഹായിക്കാൻ ഞായിരുന്നില്ല. ബംഗാളികൾ വളർന്നു വരുന്നവരെ താഴ്ത്താനേ നോക്കിയിട്ടുള്ളൂ എന്ന് വികാരാധീനനായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറി നേച്ക്കേണ്ടിവന്ന യാതനകൾ അദ്ദേഹം സ്മരിച്ചു. ഗീതാഞ്ജലി ആദ്യം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് ഇംഗ്ലീഷിലാണല്ലോ. വിവേകാനന്ദസാമികൾക്ക് എല്ലാ സഹായവും ചെയ്യുകൊടുത്തത് ക്ഷേണേന്ത്യക്കാരാണെന്ന് നന്ദിപൂർവ്വം മിത്ര ഓർമ്മിച്ചു. അന്യരെ സഹായിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ കേരളീയർ ബംഗാളികളെക്കാൾ എത്രയോ മുൻപന്തിയിലാണെന്ന് ബിമൽ മിത്ര പറഞ്ഞപ്പോൾ ഉള്ളിൽ അറിയാതെ ഒരു ചിരി പടർന്നുവോ.

റെയിൽവേയിൽ കുറച്ചുകാലം ജോലി നോക്കി. പിന്നെ സി. ബി. ഐയിൽ ചേർന്നു. മദ്ധ്യപ്രദേശിൽ ആയിരിക്കുമ്പോൾ, 1949-ൽ രാഷ്ട്രപതിയിൽ നിന്നും മികച്ച സേവനത്തിനുള്ള അവാർഡ് ലഭിക്കുകയുണ്ടായി.

കൈക്കൂലിയെ സംബന്ധിച്ച ഒരു കേസിനായിരുന്നു അത്. വളരെ വിചിത്രമായ ആ സംഭവം ബിമൽമിത്ര വിശദീകരിച്ചു. ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഒരു കൂട്ടം ജനങ്ങൾ ഏതോ കാര്യത്തിനുവേണ്ടി കൈക്കൂലി വാങ്ങുവാൻ നിർബ്ബന്ധിച്ചിരുന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥനാകട്ടെ അതിൽ തീരെ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജനങ്ങളുടെ നിർബ്ബന്ധം സഹിക്കവയ്യാതായപ്പോൾ അയാൾ ബിമൽമിത്രയെ സമീപിച്ചു. മിത്ര സംഭവത്തിൽ ഇടപ്പെട്ട് കൈക്കൂലിവാങ്ങാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചവർക്കെതിരെ വളരെ വിശദമായി നടപടി സ്വീകരിച്ചു. ഇക്കാലത്തു കൈക്കൂലി വാങ്ങുന്നവർക്കെതിരെ പോലും ഒന്നും ചെയ്യുവാൻ കഴിയുന്നില്ലല്ലോ എന്ന് ബേപ്പൂർവും അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

1953-ൽ 41-ാ മത്തെ വയസ്സിൽ സി. ബി. ഐയിൽനിന്നും രാജിവച്ചു. ഗവണ്മെന്റിന്റെ പെൻഷൻപോലും നിരാകരിച്ചു. ഒരു മുഴുവൻ സമയസാഹിത്യകാരനായി പിന്നീടദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചു. ഒരു ഡോക്ടർ മുഴുവൻ സമയവും തന്റെ തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടുന്നതുപോലെ, എന്തുകൊണ്ട് ഒരു സാഹിത്യകാരനും മറ്റൊരു ജോലിയിൽ ഏർപ്പെടാതെ മുഴുവൻ സമയവും സാഹിത്യത്തിനുവേണ്ടി വിനിയോഗിച്ചുകൂടാ.

സരസ്വതിദേവിയും ലക്ഷ്മീദേവിയും ഒരുമിച്ചു വാഴിച്ചു എന്നുതന്നെയാണ് മിത്രയുടെ അഭിപ്രായം. പണത്തിന് തെരുക്കും ഇന്നേവരെ അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഒരിക്കലും പണക്കാരനായിട്ടില്ല. ദൈവത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

"ഇതിലെ മേൽവിലാസം ഒന്നുവായിച്ചുനോക്കൂ." "ഭി പ്രൈവറ്റ്" സിക്രറ്ററി ടി. ബിമൽമിത്ര.

ചിരിച്ചുകൊണ്ടേറ്റേം പറഞ്ഞു: "എനിക്ക് ഓരോ പ്രൈവറ്റ് സിക്രറ്ററിയോ? ഞാൻ വേണെങ്കിൽ വല്ലവരുടേയും സിക്രറ്ററിയോകാം. ജനങ്ങൾ വിചാരിച്ചിരിക്കുന്നത് ഞാൻ വലിയ പണക്കാരൻ എന്നാണ്."

തർജ്ജമ ചെയ്യപ്പെടുന്ന നോവലുകൾക്കൊന്നും തന്നെ അദ്ദേഹം പണം ലഭിക്കാൻനിർബ്ബന്ധം പിടിക്കാറില്ല. എന്നിട്ടുപോലും പലരും അദ്ദേഹം അറിയാതെ കൃതികൾ വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നു. ഓരോ സാഹിത്യകൃതിയും സാഹിത്യകാരന്റെ മജ്ജയുടെയും രക്തത്തിന്റെയും തപിനോക്കിയാണ് പുറത്തു വരുന്നത്. അത് അവന്റെ ജീവനമാണ്. തന്റെ കൃതിയോട് ഒടുങ്ങാത്ത ആസക്തി ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. ആ നിലയ്ക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നവർ മുലകുതിയുടെ കത്താവുമായി ന്യായപ്പെടുക എന്നത് ഒഴിവാക്കാൻപറ്റാത്ത ഒരു കാര്യമാകണം.

പ്രസാധകരെക്കുറിച്ച് വാണിജ്യം സംഭാഷണം. ആ വിഷയത്തിൽ തീരെ താൽപര്യമില്ലെന്നും തോന്നി. ഈ സമയത്തു അദ്ദേഹത്തിന്റെ നെറ്റി ചുളിയുന്നത് എനിക്ക് കാണാമായിരുന്നു. പൊടുന്നനെ ഒരുയർന്ന സ്വരത്തിൽ തന്റെ അനുഭവം വിശദീകരിച്ചതിനുശേഷം

ആവശ്യപ്പെട്ടു. "പ്രസാധകർ എല്ലാവരും വിശ്വസിക്കാൻ കൊള്ളാത്തവരാണെന്ന് എഴുതണം. അതിനു കഴിയുമോ?"

"ഏതെങ്കിലും നോവൽ മുഴുപ്പിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു കളഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?" "പ്രസിദ്ധീകരിച്ച നോവലുകൾ പിന്നീട് വായിക്കുമ്പോൾ ചില ഭാഗങ്ങൾ മാറ്റിയായിരുന്നു എന്ന് തോന്നിയിട്ടുണ്ടോ?" എന്റെ ഈ രണ്ടു ചോദ്യങ്ങൾക്കും പെട്ടെന്ന് മറുപടി ഉണ്ടായി: "ഇല്ല."

ബംഗാൾ നോവൽ സാഹിത്യം ആധുനിക തലമുറയിൽ സുരക്ഷിതമാണോ?

മറുപടി ഒറ്റവാക്കിൽ ആയിരുന്നില്ല. 1865-ലാണ് ബംഗാൾ നോവൽ സാഹിത്യം ആരംഭിച്ചത്. വിഭൂതിപ്രഭുസ് ബന്ദോപാധ്യായ, ബങ്കിംചന്ദ്രചാറ്റർജി എന്നിവരിലൂടെ അതു വളർന്നു. ഇപ്പോൾ ഇവിടംവരെ എത്തി. പുരോഗമന സാഹിത്യമെന്നും ആധുനിക തലമുറ എന്നും വിശേഷിപ്പിക്കേണ്ട കാര്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഓരോ എഴുത്തുകാരനും അവന്റെ കാലഘട്ടത്തിന്റെ വാക്താവുമാകണം. താൻ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കാലത്തിന്റെ ശബ്ദം അവൻ ഏറ്റുവാങ്ങണം. ഒന്നിനോടും അവൻ പ്രത്യേക ആഭിമുഖ്യം ഉണ്ടായിരിക്കരുത്. കാലത്തിനനുസൃതമായ പുരോഗമനചിന്താഗതി പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിൽ അവൻ ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരിക്കണം. മോപ്പ്സാങ്ങിന്റെ, ഗുരമോനോബുവന്റെ ഒരു വാചകം അദ്ദേഹം ഓർമ്മിച്ചു. 'റെറ്ററൗസ്' ലൈഫ് ഇസ് എ ഡോഗ്സ് ലൈഫ്. ബട്ട് ഇററു ഇസ് വർത്ത് ലിവിങ്."

അവാർഡുകളെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൽ ഒരുതരം നിസ്സംഗത തെളിഞ്ഞു: "ഐ നെവർ ഗോട്ട് ഇററു. ഐ നെവർ വാങ്ക്ട് ഇററു." അവാർഡുകൾ നൽകുകവഴി ഗവണ്മെന്റ് സാഹിത്യകാരനെ വിലയ്ക്കുവാങ്ങുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അതു വാങ്ങുകവഴി അവൻ സ്ഥാപിതതാല്പര്യക്കാരരുടെ അടിമയായിത്തീരുന്നു.

അവന്റെ ചിന്തകളും പ്രവർത്തനങ്ങളും നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നു. സാഹിത്യകാരൻ സ്വതന്ത്രനാകണം, എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും. ഒരു പ്രത്യേക രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടിയോടോ വ്യക്തിയോടോ മമത ഉണ്ടായിരിക്കരുത്. ഞാൻ ഒരു കോൺഗ്രസ്സിലും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റിലും ഇതുവരെയുള്ള എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടിക്കുംവേണ്ടി എഴുതുകയോ ഒരു പാർട്ടിയുടെയും ദല്ലാട ആക്ട് വാനോ ഞാൻ തയ്യാറായിട്ടില്ല. ഞാനെന്നും ദുഷിച്ച രാഷ്ട്രീയത്തെ, ഇന്ത്യാക്കാരന്റെ നിസ്സഹായവസ്ഥയെ വിമർശിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലായിരുന്നു. സാഹിത്യകാരൻ എന്തെങ്കിലും പറയാനുണ്ടെങ്കിൽ അത് ജനങ്ങളോട് പറയാം. എന്തിനെയെങ്കിലും കറിച്ചു പറയുവാൻ ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് ജനങ്ങളെക്കുറിച്ചാകാം.

വിപ്ലവം, സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ്. മാറ്റം എല്ലാക്കാലത്തും

ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. അതിന് ആരംഭം അവസാനമില്ല. സാർവത്രികമായ ഒരു പരിവർത്തനം അതു പെട്ടെന്ന് ഇവിടെ ഉണ്ടാകുമെന്ന് മിത്ര കരുതുന്നില്ല. അതിനു പ്രധാന കാരണം ജനങ്ങളുടെ ബോധമില്ലായ്മ തന്നെയാണ്.

ഇന്ത്യയിലെ എല്ലാ ഭാഷകളിലേക്കും മിത്രയുടെ ഒട്ടുമിക്ക കൃതികളും വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഏറ്റവും കൂടുതൽ മലയാളത്തിലേക്കുണ്ടെങ്കിലും, ആ ഭാഷയിലെ സാഹിത്യവുമായി പരിമിതമായ ബന്ധമേ മിത്രയ്ക്ക് ഉള്ളൂ. ഇതരഭാഷകളിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന മലയാളകൃതികൾ വളരെയധികമില്ല, എന്നതാവാം ഒരു പക്ഷേ കാരണം.

ബംഗാളിയിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്ത 'രണ്ടിടങ്ങഴി' വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചെന്നിനിയിലൂടെ തകഴിയെ മുൻപുതന്നെ അറിയാമായിരുന്നു. വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിനെ നന്നായി അറിയാം. മലയാ

മലയാളികൾക്ക് കേരളത്തിലെ ദൈവത്തുകാരനെപ്പോലെ സുപരിചിതനാണ് ബിമൽ മിത്ര. അദ്ദേഹം കേരളത്തിൽ വന്നിട്ടില്ല. പക്ഷേ, കേരളം എപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിലുണ്ട്. ബിമൽമിത്രയുടെ പുസ്തകങ്ങൾ മലയാളികളുടെ കഥാപ്രേമത്തിന്റെ രാഗമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ഉം വായിക്കാനറിയില്ലെങ്കിലും, എല്ലാ ആഴ്ചയിലും വരുന്ന ജനയുഗത്തിന്റെ താളുകൾ മറിച്ചുനോക്കാറുണ്ട്. ജനയുഗത്തിന്റെ പത്രാധിപരായിരുന്ന കാമ്പിഗ്നേരി കണ്ണാക്കരനെ പ്രഗല്ഭനായ വ്യക്തിയായി വിശേഷിപ്പിച്ചു. എൻ. വി. കൃഷ്ണവാരിയരേയും പരിചയമുണ്ട്. ഒട്ടുവളരെ ഭാഷകളിൽ പാണ്ഡിത്യമുള്ള എൻ. വി. ഒരു നല്ല സുഹൃത്താണ്. (അദ്ദേഹത്തെ കാണുകയാണെങ്കിൽ തന്റെ അന്വേഷണം മറക്കാതെ അറിയിക്കാൻ മിത്ര ആവശ്യപ്പെട്ടു.)

പ്രശസ്തനായ ആ ബംഗാളി നോവലിസ്റ്റ് "മലയാളത്തിലെ പ്രശസ്തരായ പല സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ പേരു പോലും കേട്ടിട്ടില്ല എന്ന് മനസ്സിലായപ്പോൾ എനിക്ക് അദ്ദേഹം തോന്നി. തെറ്റാ? ആരുടേതാണ്? മലയാളിയുടെ തോ? ബംഗാളിയുടേതോ?

മലയാളത്തിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്ത ഒട്ടുമിക്ക ബംഗാളി കൃതികളും ഷെൽഫിനകത്തിലാണ് പരിചിതരെപ്പോലെ എന്നു നോക്കിയിരിച്ചു. കേരളത്തിൽ വന്നിട്ടില്ല. ഇന്ത്യയിൽ ഒന്നൊന്നായിട്ടുണ്ട്. സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഏറ്റവും കൂടുതൽ പോകുവാൻ ആഗ്രഹിച്ചത് കേരളത്തിലേക്കായിരുന്നു. ഇനിയിപ്പോൾ അതു നടക്കുമെന്നും തോന്നുന്നില്ല. യാത്ര നിറുത്തിവയ്ക്കാൻ ഡോക്ടർ ഉപദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. സന്ധ്യയെങ്ങിയാൽ എഴുതുവാൻ പാടില്ല. രാത്രിയിൽ ഉറങ്ങണമെങ്കിൽ എപ്പോഴും ഉറക്കഗുളിക ആവശ്യമാണ്. അല്ലെങ്കിൽ അവസാനിക്കാത്ത ചിന്തകൾ അനാവശ്യമായി കടന്നുവന്ന് അസ്വസ്ഥനാക്കും.

പ്രിയപ്പെട്ട സാഹിത്യകാരാ ഒരിക്കലേങ്കിലും അങ്ങ് ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലേക്കു വരു—എത്ര പേരാണെന്നോ അവിടെ കാത്തിരിക്കുന്നത്. ഒരൊറ്റത്തവണയെങ്കിലും കാണാൻ.

എന്റെ അന്തർഗ്ഗതം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടാവാം വിദൂരതയിലേക്ക് ദൃഷ്ടികളയച്ചു അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "എന്റെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പുസ്തകങ്ങൾ വിവർത്തനം ചെയ്തത് മലയാളത്തിലേക്കാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കേരളത്തിൽ വന്നില്ലെങ്കിലും പുസ്തകങ്ങളിലൂടെ എന്റെ സാന്നിധ്യം എപ്പോഴും അവിടെ അനുഭവപ്പെടുമല്ലോ?"

എഴുപത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിലും ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ഓജസ്സോടെ ബിമൽമിത്ര ജീവിക്കുന്നു. രണ്ടു നോവലുകൾ ബംഗാളി വാരികയിൽ ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നുണ്ട്. 'സബ്ബാട്ട്'—'നഗ്നിക്കുന്ന മാംസം' എന്നിവയാണത്. കൂടാതെ കഥകളും ഇഷ്ടപോലെ എഴുതുന്നു.

ഇതുവരെ ചെയ്തതൊന്നും പൂർണ്ണ സംഗ്രഹം നല്കിയിട്ടില്ല. ഇനിയും എന്തൊക്കെയോ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ഉണ്ടാണെന്ന് വ്യക്തമായ രൂപമില്ല.

സന്ധ്യ, രാത്രിയുടെ കവിളിലുള്ള ലേക്കു നുണ്ടുകയറുന്നു. ഏറെ നേരമായി സമരത്തിലായിരുന്ന ഫാൻ അനുവാദം കൂടാതെ കുറങ്ങുവാൻ തുടങ്ങി. ഭാര്യയും, ജോലിയുള്ള മകനും, വിലാഹം കഴിഞ്ഞ മകളും ഞങ്ങളെ നോക്കി കൈകൂപ്പി.

യാത്രപറയുമ്പോൾ ആ കണ്ണുകളിൽ പെട്ടെന്നൊരു തിളക്കം. എന്റെ തോളിൽ ഇരുകൈകളും അമർത്തിവച്ച് ഘനമുറ സ്വരത്തിൽ ആശംസകൾ നേർന്നു. എന്തൊക്കെയോ പറയുവാനുള്ള വെമ്പൽ ഒരു ചുട്ടനിശ്വാസമായി ഉതിർന്നുവീണു. ഞാൻ അപ്പോൾ 'ചലോ കൽക്കത്തയിലെ' ബുദ്ധവാരിയുടെ അച്ചനെ ആ മുഖത്തു ദർശിക്കുകയായിരുന്നു.

ആ ചുണ്ടുകൾ മന്ത്രിക്കുകയായിരുന്നു. "ധനികർ വിശപ്പുനേർന്നിരിക്കുന്നു. ദേശീയ ഭക്ഷണം അന്വേഷിക്കണം..."

മലയാള സാഹിത്യനിരൂപണം കഴിഞ്ഞ പതിറ്റാണ്ടിൽ പിന്നിട്ട വഴിത്താകളും കണ്ടെത്തിയ ഭൂമികളും ഏതെല്ലാ മനോഹാസ്യത്തിന് ലളിതമായ ഉത്തരം നൽകുക എളുപ്പമല്ല. ഒരു യുഗസംക്രമത്തിന്റെ സങ്കീർണ്ണതകളെല്ലാം അതു പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആഴത്തെക്കാൾ പരപ്പാണ് ആ പ്രവാഹത്തിൽ കാണപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ കറും നിരൂപകന്മാരുടേതുമാത്രമാകണമെന്നില്ല. സൃഷ്ടിക്കു സാമാന്തരമാണ് നിരൂപണമെന്ന കരുതാമെങ്കിൽ ശ്രദ്ധേയമായ സാഹിത്യസൃഷ്ടികളൊന്നും 1974 മുതൽ 84 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ രൂപംകൊണ്ടില്ല, എന്നതാവാം ഈ സ്ഥിതിവിശേഷത്തിനു കാരണം. ആധുനിക സാഹിത്യത്തിലെ വളിപ്പെട്ട കൃതികളെല്ലാം എഴുപത്തിനാലിനുമുമ്പേ പുറത്തുവന്നിട്ടുള്ളവയാണ്. 'ആരംഭമുഖം', 'അജ്ഞതയുടെ താഴ്വര'യും 'ദൽഹി'യും 'ഖസാക്കി'

പ്രോഫ്: മാത്യു ഉലകുന്തറ

നിരൂപണം
കുഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ

ഒൻ ഇതിഹാസം വെല്ലാം ആയിന
 ത്തിൽപ്പെട്ടു. അയ്യപ്പപ്പണിക്കരുടെ പ്ര
 സിദ്ധ കവിതകളെല്ലാം ഏഴുതപ്പെട്ടതും
 സമാഹരിക്കപ്പെട്ടതും ഏഴുപത്തത്തിനു
 മുമ്പാണ്. കർമ്മനിട്ടയുടെ കാട്ടാളനും
 കറന്തിയും മറ്റും പത്തുവർഷത്തിലേറെ
 പഴക്കമുള്ളവതന്നെ. ശ്രദ്ധേയങ്ങളായ
 കൃതികളോ ശ്രദ്ധേയരായ പുതിയ ഏഴു
 ത്തുകാരോ കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ വിരള
 മായ രംഗത്തുവന്നിട്ടുള്ള. സൂഷംകി മന്ദ
 വേഗമാകുമ്പോൾ നിരൂപണം ഉൾക്കെ
 സലമാകുന്നതിൽ യുക്തിഭംഗമാകുന്നമി
 ള്ലെങ്കിലും നമുക്കത്ര പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊല്ലോ.

ഏഴപത്തിനാലിലവസാനിച്ച 'പതിറാണ്ടു' വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടുവന്ന സർഗ്ഗപ്രതിഭകളെയും പ്രവണതകളെയും സാമാന്യമായിട്ടെങ്കിലും വിലയിരുത്തുവാനുള്ള ശ്രമം അതിശയം ഒട്ടാകെ നടന്നു എന്നതാണ് ഏഴത്തുകാട്ടുവന്ന ഒരു സംഗതി. മരൊറാണു്, കമാരനാശാന്റെയും വള്ളത്തോളിന്റെയും ഉള്ളൂരിന്റെയും കൃതികൾക്കു് ഒട്ടധികം പുതിയ വിലയിരുത്തലുകളുണ്ടായിരുന്നുതാണ്. ഈ മഹാകാവ്യകളുടെ ജന്മശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങൾ പിന്മുറ പിന്മുറ വന്നു പോകുന്നതാണ്.

ഞ് ഈ വിധയിത്തങ്ങളുകൾക്ക് പ്രചോ
 ദനം നല്കിയത്. പി. കെ. ബാല
 കൃഷ്ണൻ എം. കെ. സാരവധം കരി
 ന്നപ്പ രാമകൃഷ്ണൻ ആശാന്തൃതികൾ
 ക്ക് ശ്രദ്ധേയമായ പഠനങ്ങൾ എഴുതുകയു
 ണ്നായി. കൂടാതെ കേരള യൂണിവേഴ്
 സിറ്റി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'ആശാന്റെ
 കാവ്യപ്രബന്ധം' പോലുള്ള നിരൂപണസ
 മാഹാരങ്ങളും ക്കാർക്കുതീരുന്നെട നിത്യ
 ക്കുമാരത്തിന് സ്മാരകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു.
 ഉള്ളൂർക്കുവിയെസംബന്ധിച്ചു. അന്ന
 വഗണ്യമായ ചില പഠനങ്ങൾ ഇക്കാല
 ത്തുള്ളായിട്ടുണ്ട്. സമ്പൂർണ്ണതൃതികൾക്ക്
 ഡോക്ടർ കെ. രാമവർണ്ണ നായരയ്യ
 തിയ അദ്ധ്യാപികയും ഡോക്ടർ കെ.
 രാഘവൻപിള്ളയുടെ പഠനങ്ങളും എൻ.
 കെ. മേഴ്സിന്റെ "മഹാകവി ഉള്ളൂർ"
 എന്ന ജീവചരിത്ര പഠനവും എടുത്തു പറ
 യാവുന്നവയാണ്.

പി. അപ്പൻ്റെ 'ക്ഷോഭിക്കുന്നവരുടെ സുവിശേഷ'വും ആർ. നരേന്ദ്രപ്രസാദിൻ്റെ 'ഭാവകത്വം മാറുന്നു' എന്ന കൃതിയും കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൻ്റെ ആരംഭത്തിലുണ്ടായ ശ്രദ്ധേയ ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ്. ആദ്യത്തേതു് കാഥിക, കാമ്യ, സാർത്ത്വ് മുതലായവരുടെ ജീവിതദർശനങ്ങളെ വതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ആധുനികസാഹിത്യചിന്തയ്ക്ക് പശ്ചാത്തലം ചമച്ചു. രണ്ടാമത്തെ കൃതിയാകട്ടെ, സാഹിത്യസാദനത്തിലും നിരൂപണത്തിലും പുതിയ വഴിത്താരകൾ ചൂണ്ടി. 'ആസ്വാദനം ഒരുപാദമല്ല. ധ്യാനകരണപ്പിശക കണ്ടെത്തലല്ല. നിലയ്ക്കുവിലെ അർത്ഥങ്ങൾ വെച്ച് ഏഴത്തുകാരനെ വിലയിരുത്തുന്ന ഏർപ്പാടമല്ല. നമ്മുടെ പ്രായോഗികജീവിതത്തിൽ ചീന്തിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിൽ കാണാത്തതിൻ്റെ പേരിൽ രോഷംകൊള്ളലുമല്ല. ചീന്തിക്കേയാൻ സാഹിത്യം തുനിയുന്ന നമ്മുടെ മുമ്പാകെ കിട്ടി കിട്ടിപ്പിടിച്ച് സാഹിത്യത്തെ പഠിക്കുന്നവർ ആസ്വാദനമല്ല. അതു സാഹിത്യം വികാരാവഹനമാണ്. അതു് ആത്മാവോഷണത്തിനുള്ള പ്രകോപനമാണ്. ഒരു കവിത വായിക്കുമ്പോൾ

ആസാദകന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു പു വിരിയകുതന്നെയാണുണ്ടാവുക. എന്നെല്ലാം വാദിച്ചു വാദിച്ചു. മൂല്യാന്വേഷണം പോലും ആവശ്യമില്ല എന്ന നിഗമനത്തിലെത്തുന്നു. കാരണം, "നമ്മുടെ എല്ലാ ദൈവങ്ങളും എല്ലാ സ്വപ്നങ്ങളും എല്ലാ മോഹങ്ങളും ചില ചില മൂല്യങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയാണ്. മൂല്യങ്ങളും അവയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം തന്നാലോ ഈ പാവമാനവഹൃദയത്തിന് നിലനില്പാൻ സാധ്യമല്ല" എന്ന ദിക്കിലെത്തുന്നു നരേന്ദ്രപ്രസാദ്. ആസാദകന്റെ അന്വേഷണത്തിൽ ഈ മൂല്യങ്ങൾ പെടുന്നില്ല എന്ന പറയുന്നതിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യം അദ്ദേഹം കാണുന്നില്ലായിരിക്കുമോ? ഏതായാലും കേശവദേവിന്റെ പപ്പവിനെ ആധുനിക മോവുകുതപത്തോടെ അപഗ്രഥിക്കുമ്പോൾ അവന്റെ ശുദ്ധമായ മനുഷ്യസ്നേഹം, അതിരുകളില്ലാത്ത സാത്വരൂപാത്മരമായ മൂല്യങ്ങൾ കണ്ടെത്താനുള്ള ശ്രമം ഗ്രന്ഥകാരൻ നടത്തുന്നുണ്ട്. "ഓടയിൽനിന്നും, അസുരവിത്തു്, ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം, പറങ്കിമല, ചെമ്മീൻ എന്നീ അഞ്ചു നോവലുകളെക്കുറിച്ചും ചങ്ങമ്പുഴക്കവിതയെക്കുറിച്ചും നരേന്ദ്രപ്രസാദ് നടത്തിയതിരക്കുന്ന നിരൂപണങ്ങൾ പുതിയ ഉറക്കൊച്ചകൾ ഉറക്കൊള്ളുന്നതാണ്. നരേന്ദ്രപ്രസാദിന്റെ ആ പ്രഥമ കൃതിയിൽ, നോവലിന്റെ നിർവ്വചനത്തെ മുൻനിർത്തി എം. പി. പോളിന്റെ ഉറക്കൊച്ചയില്ലാത്ത ജനപ്രിയ സാഹിത്യത്തിന്റെ പ്രവാചകനെന്ന് താഴ്ത്തിക്കൊടുക്കും. നളചരിതത്തെ നളചരിതമായിക്കണ്ടു കട്ടികൃഷ്ണമാരാന്റെ സൂക്ഷ്മദർശനയുടെ, ഭദ്രപീഠത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. മുതിർന്ന തലമുറക്കാരുടെ വക്തായും എണ്ണപ്പെട്ടവരിലും ഭാവനകൾ ഇക്കാലത്തു് നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽപ്രധാനം സുകുമാർ അഴീക്കോടിന്റെ 'മലയാള സാഹിത്യവിമർശനം' എന്ന ചരിത്രഗവേഷണ പാഠമാണ്.

പി. കെ. ബാലകൃഷ്ണന്റെ സംഭാവന കളയും കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിന് കണ്ണടച്ച വശനിക്കാവതല്ല. കാവ്യകല കമാരനാശാതിലൂടെ, ഏഴത്തച്ചന്റെ കല എന്നീ കൃതികൾ, ചതുരതനോനെയും നോവലിസ്റ്റിന്റെ സിദ്ധിസാധനകളെയും അഴിച്ചുപരിച്ച പ്രതിഭ കാവ്യലോകത്തിലും കാതൽ തേടി നടക്കണമെന്ന വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. എം. കെ. സാനവിന്റെ 'അവധാരണ്'വും. കെ. എസ്. നാരായണപിള്ളയുടെ 'ചങ്ങമ്പുഴ ഒരു പഠന'വും, എം. പി. ശങ്കുണ്ണിനായരുടെയും. കെ. എൻ. ഏഴത്തച്ചന്റെയും പാതാർഹ പ്രബന്ധങ്ങളും, എം. തോമസ് മാത്യുവിന്റെ 'ഒരുലോപുരത്തിലേക്കു' വീണ്ടും' എന്ന പരസ്യകൃത കൃതിയും, തായാട്ടശങ്കരന്റെ 'സാഹിത്യദീപ്തി' മുതലായ കൃതികളും ഈ ലേഖകന്റെ 'ഭീരുക്കളുടെ സർഗ്ഗ'വും 'കൈപ്പും മധുരവും.', എം. എൻ. വിജയന്റെ 'ചിതയിലെ വെളിച്ച'വും കരിമ്പഴയുടെ 'ആശാൻ കവിതയും മറ്റും.' ജോർജ്ജ് ഇരുമ്പയത്തിന്റെ 'ഉപാസിക്കുന്ന ദേവന്റെ ഞാൻ.' ടി. എം. ദേവസ്യയുടെ 'എലിയറ' കവിതയും. നിരൂപകനും' പി. എം. നാരായ

ഞന്റെ 'സ്വതന്ത്ര്യം എന്ന ശാപവും',
 ആഷാമേനോന്റെ 'കലിശ്ശലാഭം'യുടെ
 ഒരുമെല്ലാം കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിന്റെ
 സംഭാവനകളാണ്. നൂതന നിരൂപക
 നാമത്തെ അനന്തര സംഭാവനകൾ ഇവയ്ക്കു
 പുറമെയുണ്ട്. കെ. പി. അപ്പന്റെ 'തിര
 സ്കാരം,' 'കലഹവും വിശ്വാസവും'
 എന്നിവ പ്രത്യേക പാഠം അർഹിക്കുന്നു.
 നമുക്കു പ്രസാദിന്റെ 'ധിക്കാരികളെ
 മനസ്സിലാക്കുക' രാജകുമാരിയുടെ 'മന
 തേനേന പാക്ക' ഇങ്ങനെ അവയുടെ
 പട്ടികയുപേക്ഷിക്കുന്നു.

നമ്മുടെ നിരൂപണമണ്ഡലത്തിൽ പുറത്തായി മുഖം കാണിച്ച ഒരു പ്രവണതയാണ്, പലരുടെ പ്രബന്ധങ്ങൾ എഡിറ്റർ ചെയ്തു സമാഹരിക്കുക എന്നതു്. ഡോ. കൂർ ജോർജ്ജ് ഇരുമ്പയം, ആർ. രാമചന്ദ്രൻ എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കേൾക്കപ്പെട്ടിരുന്നതാണ് ഇതിന്റെ ആരംഭം. 'നിരൂപണം പുതിയ മുഖം' എന്നൊരു കണപ്പെട്ടതും ഇങ്ങനെ നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്.

നിലവിലുള്ള സാഹിത്യനിരൂപണ
 സമ്പ്രദായങ്ങളെ ഒന്നാകെ ഏഴുതിത്തള്ള
 നുള്ള വ്യഗ്രതയുമായി ശൈലീപര നിരൂ
 പണം രംഗപ്രവേശം ചെയ്തും കഴിഞ്ഞ
 ദശകത്തിലെ ഒരു ശ്രദ്ധേയ സംഭവമാണ്
 എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയർ ഏഴുതിയ 'വള
 തോളിൻറെ കാവ്യശില്പം'. ഈയി
 ത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണ്. ചാത്തു
 രൂഢ് അച്യുതനല്ലിയും എം.ആർ. രാഘ
 വാചാര്യരും ചേർന്നഴുതിയ ശൈലീവീര്യ
 നം, വി. രാജകൃഷ്ണൻ മനോ. തോട്ട
 വാക്സ് എന്നീ കൃതികൾ ശൈലീപ
 നിരൂപണത്തിൻറെ കൊടിയുയർത്തിയി
 രിക്കുന്നു.

തെലുഗിനിരൂപണരീതി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാനുള്ള ആദ്യശ്രമം നിലയിൽ വി. രാജകൃഷ്ണമൗനം തേടുന്ന വാക്ക് ശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്ന രണ്ടിടങ്ങളി, ചെമ്മീൻ, നാലുകൊമ്പ് അസുരവനിത്ത്, ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം എന്നീ നോവലുകളിലെ ഈര്പ്പേജിൽക്കവിയാത്ത ഭാഗങ്ങളുമാണ്. നോവലിസ്മിറ്റുകളുടെ രചനാരഹസ്യങ്ങളും തന്ത്രങ്ങളും കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമമാണ് രാജകൃഷ്ണൻ നടത്തുന്നത്. മാവാവാലിഷ്ക്കരണത്തിന് സമർത്ഥമായ രീതിയിൽ എഴുത്തുകാർ പടങ്ങളുളളിയിണക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്ന വ്യക്തമാക്കാൻ. നിരൂപകൻ കഴിയുന്ന സാഹിത്യസാദകം അതുകൊണ്ടു കണ്ടുപിടിക്കുന്ന പ്രയോജനം നാമാത്രമാണ് അസുരവനിതിൽ ഒരിടത്ത് മേച്ചിൽപ്പടങ്ങൾ എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത് നോവലിസ്മിറ്റിനെ ബൈബിൾപാരായണം സ്വാധീനിച്ചതിന്റെ ഉദാഹരണ സമർത്ഥിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് ഒരു ഫലിതം. പോലെ രസമാണ്. ഒരു ചെറുകഥയിൽ നിഷ്പ്രകർശം എന്നൊരു പ്രയോഗം കണ്ടാലും അതെഴുതുന്നകാലത്ത് കഥാകൃത്ത് ഭാഗികമായ വായിച്ചിരുന്നിരിക്കാമെന്നുവെക്കുക. അതിനു തെളിവുതേടിപ്പോയോ. ചെമ്പേഴുണ്ട് കാര്യമുണ്ടോ? ആ തിരണം. കൊണ്ട് സാഹിത്യപഠനത്തിൽ

പല്ല പ്രയോജനവുമുണ്ടോ? സുരതമെന്ന പദമെത്ര പ്രാവശ്യമുപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ആലസ്യമെന്ന പദം ഏതപ്രാവശ്യമുപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നൊക്കെ പരിശോധിച്ചാൽ ഏഴത്തുകാരന്റെ മാനസികാവസ്ഥയിലേക്കു പ്രവേശിക്കാൻ അതൊക്കെ സഹായകമായേക്കുമെന്നല്ലാതെ ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം പഠിക്കുന്നതിനുള്ള പീഴയ്ക്കാത്ത മാർഗ്ഗമോ അവശ്യമാർഗ്ഗമോ ആണ് അതെന്നു സിദ്ധാസിക്കുക വയ്യ.

അകാലചരമം പ്രാപിച്ച പുരോഗമന സാഹിത്യസംഘടനയും മാർക്സിയിൻ സോഷ്യോളജിക്കൽ ക്രിട്ടിസിസവും പുനർജന്മം നൽകി പ്രാപിച്ചു വരുന്നതാണ് ഏഴുപത്തിനാലിന ശേഷമുണ്ടായ മറ്റൊരു ശ്രദ്ധേയ സംഭവം. പുരോഗമന സാഹിത്യ കലാ സംഘത്തിന്റെ ആവിർഭാവം, കലാനിരൂപണം മാർക്സിയിൻ സമീപനം എന്നിങ്ങനെയുള്ള, ഇ. എം. ഏസ്സിന്റെ മാർക്സിസവും സാഹിത്യവുമെന്ന ഗ്രന്ഥം.

1974 മുതൽ 1984 വരെ
യുള്ള ഒരു ദശാബ്ദക്കാ
ത്തെ മലയാളനിരൂപണ
സാഹിത്യത്തിലെ കതി
രും പതിരും തിരിയുകയാ
ണു് പ്രൊഫ: മാത്യു ഉല
കുന്തറ. സാഹിത്യനിരൂ
പണത്തിൽ ആരുടെയും
അവകാശവാദങ്ങൾക്കു
തമ്മിലു് എന്ന നിഗമന
ത്തിൽ അദ്ദേഹം എത്തി
ച്ചേരുന്നു.

ഇവയോടൊപ്പം തായാട്ടു ശങ്കരനെപ്പോലുള്ളവരുടെ നിരൂപണങ്ങളും ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാവുന്നതാണ്. ശൈലപര നിരൂപണത്തിനെത്തുറപ്പാക്കിയ ഇനം ചില പുരീമിതികളുണ്ട്. ചില കളമുണ്ട്. ഒരു വർണ്ണക്കണ്ണാടിയിലൂടെ കണന്നവർക്ക് വസ്തുവിന്റെ യഥാർത്ഥ വർണ്ണങ്ങളെല്ലാം തിരിച്ചറിയാനാണെന്നു വരും. സിദ്ധാന്തങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന മുൻവിധിയിൽ കാണുന്ന കാണാതെ പോകും. സൗന്ദര്യം നൈപുണ്യമാകും. സിദ്ധാന്തവും സൗഹൃദവും മായേറുമുണ്ടുമ്പോൾ പല വൈഭവങ്ങൾ അറിയാതെ കടന്നുകൂടും.

[illegible]

യുണ്ടായല്ലോ. എം. എൻ. വിജയന്റെ "ചിന്തയിലെ വെളിച്ചം" മറിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ മറ്റൊരു ചിത്രമാണ് നമുക്കു കിട്ടുക. അദ്ദേഹം എം. പി. പോളിനെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു: "തന്റെ ശക്തിയുടേയും പ്രശസ്തിയുടേയും മദ്ധ്യത്തിൽ പെട്ടെന്ന് മറഞ്ഞുപോയ എം. പി. പോൾ, പിന്നീട് എല്ലാവരായും ആരാധനാധീനരായിത്തീരുകയാണ് ചെയ്തത്. ഇതിനൊരു കാരണം മലയാളത്തിലെ സിദ്ധാന്തബദ്ധനല്ലാത്ത നിരൂപകൻ പോളായിരുന്നു എന്നതാണ്..... അദ്ദേഹത്തിന് ജീവൻപോഷയുടെ മണ്ണും നോവലിന്റെ ധണ്ഡും അറിയായമായിരുന്നു എന്നതിനു സംശയമില്ല..... നമ്മുടെ മതബോധത്തിന്റെയും സാഹിത്യബോധത്തിന്റെയും സങ്കീർണ്ണതയെ യഥാസ്ഥമയം തിരുത്തുവാനും പോളിനു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്."

ഇതുപോലെതന്നെ നമ്മെ കഴുപ്പത്തിലാക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ എത്രയോ ഉണ്ട്. സോഷ്യലിസത്തിൽ നിരൂപകരായ തായാട്ടു ശങ്കരൻ, കൂട്ടം പകർന്നുതന്ന സമരവീര്യവുമായി ആധുനികതലമുറയുടെ താത്വികാചാര്യപദവിയിൽത്തന്നെ അധിരോഹണ ചെല്ലിരിക്കുന്ന കെ.പി. അപ്പന്റെ എന്നിലേക്കു നാം ചെല്ലുക. 'കലഹവും വിശ്വാസവുമെന്ന്' കൃത്യമായ പ്രഥമഖണ്ഡത്തിൽത്തന്നെ മാർക്സിസ്റ്റ് സമീപനം സാഹിത്യനിരൂപണത്തിൽ കാലഹരണപ്പെടുവെന്ന് ചെന്റന്റെ പ്രശംസനേടിയ ടോംബ്സോണിയെ എന്നിൽ നിറുത്തിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ആണയിടുന്നു. ഇവിടെ എന്താണു അധനത? എന്താണു പുരതന? എന്താണു യാഥാസ്ഥിതികം? എന്താണു പുരോഗമനപരം? സാഹിത്യനിരൂപണത്തിന്റെ ആരടയു. അവകാശവാദങ്ങൾക്കുതന്നെ മില്ല. ഒരു മാനദണ്ഡവും അന്തിമമല്ല. പലതും അറിവിന്റെ അഹന്തയിൽ കണങ്ങിപ്പോകുന്ന നിരൂപകന്മാർ. അനുവാചകർ. ഇത്രയുമൊത്താൽ നാം. നിരൂപണം പലതാണു്. നിരൂപകൻ പലതും. അതിനേക്കുറിച്ചു കണക്കുപോലെ, മിത്രത്തെപ്പോലെ, അധ്യാപകനെപ്പോലെ, ടീച്ചറാണെന്നുപോലെ, ശത്രുവിനെപ്പോലെ, ശാത്രുക്കളെപ്പോലെ, വൈയാകരണനെപ്പോലെ, സാമൂഹ്യപരിഷ്കർത്താവിനെപ്പോലെ, മതാചാര്യനെപ്പോലെ, സാമ്രാജാവിനെപ്പോലെ, സംഗീതജ്ഞനെപ്പോലെ, ദാർശനികനെപ്പോലെ...പ്രവീയത്തിൽ സാഹിത്യത്തെ സ്ഥിരമാക്കി. നിരൂപണം ചെയ്യാം. ഒരു ദർശനവും. പൂർണ്ണമല്ല. എല്ലാം ചേരുന്നതാണ് സമഗ്രദർശനം. ആരും ഒന്നിന്റെ പേരിലും മറ്റൊന്നിനെ എഴുതിത്തള്ളുകയോ പരിഹസിച്ചിരുന്നുവെന്നു ചെയ്യുന്ന ലർത്ഥമില്ല. വായനക്കർക്കു് അതു ഗൗരവപൂർവ്വം പരിഗണിക്കുമെന്നു കരുതണം.

മാതൃഭൂമിയിൽ മറ്റൊരു ശിഷ്യനായി
 ഈ കണ്ണുകൾ. തകഴിക്കുന്ന
 കണ്ണുകൾ. ഇന്നു മാത്രമായി
 അഭിനയ പ്രാപ്തമായിരുന്നു. സാത്വി
 കാഭിനയം കറുപ്പിന് അനായാസം കൈ
 വശമായിരുന്നു. മാതൃഭൂമിയിൽ ശിഷ്യ
 തവം സമ്പന്നം കറുപ്പിനെ ഒരു മഹാ
 നടനാക്കി. ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ കറുപ്പ്
 മലബാർ പ്രദേശത്തു പോവുകയും അവി
 ടെ സ്ഥിരതാമസക്കാരനാവുകയും ചെയ്തു.
 കറുപ്പിന്റെ ശൈലിയുടെ ഉൽഭവസ്ഥായ
 സാത്വികാഭിനയപ്രസരം. കറുപ്പിന്റെ
 ഓരോ മാംസപേശികളെയും. രസസ്പന്ദ
 ന്തി നൽകുന്ന കണ്ണുകളെയും. രസസിപ്പിച്ചി
 രുന്നു. കറുപ്പിന്റെ ബാഹ്യകർമ്മങ്ങൾ
 ഉത്തമ കഥകളിലൂടെ മലബാർ മാററി.
 കറുപ്പുമല. ഒന്നാംദിവസം. കഥയും.
 നാലാം ദിവസം. കഥയും. ഉത്തരകേരള
 ത്തിൽ അതിവേഗം പ്രചരിച്ചു. സഭാഗ
 ുഹാര രാജാവായ കാവുങ്ങൽ ശങ്കരപ്പ
 ണിക്കുറുപ്പ് ബാഹ്യകർമ്മ സഹായേർ
 വിപ്രലംഭം. ഗോരവകവർത്തിയായ കറ
 പ്പിനെ പ്രണമിച്ചു. കറുപ്പിന്റെ കാല
 ത്തോടുകൂടിയാണ് നളചരിതം. കഥകളി
 കേരളത്തിലുടനീളം അഭിനയിച്ചതായി
 പ്രചരിച്ചു.

മേൽപ്പറഞ്ഞതിൽനിന്നും ഒരു കാര്യം
 വ്യക്തമാണ്. നളചരിതം. കഥകളി
 നടനാ രം സ. ബ സി ചി ട ത്തോളം.
 ഒരു ബാലികോമലയാണ്. അതു
 കഥകളി നടനാ ക്കും മനസ്സിലാ
 യശേഷം. ഓരോ തലമുറയിലും ഒന്നില
 ധികം നടന്മാർ നളനായും ബാഹ്യകനായും
 ജനസമ്മതിനേടിയിട്ടില്ല. പലരും ആ
 കഥാപാത്രങ്ങളെ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.
 ഇപ്പോഴും കെട്ടാറുണ്ട്. പക്ഷേ അവർ
 വെറും ചേഷ്ടകൾ മാത്രമായിരുന്നു. നള
 ചരിതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം
 അവർ ആട്ടക്കാരായിരുന്നില്ല. നളബാ
 ഹുക്കാരെ അവതരിപ്പിച്ചു വിജയിച്ച
 വർ വിരലിലെണ്ണാവുന്നവരേയുള്ളൂ. നള
 രണ്ണി, തിരുവല്ലാ കണ്ണുപിള്ള, മാ
 തൂർ കണ്ണുപിള്ളപണിക്കർ, കാവുങ്ങൽ
 ശങ്കരപ്പണിക്കർ, കണ്ണുകറുപ്പ് എന്നിവ
 രായിരുന്നു കഴിഞ്ഞ തലമുറയെ ബാഹ്യ
 കനേയും. നളനേയും ആ കഥാപാത്രങ്ങ
 ളോടു വാദുർ നിർണ്ണയിച്ച നിതി
 പുലർത്തിയിട്ടുള്ളത്.

ഈ തലമുറയിൽ നളനായും ബാഹ്യക
 നായും അഭിനയിച്ചു അസുയാവഹമായ
 ആസ്വാദ്യത പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്
 കലാമണ്ഡലം കൃഷ്ണനായരാണ്. അദ്ദേ
 ഹത്തെപ്പറ്റി കൂടുതലായി പിന്നീട്
 വിവരിക്കണം. കൃഷ്ണനായരെ കൂടാ
 ഒരു നളബാഹ്യകനായി അഭിനയിച്ചു
 പെരെടുത്തിട്ടുള്ളതു് വാഴുകാ കണ്ണനായ
 രും. മാങ്കുളം. വിഷ്ണുനമ്പ്യാണെന്നാണ്.
 കണ്ണനായർ കർത്തിന നടനായിരുന്നു.
 പക്ഷേ, ഗുഹാരസത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മം
 ഗംഭീരം അദ്ദേഹത്തിനതിരമായിരുന്നു.
 ബാഹ്യകർമ്മ കരുണാഭാവപ്രദമായ കഥാ
 പാത്രമല്ല. ബാഹ്യകർമ്മ സ്ഥായിഭാവം.
 ഗുഹാരമാണ്. പ്രത്യേകിച്ചു വിപ്ര
 ലംഭം. ആ വിപ്രലംഭംവെച്ചുകൊണ്ടു
 അഭിനയിച്ചാണ് ബാഹ്യകർമ്മ ഉദ്ദേശ്യം
 കരുണാഭാവം. കണ്ണനായർ മറ്റു പല

എം. കെ. കെ. നായർ **നളചരിതം** **എങ്ങനെ ആടാം** **എങ്ങനെ സിരിക്കാം** **രണ്ടു്**

നടന്മാരെക്കൂടും. പാപ്പ. നിഷ്ഠയും. അദ്ധ്യ
 സ്വപരമയും. ഉള്ള നടനായിത്തന്നെവെ
 കിലും. നളനേയും ബാഹ്യകനേയും അവത
 രിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഒരു പോരായ്മക കാണാ
 മാറിരുന്നു. അവതരണം എപ്പോഴും വെ
 ടിപ്പായിരുന്നു. പക്ഷേ, സ്വാഭാസൃഷ്ടി
 ന്റെ ഔഷ്ണി നിർബാധമായിത്തന്നിട്ടു.

പാപ്പ. പാണ്ഡിത്യം എന്നിവയിലും.
 മനോധർമ്മവ്യാപ്തിയിലും. മാങ്കുളം. മറ്റു ന
 ടന്മാരെക്കാൾ മുന്നിലായിരുന്നു. സാത്വി
 കാഭിനയത്തിലും. മാങ്കുളം. അസാധാരണ
 വൈദഗ്ദ്ധ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ
 പ്രേക്ഷകപ്രീതി ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള ഗ്രാമ്യ
 തളവ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിനയ
 ഗാംഭീര്യത്തിന് ചിലപ്പോൾ ഗ്ളാനി
 സംഭവിച്ചിരുന്നു. ഔചിത്യഭീഷണിയിലും.
 അദ്ദേഹം അത്യന്തമായ നിലവാരം എ
 പ്പോഴും പുലർത്തിയിരുന്നു എന്നും അവി
 വാദപരമായി പറയാനാവില്ല. പല
 സന്ദർഭങ്ങളിലും സുരണിയായ പ്രകടന
 ങ്ങൾ ഉൾ. മാങ്കുളം. സഹൃദയരുടെ ഹൃദയം.
 കവർന്നിരുന്നു എന്നുവിടെ പറഞ്ഞുകൊ
 ള്ളട്ടെ.

തോട്ടം. ശങ്കരൻനമ്പ്യാണെന്നാണ് ബാഹ്യ
 കനം. പ്രശംസാർഹമായിരുന്നു. സാത്വി
 കാഭിനയത്തിന്റെ ആത്മനിർവ്വൃത്തി പ്രദ
 മായ സൂക്ഷ്മം. ഗംഭീരം അദ്ദേഹം. കൈകാ
 ര്യം ചെയ്തതുപോലെ മറ്റു പലർക്കും.
 സാധിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ
 കൈമുതൽ മുഴുവൻ പ്രദർശിപ്പിക്കുവാ
 നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്യാവേശം.
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മൃതിപാഠകരെപ്പോലും.
 പലപ്പോഴും വ്യാകുലരാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

മഹാകവി വള്ളത്തോൾ കലാമണ്ഡലം.
 സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ച കാലത്തു്
 കേരളത്തിൽ പലയിടത്തും അദ്ദേഹം.
 സഞ്ചരിച്ചു. നല്ല ആശാന്മാർ. ഓവി
 വാഗ്ദാനങ്ങളായ കട്ടികൾ എന്നിവരെ
 കണ്ടുപിടിക്കാനായിരുന്നു ആ പ്രയത്നം.
 കലാമണ്ഡലത്തിലെ മുഖ്യ അദ്ധ്യാപക
 നായി മഹാകവി മനസ്സിൽ കണ്ടിരുന്നതു്
 മാതൂർ കണ്ണുപിള്ളപ്പണിക്കരായിരുന്ന
 ന്നും. പക്ഷേ, കലാമണ്ഡലം. രൂപംകൊ
 ള്ളുന്നതിനു മുമ്പ് മാതൂർ സ്വർഗ്ഗാരോ
 ഹണം ചെയ്തു. മഹാകവിയുടെ കേരള
 പര്യടനത്തിനിടയിൽ. ഉത്തരകേരള
 ത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോഴാണ് പ്രസി
 ധനനും. ആശാന്മാരായ ചന്ദ്രപ്പണിക്ക

രുടെ കളരി സന്ദർശിച്ചതു്. അവിടെ
 പ്രാഥമികാഭ്യാസം എന്നാണ് പൂർത്തി
 യാക്കിയ കട്ടികളുടെ ഇടയിൽ മുഖ
 ശോഭയും. നല്ല കണ്ണും. ഉള്ള ഒരു കട്ടിയെ
 മഹാകവി ശ്രദ്ധിച്ചു. പുതുവീട്ടിലെ
 കൃഷ്ണൻ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ആ ബാല
 നെ കലാമണ്ഡലത്തിലെ പ്രഥമ ശിഷ്യ
 ഗണത്തിൽ ചേർത്ത് മഹാകവി ക്ഷണി
 ച്ചു. അങ്ങനെയാണ് ഇന്നു നാം കലാ
 മണ്ഡലം കൃഷ്ണൻനായർ എന്നറിയ
 പ്പെടുന്ന യുഗപ്രഭാവ കലാകാരൻ കലാ
 മണ്ഡലം. ധന്യമാക്കാൻ തുടങ്ങിയതു്.

മാതൂർ കണ്ണുപിള്ളപ്പണിക്കരെ ലഭി
 ക്കായ്കയാൽ മഹാകവി നിരാശനാ
 യി എങ്കിലും. കലാമണ്ഡലത്തിൽ സമു
 ന്നതരമായ ആശാന്മാർ തന്നെ വേണ
 മെന്ന നിർണ്ണയമുണ്ടായിരുന്ന കണ്ണുകറു
 പ്പിനേയും. പട്ടിക്കാം. തൊടി. രാവണ്ണി
 മേനോനേയുമാണ് പ്രധാന അദ്ധ്യാപക
 രായി നിയമിച്ചതു്. കലാപടി ചിട്ട
 യുടെ ഉപജ്ഞാതാവായ ഇട്ടിരാരിശ്ശ
 മേനോന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യനായ പട്ടി
 കാം. തൊടി. രാവണ്ണിമേനോൻ ആ തല
 മുറയിലെ ഏറ്റവും നിർദ്ദാക്ഷിണ്യവാ
 നായ ആശാനായിരുന്നു. പാരമ്പര്യത്തോ
 ടുള്ള ഭക്തി രാവണ്ണി മേനോനിൽ കണ്ടി
 രുന്നതുപോലെ മറ്റൊരിടത്തുമായിരുന്നി
 ടില്ല. ശിഷ്യന്മാരെ നിശിതമായ അദ്ധ്യാസ
 ചര്യയിൽക്കൂടി കർത്തിന നടന്മാരാക്കാ
 നാണ് അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചിരുന്നതു്. കൊട്ട
 ങ്ങളെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യ
 താം. സിദ്ധികരിച്ചു അഭിനയം അഭ്യസിപ്പിച്ചി
 രുന്നവെങ്കിലും. രാവണ്ണിമേനോൻ സാ
 ത്വികാഭിനയരംഗത്തു് ഉന്നതമായ വിജ
 യം. നേടാൻ സാധിച്ചു എന്നു പറയാനാവി
 ടില്ല. എന്നാൽ ഒരു അദ്ധ്യാപകൻ എന്ന നീ
 ലയിൽ അദ്ദേഹം അതുലയനായിരുന്നു. ക
 മകളിലൂടെ മൂല്യങ്ങളിലോ ചിട്ടയിലോ
 ആരെങ്കിലും കൈവെക്കുകയാണെങ്കിൽ അ
 ദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തുകമായിരുന്നു. അങ്ങനെ
 യൊരു സംഭവം. മൂലമാണ മഹാകവി അദ്ദേ
 ഹത്തെ കലാമണ്ഡലത്തിൽ നിന്നും പിരി
 ച്ചുയച്ചതു്. മൈസൂർ മഹാരാജാവിന്റെ
 മുമ്പിൽ കലാമണ്ഡലം നടന്മാർ അഭിന
 യിക്കാൻ മഹാകവി നിരന്തരമുള്ളതു്
 കിഷ്കിരവയമായിരുന്നു. രാവണ്ണിമേനോ
 ന്റെ ധർമ്മപുത്രർ കോട്ടയം. തമ്പുരാന്റെ
 കാലം. മുതൽ കോട്ടയം. തമ്പുരാന്റെ അഭിനയിച്ചി

രുന്നതിനിടയിൽ 'ബാഗ്ദാദ് കോട് നീ' എന്ന
 പദം ആടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിന്റെ പതി
 ണ്തപോഷം. അപരായണ്ഡോലത്താൽ വി
 വശനായ ഗുഹാരായ്കേടുകൾ ശോകാർദ്ര
 മായ സ്ഥായിഭാവവും. മഹാരാജാവിനെ
 മുഷിപ്പിച്ചു. അതു മനസ്സിലാക്കിയ മഹാ
 കവി പാട്ടുകാരനായ വെങ്കിട്ടപ്പണ്ണി
 ഭാഗ്യതരോടു രംഗം സമാപിപ്പിക്കാൻ
 ആഗ്രഹിച്ചു. രാവണ്ണിമേനോന്റെ
 പാരമ്പര്യ ഭക്തിയെ ഏറ്റവും. യുക്തപ്രീതി
 തന്നവെങ്കിലും. മഹാകവിയുടെ ആകാം
 ക്ഷ മനസ്സിലാക്കിയ മഹാഗവതർ പടം
 കാലംകൂടി പാടാൻ തുടങ്ങി. കഥകളി
 യോടു ചെല്ലു ആ മഹാപരായത്തിൽ
 ശ്രോധാകുലനായ രാവണ്ണിമേനോൻ രംഗ
 ത്തിനിന്നും ഒരു കൈകൊട്ടിക്കളി നടത്തി
 തന്റെ ശ്രദ്ധ തിരിച്ചു. മൈസൂർ മഹാ
 രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽ തപാതഗതി
 യുള്ള ദുര്യോധന വധമോ മറ്റോ ആടാ
 ഒരു സാങ്കേതിക ജടിലവും. കഥകളി
 ആസ്വാദകരിൽത്തന്നെ ഏറ്റവും വിവര
 മുള്ളവർക്കുമാത്രം ആസ്വാദ്യവുമായ കീർ
 മണീരവധം. അന്നു നിശ്ചയിച്ചതു് മഹാ
 കവിയുടെതന്നെ ഒരു പാകപ്പിഴയായിരുന്ന
 വെങ്കിട്ടപ്പണ്ണി രാജസഭയിൽ ധിക്കാരം കാ
 ണിച്ച രാവണ്ണിമേനോന്റെ പെരുമാറ്റം.
 മഹാകവി ക്ഷമിച്ചില്ല. മടങ്ങിവന്ന
 ശേഷം രാവണ്ണിമേനോനെ പിരിച്ചുയരു
 ക്കയാണെന്നതു്.

വിശ്വാമിത്ര. സമഗ്രമായ രാവണ്ണിമേനോ
 ന്റെ അഭാവം. കലാമണ്ഡലത്തിലെ അദ്ധ്യാ
 സ പരിപാടിയെ ഏതാനും അരാജകത്വ
 ത്തിലേക്കു നയിച്ചു. മറ്റു പല ആശാന്മാ
 രേയും. (കാച്ചുർ ഗോപാലൻനായർ ഉൾ
 പ്പടെ) മഹാകവി നിയമിച്ചവെങ്കിലും.
 അദ്ധ്യാസത്തിന്റെ നിലവാരം. ശോഷിക്കു
 നതായാണ് കണ്ടതു്. അന്നു അഭ്യസിപ്പിച്ചി
 രുന്നവരിൽ ഓവിയീലിലെ വാഴാനമരായി
 കണ്ടതു പുതു വീട്ടിൽ കൃഷ്ണൻ തന്നെയായി
 രുന്നു. ആ വിദ്യാർത്ഥിക്ക് ഏറ്റവും.
 ഉത്തമമായ അദ്ധ്യാസം നൽകേണ്ടതു് കഥ
 കളിയുടെ ആവശ്യമാണെന്നു മനസ്സിലാ
 ക്കിയിരുന്ന മഹാകവി 'താഴ്' മതാനഭ്യ
 നതി' എന്ന തന്റെതന്നെ തത്വനിർവ്വചി
 നായി ഭക്തിഭാവം. ഒരു കത്തും. കൊടുത്തു.
 കൃഷ്ണനെ പട്ടിക്കാം. തൊടിയുടെ വീട്ടിലെ
 കയച്ചു. കഴിഞ്ഞതെല്ലാം മരണ കലാമ
 ണ്ടലത്തിൽ തിരിച്ചുവന്നു അദ്ധ്യാസച്ചമ
 തല ഏറ്റെടുക്കണമെന്നായിരുന്നു മഹാക
 വിയുടെ അഭ്യർത്ഥന. ബാലനായ കൃഷ്ണൻ
 രാവണ്ണി മേനോന്റെ വീട്ടിലെത്തിയ
 പ്പോൾ അദ്ദേഹം വീട്ടിനുമുമ്പിലിരുന്നു ത
 ന്നെ എന്നാണു കലാമണ്ഡലത്തിലേക്കു തി
 രിച്ചുവിളിക്കുക എന്ന് ആകാംക്ഷാപൂർവ്വം.
 കാത്തിരിക്കുന്നതുപോലെയാണ് കണ്ടതു്.
 കത്തുവായിച്ച ഉടനെ ഒരു രോഷത്തുമുട
 ന്നു തോളിലിട്ടു വീട്ടുകാരോടു യാത്ര
 പോലും പറയാതെ കൃഷ്ണനെ കെട്ടിപ്പിടി
 ച്ചുകൊണ്ടു് കലാമണ്ഡലത്തിലേക്കുള്ള
 രാവണ്ണിമേനോന്റെ യാത്ര ഒരു നെടുട്ടം.
 തന്നെയായിരുന്നു.

ഒരു കലാപാസകൻ ഏറ്റവും. അധി
 കം. ആഗ്രഹിക്കുന്നതു് തന്റെ കയ്യിലുള്ള
 കലാസമ്പത്തു് അതിനർഹനായ ഒരു ശി
 ഷ്യനിൽക്കേ പകരാനും ആ ശിഷ്യന്റെ
 മഹത്വത്തിൽക്കൂടി ജന്മസാഹചര്യം നേട്
 വാനുമാണല്ലോ. പുതുവീട്ടിൽ കൃഷ്ണനെ

അഭ്യസിപ്പിക്കാൻ ലഭിച്ചപ്പോൾ തനിക്കു
 ജീവിതസാഹചര്യം നേടുവാൻ ആ അസുഖം
 സന്ദർഭം കൈവന്നിരിക്കുന്നതു്. ഓലപ്പി
 യായ ആ ആലാഭ്യൻ കണ്ടു. തന്റെ കഴി
 വിന്റെ സർവ്വസ്വവും ഉപയോഗിച്ച് കൃഷ്ണ
 നെ ലോകാരാധനയായ ഒരു മഹാനടനായി
 രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുവാൻ അദ്ദേഹം. ആരം
 ഭിച്ച അപസ്യ ധൈര്യനിർവ്വഹിച്ചതായ
 കോപപ്രകടനം. മൂലം തകർന്നുപോയതി
 നാൽ, ഹൃദയംതന്നെ തകർന്നുനിലയിലാ
 ണു് രാവണ്ണിമേനോൻ വീട്ടിൽ ഇതരകർ
 ത്തവ്യവീര്യവനായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയതു്.
 കലാമണ്ഡലത്തിലെ അദ്ധ്യാപകസ്ഥാ
 നം. പോയതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു യാതൊരു
 കണ്ണിതുമില്ലായിരുന്നു. കൃഷ്ണനെ അഭ്യ
 സിപ്പിക്കാൻ ലഭിച്ച ഓഗ്ധം. നടവഴി
 യിൽവെച്ചു നശിച്ചതു മാത്രമാണ് അദ്ദേഹ
 ത്തെ വേണിപ്പിച്ചതു്.

രാവണ്ണിമേനോൻ മടങ്ങിവന്നു് പൂർവാ
 ധികം ഉൾജ്ജ്വലത്തോടു കൂടി അദ്ധ്യാസ
 ച്ചു.

നളചരിതം കഥകളി നടന്മാ
 രെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം
 ഒരു ബാലികോമലയാണ്. അതു്
 കഥകളി നടന്മാർക്കും
 മനസ്സിലായ ശേഷം ഓരോ
 തലമുറയിലും ഒന്നിലധികം
 നടന്മാർ നളനായും ബാഹ്യക
 നായും ജനസമ്മതി നേടിയി
 ടില്ല.

മുതല ഏറ്റെടുത്തു. കറുപ്പാലം. കഴിഞ്ഞു.
 അന്നു കലാമണ്ഡലത്തിലെ മാസക്ക
 ലിയാണ്. കഥകളിശ്രാന്തന്മാരെല്ലാം ഉച്ച
 യോടുകൂടിത്തന്നെ വാദനത്തുടങ്ങി. കൂടല്ലൂർ.
 പുവല്ലൂർ തുടങ്ങിയ നമ്പുരാന്റെയും.
 ഉണ്ടു്. മണി നാലുകഴിഞ്ഞു. 'എന്നും
 രാമം ഇന്നു കഥയെന്താണ്?' മേയ്ക്ക
 നിറഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ രാവണ്ണിമേനോൻ
 നമ്പുരാപ്പിള്ളയെ ഉണർത്തിച്ചു. 'കിഷ്കി
 രവധമാണ്.' 'ഒഹ അപ്പോൾ രാമ
 ന്റെ ധർമ്മപുത്രനാണ്. ആശാന്മാരായി'
 രാവണ്ണിമേനോൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല.
 കിഷ്കിരവധമാണോ കഥ. എന്നാൽ
 രാവണ്ണിമേനോൻ തന്നെയായിരിക്കും.
 ധർമ്മപുത്രൻ എന്നാണു പറക്കു വിശ്വാ
 സം. മണി സ്വേന്തായി. വിളക്കുവെച്ചു.
 പുറപ്പാടു് കഴിഞ്ഞു. മേളപ്പട്ടം. നടക്കുക
 യാണ്. നമ്പുരാന്റെയും. വിളക്കിനു
 സമീപം. തന്നെയുണ്ട്. അപ്പോൾ രാവ
 ണ്ണിമേനോൻ അതിലെ കണപോക
 ന്നു കണ്ടു് ഒരു നമ്പുതിരി 'എന്താ
 രാമം തേച്ചില്ലേ? ആരോ ഇന്നത്തെ ധർമ്മ
 പുത്രൻ' എന്ന് ആശങ്കാകുലനായി ചോ
 ടിച്ചു. 'അടിയന്റെ ഒരു ശിഷ്യനാണ്.
 തുടങ്ങുപാർത്തു' എങ്ങനെയുണ്ട് എന്ന്
 തീർത്ഥാടിക്കണം. എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞി
 ടു് രാവണ്ണിമേനോൻ അപ്രത്യക്ഷനായി.
 മേളപ്പട്ടം കഴിഞ്ഞു് മറ്റൊരു. കലാലി
 തിരശ്ശീലനീക്കിയപ്പോൾ സദസ്സർ ക
 ണ്ണു് യുവകോമളനായ ഒരു ധർമ്മപുത്ര
 റെയാണ്. അന്നത്തെ രംഗം. കാണി
 കൾക്കു് മരിക്കലും. മരിക്കാനാവാത്ത ഒന്നാ

യിരുന്നു. രാവണ്ണിമേനോന്റെ കർത്തിന
 ചിട്ടയും. കോട്ടയും. തമ്പുരാന്റെ പാത്രസൃ
 ഷ്ടിയിൽ അന്തർവേദിച്ചിരുന്ന അപരാ
 യബോധം. ആദ്യം. നിശ്ചയിച്ച നിതി.
 ശോകാർദ്രനായി ദ്രോഹിയെ അഭിനയം.
 ബോധനമെല്ലാം സാമ്പന്നത്തിനു ശ്രമിക്കു
 ബോധം ഉണ്ടാവുന്ന പരാജയവും. ഉറച്ചനി
 ന സ്ഥായിഭാവവും. സദസ്സരെ അഭ്യ
 തസ്സബ്ധരാക്കി. ആനന്ദമുണ്ടിലരാക്കി.
 പുതുവീട്ടിൽ കൃഷ്ണന്റെ ധർമ്മപുത്രർ
 കലാമണ്ഡലത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തെത്തന്നെ
 സഫലീകരിച്ചു.

കളികഴിഞ്ഞു. രാവണ്ണിമേനോൻ മഹാ
 കവിയുടേയും. നമ്പുരാരുടേയും. മുമ്പിലെ
 അടി. മേലോവത്തിൽനിന്നും. മനസ്സിലാ
 കാം. അഭിപ്രായം. കേൾക്കാൻ ആകാം. ക്ഷ
 യുണ്ടെന്ന്. അക്കാലത്തു് കലാമണ്ഡല
 ത്തിലെ മാസക്കളികൾ ഒന്നും. വിടാത്ത
 ഒരു മുഴുവൻ നമ്പുതിരി അശ്രുക്കൾ പെ
 ഷിച്ചുകൊണ്ടു് രാവണ്ണിമേനോനോടു പറ
 ഞ്ഞു. 'രാമം. നീ ഇന്നു ഈ വേഷംകെട്ട
 ണു. മോഹം.' കട്ടിക്കെട്ടപ്പോലെ രാവണ്ണി
 മേനോൻ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. തന്റെ ജീവി
 തം. സഫലമായി എന്ന ഉത്തമബോധ്യ
 മത്തോടെയാണ് മേനോൻ ജനനാശനായിതു്.

സാത്വികാഭിനയത്തിൽ അഗ്രഗണ്യ
 നാണെന്നു് ലോകസമ്മതി ആർജ്ജിച്ച
 കണ്ണുകറുപ്പ്. ഇടയ്ക്കിടെ കലാമണ്ഡല
 ത്തിൽ അദ്ധ്യാപകത്വം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന
 രാവണ്ണിമേനോന്റെ അദ്ധ്യാസം. ലഭിച്ച
 ശേഷം. കൃഷ്ണൻ മഹാകവിയുടെ നിരയാ
 ഗപ്രകാരം. കറുപ്പിന്റെ കീഴിൽ അഭ്യ
 സിക്കാൻ തുടങ്ങി. മഹാനടനായിത്തന്നെ
 വെങ്കിട്ടം. കറുപ്പ് ഒരു അദ്ധ്യാപകനാ
 യിരുന്നില്ല. പ്രതിഭാശാലികളായ പല
 കലാകാരന്മാരും. അദ്ധ്യാപനം നടത്തുന്ന
 തിനാവശ്യമായ ക്ഷമയും. ദാർശ്വ്യവും.
 ഇല്ലാത്തവരായിരുന്നു. കറുപ്പും. ഈ നിയ
 മത്തിനപവാദമായിരുന്നില്ല. മറ്റൊരു
 ഭയമെങ്കിലും. കീഴിൽ അഭ്യസിച്ച് കർ
 തിന്നശേഷം. കറുപ്പിന്റെ സമ്പർക്കം.
 പുലർത്തി അവസരമെടുത്തു അഭിനയശൈ
 ലിക്കു മേന്മവരുത്താൻ നടന്മാർ ശ്രമിച്ചി
 രുന്നു. മഹാകവിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം.
 കൃഷ്ണനെ കൈവിലെടുത്തു കറുപ്പിനും.
 മേനോനെപ്പോലെ ഒരു അമൂല്യസമ്പത്തു്
 ലഭിച്ച ചാരിതാർത്ഥ്യമാണെന്നായിതു്.
 അന്നു മുമ്പ് താൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടില്ലാ
 ത്ത ഒരു ദാർശ്വ്യം. കൃഷ്ണനെ പരിശീലിപ്പി
 ക്കുന്നതിൽ കറുപ്പ് പ്രകാശിപ്പിച്ചു. അങ്ങ
 നെ കൃഷ്ണൻ കറുപ്പിന്റെ വശ്യതയിൽ മുഴ
 കി നളൻ. ബാഹ്യകർമ്മ. രംഗം. ഗർഭം.
 വിജയങ്ങളിൽ രാവണ്ണൻ. കീഴകൻ. ബൃ
 ഹന്നു എന്നിങ്ങനെ സാത്വികാഭിനയ
 പ്രധാനമായ കഥാപാത്രങ്ങളെ അതിനു
 അനുയോജിതമായിരുന്ന കലാമണ്ഡല
 ത്തിൽ മാസക്കളികൾ നിരന്തരം. നളചരി
 തമായിത്തുടങ്ങി. ഏതു ദിവസത്തെ കഥ
 യാണെങ്കിലും. കൃഷ്ണൻ തന്നെയായിരുന്നു.
 നളൻ. ബാഹ്യകർമ്മം. ചുരുക്കം. ചിലസന്ദർ
 ഭങ്ങളിൽ കറുപ്പും. ആടിയിരുന്നു. (തുടരും)

കെ. രാജേന്ദ്രബാബു

ലോറിപ്പക്ഷി

യൂറോപ്പിലെ ഒരു പ്രശസ്ത ഓർണിത്തോളജിസ്റ്റ് ആയിരുന്നു ആൽഫ്രഡ് റസൽ വാലസ്. ക്രിസ്തബ്ബ 1858-ൽ അദ്ദേഹം മാർട്ടെൻ ഡിർക്ക് എന്നൊരു ഡച്ച് കോഴിശാലനെ പരിചയപ്പെടാനിടയായി. ഡിർക്കും, മകൻ ലോഡ് വിർക്കും ടെർണേററ്റ് എന്നൊരു പട്ടണത്തിൽ താമസിക്കുകയായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധ പട്ടാണിമാരും കച്ചവടക്കാരുമായിരുന്നു അവർ. ധാരാളം കപ്പലുകളും ഇരുന്നൂറിലേറെ അടിമകളും അവർക്ക് സ്വന്തമായുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, കച്ചവടത്തിന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിൽ മാത്രം അച്ഛന്റെയും മകന്റെയും മനസ്സ് കടുങ്ങിക്കിടന്നുപോയില്ല. സാഹിത്യത്തിലും

ശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളിലും ഒക്കെ അവർ അതിവേഗം പ്രകടിപ്പിച്ചു. മാർട്ടെൻ ഡിർക്ക് ടെർണേററിലെ രാജാവെന്നപോലും വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പക്ഷിശാസ്ത്രജ്ഞനായ വാലസ് മായുള്ള പരിചയം ഡിർക്കിനെ പാവകളോട് ഒരാളിലും വളർത്തിയെടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു. സഹായിച്ചത് ഡിർക്ക് തന്റെ അടിമകളെ അയാൾ ദ്രീപകളിലേക്കൊക്കെ അയച്ച് അവിടെ പുതുതായി കണ്ടെത്തിയ പാവകളെ ശേഖരിക്കുകയുണ്ടായി. അവിടെ നിന്നൊക്കെ ലഭിച്ച പക്ഷികൾ ചത്തപ്പോൾ അതിന്റെ തൊലി ഉരിച്ച് രൂപലക്ഷണങ്ങളോടും പ്രധാന മൃഗീയങ്ങളിലേക്കയച്ചുകൊടുത്തു. അങ്ങനെ ഡിർക്ക് അയച്ചുകൊടുത്ത മൃഗീയം സ്പെസിമെനിലൂടെ ശാസ്ത്രലോകത്തിന് ആദ്യമായി അറിയാനീടയായ ഒരു മനോഹര പാവയാണ് ഈസ്റ്റ് ഇൻഡീസ് തത്ത എന്ന വിളിക്കുന്ന ലോറി.

പച്ചയും ചുവപ്പും രൂപലക്ഷണമുള്ളതാണ്. കാണാൻ ചന്ദ്രന്റെ പക്ഷികൾ ഒക്കെ നമുക്കു തത്തകളാണ്. അവയൊക്കെ സംസാരിക്കുമെന്നും നാം വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ വളരുന്ന ഈ പാവകൾ ശാസ്ത്രദൃഷ്ടിയിൽ പല വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളിൽ പെടുന്നവയാണ്. പാറക്കീററ്, ലോറിക്കീററ്, ലോറി തുടങ്ങി പലതും ഈ വിഭാഗങ്ങളിൽ പെടുന്നു. അൻപത്തിരണ്ടിനം തത്തകളാണ് ലോറി (Lory) കളുടെ വിഭാഗത്തിലുള്ളത്. ഇതിൽ ഇരുപത്തി അഞ്ചു സ്പീഷീസും ഇരുപത്തിയെട്ടു സബ് സ്പീഷീസും ഉൾപ്പെടും. ഇന്ത്യയിൽ കാണുന്ന ലോറിക്കീററ് എന്ന കൊച്ചു പച്ചപ്പനത്തകളോട് വളരെക്കൂടെ സാദൃശ്യമുള്ളതാണ് ലോറി എന്ന പരിചിത ലോറിക്കീററേക്കാൾ ഇതിന് വലിപ്പം കൂടുതലുണ്ട്. ലോറിക്കീററിന്റെ വാൽ നീണ്ട കൂർത്തതാണെങ്കിൽ ഇവയുടേത് കറിയത്തും വൃത്താകാരത്തിലുള്ളതാണ്. പുറംചട്ടയ്ക്ക് പൊതുവെ കടുംചുവപ്പു നിറമാണ്. ചിറകിലെ ചില രൂപലക്ഷണ പച്ചയും മഞ്ഞയും വർണ്ണങ്ങളുണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഒരു ലോറിക്കീററ് ഇരുപത്തിയഞ്ചു സെന്റി മീറ്ററോളം നീളം കാണും. ഓരോ ജീവിതത്തിലേ ചുണ്ടുകളും കുറുത്തു കാലും, തിളങ്ങുന്ന ഉണ്ടക്കണ്ണുകളും. ഈസ്റ്റ് ഇൻഡീസ് ലീപുകൾ താവളമാക്കിയിട്ടുള്ള ഈ തത്തകളെ ന്യൂഗിനിയയിലാണ് ധാരാളമായി കാണുന്നത്.

കന്നിപുറങ്ങളിലും സമതലങ്ങളിലും മൊക്കെ കഴിയാനിഷ്ടപ്പെടുന്ന ലോറിപ്പക്ഷികൾ അവസരം കിട്ടിയാൽ ഉടാനങ്ങളിലേക്കും മറ്റു കൃഷിയിടങ്ങളിലേക്കും മൊക്കെ പറന്നുചെല്ലും. തത്തകൾക്ക് പൊതുവെ, മനുഷ്യരുടേതുപോലെ കട്ടിയുള്ള വലിയ താക്കകളാണുള്ളതെന്നു വരികിലും ലോറിയുടെ നാക്കിനറത്തു് ബ്രഹ്മപോലെ മാംസത്തിന്റെ നൂലുകൾ വിടർന്നിരിക്കുന്നു. ചുണ്ടാകട്ടെ താരതമ്യേന കട്ടി കറുത്തതും. ഈ അവയവവലന ഇവയുടെ ആഹാരരീതിയിൽ വളരെയേറെ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിരിക്കുന്നു.

തേന്തം പുമ്പോടിയും മാംസളമായ പഴങ്ങളുമാണ് ഇവയുടെ മുഖ്യാഹാരം. മാംസാഹാരം വേണമെന്നു തോന്നുമ്പോൾ പുറത്തോടിനു കട്ടിയില്ലാത്ത കുമിടങ്ങളെയും പിടിച്ചുതിന്നും. മനുഷ്യരോട് വളരെവേഗം ഇണങ്ങുന്ന ഈ പക്ഷികളെ പലരും കൂട്ടിലടച്ച് വളർത്തുന്നുണ്ട്. തേന്തം ബേബി ഫ്രൂട്ടുകളും പഴങ്ങളും ഒക്കെ കൊടുത്താണ് ലോറിത്തത്തകളെ അവർ വളർത്തുന്നത്.

സ്വന്തം താവളങ്ങളിൽ ലോറിയുടെ ഓമ്പതുജീവിതം എങ്ങനെയാണെന്നതിനെക്കുറിച്ച് വിശദമായ അറിവുകളൊന്നുമില്ല. പക്ഷേ, കൂട്ടിൽ വളർത്തിയവയുടെ കടുംബജീവിതം നിരീക്ഷണ വിധേയമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സുദീർഘമായ പ്രേമനാടകങ്ങൾക്കു ശേഷമാണ് ലോറിത്തത്തകൾ ലൈംഗികബന്ധത്തിലേർപ്പെടുന്നത്. ദൈവസരത്തിൽ പെട്ട് പല്ലിമുട്ടുപോലെ ഉരുണ്ട രണ്ടു മുട്ടുകളിടം വളരെ അപൂർവ്വമായി പുറംചട്ടയും അടയിരിക്കുന്ന ജോലി പങ്കുവയ്ക്കാറുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും ഇരുണ്ട കോണുകളിൽ മാത്രമേ ഇവ മുട്ടയിടാറുള്ളൂ. ചെത്ത തടിക്കുണ്ഡം കൂട്ടിനുള്ളിലുണ്ടെങ്കിൽ അതു തുറന്ന് ഒരു ചോരമുണ്ടാക്കി, ഉള്ളിലായിരിക്കും അടയിരിക്കുക. ഉള്ളിലെ സംഭവം പുറത്തുനിന്ന് നോക്കിക്കാണാനാവാത്ത വിധം ചെറിയ സുഷിരമായിരിക്കും ഇറുപ്പിപ്പണിന്റെ കവാടത്തിനുള്ളത്. വിരിഞ്ഞുവരുന്ന കഞ്ഞിന് നാമാത്രമായ രൂപലക്ഷണ ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ. പിറന്നുവീണ് മൂന്നാഴ് കഴിയുന്നതോടെ അവ കണ്ണുതുറക്കുകയും പ്ലൂം രൂപലക്ഷണ വരികയും ചെയ്യും. മാതാപിതാക്കൾ തിററ തേടിക്കൊണ്ടുവന്ന കഞ്ഞിത്തുളള വായ്ക്കളിൽ വച്ചുകൊടുക്കും. ഒരുമാസം പ്രായമാകുമ്പോൾ കഞ്ഞിപക്ഷിയുടെ പുറത്താകെ പച്ചത്തൂവലുകൾ മാത്രമേ കാണൂ. അപ്പോൾ കണ്ണിനും കാലിനും കറുപ്പിനിറമായിരിക്കും. മുട്ടയിൽനിന്നു വിരിഞ്ഞു രണ്ടുമാസം പ്രായമെത്തുമ്പോഴേക്കും ചുവന്ന രൂപലക്ഷണ ദൈഹമാസകലം കിളിർത്തു വരികയായി.

ഇന്നു ലോകത്തുള്ള ലോറിപ്പക്ഷികൾ ഏതൊക്കെയാണെന്ന് മിക്കവാറും കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, അവയുടെ ഒക്കെ ജീവിതചര്യകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദവും വസ്തുനിഷ്ഠമായ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല എന്നാണ് മനസ്സിലാക്കുന്നത്. അറിഞ്ഞിടത്തോളം വിവരങ്ങൾ കൂട്ടിലടച്ച കിളികളിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചവയാണ്. വളരെയേറെ വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പുതൽക്കതന്നെ മനുഷ്യർ ഈ പക്ഷികളെ ഓമനകളായി പരിപാലിച്ചുപോന്നു. ചേതോഹരമായ രൂപ വിശേഷവും സംസാരിക്കാനുള്ള പാടവവുമായിരിക്കണം മനുഷ്യർക്ക് ഈ പക്ഷികളോടുള്ള ആഭിമുഖ്യം വളർത്തിയത്. ലോറികളുടെ കൂട്ടത്തിൽനിന്ന് ഈ പ്രത്യേകതകളുള്ള ഇനങ്ങളെമാത്രം അവർ തിരഞ്ഞെടുത്തു വളർത്തി. മറ്റു പല ഇനങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഇന്ന് ലഭ്യമായ അറിവുകൾ മിക്കവാറും മൃഗീയം സ്പെസിമെനുകളിൽ കൂടിയുള്ളതുമാണ്.

പഴയ ഒരു തൊപ്പിക്കൊണ്ടു തലയേറെയും മുടി, കഴുത്തു രൂപലക്ഷണമുള്ള പൊക്കിവച്ച്, തടിച്ച ഉറകളിൽ കൈകൾ തിരുകി ജോലിസ്ഥലത്തേക്കുപോകാൻ പതിവുപോലെ ട്രാക് പ്രതീക്ഷിച്ചു നില്പായിരുന്നു ജിജി മീർ. സമയം രാവിലെ. കാലാവസ്ഥ അതിശീതളം.

കാത്തുനിൽക്കുകയാണെങ്കിൽ ട്രാക്ക്കാരത്ര വേഗമൊന്നും വരികയില്ലല്ലോ. ഒന്നുകിൽ വൈദ്യുതിത്തകരാറുകൊണ്ടു് അതു് വഴിയിൽ തടയ്ക്കും, അല്ലെങ്കിൽ വല്ല വണ്ടിയിന്മേലും ചെന്നു മുട്ടും, അതു മല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും ഓഗുറോഷിയെ തട്ടിവിട്ത്തി ചത്തുപോയും. എങ്കിലും ആകുപ്പാടെ ആലോചിച്ചാൽ ഒരു നേട്ടം തന്നെയാണ് ട്രാക്.

അവസാനം 'ഡിൻ ഡിൻ' ചേയ്ക്കോടെ ട്രാക് അതാ വരുന്നു. നിറുത്തുന്നതിനും മുമ്പേ അതിൽ ചാടിക്കയറിപ്പറന്നു തയ്യാറെടുക്കുകയായിരുന്ന ജിജി മീർ ആരോ തന്റെ പേര് ഉറക്കെ വിളിക്കുന്നതു കേട്ടു:

"ജിജി, പൊന്നുചങ്ങാതി ജിജി." മാന്യനൊരാളാണു് കൈയും കലാശവും കാട്ടി തന്റെ പിന്നാലെ ഓടുന്നതും കണ്ടു. അതിനിടയിൽ ട്രാക് അതിന്റെ വഴിക്കു പൊയ്ക്കിടത്തു. ട്രാക് പോയാലൊന്നും, പെരിചിതന്റെ ഗാഢശ്വാസമായ ആ ശ്വാസം അയാൾക്കു പാരിതോഷികമായി ലഭിച്ചു. തന്റെ വായ് മുടിയിരുന്ന് പട്ടുതുവാലമേൽ രണ്ടു ചുട്ടുചുട്ടുപിടിച്ചു. അപരിചിതൻ അയാളുടെ ഏറ്റവുമടുത്ത ഒരു സുഹൃത്താണെന്നു് ഈ പ്രകടനം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"നിങ്ങളെക്കണ്ടപ്പോഴേ അൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അതെ ജിജി, തൽക്ഷണം! പക്ഷേ ഇതെന്താണ് ഹേ!—ഇത്ര വേഗം കിഴവനായ്ക്കിടത്തോ? എത്രയോ നരച്ച മുടികൾ! നിങ്ങൾക്കു നാണം തോന്നുന്നില്ലേ? എന്റെ പഴയ ചങ്ങാതി, ജിജോൺ, നിങ്ങളുടെ ഈ വന്ദ്യവയോധികതപത്തിന്റെ പേരിൽ എനിക്കൊരു മുതൽ തത്ര. എന്നെയും പ്രതീക്ഷിച്ചെന്ന് പോലായിരുന്നു നിങ്ങളുടെ ആ നില്പ്. എന്നിട്ട്, ആ നശിച്ച ഓമനയെക്കാൾ നിങ്ങൾ ആയുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ സ്വയം പറഞ്ഞു: "അതു ചതിയായിപ്പോയി. കൊടും വഞ്ചന."

"ശരിയാണ്." പുഞ്ചിരി വരുത്തിക്കൊണ്ടു മീർ പറഞ്ഞു: "എനിക്കു് ഓഫീസിലെത്തേണ്ടിയിരുന്നു."

"ഇപ്പോഴിതാ തിരിച്ചുവന്നു വിഷയങ്ങൾ മേവുചെയ്തു സംസാരിക്കരുത്."

"എന്തു?"

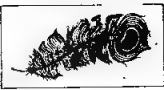
"കാര്യമാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞത്. ഞാൻ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നു."

"ആളൊരു വല്ലാത്ത പുളിതന്നെ."

"അതെനിക്കു മറിയാം. അതിരിക്കട്ടെ, എന്നെ ഈ സമയത്തു കാണുമെന്നു നിങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല, ഉവ്വോ?"

"അതു്...നേരം പറഞ്ഞാൽ—"

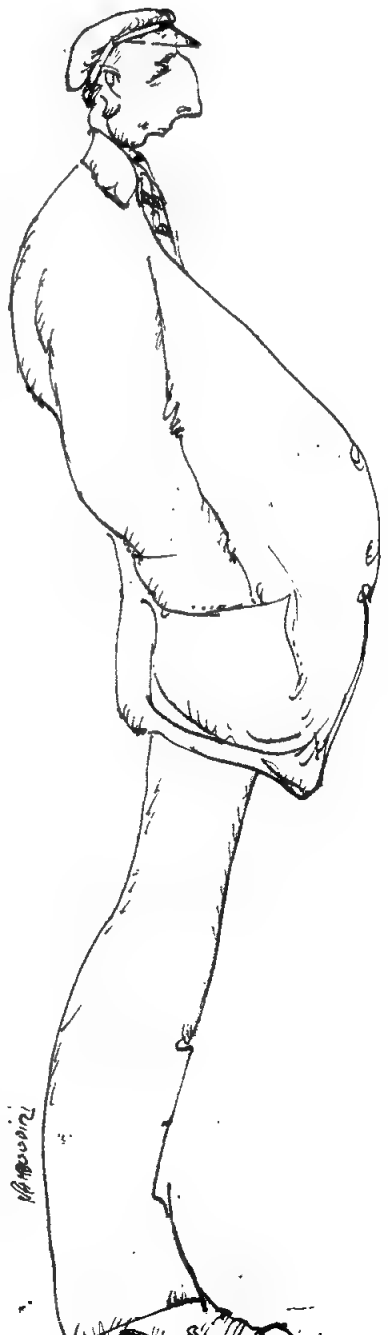
"ഇന്നലെ വൈകീട്ടാണ് ഇവിടെ ഞാൻ എത്തിയതു്. നിങ്ങളുടെ സഹോദരൻ അന്വേഷണമായിക്കാൻ എന്നെ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേട്ടാൽ നിങ്ങൾ ചിരി

ലുയി പിരാണ്ടലോ

പരിഭാഷ: കെ. എ. കൊടുങ്ങല്ലൂർ

അടുത്ത ചങ്ങാതിമാർ

കേം—എന്നെ നിങ്ങൾക്കുപരിചയപ്പെടുത്തുന്ന ഒരേയൊരു തരാമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഞാനപ്പോൾ പറഞ്ഞു: "ജിജോണിനെ എന്നെ പരിചയപ്പെടുത്തുകയോ? നിങ്ങളറിയുംമുമ്പേ ജിജോൺ എന്നിക്കു പരിചിതനാണ്" എന്നു പറഞ്ഞാലും തെറ്റില്ല. കട്ടിക്കാലംതൊട്ടേ പരിചയക്കാരാണ് ഞങ്ങൾ. എത്ര പ്രാവശ്യം തമ്മിൽത്തല്ലിയവരാണ് ഞങ്ങളെന്നറിയാമോ? യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ സഹപാഠികളായിരുന്നു. പ്രശസ്തമായ പഴയ പാട്ടുവാ, ജിജോൺ ഓർക്കുന്നില്ലേ? അവിടത്തെ ആ കൂറൻ ബെല്ലു്. പന്നിയെപ്പോലെ ഉറങ്ങുമായിരുന്ന നിങ്ങൾ ഒരിക്കലുമു കേട്ടിട്ടുണ്ടാവില്ല. അല്ല, ഒരിക്കൽ കേട്ടു. അഗ്നിശമനക്കാരെ ബെല്ലടിയണെന്നാണ് നിങ്ങൾക്കപ്പോൾ തോന്നിയതു്. ഹാ, എന്തൊരു നല്ലകാലമായിരുന്നു അതു്!...നിങ്ങളുടെ സഹോദരൻ വൈകൃതപയാൽ സാഖ്യംതന്നെ. ഞങ്ങളിപ്പോൾ ഒരു സംയുക്തസംരംഭത്തിലിറങ്ങിയിരിക്കുകയാണ്. അതു സംബന്ധിച്ചാണ് ഞാനിവിടെ എത്തിയതു്. അല്ലല്ല, നിങ്ങൾക്കെന്തെപറ്റി? എന്താണൊരു വൈകൃതം? കല്യാണം കഴിച്ചുവോ?"

"ഇല്ലല്ല ചങ്ങാതി! ജിജി ഉൾപ്പെടെ നിഷേധിച്ചു."

"ആലോചനയുണ്ടോ?"

"ഭ്രാന്തെങ്ങോ നിങ്ങൾക്കു്? നാലുതുവയസ്സിനു മേൽ കല്യാണമോ! വൈകൃതാണെന്നു്. ആ വിഷയം ചിന്തിക്കുകയേ വയ്യ."

"നാലുതോ? അമ്പതിനപ്പുറമെന്നു പറയു ജിജോൺ. അതെ, അമ്പതു കഴിഞ്ഞു. വിഷമം തോന്നും, എന്നാലും സത്യമാണ്. നിങ്ങൾ ജനിച്ചതു്—നോക്കട്ടെ... ആദ്യം. 1851 ഏപ്രിൽ...ഏപ്രിൽ പന്ത്രണ്ടിനും."

"ക്ഷമിക്കണം—മേയിൽ. അതു് ആയിരത്തി-എണ്ണൂററി- അമ്പത്തി-രണ്ടു്." ഓരോ മൊഴിക്കും ഉറന്നു കൊടുത്തു് തെല്ലു് ഈയോടെ ജിജി മീർ തിരഞ്ഞു. "എന്നെക്കാളും നിശ്ചയം നിങ്ങൾക്കു്

നോ? 1852 ഓഗസ്റ്റ് 12. അങ്ങനെ ഇന്നേക്കു 49 കൊല്ലവും ഏതാനും മാസവും മാത്രം."

"എന്നിട്ടും ഭാര്യയില്ല! വിശേഷമായിരിക്കണം. എനിക്കുണ്ടു് കേട്ടോ. അതെന്തിനാ? ഒരു ഭാര്യയി. ഉള്ളതു പറഞ്ഞാൽ ചിരിച്ചു നിങ്ങൾ മണ്ണുകുപ്പും. അതിനിടയ്ക്കും...എന്നെ നിങ്ങൾ ലബ്ധിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കട്ടെ. ഇപ്പോൾ എവിടെയാണ് ഭക്ഷണം കഴിക്കാറു്? ആ പഴഞ്ചൻ 'ബാർബ'യിൽത്തന്നെയോ?"

"എന്റെ ദൈവേ!" ജിജി അടർച്ചപ്പെട്ടു. "ബാർബയുടെ കാര്യവും നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? അവിടെ പതിവുകാരനായിരുന്നോ നിങ്ങളു്?"

"പോയു്, അതെങ്ങനെ? ഞാൻ പാടുവായിലല്ലേ? നിങ്ങളും കൂട്ടുകാരും അവിടെ നടന്നുവന്നു വിക്രിയകൾ ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു പബ്ലിഷറോ അദ്ധ്യപനയെന്നോ ഭോജനശാലയെന്നോ എന്താണതിനെ വിളിക്കേണ്ടതെന്ന് എനിക്കറിയാതായില്ല."

"അതിനെ ഒരു പബ്ലിഷറു വിളിച്ചോളൂ. താണനിലവാരത്തിലുള്ള ഒരു മദ്യശാല" മീർ മറുപടി നൽകി. "പക്ഷേ എന്തോടൊപ്പമാണ് ലബ്ധിപ്പെട്ടു വീട്ടിലെ വേലക്കാരിയെ മുൻകൂട്ടി വിവരമറിയിക്കണം."

"ചെറുപ്പക്കാരിയാണോ?"

"അല്ലേയല്ല. കിഴവിയാണു് ഏതെന്നു പറഞ്ഞു, മൂന്നു കൊല്ലമായി ഞാൻ ബാർബയിൽ പോകാതായിട്ടു്. ഒരു പ്രായമെത്തിയാൽ..."

"അതെ, നാല്പതിനുശേഷം."

"നാല്പതിനുശേഷം പഴയ ശീലങ്ങൾ വെടിഞ്ഞുപററു. അങ്ങനെ ഞാനും വഴിമാറി. എന്റെ തനതായ കൊച്ചുവീടു് ഞാനെന്നത്രമാത്രം ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്നു നിങ്ങൾക്കു കണ്ടിട്ടുതരാം."

അവർ നടന്നു. ആകാശത്തുനിന്നു പൊട്ടിവിഴണ ഈ സുഹൃത്തുമാണ്? ജിജി മീർ തല പുകഞ്ഞാലോചിച്ചു. പള്ളിയുടെ പേരെയ്യു്, എപ്പോൾ എവിടെവെച്ചാണു് തമ്മിൽ പരിചയം, പാടുവായിൽവെച്ചു് കട്ടിക്കാലത്തോ, യൂണി വേഴ്സിറ്റിയിലെ വിദ്യാർത്ഥി ജീവിതത്തിലോ? ചങ്ങാതിയെ ആപാദിച്ചുവെന്ന് സൂക്ഷ്മവീക്ഷണം നടത്തി. പഴയ ചങ്ങാതിമാരെ മുഴുവൻ മനസ്സിൽ അണിനിരത്തി അവലോകനത്തിന്നു പുനരവലോകനത്തിന്നു വിധേയരാക്കി. ഒരു പിടിയും കിട്ടിയില്ല. ആ മനുഷ്യൻ പ്രകടിപ്പിച്ച അടുപ്പവും ചിരകാലചരിചയവും അനിവേദ്യമായിരുന്നതിനാൽ മുഖത്തു നോക്കി നേരിട്ടുണ്ടു തുറന്ന ചോദിക്കാൻ. ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. വല്ല സൂത്രവുമുപയോഗിച്ചു് സത്യം കണ്ടുപിടിക്കാം എന്നയാളുറപ്പിച്ചു.

വേലക്കാരി വാതിൽ തുറക്കാൻ കറച്ചു നോക്കുമ്പോൾ. അയാൾ ഇത്ര വേഗം തിരി

ച്ചുവരുന്നത് അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. രണ്ടാമതും ജിജി മീർ വെല്ലുളർത്തി. പരിചാരിക വാതിൽ തുറക്കുകയും ചെയ്തു.

"ഞാനിതാ മടങ്ങിവന്നിരിക്കുന്നു, ഒരു കൂട്ടുകാരനോടൊപ്പം... രണ്ടുപേർക്കു ഭക്ഷണം വേണം. എല്ലാം ഭംഗിയായിത്തന്നെ വേണം. വിചിത്രമായ ഒരു പേരോടുകൂടിയ എന്റെയീ സുഹൃത്തു്..."

അപരിചിതൻ വിനോദഭാവത്തിൽ ഇടയ്ക്കുകയറിപ്പറ്റത്തു: "ശരിയാണു്, വിചിത്രമായ പേരുതന്നെയാണെന്നു് തോന്നു്. ആന്റോപോലോസ് ആടിൻതാടികൊമ്പുകാലടി."

ഈ പേരുകേട്ടു് പുഞ്ചിരിക്കണോ, അതോ കഠിന വരയുണ്ടോ എന്നറിയാതെ ആ കിഴവി പരുങ്ങി. ചങ്ങാതി വിശദീകരിച്ചു: "എന്റെ ഈ സുഹൃദ്ധൻ പേരിനെപ്പറ്റി കൂടുതലറിയാൻ ആരും മിന്നിക്കൊണ്ടില്ല. അതു കേൾക്കുന്ന മാത്രയിൽ ബാങ്കു ഡയറക്ടർ പകച്ചുപോകാറുണ്ടു്. പണം പലിശയ്ക്കു കൊടുക്കുന്നവർ അന്ധാളിക്കാറുണ്ടു്. എന്റെ ഭാര്യമാത്രമാണു് ഇതിൽനിന്നൊഴിവു്. ഈ പേരു് സസന്തോഷം സ്വീകരിക്കാൻ അവർ സന്നദ്ധരായി. എന്റെ പേരുമാത്രമേ ഞാനവർക്കു കൊടുത്തുള്ള കേട്ടോ. എന്നെ തികച്ചും അവർക്കു ഞാൻ നല്കിയിട്ടില്ല. ശരി. പക്ഷേ, നി പോയി ഈ ജന്തുക്കൾക്കു തീവർ ശരിപ്പെടുത്തു. ജിജി, ഇനി നിങ്ങളുടെ വീടുകൾക്കു കാണിച്ചു തന്നോളൂ."

ചങ്ങാതിയുടെ പേരു മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടി പ്രയോഗിച്ച തന്ത്രം ഫലിക്കാത്തു് മനസ്സിടിഞ്ഞ മീർ തന്റെ ചെറിയ ഫുളാറിലെ അഞ്ചു കൊച്ചുമുറികളും അയാൾക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

കൊച്ചു സിറ്റിങ് റൂമിൽ മീറിന്റെ അമ്പരപ്പും ചൊറുതികേടും വർദ്ധിച്ചു: അവിടെക്കണ്ടു പോട്ടോകൾ നോക്കി, അയടം സ്വന്തം കുടുംബത്തിലെ സ്വകാര്യ രഹസ്യങ്ങൾ വിളമ്പാൻ തുടങ്ങിയതോടെ.

"ജിജോൺ, നിങ്ങളുടെതുപോലുള്ള ഒരുളിയൻ എനിക്കുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ എന്നാശിക്കുകയാണു്. എന്റെ അളിയൻ എന്തൊരു കഴുവേറിയാണെന്നോ!"

"നിങ്ങളുടെ സഹോദരിയോടുകൂടിയ മോശമായി പെരുമാറുന്നുണ്ടോവു, ഇല്ലേ?"

"ഇല്ല. എന്നോടുള്ള പെരുമാറ്റമാണു് മോശം. വിഷമമനുഭവിക്കുന്ന എന്നെ സഹായിക്കാൻ അയാൾക്കു് ഒരു പ്രയാസവുമില്ല. പക്ഷേ, സഹായിക്കേണ്ടി!"

"ക്ഷമിക്കണം. നിങ്ങളുടെ അളിയന്റെ പേരു ഞാൻ മറന്നുപോയി."

"സാരമില്ല. നിങ്ങൾക്കതു് ഭാരമില്ലാത്തൊരു കാര്യമല്ല. ആളെ നിങ്ങൾക്കറിയില്ല. പാടുവായിൽ രണ്ടുകൊല്ലത്തോളമേ അയാളുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. നിങ്ങളുടെ സഹോദരൻ എന്നെ സഹായിക്കാൻ തയ്യാറായതാണു്. പക്ഷേ, എനിക്കുവേണ്ടി ഒരു കടലാസിൽ ഒപ്പിട്ടുതരാൻ അളിയൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല...കാരണമെന്തെന്നു കേൾക്കേണ്ടു് ഞാനിപ്പോഴും ഒരു ചൊങ്കൻ തന്നെയാണു്, ആർക്കുമിതു് നിഷേധിക്കാനാവില്ല, എന്നിരിക്കട്ടെ പക്ഷെ സഭാ

ചുമ്മില്ല. എന്റെ അളിയന്റെ സഹോദരീക്കു് നിർഭാഗ്യവശാൽ ഏതോടു് പ്രണയംതോന്നി. അതു വളരെ ന്യായം. പക്ഷേ, എനിക്കവളെ ഭാര്യയാക്കാൻ... അവളെതു് ചെയ്തെന്നോ? വിഷം കഴിച്ചു."

"മരിച്ചു?"

"ഇല്ല കുറേ കർദ്ദിച്ചു. ആശ്വാസമായി. എങ്കിലും പിന്നീടെന്നിടയ്ക്കു് അളിയന്റെ വീട്ടിൽ കാലേടുത്തുവെക്കാൻ നിർവാഹമില്ലാതായി. അല്ല, വല്ലതു് തിന്നാൻ കിട്ടുകോ? വിശപ്പുകൊണ്ടു് കണ്ണുകാണാൻ വയ്യ. ഒരു ചെന്നായയെപ്പോലെ വിശന്നു പോരിയുകയാണു് ഞാൻ."

ഭോജനവേളയിലും അതിഥിയുടെ പേരു മനസ്സിലാക്കാൻ പല അടവുകളും നോക്കി. ആ വഴിക്കു സംഭാഷണം തിരിച്ചുവിട്ടു് അയാൾ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങളോടു ചില വിവരങ്ങൾ ചോദിക്കട്ടെ. ആ വാൽവർദേ പള്ളിയിലല്ലേ—ബാങ്കോഫു് ഇററലിയുടെ ഡയറക്ടർ—സന്ദരിയായ ഭാര്യയും. അല്ല, കോങ്കണ്ണോടു കൂടിയ ഒരു തടിപ്പിളപ്പുള്ളമുള്ള ആ വിദ്വാൻ. അവരിപ്പോഴും പാടുവായിൽത്തന്നെയുണ്ടോ?"

ഈ ചോദ്യം കേട്ടു് അയാളുടെ ചങ്ങാതി പൊട്ടിച്ചിരി അഴിച്ചുവിട്ടു.

മീർ അനുംവിട്ടു. "എന്താ, ആ പെണ്ണിനു കോങ്കണ്ണില്ലെന്നുവരോ!"

ചിരി അടക്കാൻ കഴിയാതെ പാടുവെട്ടുകയായിരുന്ന അപരൻ പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചു: "കോങ്കണ്ണോ? അതുണ്ടു് കലശലായി. അവളുടെ മൂക്കോ? അതിലൂടെ മേല്ലോട്ടു് നോക്കിയാൽ അവളുടെ തലച്ചോറു കാണാം. അതുതന്നെയാണു് പെണ്ണു്."

"എതു പെണ്ണു്?"

"എന്റെ ഭാര്യ!"

"അതുതന്നെ" എന്നായു് പോയ മീർ ഒഴികഴിവെന്ന നിലയിൽ എന്തെല്ലാമോ പിറുപിറുത്തു. ചങ്ങാതി കമ്പമെത്തക്കാലം ഉച്ചത്തിൽ കലുങ്ങിക്കലുങ്ങി ചിരിച്ചു തേയുള്ള. അവസാനമായും ചിരി നിറുത്തി നേരിട്ടുകൊട്ടി നെടുതായി നെടുവീർപ്പുയച്ചു.

അയാൾ പറഞ്ഞു: "എന്റെയീശ്വാ, കവിർവന്നുപോലും അതിതമായ അജ്ഞാത ധീരതകൾ ചിലതുണ്ടു്."

"തീർച്ചയായും ഉണ്ടു്. നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതു ശരിയാണു്. നിങ്ങളുടേശിക്കുന്ന തെന്തെന്നു് എനിക്കറിയാം."

"അറിയില്ല," തൽക്ഷണം വന്നു, ചങ്ങാതിയുടെ ഖണ്ഡനം. "എന്നെപ്പറ്റിയാണു് ഞാൻ പറഞ്ഞതു് എന്നു നിങ്ങൾക്കു തോന്നിയോ? ഞെറു്. ധീരത കാണിച്ചതു് എന്റെ സിസ്റ്ററിൻ ലാ ആയിരുന്നു—ലൂഷോ വാൽവർദേയുടെ ഭാര്യ കേൾക്കണം. എന്തൊരു വകുശ്ശിരോമണി!"

"ഞാനോ?"

"അല്ല ഞാൻ. ഈ ഞാൻ തന്നെ! ലൂഷോ വാൽവർദേയുടെ ഭാര്യ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്നു ഞാൻ ധരിച്ചുവശായി. ഒരിക്കൽ അയാൾ വീട്ടിൽ നിന്നു സാധാരണപോലെ വെളിയിൽപ്പോകുന്നതായി ഭാവിച്ചു. അതിനുശേഷം അവ

ളെന്നെ അകത്തു കയറ്റി. ഞങ്ങളോ നീച്ചു പെട്ടെന്നു കണ്ടുപിടിക്കപ്പെടുന്ന അവസരം വന്നപ്പോൾ അവർ ഏന്നെ അമ്പളം സിസ്റ്ററിൻലായുടെ മുറിയിലേക്കു തള്ളിവിട്ടു. ആ കോങ്കണ്ണിയുടെ മുറിയിലേക്കോ! പരപുരുഷബന്ധം അനേകളുമായിട്ടില്ലാത്ത ആ പെണ്ണു് സ്വസ്ഥോദരന്റെ ശാന്തിയും ഓനവും രക്ഷിച്ചു."

ക്കാണെന്ന ഭാവത്തിൽ എന്നെ സ്വീകരിച്ചു. ഒരു വാക്കുപോലും എനിക്കു മിണ്ടാൻ കഴിയാ. മുമ്പു് ലൂഷോ കോപാകലനായി മുറിയിലേക്കു തള്ളിക്കയറ്റി വന്നു. പിന്നീടുണ്ടായതു് ഊഹിക്കാമല്ലോ?"

"നിങ്ങൾ അവളെ കല്യാണം കഴിക്കേണ്ടി വന്നു, അല്ലേ?"

"ഒരിക്കലുമില്ല, ഞാൻ സത്യം ചെയ്യുന്നു."

ന്നു. അവർ എന്നെ വിവാഹം കഴിച്ചു. അവർ മാത്രമാണു് വിവാഹം കഴിച്ചതു്. ഞാനവളോടു പറഞ്ഞു: "അല്ലയോ യുവാവി, ചേതിക്കു് എന്റെ പേരു വേണം, സന്തോഷം. അതു നീ എടുത്തോളൂ. അല്ലെങ്കിലും എനിക്കുകൊണ്ടു പ്രയോജനമൊന്നുമില്ല." എന്താ, പോരേ?"

"മുമ്പു് അവളുടെ പേരു് വാൽവർദേ എന്നായിരുന്നുവല്ലോ. ഇപ്പോൾ അതു്..."

മറുപടിയോടെ തീർത്തു വീട്ടുഴന്നുറു് ഒരു ചിരി പാസ്സാക്കി.

സഹനശക്തിയാകെ വാർന്നുപോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന ജിജി മീർ ധൈര്യമവലംബിച്ചു് അതിഥിയെ നേരിട്ടു: "ഇതു കേൾക്കൂ. രസകരമായി കുറെ മണിക്കൂറുകൾ ചെലവഴിക്കാൻ നിങ്ങളെന്നെ സഹായിച്ചു. സ്വന്തം സഹോദരനെപ്പോലെയാണു് നിങ്ങളോടു ഞാൻ പെരുമാറിയതു്. ഇനി നിങ്ങൾ എന്നിക്കൊരുപകാരം ചെയ്യണം."

"എന്റെ ഭാര്യയെ വായ്പ വേണമായിരിക്കും?"

"നന്ദി, പക്ഷേ, അതു വേണ്ട. നിങ്ങളുടെ പേരെന്തെന്നു് പറഞ്ഞുതരികയേ വേണ്ടു്."

"ഞാൻ? എന്റെ പേരു്?" സ്വന്തം അസ്തിത്വത്തിൽ അവിശ്വാസം തോന്നിയതുപോലെ അയാൾ ചുണ്ടുവിരൽകൊണ്ടുനഞ്ചത്തു മേടിക്കൊണ്ടു് ആശ്ചര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു: "നിങ്ങളുടെ ചോദ്യത്തിന്നർത്ഥം? എന്നെ നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടേ? ഓർക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലേ?"

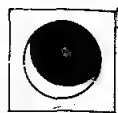
"ഇല്ല." ലജ്ജയോടെ മീർ കുറേ സമ്മതിച്ചു. "എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ മറവിക്കാരനെന്നു് എന്നെ വിളിച്ചോളൂ. പക്ഷേ, ഇന്നോളമൊരിക്കലും നിങ്ങളെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടേയില്ലെന്നു് ശപഥം ചെയ്യുന്നു."

"ഓഹ്? വളരെ നല്ലതു്, വളരെ നല്ലതു്...എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ജിജോൺ! നിങ്ങളുടെ കൈ ഇതാ ഇവിടെവയ്ക്കൂ. നിങ്ങളുടെ ലബ്ധി. ആനന്ദകരമായ സഹവാസത്തിന്നു. ഞാൻ അതിവഹാർദ്ദമായി നന്ദിപറയുന്നു. എന്റെ പേരു പറഞ്ഞറിയിക്കാതെതന്നെ ഞാൻ പോകുന്നു. അത്രതന്നെ."

ജിജി മീർ ചാടിയെണീറ്റു പൊട്ടി അറിച്ചു. "നിങ്ങൾ പറയണം. ഇന്നേ രമത്രയും ഞാൻ തലപുകച്ചു. പേരു പറയാതെ നിങ്ങളെ ഞാൻ വിടില്ല."

ചങ്ങാതി ശാന്തമായി സൗമ്യതയോടെ പറഞ്ഞു: "എന്നെക്കൊല്ല. തുണ്ടു. തുണ്ടാക്കൂ. എന്നാലും ഞാനതു പറയില്ല."

സ്വഭാവങ്ങൾ മാറ്റി മീർ താഴ്മയോടെ പറഞ്ഞു: "ഇത്തരമൊരനുഭവം ഇതുവരെ എനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇത്ര മാരകമായ ഒരു മറവി. വേദനിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ആശങ്കയാണിതു്. ഇപ്പോൾ നിങ്ങളെ നിക്കൊരു മനോബാധയായിരിക്കുന്നു."

പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള

മിണ്ട

രണ്ടു്

ഒരു തെ. അന്നത്തെ കാരക്കാട്ടിൽ കലീഫ വന്നിറങ്ങി.

എന്തെന്ന വന്നു എന്ന് ആർക്കും അറിയില്ല. കാരക്കാട്ടിനെ നെടുക്കെ മുറിച്ചു തെക്കും വടക്കുമായി പോകുന്ന രാജപാതയിൽ ഒരുനാൾ കാലത്തു് കലീഫയെ കണ്ടു.

കരികല്ലുകൾ എറിച്ചു നില്ക്കുന്ന, വീതി കുറഞ്ഞ, വളഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു പോകുന്ന നിരത്തിലൂടെ കലീഫ നടന്നു. നേരം പലതന്നെയുള്ളു. സ്രാമ്പിയിൽ ബാങ്കു വിളി മുഴങ്ങി. അങ്ങു ടൂറു പടിഞ്ഞാറു നിന്നു് അറക്കലമ്പലത്തിലെ ശംഖു വിളിയും കേട്ടു.

നിരത്തിന്റെ ഇരുവശവും പടർന്നു പന്തലിച്ചു നിൽക്കുന്ന മരങ്ങളാണു്. അധികവും പേരാൽ മരങ്ങളാണെന്നു കിലു. ഒരറപ്പൊ അരയാലുകളും തേന്മാവുകളുമുണ്ടു്. അവ വീഴുന്നതു പഴുത്തപച്ചകൾ റോഡിലുടനീളം ചിതറിപ്പിടിക്കുകയാണു്. മരങ്ങളുടെ ശിഖരങ്ങളിൽനിന്നു് മഞ്ഞുതുളളികൾ ഉററി വീഴുന്നുണ്ടു്. പച്ചിലപ്പാമ്പുകൾ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു് മരത്തലപ്പുകളിൽ മാറി മാറിപ്പറന്നു.

മാച്ചനാരിക്കുന്നിനപ്പുറത്തു നിന്നു് മുറി വണ്ടിയുടെ ചെങ്കേട്ടു വണ്ടിച്ചക്രങ്ങൾ കരികല്ലിൽ കട കടാ ശബ്ദമുണ്ടാക്കുന്നതിനിടയിൽ ഊണത്തിലുള്ള കെസ്സുപാട്ടിന്റെ വരികളുണർന്നു. വണ്ടിച്ചക്രത്തിന്റെ ശബ്ദവും കടമണിയൊച്ചയും കെസ്സിന്റെ വരികളും മുറിയുടെ പുറത്തുവീഴുന്ന പാട്ടയുടെ ശബ്ദവും ഒത്തത്തിനു മുകളിലെത്തി. അതെ, അബ്ബാസിന്റെ മുറി വണ്ടിയാണു്.

കലീഫയെ കണ്ടപ്പോൾ മുറിവണ്ടി നിന്നു. മുകേയർ പിടിച്ചുവലിച്ചുകൊണ്ടു് അബ്ബാസ് കലീഫയെ നോക്കി. കലീഫ നോക്കിയില്ല. നോക്കാതെ അടിവച്ചു മുന്നോട്ടു നീങ്ങുമ്പോൾ അബ്ബാസ് സലാം ചൊല്ലി.

"അസ്സലാമു അലൈക്കും.."
കലീഫ നിന്നു. സാവകാശം തലയുയർത്തി പ്രതിവദനം പറഞ്ഞു.
"വത്തലൈക്കും.."

മുറിയുടെ പുറം തടവിടക്കൊണ്ടു് അബ്ബാസ് ചോദിച്ചു:

"എവിടുന്നു?"

"എവിടുന്നുമില്ല" ഉദ്ദാധായി കലീഫ പറഞ്ഞു.

"എങ്ങോട്ടാ" അബ്ബാസ് തിരക്കി.

"എങ്ങോട്ടുമില്ല."

"പിന്നെ—അബ്ബാസ് അല്ല അധികാരത്തിലാണു് ചോദിച്ചു."

വണ്ടിയോളം ഉയരമുള്ള ശരീരം. അത്രയും ഉയരത്തിൽ നിന്നു് താഴെവരെ എത്തുന്ന മുടിയും താടിയും. വിയർപ്പും പൊടിയും കട്ടിപിടിച്ച മുഷിഞ്ഞ മേലകി. ചെമ്മണ്ണുപുരണ്ട കാലുകൾ.

അബ്ബാസ് കലീഫയെ നോക്കി നില്ക്കുമ്പോൾ കലീഫ പറഞ്ഞു:

"കേടന, മുസാഫിറിനു് വരവില്ല. പോക്കുമില്ല. രാജ്യമില്ലാത്ത രാജാവാണ് മുസാഫിർ."

കലീഫ മുന്നോട്ടേക്കു് അടിച്ചു. അബ്ബാസ് വണ്ടിയിളക്കി. ചക്രത്തിന്റെ കരച്ചിലും കടമണിയൊച്ചയും കെസ്സുപാട്ടും നേർത്തുനേർത്തില്ലാതായി.

നേരം നല്ലപോലെ വെളുത്തു. ഇടതൂന്നു നില്ക്കുന്ന വൃക്ഷത്തലപ്പുകൾക്കുള്ളിലേക്കു് വെളിച്ചം പടർന്നുകയറുകയാണു്. നിരത്തിന്റെ ഇടതു വശത്തുള്ള ഇടവഴിയിൽ നിന്നു് രണ്ടാളുകൾ നിരത്തിലേക്കു കയറി. എഴുത്തുകാരൻ രാമക്കുറുപ്പും പങ്കുവലിക്കാരൻ രൈതനായനും. രണ്ടുപേരും നാലുനാഴിക ദൂരത്തുള്ള വടക്കു പട്ടണത്തിലേക്കാണ്. രാമക്കുറുപ്പു് വടക്കിൽ ഗുമാസ്തം ആധാരം എഴുത്തുകാരനാണു്. രൈതനായൻ ജഡ്ജിയുടെ ശിപായിയാണു്. ഉഷ്ണകാലത്തു് അദ്ദേഹം തന്നെ പങ്കയും വലിക്കുന്നു. കാരക്കാട്ടിൽ എഴുത്തും വായനയും അല്ല. ഇംഗ്ലീഷ്യും അറിയുന്നവരാണ് രണ്ടുപേരും. മാന്യന്മാർ.

നിരത്തിൽ പെട്ടെന്ന് കലീഫയെ കണ്ടപ്പോൾ അവരും നിന്നു. കലീഫയും.. രാമക്കുറുപ്പു് കലീഫയുടെ ജട പിടിച്ചു മുടിയിലേക്കും തേജസ്സുററ കണ്ണുകളിലേക്കും നോക്കി. കലീഫയുടെ തോളിൽ വലിയ മാറാപ്പു്. വലത്തുകൈയിൽ ഒരു

തുകപെട്ടി. ഇടതുകൈയിൽ കരണ്ഡലു. ഇടതടവില്ലാത്ത യാത്രയായതിനാൽ കാലുകൾ കലുപ്പുപോലെയായിരിക്കുന്നു.

മുൻപേതം നടന്നുതുടങ്ങി. ആരും ആരോടും ഉരിയാടിയില്ല. കലീഫയുടെ കൈയിലെ പെട്ടിയിൽനിന്നു് ഇടതുകൈക്കൂടി കലുങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതായൽ മരങ്ങളുടെ അരണ്ട തണലിലൂടെ അവർ നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ രാമക്കുറുപ്പു ചോദിച്ചു:

"പെട്ടിയിലെന്താ?"

കലീഫ ഉദ്ദാധായ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:

"നേർച്ച."

"എങ്ങോട്ടാ.."

"നാശുറിലേക്കു്.."

അപ്പോഴേക്കും അവർ തണ്ണീർപ്പന്തലിന്റെ അടുത്തെത്തി. അവിടെ മൂന്നു നാലാളുകൾ നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. വടക്കു കയ്യിലേക്കു പോകുവാൻ ബന്ധുക്കളായി നില്ക്കുന്ന അധികാരി. സിംഗപ്പൂരിലേക്കു് സേഫർ പുറപ്പെട്ട അതൃക്കാൻ മുതലാളിയും ബന്ധുക്കളും. തണ്ണീർ പന്തലിൽ സംഭാരം ഒഴിച്ചുകൊടുക്കുന്ന രാമർ.

എല്ലാവരും കലീഫയ്ക്കു ചുറ്റും കൂടി നിന്നു. അവർ കലീഫയോടു് ഓരോന്നു ചോദിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഓരോന്നിനും വളരെ സൗമ്യമായി കലീഫ മറുപടി പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. എന്നിട്ടും പെട്ടിയിലെ ഉള്ളടക്കത്തെപ്പറ്റി അധികാരിയുടെ സംശയമായി.

അതൃക്കാൻ മുതലാളി അധികാരിയുടെ വിശദീകരിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

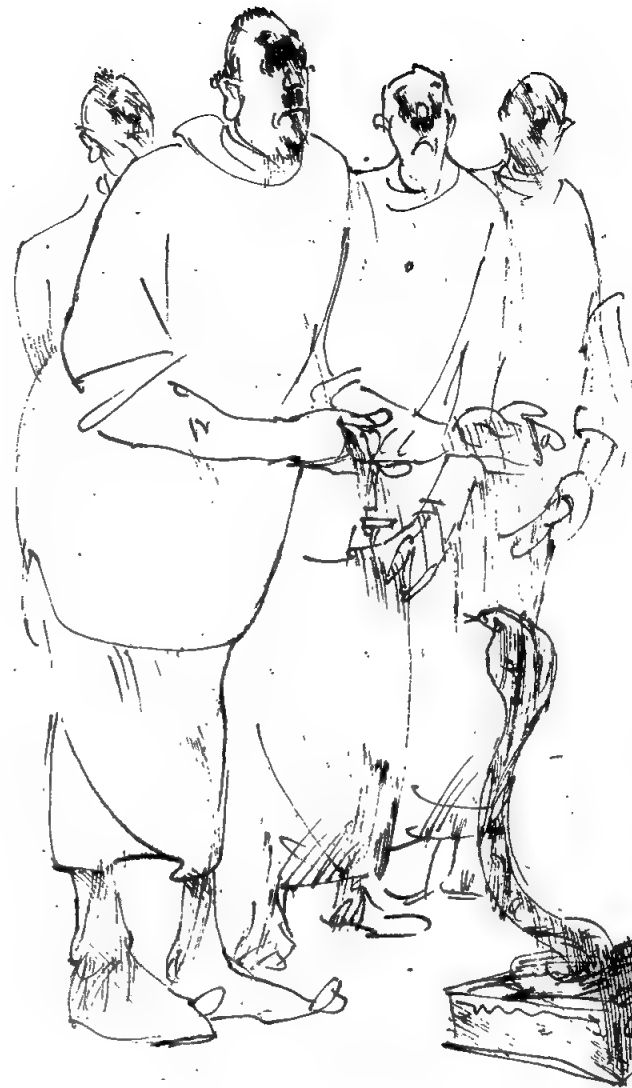
കലീഫ നാടുനീളെ നടക്കും ഓരോ വീടുകളിലും കയറിയിറങ്ങും. ഓരോ വീട്ടിന്റെ ഉമ്മറത്തും ചെന്നുനിന്നിട്ടു് കലീഫ ഓരോ പുരാണ കഥകൾ പറയും. ആപത്തുകളിൽ നിന്നും അത്യാഹിതങ്ങളിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെടുവാനായി പലരും നേർച്ചകൾ നേർന്നിട്ടുണ്ടാവും. പണമായും സ്വർണ്ണമായും വെള്ളിയായും. ആ നേർച്ചകൾ കലീഫ വാങ്ങി തന്റെ തുക പെട്ടിയിൽ സൂക്ഷിക്കും. പെട്ടി നിറയുമ്പോൾ പെട്ടിയുമായി കലീഫ നാശുറിലേക്കു നടക്കും. നാശുറിലെ പള്ളിയിൽ നേർച്ചസാധനങ്ങൾ കൈമാറി നേർച്ചക്കാരന്റെ ഇംഗിതത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്കും. ആ പ്രാർത്ഥന കേട്ടിട്ടായിരിക്കണം അങ്ങു ടൂറു മലമ്പാർ തീരത്തുള്ള പ്രസവിക്കാത്ത ബീമാത്തു പ്രസവിച്ചതു് കണ്ണുപൊട്ടൻ അബ്ദുൽ റഹീമാൻ കൺകളീർക്കു ലോകം കാണാൻ തുടങ്ങിയതു്. മേലാകെ പ്രണം പൊട്ടി യൊലിക്കുന്ന ചൊടൻ രാമൻ കുപ്പായ മിട്ടുതും നാടുവിട്ടു പോയ നാഥിസ്സയുടെ മാപ്പിള നാട്ടിൽ തിരിച്ചുവന്നതു്.

ഇതെല്ലാം കേട്ടിട്ടും അധികാരിയെ തൃപ്തി വന്നില്ല. ഒരു പൊലീസ് കോൺസ്റ്റബിളിന്റെ ഗൗരവത്തോടെ അദ്ദേഹം കലീഫയോടു ചോദിച്ചു:

"ഈ പാട്ടിയിലിപ്പോഴെന്താണു്?"
കലീഫയുടെ മുഖത്തു് ഒരു ഭാവഭേദമില്ല. തികഞ്ഞ നിസ്സംഗതയോടെ കലീഫ പറഞ്ഞു:

"ഇതുവരെ കിട്ടിയ നേർച്ചകൾ.."

"തുറന്ന കാണിക്കാമോ?"

"അതിനെന്താ വിരോധം" എന്നു പറഞ്ഞു കലീഫ തുകപെട്ടി തണ്ണീർ പന്തലിനു മുന്നിലുള്ള സിമന്റ് തറയിൽ വച്ചു. പിന്നെ മാറാപ്പു് താഴെയിറക്കി. അതിൽ കൈയിട്ടു് പെട്ടിയുടെ താക്കോൽ പരതാൻ തുടങ്ങി. കര പരതിയിട്ടും താക്കോൽ കാണുന്നില്ല.

അപ്പോൾ അധികാരി പരിഹാസത്തോടെ പറഞ്ഞു:

"താക്കോൽ കാണുകയില്ല. പെട്ടിയിൽ വല്ലതുമുണ്ടായിട്ടുവേണ്ടതു് കാൻ.."

ചുറ്റും കൂടി നിന്നവർ ഏതോ മുറുമുറു്

"കള്ളനാണെന്നു് കണ്ടാലായില്ല."

അധികാരി എല്ലാവരോടും ചുറ്റും പരഞ്ഞു. അതു കേട്ടപ്പോൾ കലീഫയുടെ മുഖം പെട്ടെന്നു കറുത്തു. അഫ്ഘാൻ സിരക

ളിലൂടെ രക്തം രേഖോളിപ്പിച്ചു കയറി. ആ കാവം ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു് മറഞ്ഞു.

കലീഫയുടെ മുഖം ഒരു സന്യാസിയുടെ തുപോലെയായി. കലീഫ തന്റെ അങ്കിയുടെ കീഴയിൽനിന്നു് കുറുത്ത ചരടുള്ള ഒരു താക്കോൽ ഏറെനേരം പരതിയശേഷം പുറത്തെടുത്തു.

സിമന്റ് തറയിൽവെച്ചു ഇരുമ്പുപെട്ടിയുടെ കൊച്ചു പഴുതിൽ താക്കോലിറക്കി തിരിച്ചു. എന്നിട്ടു് അധികാരിയെ നോക്കിപ്പറഞ്ഞു:

"തുറന്നു നോക്കുവിൻ.."

അധികാരി മുന്നോട്ടുവന്നു. അധികാരിയുടെ പിന്നിൽ രാമക്കുറുപ്പും, രൈതനായനും, അതൃക്കാൻ മുതലാളിയും, രാമു നിരന്നുനിന്നു. അധികാരി പെട്ടിയുടെ മീതെയുള്ള വളയം പിടിച്ചു പെട്ടിതുറന്നു. പെട്ടി തുറന്നതും അധികാരി "അയ്യോ"

എന്നുനിലവിളിച്ചു. എല്ലാവരും ചോദിച്ചുപോയി.

പെട്ടിയിൽ ഫണമുയർത്തി നിൽക്കുന്ന ഒരു പാമ്പു്.

ആളുകൾ പിന്നോട്ടു മാറിനിന്നു.

അധികാരി ബോധമുറവീഴുമെന്നു നിലയിലാണു്. പാമ്പു് കൈക്കു് കൊത്തേണ്ടതായിരുന്നു.

അവർ പാമ്പിനെയും കലീഫയെയും മാറിമാറി നോക്കുമ്പോൾ കലീഫ പെട്ടിയടച്ചു. കൂടി നിന്നവരുടെ മനസ്സിൽ ആഞ്ഞടിച്ച അത്യാഹിതത്തിന്റെ കൊടുങ്കാറ്റു് പെട്ടെന്നുനിലച്ചു. പെടിച്ചുരണ്ടു പർ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നോക്കി സ്വയം ആശ്വാസപ്പെടാൻ ശ്രമിക്കുകയാണു്. രെക്കരം ഉരിയാടുവാൻ ആർക്കും കഴിയുന്നില്ല.

തണ്ണീർപന്തലിനു് തണലേകുന്ന ആൽ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലൂടെ കലീഫ നാലഞ്ചുചാൽ നടന്നുകൊണ്ടു് ആകാശവും ഭൂമിയും മാറിമാറിനോക്കി.

"നേർച്ച മുതലുകൾ കണ്ടോ..?" കലീഫ ആരോടെന്നില്ലാതെ ചോദിച്ചു. കലീഫ ചേർത്തു പാഞ്ഞു. "കണ്ടില്ല. ആരും കണ്ടില്ല."

തികഞ്ഞ നാടകീയതയോടെ കലീഫ വീണ്ടും പെട്ടിതുറന്നു.

പാമ്പിനെപെടിച്ചു് ആളുകൾ പിന്നോട്ടു മാറിനിന്നു. പക്ഷേ, അവർ ഏല്ലാവരും പിന്നീടു് ഒരു നിമിഷം അടു്ളത സൂചനയായി.

ഇപ്പോൾ പെട്ടിയിൽ നാം നേരത്തേക്കു ഫണമുയർത്തി ചീറ്റിനില്ക്കുന്ന പാമ്പില്ല. പകരം വെള്ളിയുറപ്പികൾ, വെള്ളി മോതിരങ്ങൾ, സ്വർണ്ണത്തുകിടകൾ, ഹാ...ഹാ.

കലീഫ പെട്ടിയിൽനിന്നു് സാധനങ്ങൾ കൈയിട്ടുവരും. വെള്ളിയും സ്വർണ്ണവും നാണയങ്ങളും കൂടിക്കലർന്നുകിടങ്ങി. കേരിപ്പൂർച്ചും പെട്ടിക്കും തഴുകിയ ശേഷം കലീഫ പെട്ടിയടച്ചു.

തുപ്പിയായോ എന്ന മട്ടിൽ കലീഫ അധികാരിയെ നോക്കി. അധികാരിയുടെ മുഖം വിളറി വെളുത്തുവരികയാണു്. കലീഫയുടെ കണ്ണുകൾ തന്റെ നെഞ്ചിലേക്കിറങ്ങിവരുന്നപോലെ തോന്നി അധികാരിയുടെ. അധികാരിയുടെ തല ചുറ്റാൻ തുടങ്ങി. അയാൾ കഴഞ്ഞുവീഴാനുള്ള ആരംഭമാണു്.

"എന്നിക്കൊന്നു കിടക്കണം.."

ഒരു കൊഴുത്ത ഊവകപോലെ അധികാരിയുടെ വാക്കുകൾ പുറത്തുവന്നു. വീഴാൻ തുടങ്ങിയ അധികാരിയെ തണ്ണീർ പന്തലിന്റെ കോലായിൽ കിടത്തി.

"കടിക്കണോ?" അതൃക്കാൻ മുതലാളി ചോദിച്ചു.

അധികാരി മിണ്ടുന്നില്ല.

കടിക്കുവാൻ കൊണ്ടുവന്ന ഓട്ടുഗാസ്സിനെ പച്ചവെള്ളം രാമക്കുറുപ്പു് അധികാരിയുടെ മുഖത്തു തളിച്ചു. എന്നിട്ടു് അധികാരിയെ കലക്കി വിളിച്ചു.

(ശേഷം 46-ാം പേജിൽ)

എം. ടി. ഐ. എന്ന ഹംഗേറിയൻ പാർത്താ ഏജൻസിയുടെ വാർത്താ കോളത്തു കാത് ലിനെ ആദ്യം പരിചയപ്പെട്ടത് ചിലപ്പോഴായി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിലും പിന്നീട് കാത് ലിൻ വന്നിരുന്നു. എം. ടി. ഐ. പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന 'ഡെയ്ലി ന്യൂസ്' എന്ന ദിനപ്പത്രത്തിൽ ജേർണ്ണലിസ്റ്റ് ആയിരുന്ന കാത് ലിൻ ഇടയ്ക്കൊക്കെ ബുഡാപെസ്റ്റ് യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പാഠിപ്പിക്കാൻ പോകും. ഒരു ഹംഗേറിയൻ നയതന്ത്രപ്രതിനിധിയുടെ മകളായ കാത് ലിൻ, ലണ്ടനിൽനിന്നും, സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞു, ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിൽ ബിരുദം നേടി. സർണ്ണിനിറങ്ങിയുള്ള നീളം കുറഞ്ഞ മുടിയും, ശബ്ദമാലയ വേണ്ടത്രയായിരിക്കും. ഏതോ ഒരിന്ത്യൻ സഹൃദയ സമ്മാനിച്ച, ചെറിയ ചുവന്ന കപ്പിവളകൾ, ഇടയ്ക്കിടെ അവൾ അണിഞ്ഞിരുന്നു.

ഇരുപത്തൊൻപതു വയസ്സുകാരിയായ കാത് ലിൻ ഹംഗേറിയയിലെ പുതുതലമുറയുടെ പ്രതീകമാണ്. ഇരുപതാം വയസ്സിലാണ് വിവാഹിതയായത്. രണ്ടു വർഷത്തെ പ്രേമത്തിനുശേഷമായിരുന്നു വിവാഹം. പക്ഷേ ഇരുപത്തിയൊന്നാം വയസ്സിൽ വിവാഹമോചനം നേടി. ഇന്ന് ഒരു 'സഹൃദയ' ഉണ്ട്. പരാജയപ്പെട്ട ബന്ധത്തിന്റെ ഓർമ്മകൊണ്ട്, അടുത്ത വിവാഹം ഇപ്പോഴും നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുന്നു.

മറ്റു യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിൽ എന്ന പോലെ ഹംഗേറിയയിലും കടുംബം എന്ന സങ്കല്പം തകർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വിവാഹമോചനം നേടിയവരെപ്പറ്റി ആയിടെ ഹംഗേറിയൻ സർക്കാർ ഒരു പാഠനം നടത്തുകയുണ്ടായി. ഏകദേശം 1300 പേരെ അതിനുവേണ്ടി ഇൻറർവ്യൂ ചെയ്തിരുന്നു. പഠനത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ ഇതാണ്: വിവാഹമോചനം നേടിയ യുവതികളിൽ ഭൂരിഭാഗവും 25-29 വയസ്സിനിടയ്ക്കുള്ളവരാണ്. അവരുടെ ആദ്യത്തെ ഭർത്താക്കന്മാരല്ലാം സമപ്രായക്കാരായിരുന്നു. എല്ലാം പ്രേമവിവാഹങ്ങളും. മൂന്നാമതൊരു വ്യക്തി, കടന്നുവരുന്നതാണ് അധികം വിവാഹങ്ങളും തകരാൻ കാരണം. സമൂഹത്തിൽ ജോലിയും, പദവിയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയും ബന്ധങ്ങൾ വിടർത്തപ്പെടുന്നു. വിവാഹങ്ങളിൽ മുന്നിലൊന്നോളം, അഞ്ചു വർഷത്തിനകം തകരുന്നതായാണ് കണക്ക്. കാത് ലിന്റെ കാര്യത്തിലും, ഇതൊക്കെ ഏകദേശ ഗതിയായിരുന്നു.

പലപ്പോഴും ടൈംസ് ആയി ജോലി ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ, ചരിത്രവസ്തുതകളും മറ്റും, കാത് ലിനു മനഃപാഠമായിരുന്നു. അതിനാൽ ചരിത്രപ്രധാനമായ ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ ഞാൻ കാത് ലി നോപ്പ് പോവുകയുണ്ടായി. ബുഡായിലെ ഗെലെർട്ട് മലയിൽ അങ്ങനെയാണ് പോയത്. കുന്നിലേക്ക് വലിഞ്ഞു കയറുമ്പോൾത്തന്നെ മലമുകളിലെ സാതന്ത്ര്യപ്രതിമ കാണാം. ബുഡാപെസ്റ്റിന്റെ ഏതു ഭാഗത്തുനിന്നു നോക്കിയാലും, കാണാവുന്ന ഈ പ്രതിമ, ന്യൂ

കെ. എസ്. ആർ. മേനോൻ

ബുഡാപെസ്റ്റിൽ 6

ബുഡാപെസ്റ്റിൽ ഒരു ഉല്ലാസയാത്ര

യോർക്കിലെ കേംബ്രിഡ്ജ് സ്വാതന്ത്ര്യപ്രതിമയെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചു. ഒരു ബെലിവു ശാഖ രണ്ടു കൈകൊണ്ടും ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു, മാനംനോക്കി നില്ക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെയാണ് കല്ലിൽ കവിതയായി, അമ്പതു മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ കൊത്തിവെച്ചിരിക്കുന്നത്. പീഠത്തിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "1945-ൽ ജർമ്മൻകാരിൽനിന്നും, ഹംഗേറിയ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ മോചിപ്പിച്ചതിന്റെ സ്മാരകമായി ഈ പ്രതിമ നിലകൊള്ളുന്നു" എന്നും. യാദൃച്ഛികമെന്നു പറയട്ടെ, കൽപ്രതിമയുടെ കാൽപ്പുവട്ടിൽ ആയിടെ ഹംഗേറിയ സന്ദർശിച്ച ഒരു കിഴക്കൻ ജർമ്മൻ പട്ടാള പ്രതിനിധിസംഘം സമർപ്പിച്ച ജർമ്മൻ പതാകം, ഒരു വലിയ പുഷ്പചക്രത്തിന് മുകളിൽ ഇളംകാറ്റിൽ ഇളകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങനെ ചെറു ചിവസം ധാരാളം ടൂറിസ്റ്റുകൾ പ്രതിമയ്ക്കു ചുറ്റും നടന്ന് പടമെടക്കുന്നത് കണ്ടു.

നാനാഭർണ്ണത്തിലുള്ള റോസാപുഷ്പങ്ങൾ വിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന പുത്തോട്ടങ്ങളാണ് നാലുവശവും. ഒരു പുവർത്തി സമ്മാനിക്കാൻ തുടങ്ങിയ കാത് ലിൻ വിലക്കി. ഒരു യുവതിക്ക് പുറം നല്ലുനീന്ത്ത് പല അർത്ഥമുണ്ടത്രെ. ഇളം ചുവപ്പുവർണ്ണത്തിലുള്ള പുഷ്പം കന്യകാത്വത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ചുവപ്പ് പ്രേമത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ്. മഞ്ഞ യാണെങ്കിൽ അസുഖ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല ഒന്ന്, മൂന്ന്, അഞ്ചു, ഇങ്ങനെ ഒന്ന് അക്കങ്ങളിൽ മാത്രമേ പുക്കൾ കൊടുക്കാവൂ. സർക്കാർ പൂങ്കാവനത്തിൽ നിന്നും സൗഗന്ധികം മോഷ്ടിക്കാനുള്ള ഉദ്യമം, ഈ നൂലാമാലകൾ കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ ഉപേക്ഷിച്ചു.

റോസകളുടെ അയൽവാസിയായി, വെള്ളപ്പുക്കൾ നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന ഒരു ചെടി മല്ലുയാണെന്ന് കാത് ലിൻ പറഞ്ഞു. വളരെ നേർത്ത സൗരഭ്യം മാത്രമുള്ള ഈ മല്ല, ഇന്ത്യൻ മല്ലയുടെ ഒരു ചെറിയ അനുകരണം മാത്രമാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. ചുത്താൻ ഒരു വിളിപ്പാട് കലവരെ സുഗന്ധം പരത്തി നില്ക്കു

ന്ന കേരളത്തിലെ മല്ലവള്ളിയെവിടെ, പുല്ലുണ്ടിന്റെ രൂപത്തിൽ പടർന്നുനില്ക്കുന്നത് ഈ യൂറോപ്യൻ ചെടിയെവിടെ? മലയിൽനിന്നും താഴോട്ടിറങ്ങാൻ പടികൾ കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ആ വഴിക്കുറുകിലാണ് 'ഗെലെർട്ട്' സ്ഥാലിയുടെ പ്രതിമ. ഈ ഇറാലിയൻ സന്നാഹിയെ, പണ്ടു ഹംഗേറിയയിലെ അവിശ്വാസികൾ ആണിയാക്കി ഒരു പേടകത്തിലാക്കി കുന്നിൽ നിന്നും താഴോട്ടു തട്ടി. മലമുകളിൽ തന്റെ നാമം സമ്മാനിച്ച് സന്നാഹി സമരസാക്ഷിത്വം നേടി. ഗെലെർട്ട് മിഷ്യൂവിന്റെ കാൽപ്പുവട്ടിൽനിന്നും ഒരു കൃത്രിമ വെള്ളച്ചാട്ടം ഉല്പാദിക്കുന്നു. അത് ചെറു പ്തിക്കുറേയ്ക്ക് എലിസബത്ത് ചന്ദ്രലാലത്തിന്റെ സമീപത്താണ്. ഗെലെർട്ട് സ്ഥാലിയുടെ പക്കത്തുള്ള ചെറുമതിലിൽ ഇരുന്ന് ജിൻസ് ധരിച്ച്, നാപ് സാക്കും പേറി ഒരു പെൺകുട്ടി-ടൂറിസ്റ്റായിരുന്നു. റെക്കോർഡ് എന്ന മുരളി ഈണത്തിൽ വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

നഗരമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നും 25 മിനിറ്റ് ബസ്സിൽ യാത്രചെയ്താൽ യാനോസ് കുന്നിന്റെ അടിവാരത്തിലെത്താം. പൂക്കൾ തൊടികളാൽ നിബിഡമായ മലമുകളിലേക്ക് ബസ്സിലോ, പത്തു ഫോറിൻ കൊടുത്ത് കേബിൾ കസേരകളിലോ പോകാം. സമാസമയവും നിങ്ങളെക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കേബിളിൽ കൊതത്തിട്ടിരിക്കുന്ന കസാലകളിലേക്ക് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കയറണം. സമീപത്തു സഹായിക്കാൻ ജോലിക്കാരുണ്ട്. മുകളിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ കൈയെത്തുമെന്നു തോന്നുന്ന അകലത്തിൽ, സന്ദർശകർ കേബിളിൽ തന്നെ താഴേക്ക് വരുന്നതു കാണാം. വള്ളിക്കസാലയിൽ നിന്നും നോക്കിയാൽ, ബുഡാപെസ്റ്റ് മനോഹരമായി കാണാം. താഴെ 'ലിബെഗോ' സ്റ്റേഷനിൽനിന്നും തുടങ്ങുന്ന കേബിൾ പതിനഞ്ചു മിനിറ്റുകൊണ്ട് യാനോസ് കുന്നിലെ ഏറ്റവും ഉയരം കൂടിയ കൊടുമുടി യായ സുഗ്ലിഗെട്ടിൽ യാത്രക്കാരെ കൊണ്ടുചെന്നെത്തിക്കും. ബുഡാപെസ്റ്റിലെ ഈ കൊച്ചുവനത്തിന്റെ ഉയരം ഏതായെന്നല്ലേ, വെറും 529 മീറ്റർ.

യാനോസ് കുന്നിനു മുകളിലുള്ള ടവറിൽ, അങ്ങനെ പോയ സമയം മിറക്കുപണികൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നതിനാൽ കയറിക്കാണാൻ പാറിയില്ല. കുന്നിന്റെ മുൻഭാഗത്ത് തുറസ്സായ സ്ഥലത്തു ഒരു റസ് റെറ്റാൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. തണുത്ത കാറ്റ് തുടർച്ചയായി വീശിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ അവിടം അന്ന് ഏറെക്കുറെ വിജനമായിരുന്നു.

മലകളുടെ ഒരു മാലയിലാണ് ബുഡാപെസ്റ്റ് നഗരം. ബുഡാപെസ്റ്റ് നഗരം വളരെ വന്നിരിക്കുന്നത്. കുന്നിന് ഹെജ് (Hegy-y-ക്ക് ഉച്ചാരണമില്ല) എന്നാണ് പറയുക. സബാർഗോസ് ഹെജ് (സാതന്ത്ര്യമല), സെച്ചെൻഡി ഹെജ് (സെച്ചെൻഡി ഒരു ചരിത്ര പുരസ്കാരമായിരുന്നു) യാനോസ് ഹെജ് എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു മലകളാണ് തൊട്ടുതമ്മിക്കിടക്കുന്നത്. ബീർച്ച് മരങ്ങൾ നിറഞ്ഞ യാനോസ് കുന്നിൻചരിവുകളിലൂടെയുള്ള നടപ്പ് വളരെ ഉന്മേഷദായകമായിരുന്നു. വൃക്ഷപ്പച്ചയുടെ നടുവിലൂടെ കീറിയ റെയ്ഡിപ്പാൽ. നൂറ്റാണ്ടിൻ കൂടുമ്പോൾ മരങ്ങളിൽ മാർഗ്ഗസൂചകമായി ചില അടയാളങ്ങൾ കാണാം. വഴികാട്ടിയായി പ്രവർത്തിക്കാൻ പരിശീലനം നേടിയിരുന്നതിനാൽ, കാത് ലിന് അത്ര നോക്കി മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസം നേരിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഏകദേശം അഞ്ചു മണിക്കൂറോളം തുടർച്ചയായി നടക്കേണ്ടിയിരുന്ന പാതം വ്രണപ്പെട്ട് പീറ്റാറിവസം. അധികമായെടുക്കേണ്ടിവന്നുവെന്ന് കാത് ലിൻ പിന്നീട് പറഞ്ഞു.

യാനോസ് കുന്നിന് തുടർച്ചയായി സെച്ചെൻഡി, ഇവിടെ ഭൂമിയെ എണ്ണാത്ത ഫോട്ടലും ഒന്നാംതരം സ്ത്രീ ഗ്രൗണ്ട്ഡ്സ് കാണാം. കാട്ടിനു നടുക്ക്, ഐസ് സ്ത്രീയെപ്പോലെ വളരെയേറെ

അതിൽ കെട്ടിയുയർത്തിയിരിക്കുന്ന സ്ത്രീ ലിഫ്റ്റ് റവ്. റവ് റെറ്റാൻ മുൻഭാഗത്തിൽ സ്കീയിങ്ങിനു വരുന്ന പാതകൊണ്ടിവിടം നിറയുമത്രെ.

കട്ടികൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള 'പയനിയർ' റെയിൽവേ ഇവിടെനിന്നും തുടങ്ങുന്നു. കാടിന്റെ നടുക്ക് നാരോഗേജിലാണ് ആശാന്റെ പ്രയാണം. ഈ തീവണ്ടിയിൽ ടിക്കറ്റ് കൊടുക്കുന്നതും പാർശ്വഭാഗത്തും വണ്ടിറയാടിക്കുന്നതും എല്ലാം പതിനഞ്ചുവയസ്സിനു താഴെയുള്ള കുട്ടികളാണ്. ഇടയ്ക്കുള്ള സ്റ്റേഷനുകളിൽ കൊച്ചു വികൃതികൾ യൂണിഫോമിട്ട്, ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള റെയിൽവേ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായി വർത്തിക്കുന്നു. ഇവരെ 'പയനിയർമാർ' ഈ ഇലക്ട്രിക് തീവണ്ടി സർവീസ് നടത്താൻ പ്രത്യേക പരിശീലനം കട്ടികൾക്കു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. പന്ത്രണ്ടു കിലോമീറ്റർ ദൂരമുള്ള പയനിയർ റെയിൽവേ സെച്ചെൻഡി കുന്നിനെ ബുഡാപെസ്റ്റ് ടെലിവിഷൻ ടവറുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു.

ബുഡാപെസ്റ്റിൽ വരുന്ന എല്ലാവരും സന്ദർശിക്കുന്ന മറ്റൊരു സ്ഥലമാണ് ഹിറോസ് കയർ, വിദേശാതിഥികൾ ഇവിടെവന്ന് പുഷ്പചക്രങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്നു. ഹംഗേറിയുടെ ചരിത്രത്തിലെ വിരോധകന്മാരെല്ലാം ഇവിടെ കൽപ്രതിമകളായി നില്ക്കുന്നു. നടുക്ക് ഉയരത്തിൽ ഒരു സ്തൂപവും.

ഹിറോ സ്തൂപനിര പിറകിൽ ഒരു കൃത്രിമ തടാകമുണ്ട്. പത്തു ഫോറിൻ വീതം ഓരോ ആൾക്കും കൊടുത്താൽ വളം വാട കയ്യിടുക്കാം. 'പെൺകിങ്' എന്ന തുഴയെ കാത് ലിന് ഓരോന്നും. മേൽനോട്ടക്കാരൻ പയ്യൻ തങ്ങളെ തടാകമദ്ധ്യത്തിലേക്ക് തള്ളി വിട.

കേബിൾ ചെയറിൽ ഒരു എന്തോപ്യൻ സഹൃദയനോടൊപ്പം ഒരു സവാരി

തടാകത്തിന്റെ അങ്ങേക്കരയിൽ ഒരു 'കോട്ട'യുണ്ട്. കോട്ടയ്ക്കിടിനുള്ളിൽ ഒരു കൊട്ടാമുഖം. പണ്ടെന്തോ രാജകുമാരിയെ തടവിൽ പാർപ്പിച്ചിരുന്നതാകാം. കിന്നരിവെളി ഉടപ്പിട്ട്, മുടി രണ്ടായി പിന്നിയിട്ട തല വെളിയിൽ കാട്ടി, പകുതി തകർന്ന ജാലകത്തിലൂടെ തല വെളിയിൽ കാട്ടി, നാടോടിക്കുമയിലെ അരാജകുമാരി ഇപ്പോൾ എത്തിനോക്കുമെന്നു തോന്നി.

വളം തുഴയലിനുശേഷം, ഹംഗേറിയയിലെ ഡിസ്കോതാൻ എന്നറിയപ്പെടുന്ന വിഡം പാർക്കിലേക്കാണ് പോയത്. വിഡം പാർക്ക് കട്ടികളുടെ ഒരു സന്ദർശനമാണെന്നു പറയാം. അഞ്ചു ഫോറിൻ മാത്രമാണ് പ്രവേശനഫീസ്. കട്ടികൾക്കു കളിക്കാനുള്ള പല ഏർപ്പാടുകൾ ഇവിടെയുണ്ട്. റൈഡ്കോണ്ടും ഗ്രേറ്റ് ഡിപ്പും അവയിൽ ചിലതാണ്. 'സൈക്ലോൺ', ഉയരത്തിൽ പൊങ്ങിയും പെട്ടെന്നും കുത്തനും തുടങ്ങും പോകുന്ന റെയിലിൽക്കൂടി ഒരുതരം തുറസ്സായ കോളിയിലുള്ള സവാരിയാണ്. ഇരിക്കുന്നവർക്ക് ഇതിൽ സീറ്റ് ബെൽട്ടും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രേറ്റ് ഡിപ്പും, സൈക്ലോണോട് സന്ദശ്യമുള്ള, പക്ഷേ കൂടുതൽ സമയമെടുക്കുന്ന റെയിൽ സവാരിയത്രേ! അതിന് സീറ്റ് ബെൽട്ടില്ല. കൈപിടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സൈക്ലോണിലും ഡിപ്പിനിലും കോളി പൊടുന്നനെ താഴോട്ടിറങ്ങുമ്പോൾ വയറിൽ കററു കയറുന്ന പ്രതിഭാസം. എത്ര ഗൗരവത്തിലിരിക്കുന്നവരും അറിയാതെ മുറവിളിക്കുകയും ചെയ്യും. കട്ടികളും വലിയവരുമെല്ലാം സാഹസിക യാത്ര കഴിഞ്ഞു, ചിരിച്ചു മറിഞ്ഞാണ് ഇറങ്ങുക. കോളിയിൽ കയറാൻ കൃത്യമായ സമയം 'ഇന്ത്യക്കാർ നല്ലേ?' എന്ന ചോദ്യം അടുത്തുവന്ന ഒരു കവൈത്തിപ്പുതുൻ (അറബി) തങ്ങളുടെ കൂടെനിന്ന് ഫോട്ടോ എടുത്തു. ഓരോ വിനോദയന്ത്രത്തിൽ കയറുന്നതിനും അഞ്ചോ പത്തോ ഫോറിൻ വേറെ കൊടുക്കണം. പ്രതിമാസം 3000 ഫോറിൻ ശരാശരി വരുമാനമുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക് ഇതു കൂടുതലല്ലല്ലോ.

വിഡം പാർക്കിന്, കളിത്തോട്ടം (amusement Park) എന്നും പേരുണ്ട്. ഒഴിവു ദിവസങ്ങളിൽ മലരും കൊരിച്ചു വിനോദിക്കാൻ അനേകായിരം കട്ടികളും മുതിർന്നവരും ഇവിടെ എത്തുന്നു.

മടങ്ങുമ്പോൾ ഇന്ത്യയിലെ വിവരസമ്പ്രദായത്തെക്കുറിച്ച് കാത് ലിനു അറിവുണ്ട്. 'യൂയ'ലി ലിപിപോലെ 'റാധിക' എന്ന കൊത്തിയ എന്റെ വിവാഹമോതിരം, വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടുവെന്നു തോന്നി.

ബുഡാപെസ്റ്റിനോടു വിട പറയുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ കാത് ലിനെ ഇന്ത്യയിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. എപ്പോഴോ തകർന്നു പോയ കപ്പിവളകളും വാങ്ങാം, കേരളത്തിലെ മുല്ലവള്ളികളും കാണാം.

(തുടരും)

നിങ്ങൾ വിലമതിക്കുന്ന പോഷക സമ്പത്താണ്...
തുവെങ്ങും നിങ്ങൾക്ക് കൈവന്നിട്ടില്ലാത്ത സമ്പുഷ്ടത

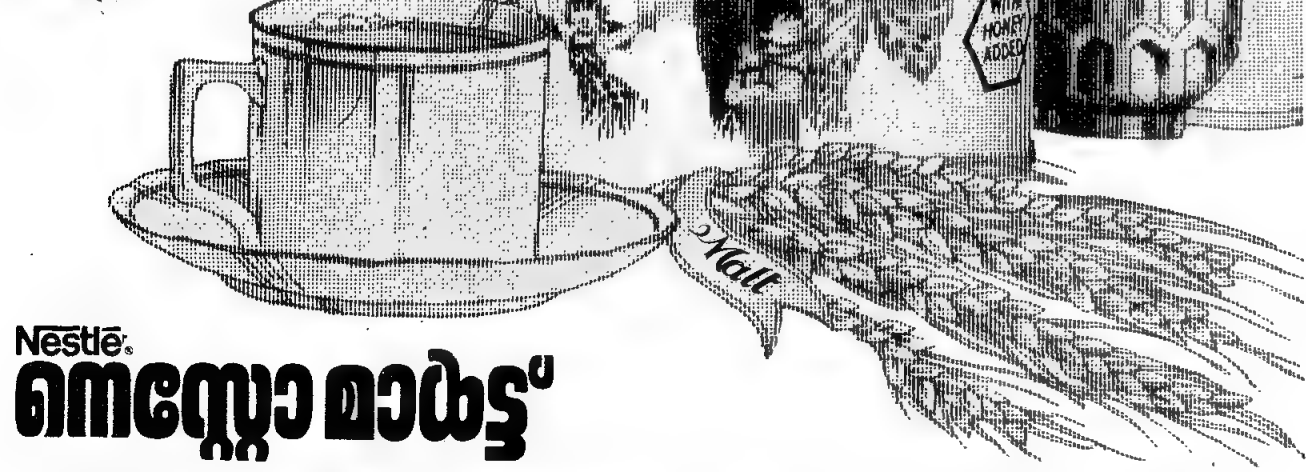
പുതിയ നെസ്റ്റോമാൾട്ട് തേൻ കലർന്നത്! വിററാതിൻ നിറഞ്ഞത്! നസ്കഷണം അലിഞ്ഞു ചേരുന്നത്! സ്വാദിഷ്ടം!

എറ്റവും ഉയർന്ന മൂല്യവും തികഞ്ഞ വൈശിഷ്ട്യവും തേക്കുന്ന ഇനത്തെ...
വൈവിധ്യമയമായ കൂടുതലാണ് നിങ്ങളുടെത. ഒരു ആരോഗ്യ പാനീയത്തിന്റെ
കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും അതിനുവേണ്ടിതന്നെ, നെസ്റ്റോമാൾട്ട് പ്രത്യേകമായി
സൃഷ്ടിച്ചതാണ് നെസ്റ്റോമാൾട്ട്. നിങ്ങളുടെ കൂടുതലാണ് നെസ്റ്റോമാൾട്ട്.
വേണ്ടതെല്ലാം പകർന്നു നൽകാനായി.

പാലിന്റെയും മാർഗ്ഗത്തിന്റെയും പോഷക സമ്പന്നമായ
മിശ്രണം. ആരോഗ്യകരമായ തനിമയും,
പുഷ്ടിദായകമായ വിററാമിൻ A, B₁, B₂ ഉപയും,
ചേർത്ത സമ്പുഷ്ടമാക്കിയത്.

നൂറുപുതുക്കിയപ്പോൾ അതേപടി നിങ്ങളുടെകയ്യിൽനിന്നു
500 ഗ്രാം നെസ്റ്റോമാൾട്ട് ലിറ്റിൽ നിന്ന് നിങ്ങളുടെ
സാധാരണയിലേയ്ക്കു തയ്യാറായ സമ്പുഷ്ട പൊടി
ലഭിക്കുന്നു. ചുട്ടുള്ളതാകട്ടെ തണുത്തതാകട്ടെ, പാലിലോ
വെള്ളത്തിലോ നെസ്റ്റോമാൾട്ട്, കപ്പക്കുകയേ
വേണ്ടൂ—അത് തൽക്ഷണം അലിഞ്ഞു ചേരുന്നു!
ചാലിച്ച് പേർക്കുണ്ടു ആവശ്യമില്ല. കട്ടപിടിക്കുകയോ
അടിഞ്ഞുകൂടുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. എന്തെല്ലാമെന്നു
നോക്കൂ.

ഇനി, തേനിന്റെ സുവർണ്ണ ഗുണസമ്പുഷ്ടത
നിസ്തർക്കമാക്കുന്ന നെസ്റ്റോമാൾട്ട്
ആവേശമാസഭിച്ചോളൂ. നിങ്ങളുടെ കൂടുതലാണ് നെസ്റ്റോമാൾട്ട്.
ആസ്വാദ്യമായ ആ മാർഗ്ഗം രുചിവൈശിഷ്ട്യം—
അലിഞ്ഞുകൊണ്ടു കഴിയില്ല. ഹായ്. എത്ര രുചികരം!

Nestlé
നെസ്റ്റോ മാൾട്ട്
ഇന്നത്തെ കൂടുതലിനു വേണ്ടിയുള്ള ആധുനിക ആരോഗ്യ പാനീയം

കെ. എസ്. രവിശങ്കർ ക്രിക്കറ്റ് ഒരു വിഷമവൃത്തം

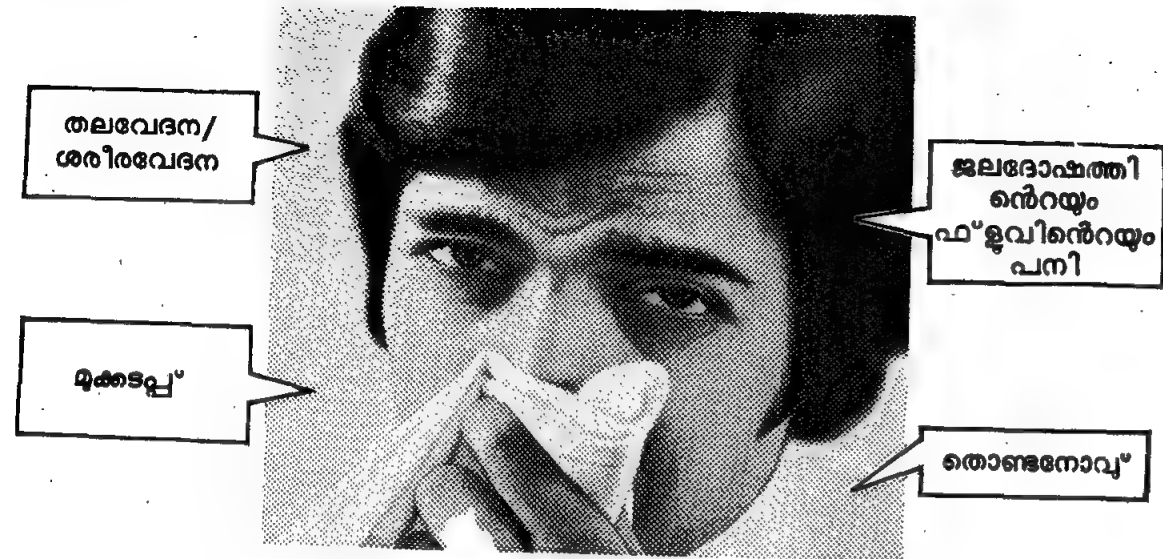
ക്രിക്കറ്റ് സീസൺ വീണ്ടും ഉണർന്നു.
കോളേജുകളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളെ കിട്ടാ
നില്ല. സ്കൂളുകളിലും ബസ്സ്റ്റോപ്പി
ലും ക്രിക്കറ്റ് കളിയാണ്. ഓഫീസ്
മറികളിലും കളിയുടെ നിഴൽ വീണുപോ
യി. റബ്ബർ വിക്ടറിയം, ഗവണ്മെന്റ്...
ഇങ്ങനെ പോകുന്നു നാട്ടുവർത്തമാനം.
പത്രങ്ങളുടെ സ്റ്റോർട്സ് പേജിനെ
അതേപടി ക്രിക്കറ്റ് ഗ്രസിച്ചു കഴിഞ്ഞു.
സിനിമ നടികളും മറ്റും അലങ്കരിച്ചി
രുന്ന മാസികളുടെ പുറംചട്ടയിൽ ഇപ്പോൾ
ക്രിക്കറ്റ് താരങ്ങളാണ്. റേഡിയോവി
ലും ടി. വി യിലും, ഏതോ യാഗവേദ
യിലെ മന്ത്രോച്ചാരണപോലെ, ഇടതട
വില്ലാതെ ക്രിക്കറ്റ് പ്രവാഹം.
ഇന്ത്യയിൽ ക്രിക്കറ്റിനൊക്കെയും ഇത്രയ
ധികം പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്നതെന്താണ്?
നിരന്തരമായി തോറ്റുകഴിഞ്ഞാലും
ഇന്ത്യൻ ടീം നിരന്തരമായി ടെസ്റ്റുകളിൽ
പങ്കെടുക്കുന്നു. രാജ്യത്തിന് അപ
മാനം വരുത്തിവയ്ക്കുന്ന പരാജയങ്ങൾക്ക്
ശേഷവും ഈ പ്രക്രിയ നിർബാധം തുടര
കയാണ്. ഹോക്കിയിലും ഫുട്ബോളി
ലും മറ്റുമുണ്ടാകുന്ന മാനുഷമായ തോൽവി
ക്കുപോലും കളിക്കാരും കോച്ചും പ്രതികൂ
ട്ടിൽ കയറേണ്ടിവരുമ്പോൾ വിമർശനവും
വിലയിരുത്തലും ഒന്നും ഏതൊരു ക്രിക്ക
റ്റുകാരും വീണ്ടും വീണ്ടും പിച്ചിലേക്ക്
മാർച്ച ചെയ്യുന്നു.

യഥാർത്ഥത്തിൽ ക്രിക്കറ്റ് കളിയാ
ണോ? കളികൾ ഒഴിവുസമയങ്ങളിലെ
മാനസികോല്ലാസത്തിനായിട്ടുള്ളവയാ
ണ്. ഇപ്പോൾ ഇതിന് വളരെയേറെ
അർത്ഥവ്യാപ്തി വന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും
രാവിലെ പത്തുമണിമുതൽ വൈകുന്നേരം
അഞ്ചുമണിവരെ (അതായത്, നമ്മുടെ
ഓഫീസ് സമയം) നടക്കുന്ന ഒന്നിനെ
എങ്ങനെ കളികളുടെ പരിധിയിൽ പെടു
ത്താകാം? അഞ്ച് ദിവസം തുടർച്ച
യായി 'കളിച്ചാലും' ആരുമാരും ജയി
ക്കാതെയായാണ് ടെസ്റ്റുകൾ പര്യവസാ
നിക്കുന്നത്. (ഇവിടെ വിജയം സംഘാ
ടകരേതാണ്.)
പണ്ടു കാലത്തു ജോലിചെയ്യാതെ
നാലുനേരം മുക്കററം ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ

സൗകര്യമുണ്ടായിരുന്ന പ്രഭുക്കന്മാർ തുട
ങ്ങിവെച്ചതാണ് ക്രിക്കറ്റ്. തണുപ്പാജ്യ
ങ്ങളിൽ വസിച്ചിരുന്ന ഇങ്ക്ളിഷ് വില
കൊടുത്താലും കിട്ടാതിരുന്നത് വെയിൽ
മാത്രമാണ്. കിട്ടുന്നവയിൽ അല്പം
പോലും പാഴാക്കാതിരിക്കാൻ അവർ
കണ്ടുപിടിച്ചതാണ് ഈ കളി. എന്നാൽ
പണ്ടു കാലത്തു ജോലി
ചെയ്യാതെ നാലുനേരം
മുക്കററം ഭക്ഷണം കഴി
ക്കാൻ സൗകര്യമുണ്ടായി
രുന്ന തണുപ്പൻ രാജ്യങ്ങ
ളിലെ പ്രഭുക്കന്മാർ തുട
ങ്ങിവെച്ചതാണ് ക്രിക്ക
റ്റ്. ഒരു സാധാരണക്കാ
രൻ അദ്ധ്വാനിച്ച് ഉണ്ടാ
ക്കുന്ന മുതലും മുതലിനു
വേണ്ടി അദ്ധ്വാനിക്കുന്ന
മണിക്കൂറുകളും ചോർത്തി
യെടുക്കുന്ന ഈ കളി ഇ
ന്ത്യയെപ്പോലൊരു വിക
സ്വരം ഉഷ്ണരാജ്യത്തി
ന് താങ്ങാവുന്നതാണോ?
മാത്രമല്ല വരും തലമുറ
യെ അതു വഴിതെറി
ക്കുക കൂടിച്ചെയ്യുന്നു. നമ്മു
ടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ
യും പാരമ്പര്യത്തിന്റെ
യും കാലാവസ്ഥയുടെയും
പരിധിക്കുള്ളിൽ വരുന്ന
തല്ല—ഇങ്ങനെ വാദിക്ക
കയാണ് ലേഖകൻ.

ഒരു വികസ്വര ഉഷ്ണരാജ്യമായ ഇന്ത്യയിൽ
ഇതിന്റെ സാംഗത്യം എന്താണെന്ന് മന
സ്സിലാക്കുന്നില്ല. ഒരു സാധാരണക്കാരൻ
അദ്ധ്വാനിച്ച് ഉണ്ടാക്കുന്ന മുതലും, മുതലി
നുവേണ്ടി അദ്ധ്വാനിക്കേണ്ടുന്ന മണിക്കൂറു
കളും ചോർത്തിയെടുക്കുന്ന ഈ കളി ഇന്ത്യ
യെപ്പോലുള്ള ഒരു രാജ്യത്തിന് താങ്ങാവു
ന്നതല്ല. സമ്പന്നരാജ്യക്കാർക്കുവേണ്ടി പല
തും ഇതിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് കാണു
ന്നില്ല. കായിക ലോകത്തിന്റെ പരി
ഷണശാലകളായ അമേരിക്കയും സോ
വിയറ്റ് യൂണിയനും ജർമ്മനിയുമൊ
ക്കെ എന്താണ് ഈ വഴിക്കൊരു
പരിഷ്കരണം നടത്താത്തതു്? ക്രിക്കറ്റി
ന്റെ വളർച്ച മറ്റു കളികളെ തളർത്തുവെന്നു
എന്നതേതാർക്കുവേണ്ടി ആരാണുകൾക്കു
മുൻപുതന്നെ ഉദയം കൊണ്ട ഇതു് എന്തു
കൊണ്ടു് ഇപ്പോഴും ഏഴോ എട്ടോ രാജ്യ
ങ്ങളിൽ മാത്രം ഇതുടനീതിക്കുണ്ടെന്നു എന്ന്
മനസ്സിലാക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ.
സംഗതി എന്തൊക്കെയായാലും ക്രിക്ക
റ്റിൽ ചെന്നുപെട്ടവർ ഓഗ്സ്വാന്താരാ
ണ്. ഒരു നില എത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ
പിന്നെ വമ്പിച്ച പ്രശസ്തിയും അഭാവറ
ധനവും അവർക്കുണ്ടാകുന്നു. ടെനിസി
ലെപ്പോലെ ജയിച്ചാലേ പണം കിട്ടുക
കയ്യുളളൂ എന്നു നിർബന്ധമൊന്നുമില്ല.
ടീമിൽ അംഗമായിരുന്നാൽ മതി.
ഒരു കളിക്കാരൻ ഓരോ ടെസ്റ്റും
കളിക്കുന്നതിന് ലഭിക്കുന്നത് അയ്യായി
രും രൂപ വീതമാണ്. ക്രിക്കറ്റ് കൺട്രോ
ളർ ബോർഡിന്റെ വക ഒരു രണ്ടാ
യിരും വേറെ. പിന്നെ ബനവലൻ്
ഫണ്ടിൽ ഒരു രണ്ടായിരം അയാൾ ജീവി
യാതെത്തന്നെ വീണുകൊള്ളും. ദിവസേ
നുള്ള വട്ടച്ചെലവിനും ഫോണിനും
മറ്റുമായി ഒരു ആയിരത്തിത്തൊള്ളു
രൂപ. ഇതു് ടെസ്റ്റ് ഇന്ത്യയിൽ വച്ചാണെ
ങ്കിൽ, കളി വിദേശത്തു വച്ചാണെങ്കിൽ
സംഗതി ഇതിലും ലാഭകരമാണ്. വിദേശ
യാത്രയോടു് അനുബന്ധിച്ച് കിട്ടുന്നത്
ഓരോരുത്തർക്കും അൻപതിനായിരം
രൂപയാണ്! ബനവലൻ് ഫണ്ടിലേ
ക്കുള്ള നിക്ഷേപവും ആനുപാതികമായി
കൂടുന്നു—നാലായിരം രൂപ. ദിവസച്ചെ
ലവിന് മുപ്പത്തിത്തഞ്ച് ഡോളർ വീതം.
പിന്നെ ഓഗ്സ്.പോലെ, നല്ല കളിക്കാ
രൻ, നല്ല ബോററ്മാൻ, നല്ല ബൗളർ
എന്നിങ്ങനെ പലയിനം പാരിതോ
ഷികം വേറെയുണ്ട്. ഇതിനൊക്കെ പുറ
മെ നല്ലൊരു തുക ബ്ലയിഡിൻ്, സോ
പ്പിൻ് ചീപ്പിൻ്തൊക്കെ പോസ് ചെയ്യു
ന്നതിൽ നിന്നും അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നതുണ്ട്.
വരുമാനം ഇങ്ങനെയാണെങ്കിൽ സാ
മാന്യം ജേറ്റ്സെട്ട് ഒരു കളിക്കാരൻ് എ
ങ്ങനെ പോയാലും ഒരു സീസണിൽ ഒരു
ലക്ഷത്തിൽ കറയാത്ത ഒരു സംഖ്യ ലഭി
ക്കും. അയാൾ ഈ കാലയളവിൽ നാടി
നേയും കളിയേയും സേവിച്ചതിന്റെ
പ്രതിഫലം ആണതു്. ബോററ് ചെയ്യാൻ
വന്ന് നിന്ന് ആദ്യവീശലിൽത്തന്നെ
സ്ക്വെപ്പ് തെറിച്ചാലും കിട്ടാനുള്ള തുക
യിൽ ഒരു പൈസപോലും കറയുന്നില്ല.
ആരും ഒന്നും ചോദിക്കാൻ പോകുന്നില്ല.
ഇവിടെ ബൗളറുടെ കഴിവും കണക്കിലെ
ടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ നിർജീവമായ
ഒരു പന്തു് വളരെ അലക്ഷ്യമായി വീശും.

ജലദോഷത്തിന്റെ ഈ ലക്ഷണങ്ങളിൽ നിങ്ങളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നത് ഏതൊക്കെയാണ്?

ജലദോഷത്തിൽനിന്നും, തന്മൂലമുണ്ടാകുന്ന വിഷമങ്ങളിൽനിന്നും പെട്ടെന്ന് ആശ്വാസം നൽകുവാൻ

ഡബിൾ പവർ വിക്സ് ആക്ഷൻ-500

ജലദോഷം കൊണ്ടുള്ള വിഷമതകൾ നേല്പു. പലതാണ്. അതിനാലാണ് നിങ്ങൾ ക്ഷീണിക്കുന്നത്. ഡബിൾ പവർ വിക്സ് ആക്ഷൻ 500, ജലദോഷത്തോടു സമരം ചെയ്യുന്ന എല്ലാ ഘടകങ്ങളുടേയും സംയോജനമാണ്. നിങ്ങൾ ജലദോഷത്തോടു സമരം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതോടൊപ്പം കർമ്മനിരതനായിരിക്കാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഡബിൾ പവർ വിക്സ് ആക്ഷൻ 500 നാലുവിധം പ്രവർത്തിച്ചു. ജലദോഷത്തിൽനിന്നും തന്മൂലമുണ്ടാകുന്ന വിഷമങ്ങളിൽനിന്നും അതിവേഗം ഫലപ്രദമായ ആശ്വാസം നല്കുന്നു.

1. ജലദോഷം മൂലമുണ്ടാകുന്ന തലവേദനയേയും ശരീരവേദനയേയും അകറ്റുന്നു.
2. മൂക്കുപ്പിനെ മാറ്റുന്നു.
3. തൊണ്ട നോവിൽനിന്ന് ആശ്വാസം നല്കുന്നു.
4. ജലദോഷത്തിന്റെയും ഫ്ലൂവിന്റെയും പനി നിയന്ത്രിക്കുന്നു.

ഡബിൾ പവർ വിക്സ് ആക്ഷൻ-500 ജലദോഷത്തെ നിവാരണം ചെയ്യുക—എപ്പോഴും ഉത്സാഹിയും കർമ്മനിരതനും ആയിരിക്കുക.

7004 ML

പുറത്തുപോകുന്ന ഒരു ഒന്നാംകിട കളിക്കാരനെക്കുറിച്ച് ക്രിക്കറ്റ് പ്രേമികളായ നിങ്ങൾക്ക് എന്തു തോന്നുന്നു? ഫീസ് അടയ്ക്കാൻ കൊടുക്കുന്ന കാഴ്ചകൊണ്ട് കളിക്കാൻ കയറിയ കളികളോടുപോലും (ചെയ്യുന്നത് തെറ്റാണ് എന്നാലും) ഇയാൾക്കൊരു കടപ്പാടില്ലേ? ഇല്ല. ഗ്രൂപ്പ് ഉൾപ്പെടെ, ബാറ്റർ കക്ഷത്തു വച്ച് ടി. വി. ക്യാമറയ്ക്ക് അഭിമുഖമായി നടന്നടുക്കുന്ന ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തു പശ്ചാത്താപത്തിന്റെ നിഴൽപോലുമില്ല. പാകിസ്ഥാനിലെ ക്ലബ്ബുകളിൽ നടന്ന ഇന്ത്യാ-പാകിസ്ഥാൻ ഏകദിന മത്സരത്തിൽ ഇതുപോലുള്ള ചിത്രങ്ങൾ നാം കണ്ടതാണ്.

ക്രിക്കറ്റിന് ലോകം സമ്പന്നതയുടേതാണ്. സാമ്പത്തിക പരാധീനതകൾക്കെണ്ണ മറ്റു കളികൾ ശാസനമുടമ്പോൾ ക്രിക്കറ്റിന് ധാരാളിത്തത്തിന്റെ ലഹരിയിൽ മയങ്ങുന്നു. പതിനഞ്ചു ലക്ഷമോ അതിലധികമോ മുക്കി ഒരു ടെസ്റ്റ് സംഘടിപ്പിച്ചാലും നഷ്ടം വരുന്ന പ്രശ്നമേയില്ല അതേസമയം ഒരു അന്തർദ്ദേശീയ ഹോക്കിമത്സരം സാമ്പത്തികവിജയം കൈവരിക്കുന്നത് ഒരു അപൂർവ്വ സംഭവമാണ്. അതു പോലെ ക്രിക്കറ്റിന്റെ കളിക്കാരുടെ ഭാവി സുരക്ഷിതമാക്കാൻ നിക്ഷേപിക്കുന്ന ആയിരങ്ങളുടെ ഒരു ശതമാനം പോലും മറ്റു കളികൾക്കൊന്നും കിട്ടുന്നില്ല. മത്സരവേദിയിൽ വച്ചുപോലും അപകടപരറി പിരിയുന്നവരുടെ ഭാവി ഇരുളടഞ്ഞതാണ്. ദേശീയ-സംസ്ഥാന സംഘടനകളോ ഗവൺമെന്റോ ഇവരുടെ കണ്ണിൻ പ്രേവാൻ ആത്മാർത്ഥമായും മുന്നോട്ടുവന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ക്രി.സി.ഗ്. യോഗനാഥൻ, സുരേഷ് ബാബു എന്നിവരുടെ അനുഭവങ്ങൾ ഇതല്ലെ വെളിവാക്കുന്നത്?

ജോലിയുടെ കാര്യത്തിലും ക്രിക്കറ്റുകാർ ഒട്ടും പിന്നിലല്ല. മിക്കവാറും ബാങ്കിലോ അതുപോലുള്ള മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളിലോ നാലക്ക ശമ്പളം പറ്റുന്ന ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരാണ് ഇവരൊക്കെ. അർഹിക്കുന്ന കളിക്കാർക്ക് ജോലി സംഭവണം വേണം. എന്നൊക്കെ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും മറ്റു കളിക്കാർക്ക് ലഭിക്കുന്ന 'ഉന്നത' തസ്തികകൾ പണ്ടേ അതുപോലെ ഇപ്പോഴും ഹവിൽദാരുടെ റെയിൽവേ ക്ലർക്കു കൈമാറുന്നു.

ക്രിക്കറ്റിന് ഇന്നുള്ള പ്രാധാന്യം ഏതോ മിഥ്യയിൽ നിന്നും ഉറഞ്ഞുകൂടിയതാണ്. ഒരു ഫാഷൻ വേണ്ടി പിറകെ നടക്കുന്നവരാണ് ഏറിയ കൂട്ടരും. നോബൽ സമ്മാനം നേടുന്നയാളിന്റെ കൃതി കക്ഷത്തു വച്ച് നടക്കുന്നവരുടെ മാനസിക നിലയാണ് ഇവർക്കുള്ളത്. ഈ അവസ്ഥയ്ക്ക് ഉത്തരവാദികൾ പ്രധാനമായും നമ്മുടെ വാർത്താമാധ്യമങ്ങളാണ്. അവ ക്രിക്കറ്റിന് നൽകുന്ന അമിതപ്രാധാന്യം ഇളംതലമുറയെ വഴിതെറ്റിക്കുന്നു.

പന്ത്രണ്ടാം, മാസികകൾ, റേഡിയോ, ടി. വി. എന്നിവ ക്രിക്കറ്റിന് നൽകുന്ന 'ഭാവർ ഏക്സ് പോഷർ' മറ്റു കളികളുടെ വളർച്ചയെ സാരമായി ബാധിക്കുന്നു.

ഇന്ത്യയിൽത്തന്നെ പുറത്തുപോകുന്ന ഒരു കളിക്കാരനെക്കുറിച്ച് നാലു കോളം ഹെഡ്ലൈനോടെ റെറ്റർവ് കൊടുക്കുമ്പോൾ ഒരു ഇൻറർനാഷണൽ മത്സരത്തിൽ ഇന്ത്യയുടെ പേരു ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്ന മറ്റു കളിക്കാർക്ക് കിട്ടുന്നത് രണ്ടോ മൂന്നോ ലൈൻ മാത്രമായിരിക്കും. ഈ കഴിഞ്ഞ ആഗസ്റ്റിൽ തെക്കൻ കൊറിയയിലെ സോളിൽ നടന്ന അന്തർദ്ദേശീയ ജൂനിയർ ഓപ്പൺ അത്ലറ്റിക് മീറ്റിൽ ഇന്ത്യയുവേണ്ടി ഒരു സ്വർണ്ണവും രണ്ടു വെള്ളിയും നേടിയ അത്ലറ്റുകളെക്കുറിച്ച് ആരെങ്കിലുമൊരു വാർത്ത കണ്ടിരുന്നോ? ഈ മേളയിൽ ബ്രിട്ടനും, അമേരിക്കയും, കൊളംബിയയും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പല രാജ്യങ്ങളിലും കളിക്കാർ പങ്കെടുത്തു.

മോക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നത് പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്. ആധുനികതയുടെ പ്രത്യേകതയെന്നോണം ക്രിക്കറ്റിന് ഏറ്റവും കൂടുതൽ 'ബുസ്സ്' കിട്ടുന്നത് ടി. വി. യിൽക്കൂടിയാണ്. ഫുട്ബോളിലും, ഹോക്കിയിലും വോളിബോളിലും ബാഡ്മിന്റണിലും എല്ലാം അന്തർദ്ദേശീയ മത്സരങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ വെച്ച് നടക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ എത്രയെണ്ണം നാം ടി. വി. യിൽക്കൂടി കാണുന്നുണ്ട്? അഥവാ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുന്നെങ്കിൽത്തന്നെ രാത്രിയുടെ അന്ത്യയാമത്തിൽ ഹൈലൈറ്റ്സ് ആയിട്ടും അതേസമയം രണ്ടാംകിട ടീമുകൾ തമ്മിൽ ഏറ്റുമുട്ടുന്ന ഒരു ഏകദിന ക്രിക്കറ്റ് മത്സരം വിദേശരാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുപോലും 'ലൈവ്' ആയി പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യാൻ അവർ പരമാവധി ശ്രമിക്കാറുണ്ട്. വിഷയം മീഡിയം ഏറ്റവും പ്രയോജനകരമാണ് എന്നിരിക്കെത്തന്നെ മറ്റു കളികളേയും ദുരദർശന്റെ നിസ്വാർത്ഥമായ പ്രക്ഷേപണ പരീധിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ അവയുടെ വളർച്ചയും പ്രതീക്ഷിക്കാനാകൂ.

നടപ്പാതകളിൽക്കൂടി ഓടിയും, പാവകളിൽ ചാക്കുതൽ കെട്ടി ചാടിയും, ഓലപ്പുതുക്കുകൊണ്ട് ഫുട്ബോൾ കളിച്ചും,

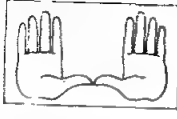
ഉത്സവപ്പരമ്പരകളിൽ ബലൂൺകൾ കൊണ്ട് വോളിബോൾ കളിച്ചും വളർന്നുവന്ന ഒരു സമൂഹം ഇപ്പോൾ മരച്ചീനിക്കമ്പു നാട്ടി ഓലമടലുകൾക്കൊണ്ട് പത്തു അടിച്ചുവിടുകയാണ്, ലക്ഷ്യമില്ലാതെ. പയ്യോളിയിൽ നിന്നും ലോസ് ഏഞ്ചലസിലെ ഏതൊരു ഉഷ ഇതിലെങ്ങാനുമുണ്ടോ? ഇററലിക്കാരുടെ ഹരമായി മാറിയ ജിമ്മി ജോർജ് അല്ലെങ്കിൽ സുരേഷ് ബാബു, യോഗനാഥൻ, വിമൽകുമാർ. ഇവർ ഈ കൂട്ടത്തിലുണ്ടോ? നാട്ടിൽപ്പുറത്തു ഫിനി ഇതാണ്

കിൽ നഗരത്തിന്റെ കാര്യം പറയാനില്ല. അഞ്ചു മിനിട്ടു കിട്ടുന്ന ഇടവേളയിൽപ്പോലും ക്രിക്കറ്റ് കളിയാണ് സ്കൂളിൽ. ക്ലാസ്സിനകത്താണെങ്കിൽ 'ബുക്ക് ക്രിക്കറ്റ്'. ഇവർ എത്രപേർ ദേശീയതലത്തിലേക്കിലും എത്തുന്നു? പ്രത്യേകിച്ചും കേരളത്തിൽ. സ്കൂൾ ജീവിതം കഴിഞ്ഞാൽ (പതിനഞ്ചു വയസ്സു കഴിയുന്ന എന്ന് ഓർക്കുക) ഇതിൽ ഏറിയപേരും വെറും ക്രിക്കറ്റ് പ്രേമികളായി മാത്രം അവശേഷിക്കുന്നു. ഇളളട്ടർക്ക് മറ്റു കളികളിൽ താല്പര്യമേയില്ല. ഇങ്ങനെയായാൽ അനവധി കളികൾ കോർത്തിണക്കിയിട്ടിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ കാഴ്ച ക സമൂഹത്തിന്റെ വളർച്ച എന്താണ്? വാസനയും കഴിവും അനുസരിച്ച് ശാസ്ത്രീയമായി വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്ന പല തികൾ ഒന്നും ഇല്ലാതിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ നാട്ടിൽ വളർന്നുവരുന്ന ഒരു ഇളം തലമുറ വഴികാട്ടികൾ ഇല്ലാതെ അപഥപഞ്ചാരം നടത്തുകയാണ്. ഈ ദുർബ്ബല്യം ഒരു കായിക സമൂഹത്തിന്റെ അടിത്തറയല്ലാത്ത പെന്ന് ലയിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഒളിമ്പിക്സ് പോലുള്ള അന്തർദ്ദേശീയ വേദികളിൽ നമുക്ക് എന്തെങ്കിലും നേടാമെന്നുള്ള സ്വപ്നം പോലും ഇല്ലാത്തതാകും.

ഐസൻസ്റ്റൈനോടൊപ്പം ചലച്ചിത്ര ചരിത്രത്തിലെ ഒരു കാലഘട്ടത്തെ യാകെ സാധിനിച്ച സംവിധായകനാണ് സെഡോലോട് പുഡോഫ്കിൻ. ചലച്ചിത്ര രചനയിലാവട്ടെ, സിദ്ധാന്ത രൂപവൽക്കരണത്തിലാവട്ടെ പുഡോഫ്കിൻ ഐസൻസ്റ്റൈന്റെ തോളോപ്പിച്ചു തന്നെ. ഐസൻസ്റ്റൈന്റെയെന്ന പോലെ പുഡോഫ്കിന്റെയും രചനകളുടെ ആധാരശീല മൊണ്ടാഷാണ്. ഇതര ചലച്ചിത്ര പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായിട്ടോട്ടെ പൂർണ്ണത്തിലും ഭാവപ്രകാശന സാമർത്ഥ്യത്തിലും ശ്രദ്ധയൂന്നിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ, ഈ റഷ്യൻ ആചാര്യന്മാർ ഷോട്ടുകൾ തമ്മിലുള്ള കൂട്ടിച്ചേർക്കലിലാണ് ശ്രദ്ധിച്ചത്. രണ്ടു ഷോട്ടുകൾ കൂട്ടിച്ചേർത്താൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ആശയം—രണ്ടിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി മുന്നാമത്തേതായി വരുന്നത് അവസ്തംബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ, പരമ പ്രധാനമായിരുന്നു. ഈ കൂട്ടിച്ചേർപ്പ് എങ്ങനെ സംഭവിക്കുന്നു എന്നിട്ടുള്ളത് ഇരുവരും വഴിപിരിയുകയാണ്.

എന്നെങ്കിൽ, ഐസൻസ്റ്റൈനെപ്പോലെ തന്നെ പുഡോഫ്കിന്റെയും കൂട്ടിച്ചേർപ്പ് സംഘർഷപരമായാണ്. സംഭവിക്കുന്നത്, രണ്ടു ഷോട്ടുകൾ തമ്മിലുള്ള സംഘർഷത്തിൽ നിന്നാണ് ഇവിടെ ആശയം ജനിക്കുന്നത്. ഇതല്ല പുഡോഫ്കിന്റെ രീതി. ഷോട്ടുകൾ തമ്മിലുള്ള സംയോജനത്തിലൂടെ ആശയം ജനിക്കുന്നു എന്നാണദ്ദേഹത്തിന്റെ. വാദം.. ഇഷ്ടിക്കുമേൽ ഇഷ്ടികവച്ച് കെട്ടിടം പണിതുയർത്തുമ്പോൾ—ആശയങ്ങളിലെ ഈ വൈരുദ്ധ്യം ഇരുവരുടേയും ചിത്രങ്ങളിൽക്കൊന്നും പരസ്പരം സംഘർഷത്തിലേർപ്പെടുന്ന ഷോട്ടുകൾക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞ സഫോടകമായ ഭരണരീക്ഷമാണ് ഐസൻസ്റ്റൈൻ ചിത്രങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. പുഡോഫ്കിന്റെതാളം അല്പംകൂടി ശാന്തമാണ്. അത് നിർമ്മാണാത്മകമാണ്.

മോസ്കോ ഫിലിം സ്കൂളിൽ കളെ ഷോവിന്റെ വിദ്യാർത്ഥിയെന്ന നിലയ്ക്കാണ് പുഡോഫ്കിന്റെ ചലച്ചിത്ര ശിക്ഷണം നടന്നത്. ഈ പരീക്ഷണ കളികൾ ദൈർഘ്യം കുറഞ്ഞ ഷോട്ടുകളുടെ സന്നിവേശത്തിലൂടെ ചലച്ചിത്ര രാഷ്ട്ര വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നതിന് യാദൃച്ഛികമായ ഒരു ബാഹ്യഘടകം നിമിത്തമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അസംസ്കൃത ഫിലിമിനു നേരിട്ട ഭരണഭയമാണ് ഈ ബാഹ്യഘട്ടം. യുദ്ധാനന്തര കാലഘട്ടത്തിൽ പുറത്തുനിന്നുള്ള ഫിലിമിന്റെ വരവ് നിലച്ചുനിന്നിരുന്നു. തങ്ങൾക്കുള്ള അല്പം കുറച്ച ഫിലിം കഴിയുന്നത്ര കൂടുതൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക മാത്രമേ പോംവഴിയായുണ്ടായുള്ളൂ. അതിനാൽ ഷൂട്ട് ചെയ്ത ഫിലിം പല രീതിയിൽ വെട്ടിയൊട്ടിച്ചു ക്രമപ്പെടുത്തിയും അവർ പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി. 1919-ൽ ഡി. ഡബ്ല്യു. ഗ്രിഫിത്തിന്റെ 'ഇന്റോളറൻസ്' എന്ന ചിത്രത്തിന്റെ ഒരു പ്രിൻ്റർ റഷ്യയിലെ ക്ലിപ്പ് കടത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ കഴിഞ്ഞതും ചലച്ചിത്ര ചരിത്രത്തിലെ ഒരു വഴിത്തിരിവിനു നിമിത്തമായി. ആ

വിജയകൃഷ്ണൻ

ജനമുണർത്തിന്റെ മഹാഗാഥ

ഐസൻസ്റ്റൈനെപ്പോലെ തന്നെ പുഡോഫ്കിനും കലാരംഗത്തുനിന്നല്ല, ശാസ്ത്രരംഗത്തുനിന്നാണ് ചലച്ചിത്രത്തിലേക്കുവന്നത്. ചലച്ചിത്രാഭിനയത്തെപ്പറ്റി കൂലകഷമായ വിചിന്തനം നടത്തിയിട്ടുള്ള സൈദ്ധാന്തികനാണ് പുഡോഫ്കിൻ.

പ്രിൻ്റർ തിന്മ. നാമാവശേഷമാകുന്നവരെ വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും എഡിറ്റർ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ലോകത്തിലാദ്യമായി ചലച്ചിത്ര സങ്കേതങ്ങൾ സൃഷ്ടിപരമായി കൈയാളിയ ഗ്രിഫിത്തിന്റെ ശില്പശാലയെ. ഇത്രമേൽ ഇഴ പിരിച്ചറിയാനിടവന്നതിനാൽ, ആ പാതയിൽ പുതിയ കാലടികൾ വയ്ക്കുക റഷ്യൻ ചലച്ചിത്രകാരന്മാർക്ക് ലഘുസാധ്യമായിത്തീർന്നു. ഐസൻസ്റ്റൈനെപ്പോലെ പുഡോഫ്കിനും കലാരംഗത്തുനിന്നല്ല, ശാസ്ത്രരംഗത്തുനിന്നാണ് ചലച്ചിത്രത്തിലേക്കു വന്നത്. ജ്ഞാനീയശാസ്ത്രവും രസതന്ത്രവുമുൾപ്പെടെ പുഡോഫ്കിൻ തന്റെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനമായി അനുഭവപ്പെട്ടത് ചലച്ചിത്ര

മാണ്. ചലച്ചിത്രത്തിലദ്ദേഹം കടന്നത് വാസ്തവത്തിൽ സംവിധായകനാകാനായിരുന്നില്ല, രേഖീകരണവാകുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. കളെഷോവിന്റെ ശില്പശാലയും 'ഇന്റോളറൻസ്' ചേർന്നാണ് അദ്ദേഹത്തെ സംവിധാന രംഗത്തു പ്രതിഷ്ഠിച്ചത്. പുഡോഫ്കിന്റെ ആദ്യത്തെ പ്രധാന ചിത്രമായ 'മെക്കാനിക്സ് ഫോം' 3 ബ്രെയിനിൽ (1926) അദ്ദേഹത്തിലെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ സാമർത്ഥ്യ വിശേഷങ്ങൾ കാണാം. എഡിറ്ററിങ്ങിന്റെ സുതൃസ്തനികൾ കൊണ്ടുള്ള ഒരു കളിയാടിപ്പറമ്പ്, പുഡോഫ്കിന്റെ ആദ്യഫീച്ചർ ചിത്രമായ 'ചെസ്സ് ഫീച്ചർ' (1925). കളെഷോവിൽ നിന്നു ലഭിച്ച സന്നിവേശപാത്രങ്ങളത്രയും ഈ ചിത്രത്തിൽ അദ്ദേഹം പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുകയുണ്ടായി.

എന്നാൽ 'മേറ്റ'മായി (1926) താരമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ ഈ ചിത്രങ്ങളെയൊക്കെ പരിശീലനപാഠങ്ങളായി മാത്രമേ കാണാൻ കഴിയൂ. 'കലാപരവും സാങ്കേതികവുമായ കാരണങ്ങൾക്കൊണ്ടു' ചലച്ചിത്ര ചരിത്രത്തിൽ അന്തപരമായ ഒരു സ്ഥാനമാർജ്ജിക്കാൻ 'മേറ്റി'ന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മാക്സിം ഗോർക്കിയുടെ വിഖ്യാതമായ നോവലാണ് പുഡോഫ്കിൻ തന്റെ ചലച്ചിത്രത്തിന് അവലംബമായി സ്വീകരിച്ചത്. കടിയന്തര സമരം പൊളിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടയാളായ ഭർത്താവ്, സമരത്തിൽ സജീവമായി മുഴുകുന്ന മകൻ, ഇവർക്കിടയിൽ പെട്ടെന്ന് ആശയക്കുഴപ്പത്തിലുഴലുന്ന ഒരു

സ്ത്രീയാണ് പുഡോഫ്കിന്റെ അമ്മ. കടിയന്തരം പീഡിപ്പിക്കുന്നവരുമെങ്കിലും ഭർത്താവ് വധിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അതിനു കാരണക്കാരനെന്നു മുദ്രകുത്തപ്പെട്ട മകൻ പാവേലിന്റെ സംഘക്കാരോട് അവർക്കൊരുമിച്ചു അനുഭവപ്പെടുന്നു. പാവേൽ വീട്ടിനുള്ളിൽ ആയുധങ്ങളാലുയർത്തിയപ്പോൾ അമ്മയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുന്നു. അതിന്റെ പ്രതിഫലനമായി ആവശ്യകതയോ അവർക്ക് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. എന്തോ അപകടം പിടിച്ചു പണിയിലാണ്. തന്റെ മകൻ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നു മാത്രം അവർ മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് പാവേലിന് പാവേലിനെ അന്വേഷിച്ചെത്തുമ്പോൾ ആ ആയുധങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടാൻ അവർ തയ്യാറാവുന്നത്. പരയുപ്പയ്യ തന്റെ പ്രവൃത്തിയുടെ നിഷ്പാദനത്തെക്കുറിച്ചു ബോധ്യമാവുന്നു. നിതിനിഷേധിക്കപ്പെടുന്ന വർത്തമാന പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ പ്രതിഷേധിക്കേണ്ടതിന്റെ, സംഘടിക്കേണ്ടതിന്റെ, സമരം ചെയ്യേണ്ടതിന്റെ അനിവാര്യത അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെ സമരത്തിൽ തന്റേതായ പങ്കുവഹിക്കാൻ അവർ ഒരുങ്ങുന്നു. ഒടുവിൽ ജയിലടിക്കൽക്കുള്ളിൽ കിടക്കുന്ന മകൻ രക്ഷപ്പെട്ടുകൊള്ളാനുള്ള സന്ദേശമെത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അമ്മയാണ്. പ്രകടനത്തിന്റെ ദിവസം. ജയിൽപാടിയെത്തുന്ന പാവേൽ വെടിയാറ്റുവീഴുമ്പോൾ അവനെ അവസാനമായി താങ്ങുന്നതും അമ്മയാണ്. കതിരപ്പടയാളികൾ നടത്തിയ വെടിവെയ്പിൽ അമ്മ മരിച്ചുവീഴുന്നു.

പുഡോഫ്കിന്റെ അമ്മ വർഗ്ഗസ്നേഹത്തിന്റേയും ആത്മത്യാഗത്തിന്റേയും പ്രതീകമാണ്. സവിശേഷമായ ഒരു ദേശീയ പ്രസക്തിതന്നെ ഈ അമ്മയുണ്ട്. ഐസൻസ്റ്റൈനിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി പുഡോഫ്കിൻ ഓരോരോ കഥാപാത്രങ്ങളെ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിനു വിധേയമാക്കുന്നു. ഐസൻസ്റ്റൈൻ കൂലകഷമായിട്ടുള്ളതെന്താണ്. ആരക്കൂട്ടത്തിന്റെ വികാരങ്ങൾ, ആരക്കൂട്ടത്തിന്റെ ചലനങ്ങൾ പുഡോഫ്കിന്നാവട്ടെ, റെയ്ഡോററ വ്യക്തികൾ സുപ്രധാനമാണ്. 'മേറ്റി'ൽത്തന്നെ അവസാന ഭാഗത്തെ പ്രകടനത്തെക്കുറിച്ചും സംവിധായക ശ്രദ്ധ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതു ഹൃദയത്തോടടുത്തു നിലക്കുന്നതും റെയ്ഡോററ പാത്രങ്ങളാണ്. കടിയനായ വ്ളാസോവു ആദർശപാലിയായ പാവേലും, ഇതികർത്ത

വ്യതാഘാതമായ അമ്മയും, ഈ മനുഷ്യരിലൂടെ അവർക്കു ചുറ്റുമുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ കഥ പറയുകയാണ്. പുഡോഫ്കിൻ, ഐസൻസ്റ്റൈന്റെ ഓരോ ഷോട്ടും ബുദ്ധിപരമായ അംശങ്ങൾക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞതാണെങ്കിൽ പുഡോഫ്കിന്റെ ഷോട്ടുകളിൽ തിങ്ങിയിരിക്കുന്നത് മാനുഷികതയാണ്; വ്യക്തിയുടെ വിങ്ങിപ്പൊട്ടലുകളാണ്. ഐസൻസ്റ്റൈനെപ്പോലെ പണ്ഡിതന്മാരുള്ളിപ്പിടുന്നില്ല പുഡോഫ്കിൻ. എന്നാൽ, മാനുഷികതയുടെ ആ ഇളം കാറ്റു ചിലപ്പോഴൊക്കെ കലാപത്തിന്റെ കൊടുംകാറ്റായി മാറി തിരിക്കുന്നില്ല. ഫാക്ടറിക്കുള്ളിലെ സംഘട്ടനങ്ങളും കതിരപ്പടയാളികളുടെ മനുഷ്യക്കുരുതിയുമൊക്കെ വൈകാരികാഘാതമുളവാക്കും വിധത്തിൽത്തന്നെയാണ് പുഡോഫ്കിൻ ആലേഖനം നിർവഹിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ചലച്ചിത്രാഭിനയത്തെപ്പറ്റി ഏറ്റവും കൂലകഷമായ വിചിന്തനം നടത്തിയിട്ടുള്ള സൈദ്ധാന്തികനാണല്ലോ പുഡോഫ്കിൻ. പുഡോഫ്കിനെ സംബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ അഭിനയം അഭിനേതാക്കളിൽനിന്നു വരണമെന്നല്ല; സംവിധായകൻ അഭിനേതാക്കളിൽനിന്നു സ്വരൂപിച്ചെടുക്കേണ്ട ഒന്നാണ്. ചിലപ്പോൾ അഭിനേതാക്കളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം കൂടാതെ തന്നെ ഉചിത ഭാവസംക്രമണം സാധ്യമാക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ... ഈ സിദ്ധാന്തം 'മേറ്റി'ലൂടെ പ്രായോഗികമാക്കിക്കൊടുക്കുകയാണ് പുഡോഫ്കിൻ. വ്ളാസോവ് മരിച്ചുകിടക്കുമ്പോൾ ദുഃഖിതയായി ഊതപ്പോത്തിനരികിൽ റെയ്ഡോറിക്കുന്ന അമ്മ. ഇവിടെ അമ്മയുടെ മുഖത്തെ ഭാവത്തിൽ നിന്നല്ല, മററൊരുപാധിയിലൂടെയാണ് ഈ രംഗത്തിനാവശ്യമായ വൈകാരികത ചലച്ചിത്രകാരൻ ഉല്പാദിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നത്. ആദ്യമായി നാം അമ്മയും ഊതപ്പോവുമടങ്ങിയ ഒരു മീഡിയം ഷോട്ട് കാണുന്നു. പിന്നെ, അമ്മയുടെ മാത്രമായ ഷോട്ട്. അതു കഴിഞ്ഞ്, മരിച്ച മനുഷ്യന്റെ മാത്രമായ ഒരു ഷോട്ട്. തുടർന്ന് ഒരു ബക്കറ്റിൽ തുളളി തുളളിയായി വെള്ളം വീഴുന്ന ഒരു ഷോട്ടാണുള്ളത്. ഇതേപോലെ, ചിത്രത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ വച്ച് പുഡോഫ്കിൻ ഒരു നദിയുടെയും മഞ്ഞുകുഴലങ്ങളുടെയും ഷോട്ടുകൊണ്ടു വരുന്നുണ്ട്. പിന്നാലോട്ട്, ജനമുന്നണിയിന്റെ ഒരു പ്രതിരൂപമായി ഈ ഷോട്ടിനെ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയാണ്. ഉദാഹരണമായി, പ്ര

കടന്നു പിന്തിരിയുന്നിടത്തു ഈ പ്രതിരൂപങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

പ്രകടനം പിന്തിരിയാൻ തുടങ്ങുന്നു... നദിയിൽക്കൂടി കടന്നുപോകാൻ വിഷമമാണ്. മഞ്ഞിനുമേൽ മഞ്ഞു്.

അമ്മ ഉൽക്കണ്ഠപ്പെടുന്നു, ദുഃഖിക്കുന്നു... അവർ തനിയെപോയെന്നു പക്ഷേ, ജനങ്ങളുടെ ഒഴുക്ക് അവരെയും വഹിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു.

മഞ്ഞു കുഴലങ്ങൾ തെന്നിമാറി ഒഴുകിയിൽ നില്ക്കുകയാണ്...

ഒടുവിൽ, പാവേലും അമ്മയും മരിച്ചുവീണു കഴിയുമ്പോൾ ഈ രക്തസാക്ഷിത്വങ്ങൾ പീഡിതരുടെ കലാപത്തിന്റെ പ്രവാഹത്തെ താരിപ്പിക്കുകയേയുള്ളൂ. എന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന സംവിധായകൻ ചിത്രമവസാനിപ്പിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ്.

രണ്ടു ശരീരങ്ങൾ...

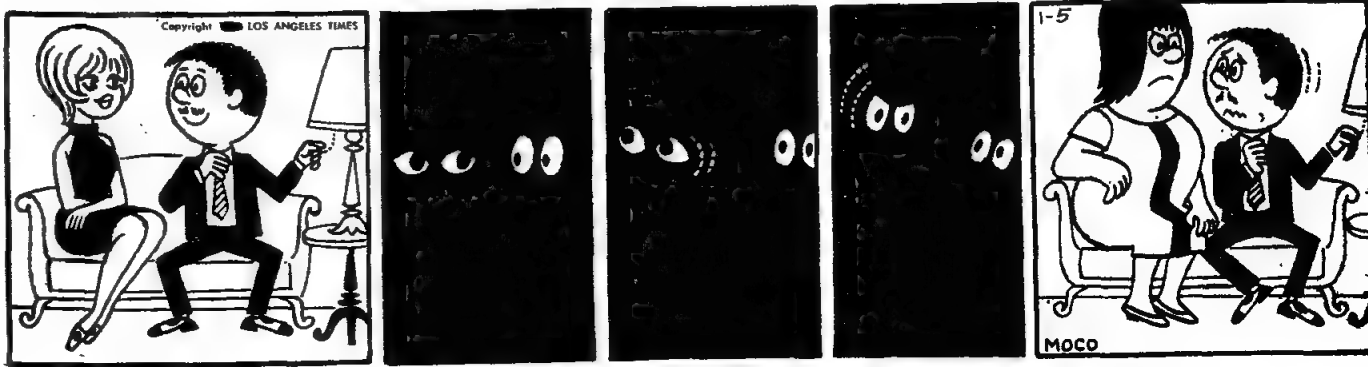
...പാഷ്കയുടേയും അമ്മയുടേയും... രേഖിക്കുക—നദിയുടെ വിശാലതയിൽ അടർന്നുമാറുന്ന മഞ്ഞുകുട്ടകളുടെ അവസാനമില്ലാത്ത ചലനങ്ങൾ.

കൊച്ചുരവികൾ നദിയിലേക്കു ചേരുന്നു. നദികരകവിഞ്ഞൊഴുകാറായിരിക്കുന്നു...

നാലുംകൂടിയ മുക്കിനു മുകളിൽ ഉയരം സൂര്യൻ. റഷ്യയിലെ വസന്തകാലം.

കേവലമനുഷ്യനിൽത്തുടങ്ങി ജനസമൂഹത്തെ മുഴുവൻ പങ്കെടുപ്പിച്ചു് ഒഴുകും ജനമുന്നണിയിന്റെ ഈ മഹാഗാഥയുടെ ഭാഗമാക്കായി പ്രകൃതിയെക്കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുകയാണ് പുഡോഫ്കിന്റെ പ്രതിഭ.

'മേറ്റി'നെത്തുടർന്ന് 'ടി എൻഡ് ഫോ' സെയിൻ്റർ പീറ്റേഴ്സ് ബെർഗ്' (1927), 'സ്റ്റോം ഓവർ ഏഷ്യ' (1928) എന്നീ ചിത്രങ്ങളിലൂടെ പുഡോഫ്കിൻ തന്റെ അനിഷേധ്യത തെളിയിച്ചു. 'ഡെസർട്ടർ' (1933) ന് പുഡോഫ്കിന്റെ ആദ്യഗബ്ചേത്രം. 1953-ൽ മരണം സംഭവിക്കുന്നതുവരെ പുഡോഫ്കിൻ തന്റെ സർഗ്ഗാത്മക പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർന്നു. ഏകിലും, നിയൂബ്ദ സിനിമയിലെ നേട്ടങ്ങൾ ആവർത്തിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല.

എം. കൃഷ്ണൻ നായർ

സാഹിത്യവാദഫലം

സൂര്യശാമികൾ വന്നുവീഴുന്നോറുപനിനീർപ്പവിന്റെ ശോഭ കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കും. കാലത്തു നാണകങ്ങളിനില്ലെന്നു പൂവ് ഉച്ചയാകുമ്പോൾ പ്രഭയെപ്പോലെ തിക്ഷണ ശോഭയോടെയായിരിക്കും നിലക്കുക. കടുത്ത ശാമികൾ ഏറിട്ടു പൂവിൻ ഈ ഉജ്ജ്വലത എങ്ങനെയാണു? ആരോഗ്യമുള്ള യുവാവിനോ യുവതിക്കോ അഞ്ചുമിനിറ്റിൽ കൂടുതലായി വെയിലത്തു നില്ക്കാനാവില്ല. എന്നാൽ ഉദ്യമമുള്ള രോഗാപ്പ വാടനില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ഒന്നിനൊന്നു കാന്തിയുള്ളതായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. സാധാരണയായി, രാത്രിയായി. പനിനീർപ്പവിനു ശോഭയില്ല. യുവതികളും ഇതുപോലെയാണു്. ചെറുപ്പക്കാരിയെ ചെറുപ്പക്കാരനാണു വിവാഹം കഴിക്കുന്നതെങ്കിൽ അവളുടെ സൗന്ദര്യം വർദ്ധിക്കും. കിഴവനാണെങ്കിലോ? അവളുടെ ഭംഗി ഏതാനും ദിവസംകൊണ്ടു് ഇല്ലാതാകും. ഒന്നോ രണ്ടോ മാസം കഴിയുമ്പോൾ അവൾ കിഴവിയായി മാറിയിരിക്കും. അതുകൊണ്ടാണു് യുവതിയാകുന്ന പനിനീർപ്പവിനു യുവത്വത്തിന്റെ തിക്ഷണമയുഖങ്ങളാണു വേണ്ടതു്. വാർദ്ധക്യത്തിന്റെ ശീതളശാമികളല്ല എന്ന് ആരോ പറഞ്ഞതു്. സൂര്യശാമികൾ ഏലക്കുമ്പോൾ വെള്ളാരങ്കുലകൾ തിളങ്ങും, പച്ചയിലകൾ ശോഭിക്കും. സൂര്യൻ അസ്തമിക്കട്ടെ. വെള്ളാരങ്കുലകളെക്കാൾ, ഇലകളെക്കാൾ അനാകർഷകങ്ങളായി വേറെയൊന്നുമില്ല. ഇതുപോലെയാണു് കലാസൃഷ്ടികളും. അനുഭവത്തിന്റെ കിരണങ്ങൾ വന്നുവീണാൽ അവ പ്രകാശിക്കും, രത്നപോലെ. അനുഭവശാമികൾ പതിച്ചില്ലെങ്കിൽ അവ മൺകട്ടകളാണു്. അനുഭവങ്ങൾക്കു തിക്ഷണത കൂടുമ്പോൾ അനുവാചകൻ അനുഭവത്തെ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത പലതും കാണും. എന്നാൽ പ്രചാരണം എഴുത്തുകാരന്റെ ലക്ഷ്യമാകുമ്പോൾ സങ്കുചിതങ്ങളായ അനുഭവങ്ങളെമാത്രമേ പ്രതിപാദിക്കാനാവൂ. അതിന്റെ ഫലമായി കലാസൃഷ്ടികൾക്കും സങ്കുചിതത്വം വരുന്നു. ടോൾസ്റ്റോയുടെയും ദെസ്തയെവ്സ്കിയുടെയും മഹത്ത്വം മാക്സിം ഗോർക്കിക്സ് ഇല്ലാത്തതു് അതിനാലാണു്.

കടപ്പുറത്തെ മണൽത്തരികളേ, നിങ്ങൾക്കു് മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ എന്തൊരു ശോഭ!

നിങ്ങളാണു് എനിക്കു കലാരഹസ്യം പറഞ്ഞതെന്നതു്.

എന്തൊരു വിഴ്!

പ്രചാരണം വി. വി. തക്മിനിന്റെ ലക്ഷ്യമല്ല. ലക്ഷ്യമായിരുന്നെങ്കിൽ അതു രചനയെ വിഴ്ത്തുമായിരുന്നു. ലക്ഷ്യമെന്ന തവള, രചനയെന്ന ചേരയെ ഉള്ളിലാക്കിക്കൊണ്ടു് പള്ളവീർപ്പിച്ചു് ഇരിക്കുമായിരുന്നു. ഭംഗംകൊണ്ടു് ആ ബീഭത്സത തക്മിനിന്റെ കൈയെടുത്തു. (ദേശാഭിമാനി വാരിക) പ്രായം കൂടിയ ഒരു മധ്യപ്രായത്തിൽ പൂർവ്വകാലത്തുണ്ടായ ഒരു വേദത്തെ കൂട്ടുകാരി തക്കവിനെ അറിയിക്കുന്ന മട്ടിലാണു് ഇക്കാര്യം രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. വേദങ്ങളെത്തോളം ഉറപ്പില്ലാത്ത ഒരു മുറിയിൽ അദ്ധ്യാപിക ഉറങ്ങുന്നു. അടുത്ത മുറിയിൽ അവർ പ്രൈമറിസ്കൂളിൽ പഠിപ്പിച്ചവൻ. അവനിന്നു് ബലിഷ്ഠനായ യുവാവു്. ആലിപ്പും വീണ ആരാത്രിയിൽ അവന്റെ കാമം ജ്വലിച്ചു. തന്റെ ഗുരുനാഥയെ അവൻ കയറിപ്പിടിച്ചു. പക്ഷേ, അവരുടെ അടിയേറു് അവൻ ചുളിപ്പോയി. അടിയുടെ ശബ്ദം കേട്ടു് വായനക്കാർ ഞെട്ടണമെന്നു് വി. വി. തക്മിനിക്കു വിചാരിച്ചു. അടികൊടുത്ത അദ്ധ്യാപികയുടെ സന്തോഷത്തോടൊപ്പം ഓരോ വായനക്കാരിക്കും മാർഗ്ഗദർശകമാകണമെന്നു് അവർ കരുതുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ രണ്ടും സംഭവിക്കുന്നില്ല. യാത്രാവിരുദ്ധം അസത്യപുണ്യമായ ഒരു കഥ. കാമവേഗം പിടിച്ചു വല്ല അനാഗതശുശ്രൂഷയെങ്കിൽ അയാളിലു വായിച്ചു് 'ഹാ, എന്തു നല്ല കഥ' എന്നു മൊഴിയാടിയേക്കും. 'രാച്ചിയമ്മ'യും 'വാടകവീട്'കളും 'പുവമ്പഴ'വും (ബഷീർ) 'മരപ്പാവ'കളും കണ്ടു മലയാള സാഹിത്യത്തിനു് എന്തൊരു അധഃപതനം!

* * *

സാർഗ്ഗം ലൈബ്രറിയിൽനിന്നെങ്കിൽ എന്നു ലാറ്റിനമേരിക്കൻ സാഹിത്യകാരൻ ബോർഹെസ് ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ആ ലൈബ്രറിയിൽ കേരളത്തിലെ ചെറുകഥകളുടെ തത്ത്വമുണ്ടെങ്കിൽ ബോർഹെസ് നരകത്തിലേക്കു പാഞ്ഞുപോകും.

കെട്ടിടങ്ങൾ തേനീച്ചകൾ

ഭൂമിശാസ്ത്രം നല്ലതല്ലാത്ത സ്ഥിരത വലിയ

ഭാഗ്യമാണെന്നാണു് ബർടൻഡ് റസ്സൽ പറയുന്നതു്. ആ സ്ഥിരത ഇല്ലെങ്കിലോ? അദ്ദേഹത്തെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു്—ലണ്ടൻ പട്ടണത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം പറയുന്നതിനെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു്—തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തെക്കുറിച്ച് എഴുതട്ടെ. തിരുവനന്തപുരത്തെ കെട്ടിടങ്ങൾ കൂടക്കൂടെ സ്ഥലം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കും. കാലത്തു് ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ കയറി 'ഹജൂർക്കച്ചേരി' എന്നു നമ്മൾ ഡ്രൈവറോടു പറയുന്നു. ശാസ്ത്രംഗലത്തുനിന്നു് ഹജൂർക്കച്ചേരിവരെയുള്ള സവാരിക്കു് അഞ്ചു രൂപ വാങ്ങാം എന്ന വിചാരത്തോടുകൂടി ഡ്രൈവർ വെള്ളയമ്പലം, മൃഗിയം, പാളയം, സ്റ്റേൻസർജ്ജ്ഷൻ ഈ സ്ഥലങ്ങൾ കടന്നു് മാധവരാവുവിന്റെ പ്രതിമയ്ക്കു മുമ്പിൽ റിക്ഷ നിറുത്തുന്നു. പക്ഷേ, ഇടതുവശത്തു് ഹജൂർ കച്ചേരി കാണാനില്ല. അപ്പോൾ അതുവഴി വന്ന വേറൊരു ഓട്ടോറിക്ഷാക്കാരനെ തടഞ്ഞുനിറുത്തി നമ്മൾ ചോദിക്കുന്നു: "ഹജൂർകച്ചേരി എവിടെ?" അയാളുടെ മറുപടി: "ഒരുമണിക്കൂറിനുമുമ്പു് ശംഖും മുഖത്തേക്കു പോയി" [പട്ടണത്തിനു പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്തുള്ള സ്ഥലം. കടലിനടുത്തു്]. വീണ്ടും പതുങ്ങുരൂപ ചെലവാക്കി നമ്മൾ ശംഖുംമുഖത്തു ചെല്ലുന്നു. കച്ചേരി കാണാനില്ല. അതിലേ കൂട്ട ചുമന്നുപോയ ഒരു സ്ത്രീയോടു ചോദിക്കുന്നു: "ഹജൂർകച്ചേരി ഇവിടെ വന്നില്ലേ? എവിടെ അതു്?" അവളുടെ മറുപടി: "ഹജൂർകച്ചേരി വേണമോ? തിരുമലയിൽ കാണുമേ." [തിരുമല—നഗരത്തിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തുള്ള സ്ഥലം.] ഇരുപതുരൂപ വീണ്ടും ചെലവു്. തിരുമലയിൽ നമ്മൾ എത്തുമ്പോൾ കച്ചേരി നെ ത്യാറാക്കിയവർക്കു കൈകൾ തണുത്തു. [നെത്യാറാക്കിയവർ— തിരുവനന്തപുരത്തിലെ തെക്കുള്ള സ്ഥലം.] തേനീച്ചയെപ്പോലെ ഹജൂർകച്ചേരി കറങ്ങുന്നു. നമ്മൾ എത്ര ശ്രമിച്ചാലും അതു കാണില്ല. നവീനകവിതയുടെ കലാത്മകത്വം എവിടെയെന്നു് അന്വേഷിക്കുന്ന സഹൃദയനും ഇതുതന്നെയാണു് സംഭവിക്കുന്നതു്. ഡോക്ടർ അയ്യപ്പപ്പണിക്കരും അല്ല കോലത്തോടെ പറയുന്നതു് മറ്റൊരു കേട്ടാലും:—

"ആർക്കെല്ലാം ഇഷ്ടപ്പെട്ടാലും ഇല്ലെങ്കിലും ആധുനികോത്തര സാഹിത്യം

പകൽ മുഴുവനും വല്ല കററിക്കാട്ടിലും ഒളിച്ചിരുന്നിട്ടു് രാത്രിയാകുമ്പോൾ അവിടം വിട്ടിറങ്ങി ഗ്രാമപ്രദേശത്തെ കോഴിക്കൂട്ടുകളിൽ ചെന്നു മണപ്പിക്കുകയും സൗകര്യമുണ്ടെങ്കിൽ അഴികളുടെ ഇടയിലൂടെ കോഴിയെ വലിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കറുക്കന്മാർ ധാരാളം. കേരളത്തിനു പുറത്തുള്ള പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും സാഹിത്യകാരന്മാർ ഈ ഊളനം രെപ്പോലെയാണു്. അവർക്കു സ്വന്തം നാട്ടിലെ കോഴികളെ മാത്രം കിട്ടിയാൽ മതിയാവുകയില്ല. കേരളത്തിലെ കോഴികളെയും വേണം. പക്ഷേ, ഇങ്ങോട്ടു വരാനുള്ള വഴി അറിഞ്ഞുകൂടാ. തർജ്ജമക്കാരൻ എന്ന 'വഴികാട്ടി' ചെല്ലുന്നു. സഹായിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെത്തിയ അവർ "പ്രശം" ചെയ്യുന്നു—പാതുനടക്കുന്നു. മണപ്പിക്കുന്നു. അഴികൾക്കിടയിലൂടെ മോന്തായം കടത്തുന്നു. പാവപ്പെട്ട കോഴികൾ ഉണർന്നു ദയനീയമായി കരയുന്നു. ആ കരച്ചിലാണു് ഇപ്പോഴെന്നല്ല എപ്പോഴും ഞാൻ കേൾക്കുന്നതു്.

കുറും വാരികയിൽ നിന്നിറക്കുകയോ തരം. ഉണക്കപിറമ്പത്താനം നേടിയ മാസ്സി വെങ്കടേശ്വര അയ്യങ്കാരുടെ "വെങ്കിട്ട സ്വാമിയുടെ പ്രണയം" എന്ന കച്ചുറമായ കഥയെ ലക്ഷ്യമാക്കിയാണു് ഞാനിങ്ങനെ പറയുന്നതു്. വെങ്കിട്ട സ്വാമി ക്ഷുരക യുവാവാണു്. അയാൾ ഒരു സർവ്വകാരിയെക്കണ്ടു രാഗത്തിൽ വീഴുന്നു. ബന്ധുക്കളുടെ വിരോധം രാഗസാഹസ്യത്തിനു തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. വെങ്കിട്ട സ്വാമി സന്നിപാതജ്വരമോ മറ്റൊരു പീടിച്ചു മരിക്കുന്നു. സർവ്വസാധാരണമായ ഈ കഥ സർവ്വസാധാരണമായ രീതിയിൽ അന്നെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു മാസ്സി. സ്നേഹിതന്മാർ മെതിച്ചു കൂട്ടുമ്പോൾ ഒരുത്തൻ കഥ പറയുകയും മറ്റുള്ളവർ അതു കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മട്ടിലാണല്ലോ മോഹസാങ് പല കഥകളും എഴുതിയിട്ടുള്ളതു്. മാസ്സിയുടെ രീതിയും അതുതന്നെ. ടെക്നിക്കി

ന്റെ ഈ പഴഞ്ചൻ സ്വഭാവത്തിനു മാപ്പു നല്കാം. എന്നാൽ എന്റെ ജീവിതാനുഭവത്തെ തിക്ഷണമാക്കാത്ത, ജീവിതത്തിലേക്കു ഒരു പുതിയ ഉൾക്കോളം നല്കാത്ത ജേർണ്ണലിസത്തെ സാഹിത്യസൃഷ്ടിയായി ഞാൻ അംഗീകരിക്കുന്നതെങ്ങനെ? മറ്റു ദേശങ്ങളിൽ പനിനീർപ്പക്കുളണ്ടു്. വേണമെങ്കിൽ അവ കൊണ്ടുവന്നു കേരളത്തിന്റെ മണ്ണിൽ നട്ടു. ദർശനം പരത്തുന്ന പുക്കളെ ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരാതിരിക്കും. കഥ തർജ്ജമചെയ്ത വേണു കൊടുങ്ങല്ലൂരിനോടു് ഒരു വാക്കു്; നേരം വെളുത്തു. മാസ്സിക്ക് കർണ്ണാടകത്തിലേക്കുള്ള വഴി കാണിച്ചുകൊടുക്കും.

* * *

കെ. ബാലകൃഷ്ണനോടൊരുമിച്ചു് കായങ്കുളത്തു് ഒരു സമ്മേളനത്തിനു പോകുകയായിരുന്നു ഇഴയഴയെന്ന ആരം. കാരോടിച്ചുതു പേയ്യിലുള്ള സത്യൻ. ഞങ്ങളുടെ കാറിനു മുൻപേ പോകുന്ന മറ്റൊരു കാറു് കണ്ടാലുടൻ ബാലകൃഷ്ണൻ സത്യനോടു പറയും: "അവനെ തട്ടൂ" ഡ്രൈവർ വേഗംകൂട്ടി ആ കാറിനെ ഓവർടേക്ക് ചെയ്യുമ്പോൾ ബാലകൃഷ്ണൻ ആദ്യദിക്കും. അപ്പോഴേക്കു് ഒരു ചക്കോവണ്ടി

നായ അഭിനേതാവു്) ഒരു കവിതയുടെ കൈയെഴുത്തുപ്രതി എന്റെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്നു. വിഷയം ഇങ്ങനെ:— സുന്ദരിയായ പെൺകുട്ടി കളിക്കാനായി ശരീരം അനാവരണം ചെയ്തു. മറവില്ലാത്ത മാറണിപ്പെട്ടുകുളോടുകൂടി അവൾ വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങിനിന്നപ്പോൾ കാമുകൻ കളക്കരയിൽ എത്തി. താണെടുചെയ്യുന്നമെന്നറിയാതെ നാണിച്ചു നിന്നുപോയിയെന്നു് അവൾ പറയുമ്പോൾ തോഴി ചോദിക്കുന്നു:—

നീയൊരുമുഷയം ബാലികതയെന്നു നീയിലേക്കെന്തു നീ മങ്ങിയില്ല?

കവിതയുടെ മറ്റു വരികൾ എനിക്കു ഓർമ്മയില്ല. ആരെയുതിയതാണു് അതെന്നു് ഞാൻ വിക്രമൻ നായരോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ "ചങ്ങമ്പുഴ" എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. ശരിയായിരിക്കും. ശൈലി ചങ്ങമ്പുഴയുടേതുതന്നെ. ഈ കാവ്യത്തിന്റെ ഓർമ്മ മറ്റൊരു ചിന്തയിലേക്കു് എന്നെ കൊണ്ടുചെല്ലുന്നു. കാമുകി നഗ്നയായി കളിക്കുന്ന കുളത്തിൽ നിങ്ങൾ ചങ്ങമ്പുഴക്കവിത ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു് എടുത്തു ചാടിയിട്ടുണ്ടോ? തെങ്ങോലത്തുമ്പിൽ ഒര നക്ഷത്രം തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? സുന്ദരി കണ്ണുകൊണ്ടു പുഞ്ചിരി പൊഴിക്കുന്നതു ദർശിച്ചിട്ടുണ്ടോ? സഫലകരാജനത്തിന്റെ നിർമ്മലജലത്തിൽ സൂര്യശാമി കടന്നു

(പുത്തിരിച്ചുണ്ടായ കഥ—മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്)

ഉന്മാദമുണ്ടെങ്കിലും രചനയിൽ യുക്തിയുണ്ടു്. ആ യുക്തികാവ്യത്തിന്റെ പരവ സാന്നിദ്ധ്യം ആകർഷകമായി വിരിഞ്ഞു നിലക്കുന്നു:—

"ആരോ തിരിഞ്ഞെന്നു നോക്കുന്നു, കണ്ടുത്താൻ ആരോമലാളേ, നീതന്നെയുവാം. ആളൊന്നു കൈകോർത്തു നിന്നൊപ്പം നിൽക്കണം—

വാളൻ ചമയം ചെറുക്കുന്നവനും, പൂവിട്ട പുത്തരിച്ചുണ്ടു ഉണക്കമായു്; വേനലിൽ വേർപാടാമത്രം മണ്ണിൽ!" മരഞ്ഞുപോയ ഒരു പൂർവകാല സൗഭാഗ്യത്തെ ചേതോഹരമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു കവി. ഈ കാവ്യത്തെ "സ്ഥിരം തത്ത്വങ്ങൾ" കൊണ്ടു് അളന്നുനോക്കാനും മാറ്റം എനിക്കു കൗതുകമില്ല. 1936-ൽ പി. കെ. വിക്രമൻനായർ (പ്രശസ്ത

ഡോക്ടർ അയ്യപ്പപ്പണിക്കരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂട്ടുകാരും ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണനെ എവിടെയോ ഒളിച്ചു വെച്ചിരിക്കുകയാണു്. വത്ര കൃഷ്ണാ! കംസനായ ഞാൻ അയ്യപ്പപ്പണിക്കരുടെ മുഖിൽ വെച്ചതെന്നു നിന്നെ നിഗ്രഹിക്കട്ടെ.

പോകുന്നു. ഞാൻ പറഞ്ഞു: "അവനെ യും തട്ടൂ." അതുകേട്ടു ബാലകൃഷ്ണൻ: "അവനെ തട്ടുന്നതിൽ എന്തു രസമിരിക്കുന്നു?" ശരിയാണു് ചക്കോവണ്ടിയെ തട്ടുന്നതിൽ ഒരു രസവുമില്ല. നമ്മുടെ തർജ്ജമക്കാരൻ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലെ ചക്കോവണ്ടികൾക്കു സൈദ്ധ്യം കൊടുക്കുന്നു.

എം. ഗോവിന്ദൻ

ഉന്മാദം പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു് യുക്തി എഴുതുന്നതുമായവയാണു് ഏറ്റവും മനോഹരങ്ങളും എന്നു് ഫ്രഞ്ചെഴുത്തുകാരൻ ആൾട്ടേഷ്വീഡ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. സ്വപ്നം കാണുമ്പോൾ ഉന്മാദത്തോടു് എഴുതുമ്പോൾ യുക്തിയോടു് അടുത്തുനിലക്കുന്നു എന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. എം. ഗോവിന്ദൻ യുവനകാലത്തെ ഒരുമാറ്റത്തെ ഭംഗിയായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു:—

"പുത്തരിച്ചുണ്ടകൾ പൂവിട്ട കാലത്തു് പുഞ്ചിരിച്ചുണ്ടായതു് നീയുമെത്തി. എന്തിനവന്നു നീയെന്നറിയാതെ ഞാനെന്നോ പറഞ്ഞതെന്നോർമ്മയുണ്ടോ? ഇത്തിരിനേരം നീയെന്നുനിൽ നിലക്കായതു് ചോദ്യത്തിനുത്തരം ചൊല്ലിടാതെ. ചോദിച്ചതെന്തെന്നു ഞാനും മറന്നു; നീ ചോർന്നുപോയു്, ചിത്തത്തിൽനിന്നു മാഞ്ഞു."

വന്നു അതിനെ രജതദ്രാവകമാക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? ഉത്തമമായ രോഗാത്മക കാവ്യങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോൾ ഇവയ്ക്കു തുല്യമായ അനുഭൂതി ഉണ്ടാകും.

നിർവ്വചനങ്ങൾ

(1) എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസം.— ഷാങ് പോൾ സാർത്ര് മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് മരിച്ച ശ്വാതം. മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മറ്റൊരു വേറൊരു സ്വകാര്യലിസം.

അവതാരിക:—റോസാപ്പവിനുള്ളതുപോലെ, കരിമ്പിന്മേലുള്ളതുപോലെ, സുന്ദരിക്ക് അസുയയുള്ളതുപോലെ, രചനയിൽ അത്യന്തയുള്ളതു.

മരപ്രേമം:—കല്പവൃക്ഷമായ തെങ്ങുമുറിച്ചിട്ടുമ്പോൾ ചലനമറിയിക്കുന്നതുപോലെ പട്ടപോയ കാരാടി മരമുറിക്കുമ്പോൾ കൊടുമ്പിരിക്കൊള്ളുന്നതുമായ ഒരു വികാരം.

ആകാശവാണിയുടെ 'സാഹിത്യചിന്ത' എന്ന പരിപാടി:—ഒരു ദിവസം കൊണ്ട് ഒരുത്തൻ മനുഷ്യരെ കൊന്നു കൊണ്ടിരുന്ന ഏർപ്പാട് ആ ഒരുത്തൻ തന്നെ ആദ്യദിവസംകൊണ്ട് കൊല്ലണമെന്നു തീരുമാനിച്ച ധിഷണാവിലാസം. പ്രതിഫലം പ്രതിദിനം 42 ക. ഉറപ്പികയല്ല, വെറും 'ക'.

ലൈബ്രറികൾ:—പ്രേമം പുഷ്പിക്കുന്ന നീക്കങ്ങൾ.

ലൈബ്രറികാർഡുകൾ:—പുസ്തകം തിരിച്ചുകൊടുക്കുന്ന പ്രായംകൂടിയ പുരുഷന്മാരുടെ മുൻപിലേക്കു യുവതികൾക്കു വലിച്ചെറിയാനുള്ളവയും യുവാക്കന്മാരുടെ കൈയിൽ മധുരപ്പഞ്ചിരിയോടെ സമർപ്പിക്കാനുള്ളവയുമായ റെക്റോ. ഗുലർ കാർഡ്ബോർഡുകൾ.

സ്പർശം:—പരസ്യമായിട്ടാണെങ്കിൽ സ്ത്രീക്കു കോപമുണ്ടാക്കുന്ന പുരുഷന്റെ പ്രകൃതി. നേരെ മറിച്ചു രഹസ്യമായിട്ടാ

ണെങ്കിൽ നഖക്ഷതത്തിൽ അവസാനിക്കുന്ന സ്ത്രീയുടെ പ്രകൃതി.

പിതാ പുത്ര ബന്ധം

മഹാനായ നേതാവു മരണത്തിലേക്കു നീങ്ങിക്കൊണ്ട് ആശുപത്രിയിൽ കിടക്കുന്നവനെ കരുതൂ. മരിക്കാൻ പോകുന്ന ഒരു കണ്ണും അവിടെയുണ്ടെന്ന് ഇരിക്കട്ടെ. രണ്ടുപേർക്കും ഓക്സിജൻ കൊടുത്താൽ മരണം ഒഴിവാക്കാം. പക്ഷേ, ആശുപത്രിയിൽ ഒരു ഉപകരണമേയുള്ള പ്രാണവായു നല്കാൻ. ആ ഉപകരണം ആർക്കും ഉപയോഗിക്കണം? നേതാവിന്റെ സേവനം രാജ്യത്തിന് ഒഴിച്ചു കൂടാൻപാടില്ലാത്തതായതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെയാണോ രക്ഷിക്കേണ്ടത്? പ്രകൃതിയുടെ ദുഷ്ടിയിൽ നേതാവിനും ശിശുവിനും വ്യത്യാസമില്ല. അത് ആരുടെ കഴിവിനും മേന്മ കല്പിക്കുന്നില്ല. തെരുവുതെങ്ങിയുടെ ശ്വാസകോശം തകർക്കുന്ന ക്ഷയരോഗാണു ജീനിയസ്സായ ചങ്ങമ്പുഴയുടെയും ശ്വാസകോശം തകർക്കുന്ന നേതാവിനും ശിശുവിനും ഇവിടെ ജീവിച്ചിരിക്കാൻ തുല്യമായ അവകാശമുണ്ട്. നേതാവ് വാർദ്ധക്യത്തിലെത്തിയവനാണ്. ശിശുവിന് ഇനിയുമുണ്ട് എണ്ണപതുവയ്ക്കം. അതു പ്രായമെത്രുമ്പോൾ ഈ നേതാവിനെക്കാൾ വലിയ നേതാവ് ആയേക്കാം. മഹാനായ കലാകാരനാകാം. വിശ്വവിഖ്യാതനായ ശാസ്ത്രജ്ഞനാകാം. അതിനാൽ ശിശുവിനെയല്ല പ്രാണവായു നല്കി രക്ഷിക്കേണ്ടത്? ഇവിടെ തീരുമാനത്തിലെത്താൻ പ്രയാസമുണ്ട്. മുഖ്യപ്പെരുക്കം തമ്മിലുള്ള സംഘട്ടനമാണ് ഇവിടെ നടക്കുക. സംഘട്ടനമുണ്ടെങ്കിലും മുഖ്യം ഉണ്ട് എന്നതു വ്യക്തം.

ജനയിതാവെന്നോടുകൂടുന്ന സ്നേഹവും ബഹുമാനവും മുഖ്യപ്പെരുക്കം. നാലക്ഷരം പഠിപ്പിച്ച ഗുരുവിനോടുള്ള ബഹുമാനം മുഖ്യമാണ്. പരിതഃസ്ഥിതിക്കുകൊണ്ട് മുഖ്യപ്പെരുക്കം താൽക്കാലികമായ ശ്രംശംവരാം. വിട്ടു തീ പിടിക്കുന്നവനെ സങ്കല്പിക്ക. അച്ഛനും മകനും മാത്രമുണ്ട്

ആ വിട്ടിൽ. അച്ഛൻ വാതില്ലിൽ ബോധംകെട്ടുകിടക്കുന്നു. അച്ഛന്റെ മുഖത്തു ചവിട്ടിക്കൊണ്ടുതന്നെ പോയെങ്കിലേ മകൻ തിരിയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയൂ എന്നിരിക്കട്ടെ. മകൻ അച്ഛന്റെ മുഖത്തു ചവിട്ടി പല്ലുകൾ തെറിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഓടും. ഇവിടെ സ്നേഹമെന്ന മുഖ്യം തകരുകയാണ്. സമ്മതിച്ചു. പക്ഷേ രക്ഷ പ്രാപിച്ച മകൻ താനങ്ങനെ ചെയ്തതു ശരിയായില്ല എന്നു തോന്നുന്നത് — പശ്ചാത്താപമുണ്ടാകുന്നത് — മുഖ്യത്തിന്റെ ഉത്കൃഷ്ടതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

വിജയൻ കാരോട്ടിന്റെ 'ലഹരി' എന്ന കഥയിൽ (മനോരമ ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്) മകൻ അച്ഛനോടുള്ള സ്നേഹത്തിനു വന്ന തകർച്ച ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. കഥാകാരന്റെ ആശയം നന്നും; പക്ഷേ കഥയ്ക്കു രൂപശില്പമില്ല. മിനിക്കുമായാണ് വിജയൻ്റെ. തീവണ്ടി വേഗത്തിൽ പാലത്തിൽക്കൂടി പോകുമ്പോൾ താഴെയുള്ള നദി ഒരു വെള്ളിരേഖപോലെ മിന്നും. ഒന്നുകൂടെ നോക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന യാത്രക്കാരന് നിരാശതയായിരിക്കും ഫലം. ട്രെയിൻ അതിനിടയിൽ വളരെദൂരം സഞ്ചരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കും. ഈ വെള്ളിരേഖ പോലെയാവണം മിനിക്കഥ.

ഡോക്ടർ പി. എസ്. ഹബീബ് മുഹമ്മദ്

ഡോക്ടർ പി. എസ്. ഹബീബ് മുഹമ്മദിന് ആത്മകഥാരചനയെക്കുറിച്ചു വലിയ മതിപ്പില്ല. ഗോയ് മേയ്ക്കും മഹാത്മാഗാന്ധിയും ജവാഹർലാൽ നെഹ്റുവും ആത്മകഥകൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും "രണ്ടാംകിട നേതാക്കന്മാർ" രേ സന്തം ജീവിതം കടലാസ്സിലേക്കു പകർത്തു എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. "സ്റ്റാലിനോ ലെനിനോ ആത്മകഥകൾ എഴുതാൻ ബുദ്ധിമുട്ടിയില്ല. പക്ഷേ, ടോട്സ്കി ആത്മകഥ എഴുതി. മഹത്വത്തെപ്പറ്റി സത്യം ബോധമുള്ളവർ മറ്റുള്ളർ തങ്ങളെപ്പറ്റി ജീവചരിത്രം എഴുതട്ടെ എന്നു നിനയ്ക്കുന്നു" എന്ന് ഉദാഹരണം ചെയ്ത് ഹബീബ് മുഹമ്മദ് താൻ ഉപന്യസിച്ച ഒരു സാമസ്യത രഹസ്യത്തിന് ഊന്നൽ നല്കിയിരിക്കുന്നു; ടെലിഫോൺ പോസ്റ്റ് വീഴാതെ മറ്റൊരു തൂണുകൊണ്ട് താങ്ങുകൊടുക്കുന്നതുപോലെ.

പ്രബന്ധകർത്താവിന് ഏതാശയവും പ്രതിപാദിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. എന്നാൽ ആ ആശയം—പുഷ്പത്തിനു ചുറ്റും മനസ്സാകുന്ന ചിത്രശലഭം എങ്ങനെ പാറിപ്പറക്കുന്നു എന്നു കാണിച്ചു തരുമ്പോഴാണ് പ്രബന്ധം—എസ്സേ—ആകർഷകമാകുന്നത്. ഡോക്ടർ ഹബീബ് മുഹമ്മദിന്റെ പ്രബന്ധം ശുഷ്കമാണ്; സ്പർശം ബോധം കോപോസിഷൻപോലെ വിരസമാണ്. ഷാങ് പോൾ സാർത്രിനെ ജീൻപോൾസാർത്ര് ആക്കുന്നതും അനതാൽ ഫ്രാങ്സിനെ അനറ്റോളെ ഫ്രാങ്സാക്കുന്നതും ക്ഷമിക്കാം. ഞാനെഴുതിയതും ഹൃദയച്ചാരണത്തോടു അത്രകണ്ട് അടുത്തല്ല. എന്നാൽ "അറിയാനുള്ള ജിജ്ഞാസ" എന്നെഴുതുന്നത് കടുപ്പമാ

ണ്. ജിജ്ഞാസാ (ജ്ഞാപ്തം+സന്+അ+ഛപ്)—അറിയാനുള്ള ആഗ്രഹം. മലയാള ഗദ്യരചന ഡോക്ടർ പി. എസ്. ഹബീബ് മുഹമ്മദിന്റെ 'സ്ട്രോങ്' പോയിൻറ്. പ്രബന്ധം ഈ നാട് ദിനപത്രത്തിൽ 1984, നവംബർ 10). വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് ഒരു വൈസ്ചാൻസലറുടെ ആദ്ധ്യക്ഷ്യത്തിൽ ഞാൻ പ്രസംഗിച്ചു. അദ്ദേഹം ഭാരതനാട്യം എന്നു പല

റിപ്പോർട്ട് കഥാമാസികയിലുണ്ട്. ശ്രീധരൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

"ഒരു നിരൂപകന്റെയും പരിലാളനയില്ലാത്ത ജനമുയരങ്ങളിൽ ജീവിക്കാമെന്നു എന്നിക്ക് വിശ്വാസമുണ്ട്. ഒരു നിരൂപകന്റെയും വക്കാലത്തു എന്നിക്കാവശ്യമില്ല. നിങ്ങൾക്കറിയാമോ NBS-ൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ റോയൽറ്റി വാങ്ങുന്ന

ണ്. പക്ഷേ, അത് പരിപൂർണ്ണാവസ്ഥയിലേയ്ക്കുള്ളത് വേറൊരാൾ അതു കേട്ടു രസിക്കുമ്പോഴാണ്. ഉണങ്ങിയ വിറക് അഗ്നിസഫലിംഗത്തെ കാത്തിരിക്കുമ്പോലെയാണത്. വിറക് ഇല്ലെങ്കിൽ അഗ്നിസഫലിംഗം കൊണ്ടെന്തു പ്രയോ

തീവണ്ടി വേഗത്തിൽ പാലത്തിൽക്കൂടി പോകുമ്പോൾ താഴെയുള്ള നദി ഒരു വെള്ളിരേഖപോലെ മിന്നും. ഒന്നുകൂടെ നോക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന യാത്രക്കാരന് നിരാശതയായിരിക്കും ഫലം. ഈ വെള്ളിരേഖപ്പോലെയാവണം മിനിക്കഥ.

തവണ പറഞ്ഞു. ശരിതന്നെ. ഭാരതത്തിലെ നാട്യം ഭാരതനാട്യം.

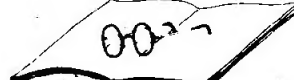
വി. രാമചന്ദ്രൻ

കേരളസർക്കാർ ചീഫ് സെക്രട്ടറി വി. രാമചന്ദ്രൻ മലയാള മനോരമ ദിനപത്രത്തിൽ (10-11-84) എഴുതിയ "സംഭവബാഹുലമായ ഏതാനും വയ്ക്കും കറെക്കർക്കും" എന്ന ലേഖനത്തിലേക്കു ഞാൻ പ്രിയപ്പെട്ട വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധ സാദരം ക്ഷണിക്കുന്നു. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഹൃദയത്തെർമ്മലുത്തിലേക്കു ആ പ്രബന്ധം പ്രകാശം പ്രസരിപ്പിക്കുന്നു. രണ്ടാംഗം എടുത്തുതട്ടട്ടെ. "തിരുവനന്തപുരത്തു വ്യോമസേന കമാൻഡ് ഉദ്ഘാടനംചെയ്യാൻ ഇന്ദിര എത്തിയ ദിവസം. സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞു അവർ എന്റെ അടുത്തേക്കു വന്നു. അവർ മനുഷ്യാത്മത്തോടെ ചോദിച്ചു: 'സുഖമല്ലേ?' സുഖമാണെന്നും ഇപ്പോൾ ഇവിടെയാണെന്നും പറഞ്ഞു ഞാൻ നന്ദിയും അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ ഇന്ദിര: 'എനിക്കറിയാം.. കന്യകാചരിത്രമോടെ ഇന്ദിര ഇത്രയുംകൂടി പറഞ്ഞു: 'കണ്ടാൽത്തന്നെ അറിയാം സുഖമാണെന്നും..'' 'തിന്മയെ ജയിച്ചാൽ മാത്രം പോരാ. തിന്മയെ നന്മകൊണ്ടു ജയിക്കണം' എന്നു ബൈബിൾ. തിന്മയെ നന്മകൊണ്ടു ജയിച്ച ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ നല്ല ചിത്രം രാമചന്ദ്രന്റെ ലേഖനത്തിലുണ്ട്.

മുള്പ് അടർത്തിയെടുക്കാവുന്ന സ്ഥലത്തൊക്കെ അവ അടർത്തിയെടുക്കുക; എന്നിട്ട് ആ സ്ഥലങ്ങളിൽ റോസ് നട്ടുക—ഇത് എബ്രഹാം ലിങ്കന്റെ ഉപദേശമായിരുന്നു. റോസ് നട്ട ഇന്ദിരാഗാന്ധി പോയി. ആ മഹതിയെക്കുറിച്ചാണ് കലാകരുമുദിയുടെ ഈ ലക്കം. ഉചിതജ്ഞതയാർന്ന പ്രസാധനം.

തയ്യൽക്കാരൻ മതി

പെരുമ്പടവം ശ്രീധരനുമായി എ. വി. തമ്പാൻ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തിയതിന്റെ

പ്രമോട്ടർമാരെ ആവശ്യമുണ്ട്

കേരള രാഷ്ട്ര ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ മുഖപത്രമായ വിജ്ഞാനകൈരളി മാസികയ്ക്കു കമ്മീഷൻ വ്യവസ്ഥയിൽ വരിക്കാരെ ചേർക്കുന്നതിന് പ്രൊമോട്ടർമാരെ ആവശ്യമുണ്ട്. മറ്റേതെങ്കിലും പ്രസിദ്ധീകരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പ്രൊമോട്ടറായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കും അപേക്ഷിക്കാം. വിശദവിവരങ്ങൾക്കു എഴുതുക.

ഡയറക്ടർ
കേരള രാഷ്ട്ര ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്
നാളുന
തിരുവനന്തപുരം-3
പി. ബി. നമ്പർ 814

DARSAN BOOKS

പുസ്തക പ്രേമികൾക്ക് വ്യാപസാഹിത്യത്തിലെ ഏറ്റവും നല്ലതും പുതിയതുമായ പുസ്തകങ്ങൾ ലഭ്യമാകുമായി, സ്ഥിരമായി കിട്ടാൻ ഒരു സംവിധാനം ഞങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നു. വിശദ വിവരങ്ങൾക്കു ബന്ധപ്പെടുക.

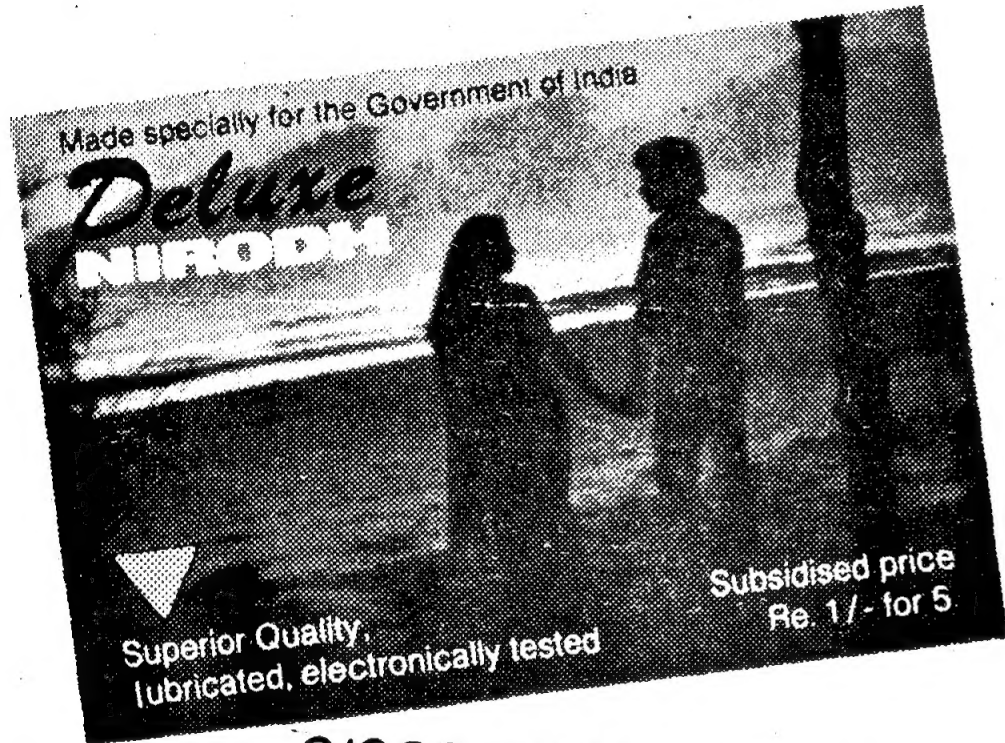
DARSAN BOOKS (P) LTD.
V. J. T. Hall Road,
Palayam,
Trivandrum-695 034.

ഇപ്പോൾ ലഭിക്കുന്നു

ഡീലക്സ്

നിരോധ്

വളരെ മയമുള്ളത്

വളരെ സുഖകരമായത്

- ★ ഉന്നത ഗുണമേന്മ
- ★ ഇലക്ട്രോണിക് ഉപകരണങ്ങൾ

ഉപയോഗിച്ചുള്ള സുക്ഷ്മപരിശോധന കഴിഞ്ഞത്

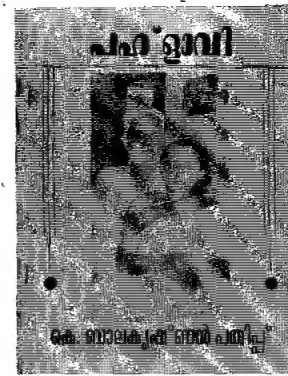
എല്ലാ വൻ നഗരങ്ങളിലും വിറ്റുവരുന്നു.

5

എണ്ണത്തിന് 1/- രൂപ

ഡവ് 84/28

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

എം. തോമസ് മാത്യു

"എന്റെ വലം മികമെവിടെ?" എട്ടു ലേഖനങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണ്. പുണ്യ പണ്ഡിതേഷൻസ് അച്ചടിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകത്തിന് 10 രൂപയാണ് വില. ആശാന്റെ സ്നേഹസങ്കല്പങ്ങൾ, എന്റെ വലം മികമെവിടെ? എന്നീ ലേഖനങ്ങൾ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്നു. മലയാളസാഹിത്യ വിചാരത്തിന്റെ രംഗത്ത് ചിലപ്പോഴെങ്കിലും ഉയർന്നു കേൾക്കാറുള്ള മൗലികസ്വഭാവമാണ് തോമസ് മാത്യുവിന്റേത്. ഗൗരവചിന്തയുടെ വ്യക്തവും ലളിതവുമായ ആവിഷ്കരണമാണ് ഇവിടെ സാധിക്കുന്നത്. മനുഷ്യന്റെ മാനുഷികത തന്നെയായ ഭാഷയ്ക്ക് വന്നുവേരിക്കുന്ന ഗതികേടുകളെക്കുറിച്ച് സവിസ്തരമായി ചിന്തിക്കുന്ന ഒരു ലേഖനമാണ് 'എന്റെ വലം മികമെവിടെ?'

കെ. ജി. ശങ്കരപ്പിള്ള

കെ. ജി. ശങ്കരപ്പിള്ളയുടെ പതിനെട്ടു കവിതകൾ പരിചപണ്ഡിതേഷൻസിന്റെ ഈ പുസ്തകത്തിന് 13 രൂപ 50 പൈസയാണ് വില. വളരെക്കുറച്ചുമാത്രം എഴുതുന്ന ശങ്കരപ്പിള്ളയുടെ കവിത മലയാളത്തിൽ ഒന്നു വേറിട്ടുനില്ക്കുന്നവയാണ്. ഈ കവി എന്തെങ്കിലും ഡി. എ. എ. പ്രസ്ഥാനവിശ്വാസിയല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. പ്രശസ്തനിരൂപകനായ ബി. രാജീവൻ എഴുതിയ ദീർഘമായ അവതാരികയുണ്ട്. "പക്ഷേ യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ ഉറച്ച പാറയിൽ കൊത്തിയെടുക്കപ്പെടുന്ന ഈ പുതിയ കവിതയാണ് നാളത്തെ കവിത." എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് രാജീവൻ തന്റെ ദീർഘമായ അവതാരിക അവസാനിപ്പിക്കുന്നത്.

എം. ഗംഗാധരൻ

തിരുവല്ലയിലെ പരിച പബ്ലിഷേഴ്സിന് എം. ഗംഗാധരന്റെ ഒരു ലേഖനസമാഹാരം പുറത്തിറക്കിയിരിക്കുന്നു.

കുന്നു. 'ബോധത്തിലെ പട്ടകഴികൾ' എന്ന ഈ പുസ്തകത്തിന് 20 രൂപയാണ് വില. മലയാള നിരൂപണ സാഹിത്യത്തിൽ സവിശേഷ വ്യക്തിത്വമുള്ള ഒരാളാണ് എം. ഗംഗാധരൻ. ഗംഗാധരൻ എഴുതിയ ഉപക്രമത്തിൽ ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: "സാഹിത്യ കൃതികൾ ആ സ്വഭാവത്തിലാണ്, അവയെ വിലയി

രുത്തുന്നതിലോ തരംതിരിക്കുന്നതിലോ ഒന്നുമില്ല എന്നിച്ച് പ്രധാനമായും താല്പര്യമുള്ളത്. പക്ഷേ അസ്വാഭാവികമായും സമ്പന്നിയിട്ടുള്ളതാണു്. വെറും രസിക്കലല്ല, ഒരതരം വിര്യം പകർന്നുകിട്ടലാണു്. ഏതു വായനക്കാരനും ഒരേ തോതിൽ ചൈതന്യം പകർന്നുകൊടുക്കുന്ന യന്ത്രങ്ങളല്ല സാഹിത്യ സൃഷ്ടികൾ എന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു....." ഈ വീക്ഷണത്തിന്റെ അർത്ഥവത്തായ പ്രതിഫലനങ്ങളാണ് 'ബോധത്തിലെ പട്ടകഴികൾ'.

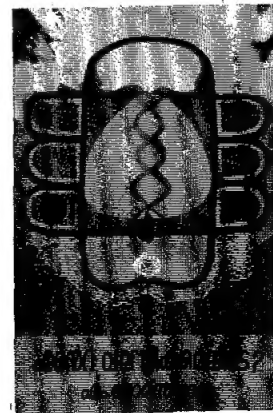

സഹോദരൻ അയ്യപ്പൻ

സഹോദരൻ അയ്യപ്പന്റെ ധന്യവും സംഭവബഹുലവുമായ ജീവിതം ചരിത്ര പശ്ചാത്തലത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ് സി. കെ. ഗംഗാധരന്റെ 'സഹോദരൻ അയ്യപ്പൻ.' ജാതിക്കോട്ടകളെ തുടച്ചു മനുഷ്യനെ 'മനുഷ്യനാ'ക്കുവാൻ സഹോദരൻ സംഘടിപ്പിച്ച പ്രക്ഷോഭങ്ങളുടെ ചരിത്രം കുറിയെല്ലാം ഈ പുസ്തകത്തിലുണ്ട്. കേരളാ ഹിസ്റ്ററി അസോസിയേഷൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ 'സഹോദരനായപ്പൻ' 16 രൂപയാണ് വില.

പഹ്ളാവി

മയൂനാട്ടുനിന്നിറങ്ങുന്ന 'പഹ്ളാവി' എന്ന മാസികയുടെ ആഗസ്റ്റ് ലക്കം കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ സ്മരണികയായിട്ടാണ് ഇറക്കിയിരിക്കുന്നത്. കെ. ആർ. ഗൗരി, ജി. വേണുഗോപാൽ, കെ. എൻ. ഗോപാലപിള്ള, ചന്ദ്രികാ ബാലകൃഷ്ണൻ, കെ. ദേവരാജൻ എന്നിവരുടെ ഓർമ്മക്കുറിപ്പുകൾക്കു പുറമെ അന്തരീക്ഷത്തിന് ഏതാനും ആഴ്ചകൾക്ക് മുമ്പ് കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ നടത്തിയ ഓർമ്മകളിലൂടെ എന്ന രേഖിയോ പ്രഭാഷണവും അനന്തൻ ഭദ്രൻ, ബാലകൃഷ്ണൻ അവസാനമായി എഴുതിയ കത്തും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ കർമ്മലേഖകളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഫീച്ചറുകളും ഈ സ്മരണികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(29-ാം പേജിൽനിന്നു തുടർച്ച)

അധികാരി ചലനമറ്റ കിടക്കയായാണ്. എത്രയെണ്ണമെന്നറിയാതെ എല്ലാവരും അധികാരിയുടെ ചുറ്റും കൂടിനിന്നു. അപ്പോൾ മാച്ചനാരിക്കുന്നിനപ്പുറത്തു നിന്നും—തലശ്ശേരി വടക്കു ബസ്സിൽനിന്നും—മുഴക്കം കേട്ടു.

തണ്ണീർപ്പുതലിന്റെ മുന്നിൽ വലിയ ആരവത്തോടെ കലംക്കരി ബസ്സ് വന്നു. M. D. M. 606-ൽനിന്നും ക്ലിനർ കേളു പുറത്തേക്ക് ചാടിയിറങ്ങി. അയാളുടെ ദേഹമാസകലം കരി പുരണ്ടിട്ടുണ്ട്. ബന്ധിയനും കാക്കി ഭൗസറും വേർതിരിച്ചിരിക്കുന്നു. കണ്ണിന്റെ വെള്ളയും സ്ഥായിയായി മുന്നോട്ട് എറിച്ചുനില്ക്കുന്ന രണ്ടു വെളുത്ത പല്ലുകളും ഒഴിച്ചുനിറുത്തിയാൽ ആരൂപത്തിലുള്ള വലിയ ഒരു കരികുട്ടനെ. കലംക്കരിവനിയിൽ നിന്നും ഇപ്പോൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേറ്റുവന്ന ഒരു രൂപം.

കേളു ബസ്സിനു മുകളിൽ കയറി ഒരു പാക്കു വലിച്ചു താഴെയിട്ട് ചാക്കിൽ നിന്നും കലംക്കരിയെടുത്തു കേബിനിൽ നിറച്ചു. വലിയ ഇരുമ്പുഭണ്ഡെടുത്തു കത്തിയിറക്കിയതോടെ കരികുട്ടനും കത്തിജ്വലിച്ചുതുടങ്ങി.

ഡ്രൈവർ ഹൈദ്രാസ്കോയ എയാ ഹോൺ അടിച്ചു. കറേനേരം ഹോണടിച്ചു മടുത്തപ്പോൾ തല പുറത്തേക്കിട്ടു വിളിച്ചു പോയില്ല.

“എന്താ ആരു വരുന്നില്ലേ..” അപ്പോഴാണ് ആരക്കൂട്ടവും കലീഫയും ഹൈദ്രാസ്കോയുടെ കണ്ണിൽപ്പെട്ടത്. അയാൾ ചാടി പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

ബോധംകെട്ടു കിടക്കുന്ന അധികാരിയുടെ ചുറ്റും കൂടിനിന്നവർ കാരോന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ദിവ്യനായ ഒരു മനുഷ്യനെ അപമാനിച്ചാൽ ഇങ്ങനെയിരിക്കും. കഥയറിയാതെ തുളളതത്ര. അധികാരിക്ക് എപ്പോഴും അധികപ്രസംഗമാണ്.

ഹൈദ്രാസ്കോയ തണ്ണീർപ്പുതലിന്റെ ഒരരികിലേക്ക് മാറിനിന്നു രാമക്കുറുപ്പിനെ മാടിവിളിച്ചു. ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ രാമക്കുറുപ്പ് ഹൈദ്രാസ്കോയയ്ക്ക് വിസ്മയിച്ചു പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.

കലീഫ സിമൻ്റ് തിണ്ണയിൽ തല താഴ്ത്തി ഏന്തോ മന്ത്രം ജപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കമണ്ഡലു മടിയിലുണ്ട്. പെട്ടി അരികത്തും.

ഹൈദ്രാസ്കോയ സലാം ചൊല്ലി. കലീഫ തലയുയർത്തി. രോമക്കാടുകൾ കിടയിൽനിന്നും രണ്ട് പോരക്കണ്ണുകൾ ഹൈദ്രാസ്കോയയെ തുറിച്ചുനോക്കി. ഹൈദ്രാസ്കോയ ഉൾദമ്പതിൽ സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. കലീഫയുടെ കണ്ണുകളിലെ സംഘർഷം കുറയുകയാണ്. പോളകൾ താഴ്ന്നുവന്നു. കണ്ണിലെ ചുവന്ന ദേവകൾ മയഞ്ഞു. കണ്ണുകളിൽ നനവു കണ്ടു.

“ഇപ്പോൾ മാഫംകിജിയെ(1)ഉസ്മാക്കോമാഫം കർദിജിയെ” ഹൈദ്രാസ്കോയുടെ താഴ്മയേറിയ വാക്കുകൾ ഉയർന്നു. വളരെക്കാലമായി കാണാത്ത ഒരു

പങ്ങാതിയെ കണ്ടു ഭാവത്തോടെ കലീഫ എഴുന്നേറ്റു. “പാനി ദേദോ”(2) കലീഫയുടെ ചുണ്ടുകൾ ചലിച്ചു.

“വെള്ളം ഒരു ഗ്ലാസ് വെള്ളം..” ഹൈദ്രാസ്കോയ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ഓട്ടുഗ്ലാസ്സിലെ വെള്ളത്തിൽ കലീഫ ഏന്തോ മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് ഊതി. ഹൈദ്രാസ്കോയ കോയ അതു വാങ്ങി അധികാരിയുടെ മുഖത്തു തളിച്ചു.

അധികാരി കണ്ണുകൾ തുറന്നു. വരണ്ട ചുണ്ടുകൾ നാവുകൊണ്ട് നനയ്ക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

“വെള്ളം..” അധികാരി ചുണ്ടുകളു നക്കി.

ഓട്ടു ഗ്ലാസ്സിലെ ജലജലം അധികാരി ഒരിറക്ക് കടിച്ചശേഷം എഴുന്നേറ്റിരുന്നു. തണ്ണീർപ്പുതലിൽ കൂടിനിന്ന ജനം ഒരു ദിവ്യവസ്തുവിനെക്കണ്ടവണ്ണം കലീഫയെ നോക്കി. ഓരോരുത്തരുടെ മനസ്സിലും കേതിയുടേയും യേത്തിന്റേയും പക്ഷികൾ ചിറകിട്ടിക്കുകയാണ്. പറഞ്ഞുകേട്ട അദ്ദേഹങ്ങൾ നേരിൽ കണ്ണ് എത്ര ചെമ്പുണമെന്നറിയാതെ അവർ നിന്ന കാലിൽത്തന്നെ നിന്നു. കതിരുക

ളെപ്പോലെയെ നിലക്കുന്ന മനുഷ്യരെ ഒരു നോക്കു നോക്കിയശേഷം കലീഫ കണ്ണുകളിലെ കൃഷ്ണമണിയെ തലയിലേക്ക് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. കൃഷ്ണമണികൾ നെററിക്കുള്ളിലേക്കു മാഞ്ഞപ്പോൾ കണ്ണുകളുടെ കഴിയിൽ വെളുത്ത കോപ്പമുട്ട ഇളകിക്കളിച്ചു.

അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കലീഫയുടെ കണ്ണുകളിൽ കുറച്ചു പടർന്നു. കമണ്ഡലവും മററാപ്പും ദേഹത്തോടടുപ്പിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കലീഫ സാവകാശം നിങ്ങൾ തുടങ്ങി.

കാരക്കാട്ടിലെ കുട്ടികളും വലിയവരും മടങ്ങുന്ന ഒരു ചെറിയ സംഘം കലീഫയെ പിൻതുടർന്നു.

മാച്ചനാരിക്കുന്നിന്റെ താഴ്വരയിൽ എത്തിയപ്പോൾ കലീഫ അല്പനേരം ആകാശം നോക്കി. ശേഷം കയറിയത് നിരത്തുവക്കത്തുള്ള കഞ്ഞബിയമ്മയുടെ വീട്ടിലേക്കാണ്. (തുടരും)

* യാത്ര.

(1) = പ്രഭോ, അവൻ മാച്ച കൊടുക്കും.
(2) = വെള്ളം തത്ര.

(31-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച)

ജ. സ്ഥാപനം സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടാൻവേണ്ടി വടവലിയായി.

താരതമ്യേന പിന്നോക്ക നിലയിലുള്ള ഈ സംസ്ഥാനത്തിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ ക്യാബിനറ്റ് തീരുമാനിച്ചു. ഇവിടത്തെ രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വത്തിൽ, പാറിയ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ നിർദ്ദേശം കിട്ടി. ഈ സംസ്ഥാനത്തിലെ രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വം എന്തും രണ്ടു വ്യക്തികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, പരസ്പരം മത്സരിക്കുന്ന ചരികളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തിൽ തീരുമാനമൊന്നും ആയില്ല.

പ്രശ്നം വീണ്ടും കേന്ദ്രത്തിലെത്തി. ക്യാബിനറ്റിന്റെ സബ് കമ്മിറ്റിയിൽ രണ്ടു മന്ത്രിമാരും തങ്ങളുടേതായ നിലപാട് ഉറപ്പുനിന്നു. പ്രധാനമന്ത്രി, ഒരു പരിഹാരമെന്ന നിലയ്ക്ക് ഒരു വിഭാഗം കമ്മിറ്റിക്ക് പ്രശ്നത്തിന്റെ സങ്കേതികവശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തു, ഏതു സ്ഥലമാണ് കൂടുതൽ ഉചിതമെന്ന് ഉപദേശം ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശം നൽകി. രാഷ്ട്രീയസമ്മർദ്ദം മുഴുവൻ വിഭാഗം കമ്മിറ്റിയുടെ മേലായി.

ക്യാബിനറ്റ് പദവിയുള്ള രണ്ടു മന്ത്രിമാരുടെ വടവലിയിൽ നട്ടു തിരിഞ്ഞ അവർ, സാങ്കേതികമായി രണ്ടു സ്ഥലങ്ങളും തുല്യനിലയിലാണെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്തു.

അവസാനം ധനകാര്യമന്ത്രിയാണ്. ദേവാസിലെ കാലാവസ്ഥയുടെ വൈവിധ്യം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ദേവാസിനും മുൻഗണന നല്കണമെന്നഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. ഫയൽ വീണ്ടും പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ മേശപ്പുറത്തെത്തി. ധനകാര്യമന്ത്രിയുടെ ശുപാർശ മണഞ്ഞിറങ്ങി മന്ത്രി, വിട്ടുകൊടുക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. ഫാക്ടറി മുഴുവൻ ഏയർകണ്ടീഷൻ ചെയ്യുന്ന സ്ഥിതിക്ക് സഹായിലായാലും ചിറാപ്പഞ്ചിയിലായാലും ബാംഗ്ലൂരിലായാലും സാങ്കേതികമായി വ്യത്യാസമില്ലെന്നായി മന്ത്രിവരുൻ.

പ്രധാനമന്ത്രി എല്ലാം മുളിക്കേട്ടു. എനിട്ട് വളരെ ശാന്തതയോടെ പറഞ്ഞു: “ഐ ഹാവ് ഏ പോയൻ്റ് ദേർ. ലേററ് ഇററ് ബി ഇൻ താർ ഇൻ ഓജസ്സാൻ...”

മന്ത്രി താനകപ്പെട്ട കെണിയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയാതെ കടുങ്ങി. സ്ഥാപനം മദ്ധ്യപ്രദേശിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്ന് വാർത്ത പരന്നു. രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വം തലപുകഞ്ഞാലോചിച്ചു. അവസാനം പരസ്പരം മത്സരിക്കുന്ന രണ്ടു മന്ത്രിമാരുടേയും കൈയൊപ്പോടെ സ്ഥാപനം ദേവാസിൽത്തന്നെ മതിയെന്ന് ഐക്യകണ്ഠമായി തീരുമാനിച്ചു. പ്രധാനമന്ത്രി അനേകി നൽകുമ്പോൾ സ്വയം മുന്നോണം പറഞ്ഞുവത്രെ ഒരു ലേൺ ഓൺലി ദിസ് വേ...

മേറൊരു ടൗൺഷിപ്പ്. മാവവാട്ടി എന്ന മധുരപലഹാരത്തിന് പ്രശസ്തമായ സ്ഥലം. കാർന്നിറുത്തി. വലിയ ചീനച്ചട്ടികളിൽ പഞ്ചസാരക്കുഴമ്പിൽ കിടക്കുന്ന മധുരഗോളങ്ങൾ.

അകലെ വരണ്ടുകിടക്കുന്ന പുഴ. അറി

കിൽ ശ്രീകൃഷ്ണക്ഷേത്രം. തെല്ലകലെ ജൈനക്ഷേത്രം. കളിക്കോപ്പുകൾ വീൽക്കുന്ന കൈവണ്ടികളിൽ തലയാട്ടുന്ന മഹർഷി. കാറിന്റെ ഇളംവിരലുകൾ തൊട്ടുമ്പോൾ താളത്തിൽ നൃത്തംചെയ്യുന്ന നർത്തകി.

വീണ്ടും വിജനതയിലൂടെ യാത്ര. റോഡിനരികിലെ വെൽവെറാവിരിച്ചു ഖബറിൽ നാണുങ്ങളെറിയുന്ന ഭക്ത ഡ്രൈവർമാർ. ഹൈവേയിലൂടെ പോകുന്ന ഓരോ ഡ്രൈവറും അവിടെ നാണുങ്ങളെറിയുന്നു. ചന്ദനത്തിരിയും ധൂമക്കുറികളും പുകയുന്ന ഖബറിനുള്ളിൽ. പഥികരുടെ രക്ഷയ്ക്കുത്തുന്ന, അജ്ഞാതനായ പുണ്യാത്മാവുണ്ടു്.

ഇനി ഏഴ് കിലോമീറ്റർകൂടി - വിട്ടു രൻ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

മുരും, ചാമുണിക്കുന്നിന്റെ ശിഖര മുയർന്നു, കുന്നിനെ വലംവയ്ക്കുന്ന കൽപ്പുകൾ. കുന്നിൽ പെയ്യുന്ന മഴവെള്ളം പത്രണ്ട് കൈവഴികളായൊഴുകി, ടൗൺഷിപ്പിനെ പത്രണ്ട് ഛാഗങ്ങളായി തിരിക്കുന്നു.

അകലെ പച്ചച്ചായം പുശിയ വാട്ടർ ടാങ്കുകൾ. പിന്നെ, വികൃതികളായിട്ടുള്ള കൈയിൽ കിട്ടിയ കളിപ്പാട്ടുപോലെ,

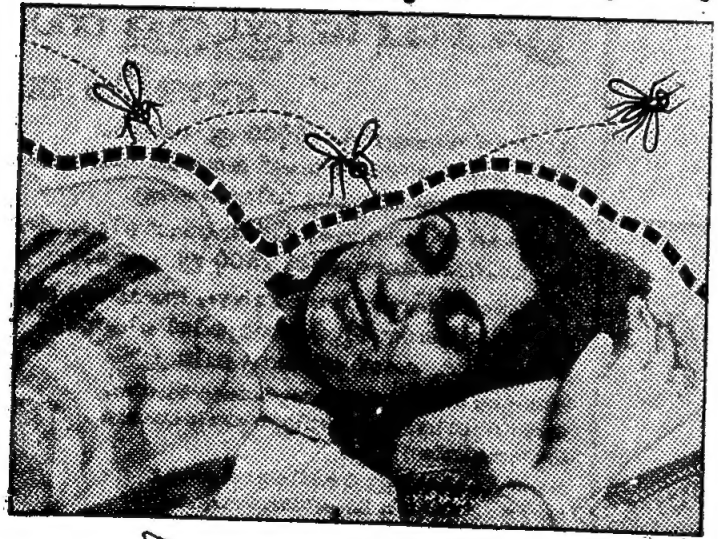
ചിതറിക്കിടക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ രൂപരേഖ.

അകലേക്ക് വിരൽചൂണ്ടി വിട്ടുരൻ കണിച്ചുതന്നു—അതാ, ഗസ്റ്റ് ഹൗസ്. പിന്നെ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ. അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ ബിൽഡിംഗ് ആണ് കപ്പലിന്റെ മുക്തപ്പോലെ കാണുന്നത്. അതിന്റെ പിന്നിൽ റെയിൽവേ ലൈൻ അവസാനിക്കുന്നിടത്തു് ഫാക്ടറി. അതിനും അപ്പുറത്തു് ഓഫീസർമാരും സ്റ്റാഫും താമസിക്കുന്ന ക്വാർട്ടറുകൾ. പിന്നെ തൊഴിലാളികളുടെ ക്വാർട്ടറുകൾ.

സ്റ്റേറ്റ് ഹൈവേ, ആഗ്രാ-ബോംബെ റോഡിൽ ലയിച്ചു. ചാമുണിക്കുന്നിനെ വലംവച്ച് കാർ ഓടി. പഴയ നട്ടുരാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനമായിരുന്ന സാഗർ മഹലും സീനിയർ രാജാവിന്റെ പാലസും പിന്നിട്ട്, ഇരുമ്പു ഗേറ്റിന്റെ മുന്നിൽ കാർ നിന്നു.

ഉറക്കംതുങ്ങിയിരുന്ന സെക്യൂരിറ്റി ഗാർഡ് ഞെട്ടിയുണർന്നു ഗേറ്റ് തുറന്നു. കാർ ഗേറ്റ് കടന്നപ്പോഴേക്കും കോളണിയിലേയും ഫാക്ടറിയിലേയും ഇൻ്റർകോട്ടുകൾ ശബ്ദിച്ചു. (തുടരും)

കൊതുക്കുകയാണോ നിങ്ങളുടെ ഉറക്കത്തിനു ശല്യം? ഓഡൊമോസ് പുരട്ടു, സുഖമായുറങ്ങൂ

ODOMOS mosquito repellent

odomo **ഓദിമോസ്** **मक्कर का दुश्मन**

BALSARA **ഓഡൊമോസ്** **കൊതുക്കുകയുടെ പരമശത്രു**

ഇപ്പോൾ, 100 ഗ്രാം ഇക്കണോമിക് പാക്കുകളിലും ലഭിക്കുന്നു.

CHAITRA-BLS-546 MAL

കലാകാരാ 46

സി. വി. കണ്ണുരാമൻ സ്മാരക അവാർഡ്

1984-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഏറ്റവും നല്ല കവിതാസമാഹാരത്തിന് സി. വി. കണ്ണുരാമൻ സ്മാരക സാഹിത്യ അവാർഡ് നല്ലാൻ 'പഹ്ലാവി' തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നു. മത്സരത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാനാഗ്രഹിക്കുന്ന കവികൾ കൃതികളുടെ രണ്ട് കോപ്പി ഡി.സി.ബർ 15-നു മുമ്പ് മയ്യനാട് വിശ്വഭാരത, മാനേജിംഗ് ഏഡിറ്റർ, പഹ്ലാവി, മയ്യനാട്-691303 എന്നു വിലാസത്തിൽ അയയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്ര മനശ്ശാസ്ത്ര ദമ്പതിമാർ

തൃശൂരിൽ ക്യാമ്പു തുടരുന്നിടം. ദുബി ലോഡ്ജ്, റൂ. നമ്പർ 28 A. & B., P. O. റോഡ്, തൃശൂർ-1.

N. B. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം, ജ്യോതിഷം. പ്രശ്നം, ഫലപ്രവചനം, പൊരത്തം, ഭരണിതം, മുഹൂർത്തം, യുക്തിഭാഗം, ഹസ്തരേഖാശാസ്ത്രം, ഹസ്തദേഹംഗ ചലനശാസ്ത്രം, നിമിത്തം, മനഃശാസ്ത്രം, മഹാസാമൂഹിക ശാസ്ത്രം, മറുകശാസ്ത്രം, തച്ചശാസ്ത്രം, സംഖ്യാജ്യോതിഷം, മതമനശാസ്ത്രം, പ്രകൃതിശാസ്ത്രം, യോഗാസനം, ഹിപ്നോട്ടിസവും ഓസ്മറീസവും പുജാതന്ത്ര വിധികൾ തുടങ്ങിയ സർവ്വ നിഗൂഢ ശാസ്ത്രതത്വങ്ങളും പഠിപ്പിക്കുന്നു.

സൗരാചാര്യ ഡോ: R. K. വിശ്വകർമ്മയുടെയും Mrs. വിശ്വകർമ്മ രാണി B. A. യുടെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ പഠിക്കുവാൻ പ്രോത്സാഹിതം ആദ്യപാഠത്തിനും അപേക്ഷാഫാറത്തിനുമായി 5 ക. M. O. or D. D. വിശേഷത്തുള്ളവർ 10 ക. D. D. [A. C. No. 2931 ഫെഡറൽ ബാങ്ക്, തൃശൂർ] വിലാസത്തിലയച്ചുതന്നാൽ ലഭിക്കുന്നതാണ്.

Director, S. A. P. P. M. C., Rose Star Buildings, Ollur, Trichur.